

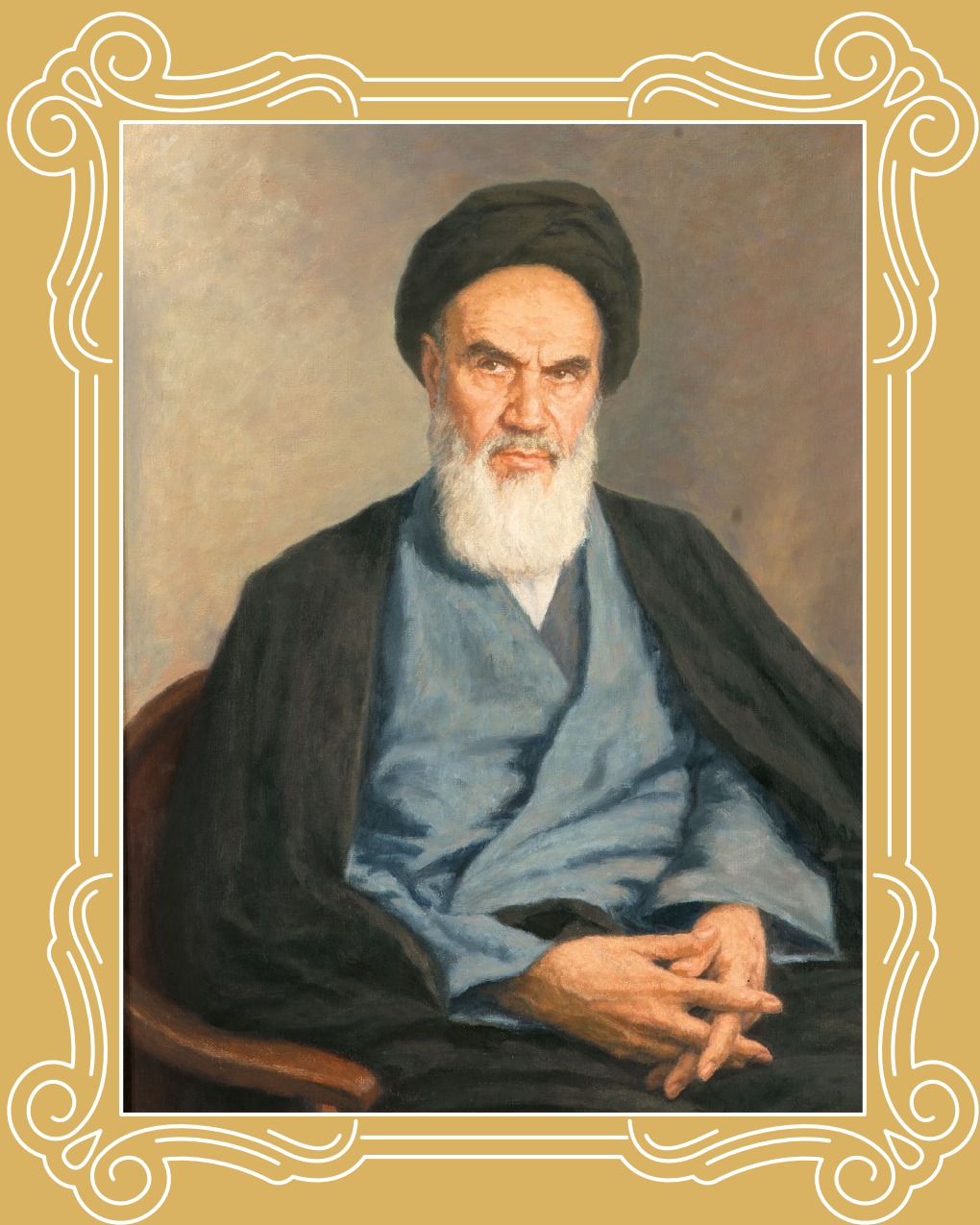

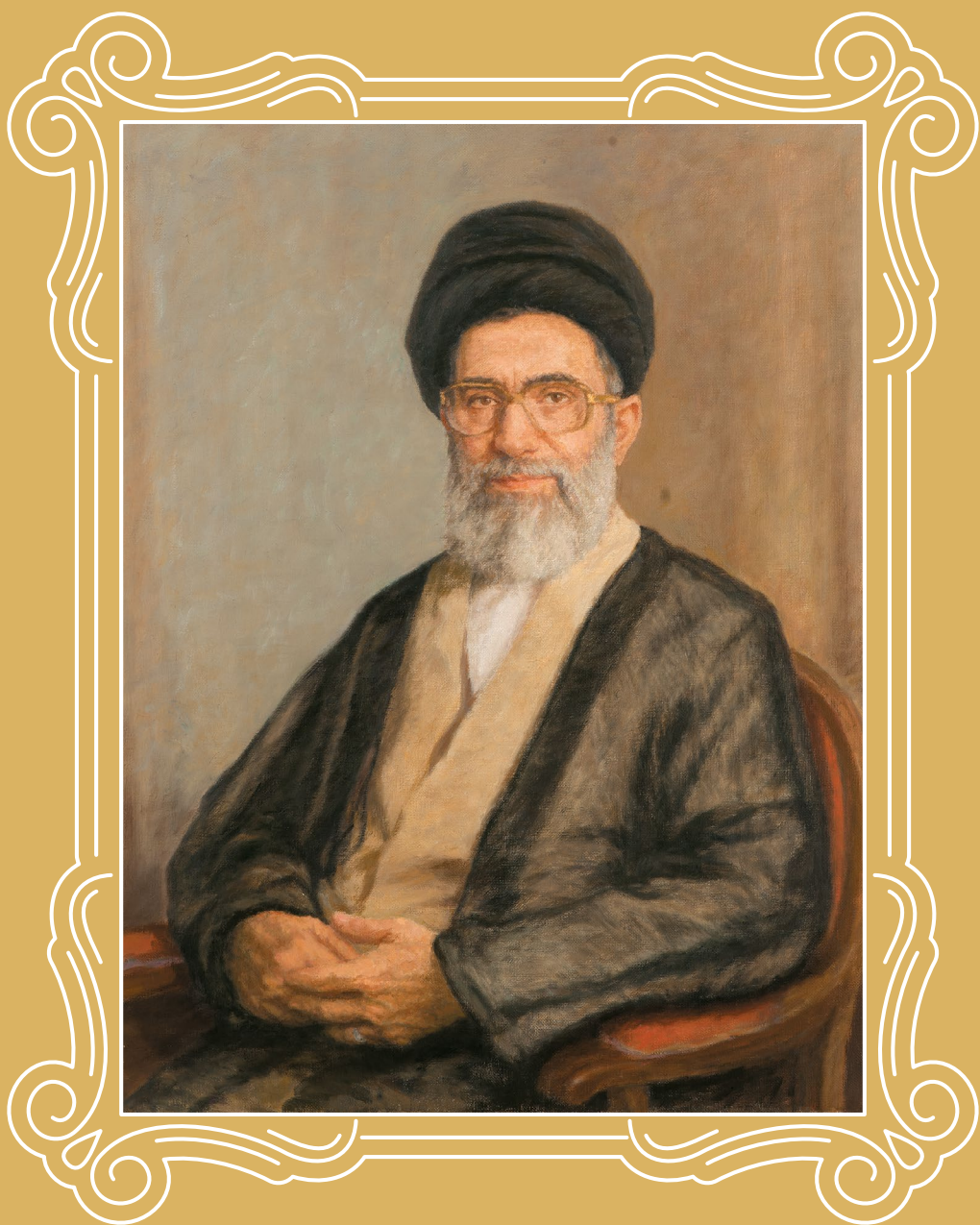
پانزدهمین جشنواره
هنرهای تجسمی فجر

15th Fair Visual Arts Festival

2023 | ۱۴۰۱

ویژه‌نامه اختتامیه

پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

15th Fair Visual Arts Festival

ناشر: موسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر

زیرنظر: سیدعباس میرهاشمی

سردبیر: محمد خاجی

مدیر اجرایی: سیدحسین محمدپور

تحریریه: زینب مرتضایی فرد، فاطمه شهردوست

آزاده فضلی، لیلا ضامنی، عاطفه نوذری، طاهره محمدی

عکاس رویداد: معین باقری

لیتوگرافی و چاپ: آندیا گرافیک

تیراژ ۱۵۰۰ نسخه

بهمن ماه ۱۴۰۱

www.fajrtajasomi.ir

  [tajasomi](https://t.me/tajasomi)

محمد خاجی

إِفْتَتِحْ يَا مُفْتِّحَ الْأَبْوَابِ

پانزدهمین برگ از کتاب خوش نقش و نگار جشنواره هنرهای تجسمی فجر هم ورق خورد؛ خداوند مهربان را شاکریم که لطف و تفضل مدام خویش را شامل حالمان ساخت.

هنرهای تجسمی به رغم آنکه برای بسیاری از رشته‌های هنری عنصری مقوم و الهام بخش به شمار می‌آید، اما در مقایسه با دیگر شاخه‌ها از غربتی معتنا به رنج می‌برد. این مهجوری به‌ویژه در فضای رسانه‌ای کشور مشهود است. بر این اساس، رخدادهای تجسمی عموماً کمتر از سایر رویدادهای هنری در اولویت پوشش رسانه‌ها قرار گرفته و دستمایه تولید و پرداخت رسانه‌ای واقع می‌شوند. شاید وضعیت مذکور، مهم‌ترین عارضه‌ای باشد که هنرهای تجسمی در فضای رسانه با آن روبه‌روست.

با این همه، به پشتوانه حضور و همراهی همکاران ساعی‌ام در ستاد خبری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، به قدر توان و بضاعت کوشیدیم اتفاقی درخور نام و منزلت بزرگترین آوردگاه تجسمی کشور رقم بزنیم. امید که توانسته باشیم گامی هرچند کوچک در مسیر اعتلای جشنواره هنرهای تجسمی فجر برداریم. گرچه نیک می‌دانیم که هنوز تا رسیدن به قله، راهی طولانی باقی است.

مفارقت از فجر پانزدهم برایمان دشوار است و از همین حالا دلتنگش می‌شویم. باری، به لطف کلام لسان الغیب شیرازی، از حق چاره‌ساز مدد می‌جوییم و در موسم اختتام، نغمه افتتاح سر می‌دهیم:

در میخانه بسته‌اند دگر
إِفْتَتِحْ يَا مُفْتِّحَ الْأَبْوَابِ

محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

گذشتگان ما هنر را مایه‌ی صیقل روح و جان و وسیله تقرب به حق و معبود می‌دانستند که هنرمند در مسیر آفرینش اثرش صاحب خصلت نیک‌مردی، فتوت و فضیلت می‌شود و از این‌روست که هنرمند مسلمان با ساخت و خلق هر اثر هنری به مراتبی از ارزش‌های والای انسانی ناآل می‌شود. و در میان هنرها این هنرهای تجسمی بود که برای هزاران سال این امر مهم را برعهده داشت.

هنرهای تجسمی ایران اسلامی از سابقه‌ای دیرین و درخشان در جهان برخوردار بوده و شایسته اهتمام، تعالی و قدرشناسی مضاعف است. رفع دغدغه‌های هنرمندان ارجمند این عرصه و تسهیل شرایط فعالیت به‌منظور رونق اقتصاد هنر و خلق آثار فاخر از سوی ایشان برای ارائه به انبوه مشتاقان وادی فرهنگ و معرفت، گامی اساسی و ضروری به‌شمار می‌آید.

بی‌شک هنرهای تجسمی می‌تواند در شکل‌گیری روحیه نشاط، امید و پالایش باورهای عمومی نقشی کلیدی را ایفا کند. کسانی که در ساخت و پرداخت این هنر می‌کوشند، به‌رغم همه کاستی‌ها و دشواری‌ها، هرگز رسالت اجتماعی خطیر خویش را از یاد نبرده‌اند. اکنون از فرصت استفاده کرده و عزم راسخ خود و همه همکارانم در مجموعه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دولت سیزدهم را برای همراهی و حمایت از اصحاب شریف هنرهای تجسمی ایران اسلامی ابراز می‌دارم.

جشنواره هنرهای تجسمی فجر که برآمده از فجر شکوهمند انقلاب اسلامی است، فرصتی یگانه برای بروز و ظهور جلوه‌های ناب هنر اسلامی/ایرانی است که همچون گوهری رخشان بر تارک تاریخ نقش بسته و هر روز بالنده و پربارتر می‌شود.

مایه خشنودی است که جشنواره پانزدهم کوشیده است تا بیش از همیشه در مسیر تحقق عدالت فرهنگی گام بردارد. برگزاری جشنواره در سی و دو استان کشور، حضور نسل‌های مختلف هنرمندان از شهرها، شهرستان‌ها و اقلیم‌های مختلف در کنار یکدیگر، برنامه‌ریزی برای شناسایی و معرفی استعدادهای نوظهور و بهره‌برداری از سرمایه عظیم هنرهای تجسمی به‌منظور نمایش دستاوردها و مصادیق رشد و پیشرفت ایران اسلامی، از جمله ظرفیت‌های ارزنده‌ای است که می‌تواند از رهگذر برگزاری این جشنواره هنری تحقق یابد.

بار دیگر از فرصت استفاده کرده و خالصانه‌ترین سلام‌ها و درودها را بدرقه راه هنرمندان حاضر در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر می‌نمایم.

همچنین مراتب تشکر و قدردانی خود را از زحمات و تلاش‌های کلیه دست‌اندرکاران جشنواره پانزدهم اعلام نموده و دست یکایک عزیزان را به گرمی می‌فشارم.

امیدوارم با همراهی و همدلی آحاد هنرمندان پهنه پرشکوه هنرهای تجسمی کشور، اهالی این هنر گرانقدر به جایگاهی والا و شایسته نام میهن عزیزمان ایران دست یابند. ■

محمود سالاری معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

هنر، دریای زلال معرفت، جوهر روشنابخش جسم و جان آدمی و تجلی‌گاه حقیقت لایزال الهی است که در تاریکی، روشنایی می‌افروزد و شمایی از حقیقت را آشکار می‌سازد. حقیقت هنر، صراط مستقیمی است که معبر صعود و نزول انسان کامل به شمار می‌آید و ویژگی اصلی آن، خلاقیت دستگاه ادراک انسانی است.

هنرمند با جهد، جوشش و اتکا به استعداد خلّاقه خود می‌تواند به سان گوهرشناسی حاذق در ژرفنای پهنه خروشان هنر غور کند، جلوه‌های ناب و ساطع جمال و جلال الهی را بیابد و شمه‌ای از مکشوفات خود را با اهل معنا در میان بگذارد.

هنرمندان ایرانی از دیرباز تا به امروز با خلّاقیت در کارگاه خیال خویش، جویای انکشاف حقیقت بوده‌اند. هنرمند طالب حقیقت، حصار زمان و مکان را می‌شکند و پیام خود را در هر عصر و زمانه‌ای به سمع و نظر مخاطب حقیقت جومی‌رساند.

جشنواره هنرهای تجسمی فجر که ثمره پربرکت شجره طیّبه انقلاب اسلامی است، می‌تواند بستر مستعدی برای پاسخ به سرشت حقیقت‌جوی هنرمندان در رشته‌های گوناگون نگارگری، خوشنویسی، نقاشی، طراحی گرافیک، کارتون و کاریکاتور، تصویرسازی، حجم و عکاسی باشد.

حضور پرشور هنرمندان ارجمند و نمود هنرنمایی‌های چیره‌دستانه آنها در آینه این رویداد هنری، همواره منشاء رشد، تعالی و معرفت‌افزایی هنر فاخر ایران اسلامی بوده است و چه‌بسیارند هنرمندان نامور و شایسته‌ای که مسیر رفعت و ترقی خویش را از رهگذار حضور در جشنواره هنرهای تجسمی فجر آغاز نموده‌اند.

اکنون که در پرتو عنايات الهی، به یمن حضور شورانگیز هنرمندان و مساعی مجاهدانه دست‌اندرکاران، جشنواره هنرهای تجسمی فجر در موقف پانزدهم قرار گرفته است، فرصت را مغتنم شمرده و از زحمات یکایک اعضای شورای سیاست‌گذاری، دبیران، داوران، هنرمندان و کلیه دست‌اندرکاران خدمت این آوردگاه باشکوه، کمال تشکر و قدردانی را ابراز می‌نمایم.

از خداوند حنّان، دوام صحت، عزّت و مزید توفیقات همه عزیزان را در مسیر اعتلا و بالندگی فرهنگ و هنر این مرز و بوم خواستارم. ■

عبدالرضا سهرابی
مدیرکل هنرهای تجسمی
و رئیس شورای سیاستگذاری
پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

انقلاب شکوهمند اسلامی که تبلور عزم و اراده راستین فطرت‌های خداجو و جان‌های شیفته امام روح‌الله (ره) بود، ثمرات و برکات عظیم و ماندگاری را در ساحات گوناگون جامعه از جمله فرهنگ و هنر برجای گذاشت. کما اینکه به فرمایش پیر سفرکرده و روشن ضمیرمان، انقلاب اسلامی از ماهیتی فرهنگی بهره‌مند است.

هنر انقلاب اسلامی، منادی جهان‌بینی بکر و بدیعی بود که پیش‌تر از سوی هیچ‌یک از مکاتب و مشارب هنری جهان ارائه نشده بود و اساساً سرّ تَلّو و مانایی این هنر مردمی و متعالی را باید در خصوصیات ممتاز و متمایز آن جست‌وجو کرد.

اکنون در آستانه حرکت به سوی گام دوم انقلاب اسلامی، زبان هنر بیش از هر بیان دیگری راهگشای میدان جهاد تبیین خواهد بود. چنانچه زبان رسا و بلیغ هنر در خدمت توصیف فرصت‌ها، پیشرفت‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی قرار گیرد، باید امیدوار بود که گام‌های بلند و مؤثر بسیاری در این میدان برداشته شود و بدین‌ترتیب، زمینه لازم برای خودسازی، جامعه‌پردازی، قوام تمدن نوین اسلامی و ظهور منجی عالم بشریت؛ حضرت ولی‌عصر (عج) تحقق یابد.

امید است که پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر بتواند آغازی بر تحقق گام دوم هنرهای تجسمی انقلاب اسلامی باشد.

اینجانب به سهم خود از تلاش‌های کلیه هنرمندان و دست‌اندرکاران جشنواره پانزدهم تشکر کرده و دوام عزّت و توفیقات ایشان را از پیشگاه خداوند مَنّان خواستارم. ■

با همراهی شورای دبیران، روش‌های اجرایی، مشخص و آماده‌سازی فراخوان با ایجاد فرصت و فضای ارائه آثار در بخش‌های رقابتی و غیررقابتی نهایی شد. جشنواره پانزدهم با جای دادن بخش‌های نمایش «آثار اساتید»، «طوبای زرین»، «تجسم هنر»، «آینه در آینه ۲»، «قله‌ها»، «به افق امید»، «لبخندآفرینان جهان» و «تجلیل از مفاخر»، دامنه فعالیت خود را عمق و گسترش داده و امیدوار است موجب رونق روزافزون عرصه فرهنگ و هنر باشد.

توضیح‌اینکه:

- «طوبای زرین»، بخش اصلی و رقابتی جشنواره است که طی دوره پانزدهم، در هشت رشته برگزار شده و آثار نمایشگاهی و برتر رشته‌های هشت‌گانه را با رأی صاحب‌نظران هر رشته معرفی می‌نماید.
- «تجسم هنر»، ادامه جشنواره هنرهای تجسمی فجر در استان‌ها و شهرستان‌ها است که با تلاش مدیران هنری منتخب مقیم استان‌ها به صورت غیررقابتی به جمع‌آوری و ارائه آثار هنرمندان شاخص مقیم استان‌ها می‌پردازد.
- «آینه در آینه ۲» بخشی است که به موضوع هنر انقلاب اسلامی پرداخته و در هر دوره می‌تواند به بیان زوایای مختلف داشته‌های موجود و نیز آینده‌پژوهی این موضوع مهم فرهنگی و هنری بپردازد.
- بخش ویژه با عنوان «قله‌ها» تلاش داشته تا هنرمندان از طریق به تصویر کشیدن قله‌های عینی و ذهنی خود، به معرفی هنرمندانه ابعاد شخصیتی و وجودی الگو، اسوه و سرمشق مورد نظرشان بپردازند و آثار خود را به رقابت بگذارند.
- بخش جنبی «به افق امید» در جشنواره پانزدهم به طراحی پوستر با نگاه امیدوارانه اختصاص دارد که حاصل زحمات هنرمندان معاصر در رشته گرافیک است.
- بخش جنبی «لبخندآفرینان جهان» تلاشی است برای ارائه آثار هنرمندان و سرآمدان رشته کارتون و کاریکاتور از سراسر جهان که همراه با ارائه در نمایشگاه، کتاب این مجموعه نیز آماده تقدیم است.

در نهایت، ضمن تشکر از زحمات بی‌دریغ تمامی بزرگواران متولی و اساتید همراه در شورای سیاست‌گذاری، دبیران و داوران و همچنین تمامی عزیزان فعال در دبیرخانه و ستاد برگزاری جشنواره و نیز تقدیر از زحمات اصحاب محترم رسانه که در این دوره، تلاش ارزشمندی را نسبت به جشنواره داشته‌اند، امید است این رویداد فرهنگی و هنری و فعالیت‌های صورت‌گرفته، در حد بضاعت ادای دین به فعالان اندیشمند و حق‌جوی عرصه تجسمی و همچنین بستری برای حرکت ثمربخش در گستره ملی و بین‌المللی باشد. ■

سید عباس میرهاشمی
دبیرکل پانزدهمین جشنواره
هنرهای تجسمی فجر

بستری برای حرکت ثمربخش در گستره ملی و بین‌المللی

زمان گذرا ما را به آخرین روزهای برگزاری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر نزدیک کرد. جشنواره‌ای که مرور اجمالی آن خالی از لطف نخواهد بود و امید که یادگاری باشد برای عزیزانی که به هر نحوی و در هر جایگاه و سیمتی در دوره‌های آتی این جشنواره دخیل خواهند بود.

تمامی سعی دست‌اندرکاران بر این بود که جشنواره پانزدهم کاملاً برنامه‌محور و بر اساس سیاست‌های کلی و رویکرد اعلامی از سوی شورای سیاست‌گذاری حرکت خود را شکل دهد.

اعضای شورای سیاستگذاری

عبدالرضا سهرابی

مدیرکل هنرهای تجسمی
و رئیس شورای سیاستگذاری

محمود سالاری

معاون امور هنری
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

سید مسعود شجاعی طباطبایی

عضو شورای سیاستگذاری

پریسا شادقزوينی

عضو شورای سیاستگذاری

زنده‌یاد عبدالرحیم سیاهکارزاده

عضو شورای سیاستگذاری

منیژه آرمین

عضو شورای سیاستگذاری

یداله کابلی

عضو شورای سیاستگذاری

نادر قشقایی

عضو شورای سیاستگذاری

کاظم طلایی

عضو شورای سیاستگذاری

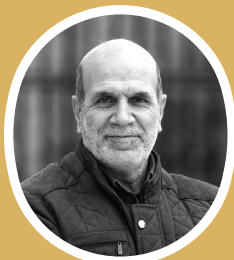
مینا صدری

عضو شورای سیاستگذاری

مسعود نجابتی

عضو شورای سیاستگذاری

سیدعباس میرهاشمی

عضو شورای سیاستگذاری
و دبیرکل پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

سیدمحمدرضا میری

عضو شورای سیاستگذاری

شورای دبیران و داوران

علی وزیریان

دبیر طراحی گرافیک

داوران طراحی گرافیک

سید حمید شریفی آل هاشم
حمید قربان پور
مسعود نجابتی

علی اشرف صندوق آبادی

دبیر خوشنویسی

داوران خوشنویسی

علی رضاییان
میرحیدر موسوی
سید علی فخاری

کاظم طلایی

دبیر تصویرسازی

داوران تصویرسازی

لیدا طاهری
مهدی نوری
سید حسام الدین طباطبایی

طاهر شیخ الحکمایی

دبیر حجم

داوران حجم

نادر قشقایی
احمد سلیمانی
طاهر شیخ الحکمایی

سید مسعود شجاعی طباطبایی

دبیر کارتون و کاریکاتور

داوران کارتون و کاریکاتور

محمد حسین نیرومند
مازیار بیژنی
سید مسعود شجاعی طباطبایی

کمال الدین شاهرخ

دبیر عکاسی

داوران عکاسی

علی اصغر داودآبادی فراهانی
کمال الدین شاهرخ
ناصر محمدی

سید محمد رضا میری

دبیر بخش ویژه / قله‌ها

داوران بخش ویژه

سید مسعود شجاعی طباطبایی
مسعود نجابتی
سید عباس میرهاشمی

مینا صدری

دبیر نگارگری

داوران نگارگری

خشایار قاضی زاده
امیرحسین آقامیری
حسین عصمتی

پریسا شادقزوينی

دبیر نقاشی

داوران نقاشی

علی بحرینی
محمد کاظم حسنونند
محمد خزائی

پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در یک نگاه

زیبایی‌های اقلیم ایران و شاخصه‌های افتخار ایران و ایرانی خلق نموده و در نمایشگاه ارائه کردند.

تجسم هنر

بخش تجسم هنر، امتداد جشنواره هنرهای تجسمی فجر در استان‌ها و شهرستان‌ها بود. این بخش، غیررقابتی بوده و با اتکا به همت مدیران منتخب هنری و بومی استان‌ها به جمع‌آوری و ارائه آثار هنرمندان شاخص ساکن استان‌های سراسر کشور می‌پرداخت.

آینه در آینه ۲

آینه در آینه ۲، بخشی اختصاصی است که به موضوع هنر انقلاب اسلامی می‌پردازد. این بخش سال گذشته با محوریت نقاشی انقلاب اسلامی برگزار شده بود و امسال بر عکاسی انقلاب اسلامی تمرکز یافته است.

بخش جنبی «به افق امید»

این بخش در جشنواره پانزدهم به طراحی پوستر با نگاهی امیدوارانه اختصاص داشت و ماحصل زحمات هنرمندان معاصر در رشته طراحی گرافیک را به تصویر می‌کشید.

بخش جنبی «لبخندآفرینان جهان»

لبخندآفرینان جهان، تلاشی هنرمندانه برای ارائه آثار سرآمدان حوزه کارتون و کاریکاتور از سراسر جهان بود که به موازات ارائه آثار در نمایشگاه، کتاب آن نیز تدارک دیده شد. ■

مرکز هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها، با حضور هنرمندان، دانشگاهیان، پژوهشگران، مراکز و مؤسسات هنری، عهده‌دار برگزاری «پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر» بود.

موضوع جشنواره: آزاد

رویکرد جشنواره: هنر خلاق، وحدت‌بخش، امیدآفرین و هویت‌مند در قالب «هنر متعالی برای مردم» بخش‌های جشنواره:

طوبای زرتین

طوبای زرتین، نام بخش اصلی و رقابتی جشنواره هنرهای تجسمی فجر است. آثار ارسالی از سوی هنرمندان این بخش در رشته‌های تصویرسازی، حجم (مجسمه، سرامیک و چیدمان)، خوشنویسی، طراحی گرافیک، عکاسی، کارتون و کاریکاتور، نقاشی و نگارگری، پس از بررسی و رأی گروه‌های تخصصی داوری به نمایشگاه راه یافت تا از میان آثار منتخب، برگزیدگان مشخص و معرفی شوند.

قله‌ها

بخش ویژه قله‌ها نیز رقابتی بود و هنرمندان حاضر در این بخش، آثار خود را حول موضوعاتی چون علم و فرهنگ، ایثار و فداکاری، مشاهیر و مفاخر، پیشرفت‌ها و دستاوردها،

گزارش نهایی ثبت نام و ارسال اثر از استان های سراسر کشور به دبیرخانه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

تعداد افراد و آثار رسیده به دبیرخانه
پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

تعداد افراد	تعداد آثار
۳۸۰۱ نفر	۸۶۲۷ اثر

تعداد افراد و آثار رسیده به بخش «طوبای زرین» به تفکیک رشته ها

تعداد افراد	تعداد آثار	عنوان رشته
۳۴۱	۹۵۶	تصویرسازی
۲۲۷	۳۹۸	حجم
۲۴۴	۶۱۹	خوشنویسی
۶۷۳	۱۳۳۶	طراحی گرافیک
۴۴۰	۱۲۶۰	عکاسی
۳۱۷	۶۹۸	کاریکاتور
۸۶۱	۱۹۷۰	نقاشی
۲۶۵	۵۷۰	نگارگری

تعداد افراد و آثار رسیده به بخش ویژه «قله ها» در رشته های مختلف جشنواره

تعداد افراد	تعداد آثار
۴۳۳	۸۲۰

آثار راه یافته به نمایشگاه در بخش های مختلف (طوبای زرین و قله ها)
پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

رشته	تعداد آثار طوبای زرین	تعداد آثار قله ها	تعداد هنرمندان	جمع تعداد آثار نمایشگاه (طوبای زرین و قله ها)
تصویرسازی	۲۹	۷	۲۲	۳۶
حجم	۲۶	۲	۲۱	۲۸
خوشنویسی	۶۱	۶	۴۳	۶۷
طراحی گرافیک	۵۴	۹	۳۸	۶۳
عکاسی	۵۱	۱۶	۴۲	۶۷
کاریکاتور	۴۳	۸	۲۴	۵۳
نقاشی	۲۸	۹	۲۶	۳۷
نگارگری	۸۶	۳	۵۸	۸۹
		مجموع	۲۷۴ هنرمند	۴۴۰ اثر

بخش جنبی «کیوریتوری»

عنوان رشته	تعداد آثار	تعداد افراد
«لبخند آفرینان جهان» کیوریتوری کاریکاتور	۱۴۳۰	۱۲۷
«لبخند آفرینان جهان» بخش نمایشگاهی	۱۲۵	-----
«به افق امید» طراحی پوستر	۷۲	-----

پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در میان استقبال پرشور مخاطبان افتتاح شد

و اینک فجر پانزدهم...

سید عباس میرهاشمی دبیرکل جشنواره پانزدهم، سید مصطفی زراوندیان دبیر بخش «تجسم هنر»، علی اشرف صندوق آبادی دبیر بخش خوشنویسی، طاهر شیخ الحکامی دبیر بخش حجم، مینا صدیقی دبیر بخش نگارگری، علی وزیریان دبیر بخش طراحی گرافیک، کمال الدین شاهرخ دبیر بخش عکاسی، سید مسعود شجاعی طباطبایی دبیر بخش کارتون و کاریکاتور، همراه با هنرمندان دیگری چون محمدعلی رجبی دوانی، قربانعلی اجل، جهانبخش سلطانی، حسین عصمتی، سید عبدالله حاجی سیدحسن، علی اصغر داودآبادی فراهانی، کیومرث قورچیان، محمدعلی جدیدالاسلام، علی کاوه، حجت الله اسدی، علیرضا عابدی، محسن کوهستانی، مهدی فرخی و... از جمله چهره‌های حاضر در آئین افتتاح پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر بودند. ■

آئین افتتاح پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر عصر جمعه هفتم بهمن ماه با حضور محمود سالاری معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمد حسین نیرومند مشاور هنری و امور سینمایی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، عبدالرضا سهرابی مدیرکل هنرهای تجسمی، علیرضا بیکدلی معاون کنسولی مجلس و امور ایرانیان وزارت امور خارجه، کاظم نظری مدیرکل هنرهای نمایشی، علیرضا اسماعیلی دبیر فرهنگستان هنر، سید عباس عظیمی مدیرعامل مؤسسه هنرمندان پیشکسوت، سید جواد طاهری مدیر تئاتر شهر، محمد حبیبی مدیر انجمن هنرهای تجسمی انقلاب و دفاع مقدس بنیاد فرهنگی روایت فتح و جمع دیگری از مدیران، مسئولان، هنرمندان و مشتاقان عرصه هنرهای تجسمی در فرهنگستان هنر برگزار شد.

معاون امور هنری در بازدید از نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر مطرح کرد

انقلاب اسلامی ایران رودخانه‌ای جاری و خروشان است

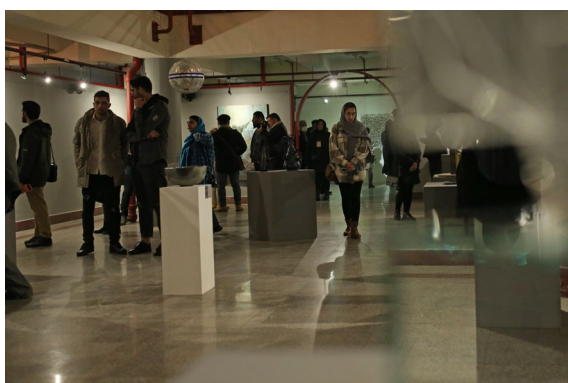

بسیار قابل اعتناست و حقیقتاً مواجهه با چنین سطحی از نبوغ هنری هنرمندان، مسرتبخش است. وی ضمن تاکید بر تقویت ارتباط جشنواره هنرهای تجسمی فجر و نهاد دانشگاه بیان کرد: امسال شخصاً با چندین دانشگاه وارد مذاکره شدم و خوشبختانه تعاملات خوبی شکل گرفت. شورای عالی هنر نیز مدتی است که با حضور استادان برجسته دانشگاه‌های هنری تشکیل شده است و بی‌تردید، حضور دانشگاهیان در جشنواره هنرهای تجسمی فجر سال آینده بیش از امسال خواهد بود. باوجود این، در دوره جاری با همراهی مدیرکل هنرهای تجسمی و دبیرکل پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر با شماری از دانشگاه‌های مهم هنری کشور ارتباط گرفتیم و از ظرفیت‌های آنها بهره‌مند شدیم. سالاری درباره رویکرد معاونت هنری نسبت به

محمود سالاری معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که در آئین افتتاح پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر حضور یافته بود، ضمن تحسین آثار نمایش یافته در این دوره از جشنواره گفت: اگر بگویم آثار حاضر در جشنواره پانزدهم فراتر از انتظاراتم بود، شاید فکر کنید که در حال مبالغه هستم، اما حقیقتاً وقتی با همراهی استادان، مشغول تماشای آثار بودیم، همگی اذعان داشتند که کمیت و کیفیت آثار نمایش یافته فراتر از سطح انتظاراتشان بوده است. حتی اساتید بخش داوری نیز اظهار می‌کردند که هنگام انتخاب آثار با چالش و تردید مواجه شده‌اند و این امر به دلیل کیفیت بالای آثار رسیده به دبیرخانه بوده است. حضور جوانان و آثار مدرن شده از سنت همراه با ترکیب هنرهای اصیل ایرانی در این نمایشگاه،

فجر بیان کرد: من واقعاً از همه همکارانم در مرکز هنرهای تجسمی به ویژه آقای سهرابی مدیرکل هنرهای تجسمی و آقای میرهاشمی دبیرکل جشنواره پانزدهم تشکر می‌کنم؛ زیرا در شرایطی که بدخواهان تلاش می‌کردند کشور را سرافکنده کنند، ققنوس وار سربرآوردند و اتفاق مهمی را رقم زدند که مایه سرافرازی کشور و سرافکندگی بدخواهان است. محمود سالاری در بخش پایانی اظهارات خود درباره حمایت از هنرمندان حاضر در جشنواره هنرهای تجسمی

تحریم‌کنندگان جشنواره هنرهای تجسمی فجر گفت: بحمدلله فضای کشور ما باز است و اگر کسی مایل بود در جشنواره شرکت می‌کند و چنانچه تمایلی نداشت، شرکت نمی‌کند. اما مشکل آنجاست که عده‌ای به سایر هنرمندان می‌گویند شرکت نکنید یا آنها را مورد مواخذه قرار می‌دهند که چرا شرکت می‌کنید! جالب آنکه این افراد، ادعای آزادی هم دارند! این‌گونه ایجاد مزاحمت برای دیگران و در عین حال، شعار آزادی سر دادن، کاملاً با یکدیگر در منافات

فجر و خرید آثار هنری بیان کرد: چنین برنامه‌هایی هر سال تدارک دیده می‌شود و تعدادی از آثار را خریداری کرده و هنرمندان را مورد حمایت قرار می‌دهیم اما باید بپذیریم که بودجه و بضاعت ما به اندازه‌ای نیست که بتوانیم همه آثار را خریداری کنیم. در این زمینه شهرداری و دیگر ارگان‌ها نیز باید ورود و حمایت کنند؛ برای مثال، برخی آثار ارائه شده در بخش حجم، واقعاً از ظرفیت نمایش شهری برخوردارند و شهرداری می‌تواند این آثار را در ابعاد بزرگتری سفارش دهد تا به عنوان نمادهای شهری استفاده شوند. همچنین وزارتخانه‌ها و سفارتخانه‌های ما نیز می‌توانند آثار خوشنویسی، نگارگری و نقاشی را خریداری کنند، به عنوان میراث هنر ایران در اختیار داشته باشند و در معرض دید جهانی بگذارند اما متأسفانه این نگاه آن‌چنان که باید نهادینه نشده است. ■

است. بحمدلله آغوش ما برای اقسام نگاه‌ها و رویکردهای جاری در فضای هنر گشوده است؛ اما هنری که حاوی دیدگاه متعالی باشد نه هنری که صرفاً تکنیکال و تکنیک‌زده است. سالاری ادامه داد: انقلاب اسلامی ایران، رودخانه‌ای جاری و خروشان و در همه دوره‌ها این قسم موضع‌گیری‌ها وجود داشته است اما در نهایت، جشنواره‌های هنری شکوفاتر شده‌اند. این‌گونه اقدامات در چهل و سه سال گذشته ره به جایی نبرده است؛ چراکه هنرمند، جویای حقیقت است و جشنواره‌های فجر بهانه‌ای است برای آنکه هنر ایران را عرضه کنیم. اگر کسی به آینده امید و علاقه داشته باشد، فعالیت هنری انجام می‌دهد. هنرمندان، بیدار هستند؛ حال، جماعتی می‌خواهند هنر را به گروگان بگیرند اما ره به جایی نمی‌برند. معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره اجرایی‌شدن سیاست‌های جشنواره هنرهای تجسمی

مدیرکل هنرهای تجسمی در آئین افتتاح نمایشگاه «تجسم هنر»
سیستان و بلوچستان عنوان کرد

هنرمندان استان سیستان و بلوچستان با قلم خود مرزهای سیاسی کشور را حفظ می کنند

مجموعه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای پیشبرد عدالت فرهنگی مصمم است و حرکت در این مسیر را سرلوحه کار خود قرار داده است. هم اکنون ستاد ویژه ای در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با هدف توجه به مناطق محروم و نه صرفاً مراکز استان ها، تشکیل شده است که به شناسایی افراد و هنرمندان فعال عرصه هنرهای تجسمی در سطح استان ها و شهرستان ها می پردازد.

آئین افتتاح نمایشگاه بخش «تجسم هنر» پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در استان سیستان و بلوچستان با حضور علی سرگزی مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان سیستان و بلوچستان، حجت الاسلام مهدی شجاع مدیرکل ارتباطات و هماهنگی امور قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سید مصطفی زراوندیان دبیر بخش «تجسم هنر» پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، عبدالسلام بلوچزاده معاون هنری و سینمایی استان، حمیده یعقوبی دبیر هنری نمایشگاه «تجسم هنر» استان و هنرمندانی چون علی پیران، سعید محمد شه بخش، مهدی نجارپیشه، نعمت الله شهربابکی و جمع دیگری از چهره های هنری حوزه تجسمی استان سیستان و بلوچستان همراه بود.

عبدالرضا سهرابی مدیرکل هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس شورای سیاستگذاری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، صبح یکشنبه نهم بهمن ماه باحضور در استان سیستان و بلوچستان، نمایشگاه بخش «تجسم هنر» این استان را افتتاح کرد.

مدیرکل هنرهای تجسمی در جریان افتتاح این نمایشگاه هنری گفت: هنرمندان شریف استان سیستان و بلوچستان با موقعیت شناسی دقیق و هوشمندانه ضمن حفظ مرزهای هنری، مرزهای سیاسی کشور را نیز با قلم خود حفظ می کنند. این هنرمندان فهیم نشان دادند که چگونه پس از گذشت ۴۴ سال همچنان پای آرمان های انقلاب اسلامی ایستاده اند و برای حرکت در امتداد گام دوم انقلاب، مصمم هستند. هنر منحصر و ویژه استان سیستان و بلوچستان، اتحاد و وحدت آفرینی است.

رئیس شورای سیاستگذاری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر تصریح کرد: به رغم شرایط سیاسی و اجتماعی کشور، امسال برای نخستین بار تمامی استان ها در جشنواره هنرهای تجسمی فجر شرکت کردند که این یک پیام جدی برای دشمنان ایران به همراه دارد.

بیت تاریخی امام خمینی (ره) میزبان جشنواره هنرهای تجسمی فجر شد

آئین افتتاح نمایشگاه بخش «تجسم هنر» استان مرکزی، صبح چهارشنبه دوازدهم بهمن ماه و همزمان با آغاز دهه فجر، با حضور عبدالرضا سهرابی مدیرکل هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در بیت تاریخی امام خمینی (ره) واقع در شهرستان خمین برگزار شد.

در این نمایشگاه ۶۰ اثر از هنرمندان بومی شهرستان‌های مختلف استان مرکزی در رشته‌های نگارگری، خوشنویسی، نقاشی، طراحی گرافیک، کارتون و کاریکاتور، عکاسی و تصویرسازی در نگارستان روح‌الله بیت تاریخی امام خمینی (ره) روی دیوار رفت.

سینا دلشادی مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مرکزی، حمید کمان‌کش فرماندار شهرستان خمین، علی شعبانی مدیر هنری استان، سعید فلاح‌فر هنرمند رشته عکاسی و جمع دیگری از مدیران، معاونان و هنرمندان استان مرکزی از جمله چهره‌های حاضر در آئین افتتاح بخش «تجسم هنر» استان بودند. ■

سفیر عراق در بازدید از نمایشگاه
جشنواره پانزدهم عنوان کرد

لزوم توسعه روابط هنری میان ایران و عراق

«نصیر عبدالمحسن عبدالله» سفیر کشور عراق در جمهوری اسلامی ایران، صبح سه‌شنبه یازدهم بهمن ماه با حضور در فرهنگستان هنر از نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر دیدن کرد. وی در جریان این بازدید ضمن تجلیل از آثار هنری نمایش یافته در جشنواره پانزدهم، بر توسعه روابط هنری میان دو کشور تأکید و اظهار کرد: نیاز به توسعه روابط هنری میان دو کشور که دارای تمدنی دیرینه‌اند کاملاً محسوس است و کشور عراق دارای هنرمندانی است که در سطح جهان شناخته شده‌اند.

سفیر کشور عراق در جمهوری اسلامی ایران به حوزه فعالیت هنرمندان عراقی در زمینه هنرهای تجسمی، هنرهای نمایشی و سینما اشاره کرد و سپس به معرفی آکادمی و آموزشگاهی هنری که در عراق فعالیت دارد پرداخت و در این زمینه تصریح کرد: در آموزشگاه هنری عراق، دوره‌ای پنج‌ساله وجود دارد که از مقطع دبیرستان آغاز می‌شود و تا مقطع دیپلم ادامه دارد. همچنین، آکادمی هنر عراق به تربیت هنرمندان طی یک دوره چهارساله می‌پردازد که این دوره تا مقطع کارشناسی ادامه دارد و در پایان، به فارغ‌التحصیلان دانشنامه‌ای اهدا می‌شود. بسیاری از هنرمندان عراقی که در جهان نیز شناخته شده‌اند در این دو مرکز آموزشی هنر تحصیل کرده‌اند. ■

سخنگوی هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی در بازدید از نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر عنوان کرد

هنرهای تجسمی به سرمایه گذاری بیشتری نیاز دارد

عمده‌ای از کارها به شیوه‌ای خلاقانه و هنرمندانه ارزش‌های دینی و ملی را ما به نمایش گذاشته‌اند و در مجموع، می‌توان گفت که معدل آثار حاضر در نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در سطح بالایی قرار دارد.

سخنگوی هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی با اشاره به تنوع آثار نمایش یافته در بخش کارتون و کاریکاتور بیان کرد: آثار بخش کارتون و کاریکاتور در مقیاس بین‌المللی ارائه شده بود و این امر، شان می‌دهد که تعاملات فرهنگی و هنری خوبی میان ایران و سایر کشورهای جهان برقرار است. موسوی ضمن تأکید بر لزوم توجه مضاعف به هنرهای تجسمی و انبوه ظرفیت‌های موجود در آن گفت: لازم است هنرهای تجسمی بیش از پیش مورد توجه و اهتمام قرار گیرد. طیف وسیعی از مردم ما به این هنرها علاقه دارند و باتوجه به اینکه هنرهای تجسمی از اصالتی دیرپا در فرهنگ و سنت ایران اسلامی برخوردار است، می‌تواند فضای بومی، اسلامی و ایرانی را به خوبی ترسیم و به همگان منتقل کند. در دنیای امروز، بسیاری از نمادهای ایرانی از طریق هنرهای تجسمی شناخته می‌شوند و ضروری است که سرمایه‌گذاری بهتری در این حوزه صورت پذیرد. ■

سید نظام‌الدین موسوی سخنگوی هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی، عصر جمعه چهاردهم بهمن ماه باحضور در نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر از آثار منتخب هنرمندان دیدن کرد.

در جریان این بازدید که باحضور و همراهی عبدالرضا سهرابی مدیرکل هنرهای تجسمی و جعفر واحدی رئیس مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر همراه بود، موسوی آثار ارائه شده در بستر جشنواره پانزدهم را در تراز کیفی بالا توصیف کرد و گفت: آثار حاضر در نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر از سطح کیفی بسیار بالایی بهره‌مند است و هنرمندان عزیز ما در زمینه خوشنویسی، نگارگری، نقاشی، عکس، کاریکاتور و سایر رشته‌ها درخشان ظاهر شده بودند.

او افزود: اگرچه هنرهای تجسمی در شرایط کنونی مظلوم و مهجور واقع شده است، اما تبلور عینی هنر فاخر اسلامی-ایرانی در بستر آن قابل مشاهده است. آثار ارائه شده در نمایشگاه، هم اصالت اسلامی-ایرانی را نمایندگی می‌کردند و هم وجوه هنر مدرن را دربرمی‌گرفتند و در مجموع، ترکیب قابل توجهی از سنت و مدرنیسم در آنها مشهود بود. بخش

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی
در آئین افتتاح نمایشگاه «آینه در آینه ۲» مطرح کرد

عکاسان خبری نقش مهمی در ثبت لحظات ماندگار تاریخ انقلاب اسلامی داشته‌اند

برپایی این رویداد را بهانه‌ای برای تجلیل از عکاسان خبری و رسانه‌ای دانست و گفت: عکاسان خبری به‌رغم سختی‌ها و مشقت‌هایی که با آن مواجه هستند، همواره نقش مهمی در ثبت لحظات ماندگار تاریخ انقلاب اسلامی داشته‌اند.

او با قدردانی از همراهی خانواده زنده‌یاد خلیلی برای برپایی این نمایشگاه گفت: خاطرات بصری جمع‌کننده‌ی مردم ایران با تصاویر بدیع عکاسانی چون مرحوم خلیلی از دوران انقلاب اسلامی پیوند خورده که امروز، بخشی از این تصاویر ماندگار پس از ۴۴ سال به نمایش درآمده است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با بیان اینکه برخی عکس‌های خبری دوران انقلاب اسلامی، نقش مهمی در روند پیروزی انقلاب داشته‌اند، گفت: از میان اینگونه تصاویر تأثیرگذار می‌توان به عکس مشهور زنده‌یاد «حسین پرتوی» از دیدار همافران ارتش با امام خمینی (ره) اشاره کرد.

آئین افتتاح نمایشگاه «آینه در آینه ۲» عصر هفدهم بهمن با حضور محمدمهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمود سالاری معاون امور هنری، عبدالرضا سهرابی مدیرکل هنرهای تجسمی، سیدعباس میرهاشمی دبیرکل پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، عبادرضا اسلامی کولایی رئیس موزه هنرهای معاصر، امین مویدی مشاور برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی معاونت امور هنری، محمدحسین حیدری مدیرانجمن عکاسان انقلاب و دفاع مقدس، مجتبی کوچکی مدیر هنری نمایشگاه آینه در آینه ۲، سید احسان باقری مدیر خانه عکاسان ایران و چهره‌های هنری دیگری چون: عباس مشهدی‌زاده، حسین عصمتی، حسین نوروزی، سعید فلاح‌فر، همسر و فرزند زنده‌یاد «قربان خلیلی» عکاس انقلاب و... در موزه هنرهای معاصر تهران برگزار شد. محمدمهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

اسماعیلی در قسمت دیگری از سخنان خود یاد و خاطره مرحوم حبیب‌الله صادقی را گرامی داشت و یادآور شد که سال گذشته نمایشگاه «آینه در آینه ۱» میزبان آثار زنده‌یاد صادقی و با حضور او برگزار شده بود که بازدید ریاست محترم جمهوری از نمایشگاه را نیز به همراه داشت.

در بخش دیگری از این مراسم، مجتبی کوچکی مدیر هنری نمایشگاه «آینه در آینه ۲» با اشاره به جایگاه زنده‌یاد خلیلی در عکاسی انقلاب اسلامی گفت: تا میانه دهه ۸۰ جز همکاران نزدیک مرحوم خلیلی، هیچ‌کس او را نمی‌شناخت. ما سه عکس معروف و تأثیرگذار از

کوچکی یادآور شد: متأسفانه بخشی از آثار زنده‌یاد خلیلی مفقود شده است و همه باید کمک کنیم تا عکس‌های او پیدا شود. مرحوم خلیلی مظلوم واقع شده است و امیدوارم آقای وزیر کمک کنند و بتوانیم سایر کارهای این عکاس را بیابیم. اکنون ۵۷ فریم از عکس‌های خلیلی موجود است که من همه آنها را به موزه هنرهای معاصر آورده‌ام و در پایان باید بازگردانم؛ زیرا تک‌نسخه هستند و از روی آنها کپی گرفته شده است.

در قسمت دیگری از این مراسم، سیدعباس میرهاشمی دبیرکل پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در

سخنانی به نحوه شکل‌گیری بخش «آینه در آینه» اشاره و بیان کرد: سال گذشته در جریان برگزاری چهاردهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، یک کار پژوهشی را با موضوع نقاشی انقلاب اسلامی آغاز کردیم و امسال محور کار را روی عکاسی قرار دادیم.

در بخش دیگری از این آئین، او افزود: جشنواره هنرهای تجسمی فجر، پانزدهمین دوره خود را طی می‌کند و امسال، تلاش کرده است دامنه کاری خود را در استان‌ها و حوزه‌های پژوهشی گسترش دهد. امیدوارم در دوره‌های آینده بتوانیم فصل سوم و چهارم «آینه در آینه» را هم داشته باشیم و همه فعالیت‌های ما مفید و پژوهش‌محور باشد. کولایی رئیس موزه هنرهای معاصر با بیان اینکه موزه توانسته است خود را به‌روز نگه دارد، خاطرنشان کرد: نگاه مدیریت فعلی موزه بر حوزه پژوهش استوار است و هم‌اکنون ۱۵ عنوان کتاب در دست چاپ قرار دارند. ■

سال‌های آغازین انقلاب داریم که بر روحیه مردم تأثیر گذاشته و می‌توان گفت که هر سه عکس کار روزنامه کیهان بوده است. یکی از این عکس‌ها متعلق به مرحوم عبدالحسین پرتوی و دو عکس دیگر متعلق به زنده‌یاد قربان خلیلی است.

او درباره اختصاص دومین دوره از نمایشگاه «آینه در آینه» به عکس‌های زنده‌یاد قربان خلیلی افزود: اگرچه مرحوم خلیلی فریم‌های کمی را از سال‌های آغازین انقلاب به ثبت رسانده و شاید دلیلش این باشد که او کارمند جایی نبود و به عنوان عکاس آزاد فعالیت می‌کرد، باوجود این، وی با همین فریم‌های اندک نیز شاهکار آفریده است. خلیلی از شهریور تا اسفند ۱۳۵۷ عکاسی کرده و مجموعاً ۱۲۴۱ فریم را به ثبت رسانده است. نکته دیگر این است که او هیچ‌گونه تحصیلات آکادمیکی در حوزه هنر نداشته و عکاسی را به‌شکل خودآموز فراگرفته است.

اعطای جایزه ویژه «جهاد تبیین» در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

مدیرکل هنرهای تجسمی از اعطای جایزه ویژه «جهاد تبیین» در آئین اختتامیه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر خبر داد.

عبدالرضا سهرابی مدیرکل هنرهای تجسمی و رئیس شورای سیاستگذاری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر ضمن اعلام این خبر گفت: با توجه به تاکیدات پیوسته رهبر معظم انقلاب اسلامی در باب لزوم اهمیت جهاد تبیین، امسال برای نخستین بار در جریان برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر، جایزه ویژه «جهاد تبیین» از سوی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی به هنرمندان منتخب اعطای می‌شود.

او ادامه داد: زبان هنر، رساترین شیوه ممکن برای بیان حقایق و عنصری راهگشا در امر جهاد تبیین است. هنرمندان عرصه هنرهای تجسمی ظرفیت‌های قابل توجه بسیاری برای عملگری در میدان خطیر جهاد تبیین دارند و شایسته است که از ورود آنها به این عرصه حمایت شود. سهرابی افزود: در بخش ویژه «جهاد تبیین»، یک هنرمند برگزیده و یک هنرمند شایسته تقدیر خواهیم داشت که نفر برگزیده مانند سایر برگزیدگان، تندیس ویژه و جایزه نقدی دریافت می‌کند و نفر شایسته تقدیر نیز همانند دیگر تقدیرشدگان لوح تقدیر و جایزه نقدی دریافت خواهد کرد.

مدیرکل هنرهای تجسمی خاطرنشان کرد: داوری بخش ویژه «جهاد تبیین» توسط اساتیدی چون مسعود نجابتی، محمد حسین نیرومند و سید مسعود شجاعی طباطبایی انجام شده است و نفرات منتخب، روز جمعه ۵ اسفند ماه در جریان برگزاری آئین اختتامیه جشنواره پانزدهم معرفی خواهند شد. ■

استقبال پررنگ دانش‌آموزان و دانشجویان از جشنواره پانزدهم

نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در طول برگزاری خود پذیرای گروه‌های مختلف دانش‌آموزی و دانشجویی بود.

در این راستا، دانش‌آموزان دبیرستان دخترانه تیزهوشان فرزندگان ۱، هنرستان پسرانه هنر و رسانه ماهر، هنرستان دخترانه نیم‌رخ، هنرستان دخترانه امام رضا(ع) و شمار دیگری از دانش‌آموزان مدارس مختلف شهر تهران با حضور در فرهنگستان هنر از نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر بازدید کردند. همچنین دانشجویان دانشکده هنر دانشگاه سوره نیز با حضور در محل نمایشگاه، به تماشای آثار منتخب هنرمندان حاضر در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر نشستند. ■

وزیر فرهنگ در بازدید از نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر مطرح کرد ویژه‌ای برای حمایت از هنرمندان حوزه تجسمی دارد

فجر گفت: ارزیابی‌ها نشان‌دهنده سطح کیفی بالای آثار به نمایش درآمده در این دوره از جشنواره است و همان‌گونه که شاهد هستیم، کارهای ارزنده هنرمندان عرصه هنرهای تجسمی امسال در هشت رشته گوناگون در معرض دید علاقه‌مندان قرار گرفته است.

محمد مهدی اسماعیلی با بیان اینکه آثار فاخر و شایسته‌ای به پانزدهمین دوره نمایشگاه هنرهای تجسمی ارسال شده است، تصریح کرد: این دوره از نمایشگاه را می‌توان یکی از پررونق‌ترین ادوار جشنواره هنرهای تجسمی فجر برشمرد. در جشنواره پانزدهم نسبت به گذشته شاهد حضور چشمگیر نسل نوي هنرمندان هستیم که این مسئله در کنار تقویت بُعد رقابتی جشنواره از ویژگی‌های برجسته این رویداد هنری به شمار می‌رود.

محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی روز جمعه ۲۱ بهمن ماه با حضور در فرهنگستان هنر از نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر بازدید کرد.

در جریان این بازدید که با حضور محمود سالاری معاون امور هنری، محمد حسین نیرومند مشاور امور هنری و سینمایی وزیر فرهنگ، بهمن نامور مطلق رئیس فرهنگستان هنر، سید محمد هاشمی معاون حقوقی، امور مجلس و استان‌های وزارت فرهنگ، عبدالرضا سهرابی مدیرکل هنرهای تجسمی، علیرضا اسماعیلی دبیر فرهنگستان هنر، سید عباس میرهاشمی دبیرکل پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر و جمعی از هنرمندان و هنردوستان همراه بود، وزیر فرهنگ ضمن ارزیابی مثبت از سطح کیفی و کمی آثار ارائه شده در نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی از اهتمام وزارت فرهنگ در دوره جدید مبنی بر حمایت ویژه از اهالی هنرهای تجسمی سخن گفت و در این زمینه بیان کرد: در دوره جدید برنامه ریزی مدونی برای حمایت از هنرمندان این عرصه در نظر گرفته شده است. بر این اساس، با تصویب «خرید آثار هنری» در کمیسیون فرهنگی دولت به دنبال رونق هرچه بیشتر این حوزه هستیم.

سید مصطفی زراوندیان دبیر بخش «تجسم هنر» جشنواره پانزدهم، جعفر واحدی رئیس موسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر، بهنام زنگی سرپرست موسسه فرهنگی هنری صبا و هنرمندانی چون محمد علی رجبی دوانی، مینا صدری، محمد کاظم حسنوند، حسین عصمتی، مهدی فرخی، سید عبدالله حاجی سید حسن و... از دیگر چهره‌های حاضر در این مراسم بودند. ■

مشاور فرمانده نیروی قدس در بازدید از پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر عنوان کرد چهره مقاومت و ایستادگی ملت بزرگ ایران در آثار هنرمندان تجسمی به تصویر درآمده است

بشناساند. یک تصویر زیبا، یک اثر خوشنویسی دلنشین و اقسام گوناگون آثار خلق شده در حوزه هنرهای تجسمی که در این نمایشگاه به نمایش درآمده اند، می توانند به اندازه کتاب ها و فیلم های بسیاری برای مخاطبان حرف داشته باشند و حقایق بسیاری را مطرح کنند.

مشاور فرماندهی نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در بخش دیگری از اظهارات خود به مضامین موجود در آثار هنرمندان اشاره و بیان کرد: چهره مقاومت، ایستادگی و استقلال ملت بزرگ ایران در کنار شهدا و خانواده های عزیزشان در گوشه گوشه این نمایشگاه به چشم می خورد. علاوه بر آن، از نظر زیبایی و عیار هنری نیز آثار بسیار فاخری در رشته های مختلف تدارک دیده شده که جا دارد از تلاش های مسئولین و هنرمندان عزیز در این زمینه قدردانی شود. مسجدی در پایان خاطرنشان کرد: اکنون هنرهای تجسمی یکی از فاخرترین هنرهایی است که آثار مربوط به آن توسط هنرمندان عزیزمان تولید می شود و در قالب جشنواره به نمایش درمی آید. امیدوارم آحاد جامعه به ویژه جوانان، دانشجویان و دانش آموزان از چنین ظرفیتی بهره ببرند و با حضور در این نمایشگاه هنری، به تماشای آثار فاخر هنرمندان رشته های گوناگون بنشینند. ■

سردار ایرج مسجدی مشاور فرماندهی نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، صبح پنجشنبه بیست و هفتم بهمن ماه با حضور در فرهنگستان هنر از نمایشگاه آثار منتخب هنرمندان حاضر در جشنواره پانزدهم بازدید کرد. در جریان این بازدید که با حضور عبدالرضا سهرابی مدیرکل هنرهای تجسمی و رئیس شورای سیاستگذاری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، سید مصطفی زراوندیان دبیر بخش «تجسم هنر»، محمد خاجی مدیر ارتباطات و رسانه جشنواره پانزدهم و احمد کوچکیان هنرمند رشته نقاشی همراه بود، مسجدی آثار نمایش یافته در بستر جشنواره هنرهای تجسمی فجر را فاخر، ارزشمند و اثرگذار توصیف کرد و افزود: آنچه در بستر پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر به نمایش درآمده، نشان دهنده چشمه ای از ظرفیت های ارزنده هنر اسلامی-ایرانی است. این جشنواره نمایانگر عملکرد موفق هنرمندان متعهد و خبره از مناطق مختلف کشور است و حقیقتاً می توانم بگویم که یکی از زیباترین نمایشگاه های هنری را در زمینه هنرهای تجسمی شاهد هستیم. او ادامه داد: هنر امروز در ابعاد و شاخه های گوناگون خود می تواند با مخاطبان حرف بزند و حقایق بسیاری را

طنین «طوبای زرین»

در رادیو فرهنگ پیچید

«طوبای زرین» نام ویژه برنامه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر بود که از ۲۳ تا ۲۸ بهمن ماه، همه روزه از ساعت ۱۶:۳۰، روی موج اف ام، ردیف ۱۰۶ مگاهرتز از رادیو فرهنگ پخش شد. ویژه برنامه «طوبای زرین» با هدف مرور اخبار و رویدادهای مربوط به جشنواره پانزدهم و گفت و گو با هنرمندان، دبیران، داوران و سایر دست اندرکاران این رخداد هنری تدارک دیده شده بود که با استقبال مناسب مخاطبان همراه شد. ■

تهران ۵۷ به روایت عکس های قربان خلیلی
(۱۳۷۷-۱۳۷۶)

آینه در آینه ۲

۱۸ بهمن ۱۴۰۱ - ۲۰ فروردین ۱۴۰۲

موزه هنرهای معاصر تهران

Mirrored Reflections 2

Photos of Tehran in 1978
Narrated by Ghorban Khalili

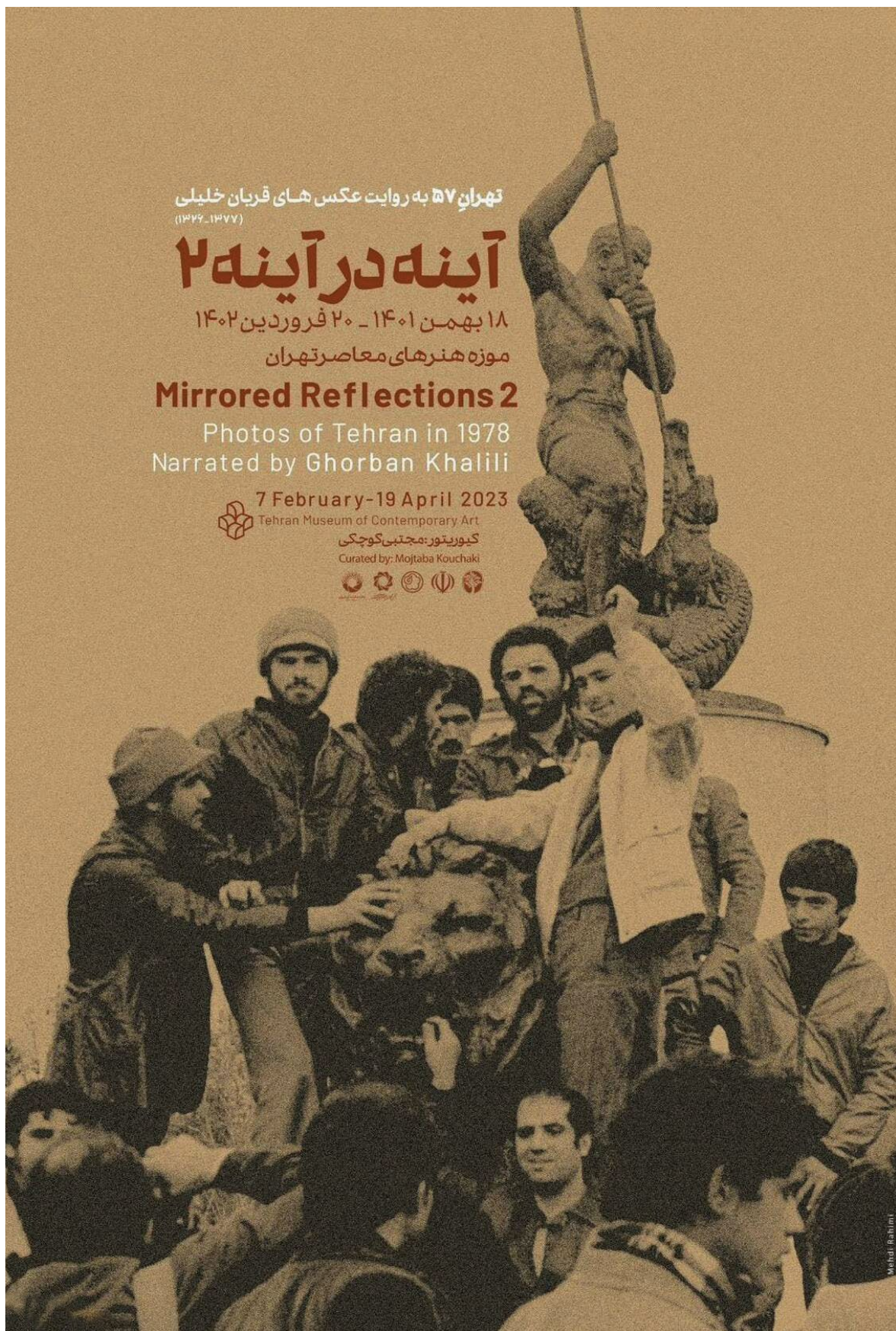

7 February - 19 April 2023

Tehran Museum of Contemporary Art

کیویتور: مجتبی کوحکی

Curated by: Mojtaba Kouchaki

نگاهی به نمایشگاه «آینه در آینه ۲» قاب‌هایی انقلابی از «تهران ۵۷» |عاطفه نوذری|

شده از نسل هنرمندان انقلاب اسلامی رفته است. قربان خلیلی از جمله عکاسانی است که موفق به ثبت تصاویری بکر و دیدنی از روزهای آغازین انقلاب اسلامی شده است و تماشای قاب‌های متفاوت و کمتر دیده شده او، خون تازه‌ای را در رگ‌های تاریخ عکاسی انقلاب اسلامی جاری می‌کند.

آثار حاضر در نمایشگاهی که عنوان «تهران ۵۷» روی پیشانی آن می‌درخشد و یادآور روزهای پرشور و حرارت انقلاب اسلامی ایران است، قریب به ۲۰ سال پیش توسط مجتبی کوچکی یافت شده و نسخه‌ای از آن به گنجینه خانه عکاسان ایران سپرده شده است. راهپیمایی‌های گسترده مردم در جریان انقلاب

«آینه در آینه» از جمله بخش‌های پژوهش محوری است از دوره چهاردهم با تمرکز بر «هنر انقلاب اسلامی» به بافتار جشنواره هنرهای تجسمی فجر افزوده شده است. هدف اصلی شکل‌گیری این بخش، امکان بررسی تاریخ نگارانه مقطع مهمی از تاریخ هنر ایران است. تاریخی که هنر انقلاب اسلامی را در بستر خود جای داده است.

استقبال خوب هنرمندان و هنردوستان از برگزاری بخش «آینه در آینه» که سال گذشته به مرور آثار نقاشان انقلاب اسلامی اختصاص داشت، باعث شد که مسئولان جشنواره پانزدهم به فکر تدارک «آینه در آینه ۲» بیفتند زمینه برپایی آن را در موزه هنرهای معاصر تهران فراهم کنند. «آینه در آینه ۲» به سراغ مرور آثار عکاسی کمترشناخته

قرار دادیم. سپس در هشتم بهمن نگارش متون و چاپ روی دیوار انجام شد و به فاصله دو روز پیش از افتتاح نمایشگاه، چیدمان آثار صورت گرفت تا به این ترتیب به استقبال افتتاح نمایشگاه عکس «تهران ۵۷» برویم.

ناشناس بودن قربان خلیلی، دیده نشدن آثار او تا به امروز و شمار محدود نسخه‌های اصل عکس‌هایی که توسط او ثبت شده، از جمله ویژگی‌های مهم نمایشگاه عکس تهران ۵۷ است. کوچکی در این باره بیان می‌کند: توجه به بازسازی و اصلاح نسخه اصلی برای چاپ بزرگ، توجه به اطلاعات دقیق مکان و زمان و اتفاق‌های رخ داده در عکس‌ها، تولید متون تکمیلی درباره اتفاقات و انتشار آن در نمایشگاه، جمع‌آوری برخی آثار، وسایل شخصی و نسخه‌های اصلی هنرمند به منظور نمایش آن در کنار عکس‌ها، از جمله نکات قابل توجه این نمایشگاه هنری است.

اسلامی، مبارزات تن به تن با گارد شاهنشاهی، پایین کشیدن مجسمه‌های محمدرضا پهلوی و پدرش، شادمانی از بازگشت امام خمینی (ره) به وطن، حال و هوای نخستین سخنرانی‌های بنیان‌گذار جمهوری اسلامی پس از بازگشت به میهن، لحظه شلیک یک سرباز به شهروندی عادی و واکنش‌ها به آن، همه و همه جزو لحظات ماندگاری هستند که توسط زنده‌یاد قربان خلیلی ثبت شده‌اند.

کوچکی به عنوان مدیر هنری نمایشگاه عکس «تهران ۵۷» به کم و کیف برگزاری نمایشگاه اشاره می‌کند و در این باره می‌گوید: از یکم بهمن امسال کار تعیین موضوع و آثار نمایشگاه و همچنین فرایند بازسازی و چاپ آثار را آغاز کردیم و به فاصله کمتر از یک هفته، یعنی در ششم بهمن ماه، طراحی و انتشار اقلام تبلیغاتی را در دستور کار

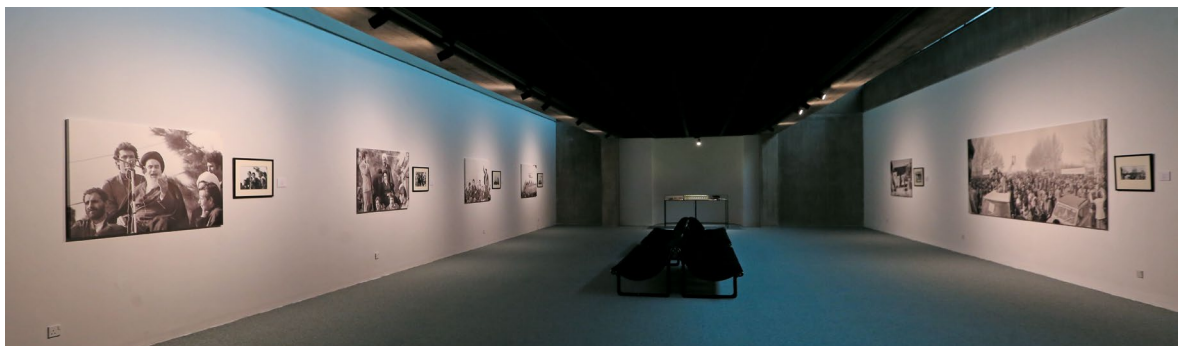

درگذشت عکاس، همه عکس‌ها دارای اطلاعات زمانی، مکانی و توصیف وقایع رخ داده هستند و از این حیث می‌توانند مرجع و سند مناسبی برای مطالعات علوم انسانی به شمار آیند.

یکی از انگیزه‌های اصلی در پرداختن به آثار هنرمندی با ویژگی‌های قربان خلیلی، به ناشناس ماندن او طی دهه‌های اخیر بازمی‌گردد. کوچکی ضمن بیان این نکته، می‌گوید: علت دیگر پرداختن به عکس‌های زنده‌یاد خلیلی، وجود دو عکس ماندگار و تأثیرگذار با نام‌های «نزن سرباز...» و «سخنرانی امام خمینی (ره) در بهشت زهراي تهران» در آثار اوست که روزهای دهم و دوازدهم بهمن ماه ۵۷ در صفحه اول روزنامه کیهان چاپ شده است. دلیل آخر و مهم‌تر اینکه از تمامی آثار این عکاس، فقط ۵۷ نسخه باقی‌مانده است. ■

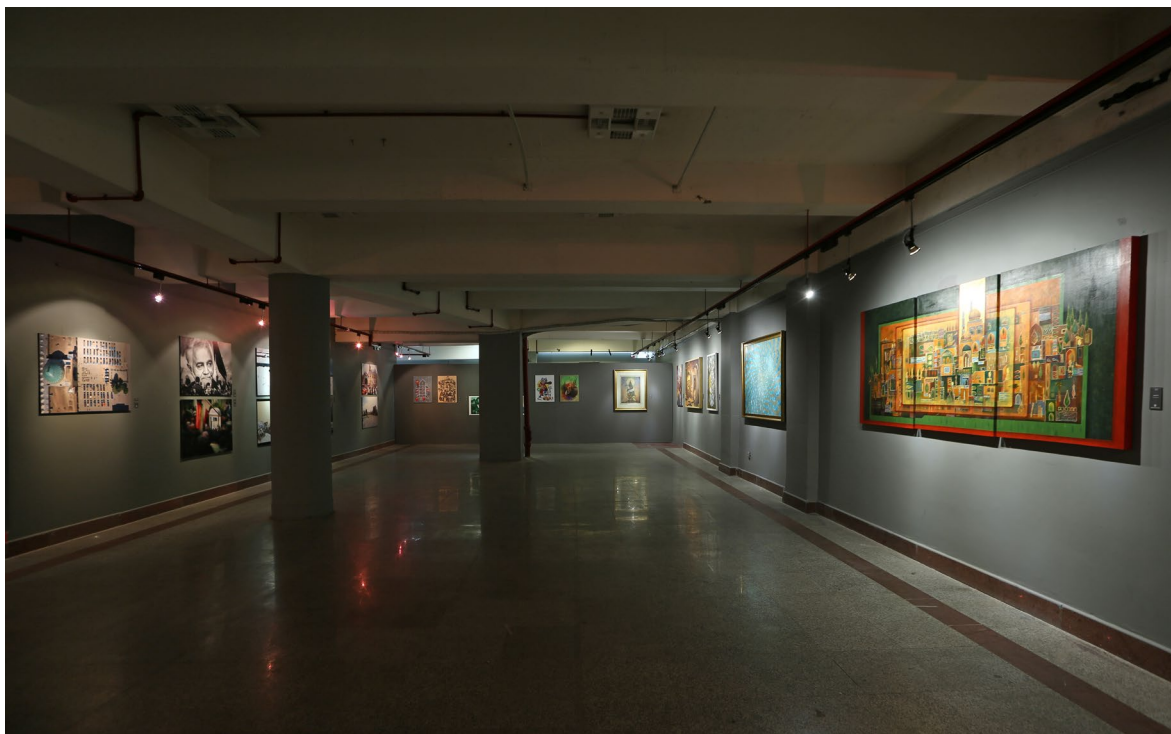
مدیر هنری نمایشگاه عکس «تهران ۵۷»، برگزاری این نمایشگاه را که ذیل بخش «آینه در آینه» تعریف شده، اقدامی در راستای نمایش ظرفیت‌های عکاسی انقلاب اسلامی می‌داند و در این باره می‌افزاید: مرحوم خلیلی از شهریور سال ۱۳۵۷ تا فروردین ۱۳۵۸ تعداد ۱۲۴۱ فریم عکاسی کرده که نسبت آن به تعدد سوژه‌های عکاسی شده و آثار دیگر عکاسان بسیار قابل توجه است.

به گفته کوچکی، برگزاری این نمایشگاه، بخشی از عملیات نجات برای آثاری است که در حال از بین رفتن هستند. او ادامه می‌دهد: در این پروژه تلاش شده است که آثار باقی‌مانده از گنجینه فاخر زنده‌یاد خلیلی، به بهترین نحو ممکن و با بهره‌گیری از استانداردهای بین‌المللی اصلاح، بازسازی و شناسایی شوند. با وجود

نگاهی به بخش ویژه «قله‌ها» چشم‌اندازی روشن از قله‌های پیشرفت و افتخار ایران

| لیلا ضامنی |

ضرورت حضور این بخش در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر می‌گوید: در این بخش ویژه که ناظر به موضوع است، ترسیم جلوه‌هایی از افتخارات، پیشینه تاریخی-فرهنگی ایران و دستاوردهای روز کشورمان مدنظر بوده است. آثار ارائه شده در نمایشگاه نشان می‌دهد که ملت ایران تا چه اندازه ظرفیت افتخار، غرور، شادمانی و امید به آینده دارد. همچنین لازم بود به مواهب و منابع طبیعی، انسانی، استعدادها و دستاوردهایی که داشتیم اشاره کنیم؛ اینکه در شرایط سختی مثل جنگ تحمیلی و کرونا به یکدیگر یاری رساندیم یا وقتی در مقابل بدخواهان، ایستادگی کردیم و یا آنجا که در موقعیت‌های شادی جمعی قرار گرفتیم و شادمانی کردیم... همه این لحظه‌ها باید به تصویر کشیده می‌شد.

وی می‌افزاید: هدف ما در بخش ویژه «قله‌ها» این بود به هنرمندان و مردم یادآوری کنیم که کشورمان چقدر جای

یکی از مهم‌ترین بخش‌هایی بود که امسال به بافتار پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر افزوده شد. این بخش ویژه روایت‌گر شکوه و عظمت ایران و ایرانیان در روزها و لحظه‌های سخت و شیرین زندگی بود. هنرمندان در این بخش با به تصویر کشیدن افق و آرمان‌های عینی و ذهنی خود، از یک سو به معرفی هنرمندانه قله‌های پیشرفت و آبادانی ایران اسلامی پرداختند و از سوی دیگر، تصویری دقیق از ابعاد شخصیتی و وجودی الگو، اسوه و سرمشق موردنظرشان ارائه ساختند. بخش ویژه «قله‌ها» راوی صعود ایرانیان به قله‌های پیشرفت و افتخار، در دل روزهای دشوار بود و توانست بذر امید را در قلب مخاطبان بکارد.

تاریسیدن به قله فاصله داریم

«سید محمدرضا میری» دبیر بخش ویژه «قله‌ها» درباره

افتخار و غرور دارد و امروز در میانه نبرد یأس و امیدی که دشمنان در داخل و خارج برایمان ایجاد می‌کنند، این امیدها هستند که در نهایت پیروز می‌شوند.

میری درباره کیفیت آثار رسیده به بخش ویژه «قله‌ها» می‌گوید: ما به عنوان جامعه هنری وظیفه‌ای در مقابل مردم داریم و در حوزه هنرهای تجسمی جای کار و تلاش بسیاری وجود دارد. بدون شک لازم است که در آینده آثاری بهتر و متناسب با گفتمان‌ها، تحولات و اتفاقات نویی که در سطح

می‌شوند و از این جهت حائز اهمیت‌اند. آثار ارائه‌شده در بخش ویژه «قله‌ها» در فضاهای متفاوتی تدارک دیده شده بودند، برای مثال «مکتب حاج قاسم» سفارش خلق اثری هنری را به یکی از هنرمندان داده بود که اتفاقاً اثر فاخری هم از آب درآمد. آن اثر مورد نظر هیأت داوران بخش «قله‌ها» نیز قرار گرفت و طبیعی است که تقدیر ویژه‌ای از خالق اثر صورت پذیرد. این هنرمند کاریکاتورست در پاسخ به اینکه آیا در

منطقه و جهان رقم می‌خورد، تولید کنیم؛ زیرا ایران می‌تواند در این اتفاقات نقش‌آفرینی کند. اگر بگوییم از کیفیت آثار حاضر در این بخش رضایت دارم، معنایش این نیست که به قله رسیده‌ایم؛ هنوز در دامنه قرار داریم و باید به مهیای فتح قله شویم.

قله‌ها و «مکتب حاج قاسم»

«سید مسعود شجاعی طباطبائی» داور بخش ویژه «قله‌ها» درباره کم و کیف آثار رسیده به این بخش و فرایند داوری آنها می‌گوید: بخش ویژه «قله‌ها» از این جهت حائز اهمیت است که هنرمندانی که آثار تأثیرگذار و جریان‌ساز ارائه می‌کنند، مورد تشویق قرار گیرند. یکی از ملاک‌های مهمی که در همه داوری‌ها وجود دارد، این است که اثر هنری توانسته باشد در زمان و برهه خلق خود، مورد توجه قرار گیرد؛ همچنان که برخی آثار هنری در شرایط خاصی خلق

بخش ویژه «قله‌ها» اثری فراتر از حد انتظار ظاهر شده است یا خیر، بیان می‌کند: در میان آثار رسیده، یکی از آثار واجد ویژگی‌های خاص و منحصر به فردی بود؛ به همین دلیل ما جایزه نقدی و «طوبای زرین» جشنواره پانزدهم را شایسته خالق اثر دانستیم.

در بخش ویژه «قله‌ها»، ۶۰ اثر از هنرمندان مختلف رشته‌های تصویرسازی، حجم، خوشنویسی، طراحی گرافیک، عکاسی، کاریکاتور، نقاشی و نگارگری به نمایش درآمد که راوی مضامینی چون قله‌های پیشرفت، افتخار و اقتدار ایران و ایرانیان، قله‌های ایمان، پایداری و استقامت و قله‌های شکوه، زیبایی، صلابت و... بود. با این همه، آفرینش اثری هنری که بتواند از قله‌ها سخن بگوید، عزم و اراده‌ای راستین می‌طلبید و هنرمندان حاضر در این بخش، با همت و خلاقیت ستودنی خود از پس این مهم برآمدند و آثاری را خلق کردند که بر دل و جان مخاطبان می‌نشیند. ■

نگاهی به بخش جنبی «به افق امید» و امید نمی‌رسد به پایان...

| آزاده فضلی |

درباره این بخش می‌گویند: در مورد پوستر و کیوریتوری آن، چند نکته قابل توجه است. اول اینکه ما امسال با بهره‌گیری از استعداد های گسترده طراحان جوان کشور، این بخش را به سرانجام رساندیم؛ حتی کیوریتوریهایی از بوم‌های مختلف مشغول همکاری شدند. نتیجه البته هرچه که باشد، در اولویت دوم و پس از این تجربه نوین قرار می‌گیرد. امیدوارم برگزارکنندگان، این تجربه را در سال‌های آینده امتداد دهند و از کاستی‌های آن بکاهند. دوم اینکه کار کردن برای آنها، ایجاب می‌کند که به منظومه‌ای از افق‌های بزرگ پیش‌روی مردم و مشکلات و رنج‌هایشان توجه شود.

میری ادامه می‌دهد: در این بخش تلاش شده است سلسله مسائل و موضوعاتی مورد پرداخت قرار گیرد که فارغ از دارا بودن فرم، پیامی برای مردم، خدمتگزاران مردم و حتی دشمنان مردم داشته باشد. امیدواریم با تدابیر خوبی که دبیرکل محترم جشنواره پانزدهم اندیشیده‌اند و کمک‌هایی که خود جوانان در بوم‌های مختلف خواهند داشت، این آثار در قالب‌های مختلف مجازی، حقیقی، نمایشگاهی و حتی اکران شهری به نمایش عمومی درآیند. این عضو شورای سیاستگذاری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در بخش دیگری از اظهارات خود به لزوم برگزاری جشنواره فجر اشاره می‌کند و در این باره می‌گوید: فجر، جشنواره مردم ایران است. مردم قرار است ببینند که هنرمندان شان طی یک سال گذشته برایشان چه کرده‌اند. اگر بپذیریم که مردم ولی نعمت ما هستند، هرکس در هر صنفی که کار می‌کند، برای مردم است و هنرمندان را نیز از این قاعده مستثنی ندانیم، این مهم آشکارتر خواهد شد. هنرهای تجسمی، نسبت به سایر هنرها بیشتر پیش چشم و ادراک مردم است و جلوه‌های مضاعفی در زندگی و مایحتاج کاربردی آنها دارد. به گمان من به همین نسبت هم باید فجری پردغدغه‌تر داشته باشد؛ دغدغه هنرمند، برای ارائه پاسخی درخور به نگاه مردمی گرانقدر. ■

یکی از بخش‌های تازه‌ای که در بستر پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر بروز و ظهور یافت و آثار هنرمندان جوان و خلاق رشته طراحی گرافیک را به نمایش گذاشت، بخش جنبی «به افق امید» با مدیریت هنری سیدمحمد رضا میری است.

آثار بخش «به افق امید» در قالب کیوریتوری روی دیوار رفته و در طبقه سوم مؤسسه صبا فرهنگستان هنر قابل تماشا بودند. در واقع طبقه سوم، پذیرای بخش‌های جنبی جشنواره پانزدهم با عناوین «به افق امید» و «لبخندآفرینان جهان» و است که به ترتیب به نمایش آثار هنرمندان «طراحی پوستر» و «کارتون و کاریکاتور» می‌پردازند.

پوسترهایی که در بخش به افق امید به نمایش درآمده‌اند جملگی نویدبخش آینده‌ای روشن و روزهای پر امید هستند. این آثار با رویکرد بهره‌گیری از استعداد های گسترده جوانان هنرمند ایران زمین و نیز توجه به افق‌های بزرگ پیش‌روی ملت ایران طراحی و اجرا شده‌اند. در بخش «به افق امید»، ۴۲ اثر هنری از ۴۲ هنرمند گرافیکست به نمایش درآمده که هریک، نشانه‌هایی از روحيات و مکنونات قلبی هنرمندان نسبت به موضوعاتی است که افق نگاه آنها را آشکار می‌سازد. برای مثال یکی از آثاری که در این بخش جلوه‌گری می‌کرد، پوستری بود که با الهام از نقاشی معروف «من ماهی‌ام» اثر زنده‌یاد حبیب‌الله صادقی، توسط لیلا نیرومند خلق شده بود.

در سمت دیگر نمایشگاه، اثری روی دیوار است که خالق آن آینده‌ای عاری از حضور آمریکا را برای جهان تصور کرده و فروپاشی فضای اینستاگرام را با پرچم آمریکا نمایان می‌سازد. شعاری که روی این پوستر نقش بسته، «آینده بدون آمریکا» است و هنرمند با درج این شعار، افق روشن ذهن خود را به صریح‌ترین شیوه ممکن به تصویر کشیده است. سیدمحمد رضا میری عضو شورای سیاستگذاری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر که کیوریتوری بخش «به افق امید» را نیز برعهده دارد،

نگاهی به بخش «تجسم هنر» نگارخانه‌ای به پهنای ایران

| فاطمه شه دوست |

رفته است. با نگاهی به تاریخچه برگزاری جشنواره درمی‌یابیم که بخش «تجسم هنر» ابتدا به صورت پراکنده برگزار می‌شد. در دوره دهم، امکانی به استان‌ها اختصاص داده شد تا آثارشان را در فضای گسترده‌تری ارائه کنند. این اتفاق به تدریج در دوره‌های آتی جشنواره رشد و امتداد پیدا کرد تا اینکه در فجر پانزدهم برای نخستین بار، با مشارکت هر ۳۱ استان کشور همراه شد و این همان دستاوردی است که نگارخانه‌ای به وسعت ایران را قوام بخشیده است.

یکی دیگر از اتفاقات قابل توجه بخش «تجسم هنر» در جشنواره پانزدهم، ایجاد ظرفیتی برای شناسایی و پرورش هنرمندان و مدیران هنری استانی بود. در این راستا، با توجه به اینکه غالب مدیران هنری بخش «تجسم هنر» در استان‌ها را هنرمندان جوان و تازه‌نفس تشکیل می‌دادند، به تبع آن، امکان تعامل با هنرمندان جوان و بروز و ظهور استعداد‌های تازه هنری نیز بیش از پیش فراهم می‌شد.

بخش «تجسم هنر» امسال با حضور ۵۵۰ هنرمند از سراسر کشور همراه بود. در این راستا ۱۱ استان همزمان با تهران نمایشگاه خود را برگزار کردند و سایر استان‌ها نیز چند روز پیش یا پس از تهران فعالیت خود را آغاز کردند.

القصد اینکه بخش «تجسم هنر» را در بستر پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، می‌توان به مثابه یک نقطه عطف در تاریخ جشنواره در نظر گرفت. اتفاقی که در صورت تداوم می‌تواند به کشف و شناسایی هرچه بیشتر استعداد‌های هنری در سطح استان‌ها و شهرستان‌ها منجر شود و نویدبخش تمرکززدایی، گسترش عدالت فرهنگی در مقیاس ملی و رشد و شکوفایی ظرفیت‌های هنرمندان استانی باشد. ■

جشنواره هنرهای تجسمی فجر را می‌توان یکی از رنگارنگ‌ترین رخداد‌هایی دانست که هر ساله در فضای هنر کشور برگزار می‌شود. اتفاقی که به واسطه تنوع رشته‌ها و حضور هنرمندان گوناگون پر از دیدنی‌هایی است که چشم جان و دل را جلا می‌دهند.

یکی از بخش‌های این جشنواره پر نقش و نگار با عنوان «تجسم هنر» به نمایش آثار هنرمندان بومی استان‌های سراسر کشور اختصاص دارد. آثار مربوط به این بخش در فضایی غیر رقابتی ارائه می‌شوند و هر کدام جلوه‌های ناب و روشنی از فرهنگ، اقلیم و زیست‌بوم خالقان خود را به تصویر می‌کشند.

از جمله اهداف مهم جشنواره هنرهای تجسمی فجر در دوره پانزدهم، تمرکززدایی و توزیع عادلانه ظرفیت‌ها و امکانات هنری در فراهان است. هم‌اکنون هنرمندان زیادی هستند که در گوشه و کنار ایران پهناور فعالیت می‌کنند اما در مقایسه با هنرمندان پایتخت از فضا و امکانات کمتری جهت نمایش و عرضه آثار هنری خود برخوردارند.

سید مصطفی زراوندیان دبیر بخش «تجسم هنر» با اشاره به این جریان و ظرفیت مستعد هنرمندان استانی می‌گوید: ما ظرفیت‌های بسیار خوبی در تمامی استان‌های کشور داریم. بخش «تجسم هنر» با این هدف شکل گرفته است تا هنرمندان بومی ساکن استان‌ها و شهرستان‌ها بستر مناسبی برای ارائه آثار خود داشته باشند. در این راستا آثار منتخب هنرمندان هر استان پس از ارزیابی و انتخاب، در یکی از نگارخانه‌های استان به نمایش گذاشته شده و در معرض دید عموم مخاطبان قرار می‌گیرد.

پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر به شکل جدی و منسجم‌تری سراغ هنرمندان استان‌های گوناگون

نگاهی به بخش اصلی سیمای خوش «طوبای زرین»

| طاهره محمدی |

نشان داده‌اند، دنیایی از نقش‌ها و رنگ‌های مختلف، از رئالیسم گرفته تا انتزاعی و کوبیسم و اکسپرسیونیسم روی دیوارها نقش بسته بود. نقاشی‌هایی که اغلب با تکنیک رنگ و روغن و در ابعادی بزرگی خلق شده‌اند، از طبیعت تا جهان امروز و زندگی انسان معاصر را در برمی‌گیرند و هریک، قصه‌ای برای گفتن دارند.

یکی از اتفاقاتی که باعث می‌شد یکنواختی فضای آثار ارائه‌شده در هر بخش شکسته شود، چیدمان آثار «حجم» در بخش‌های مختلف نمایشگاه بود. این تلفیق که در راستای برداشتن مرزهای میان رشته‌ای صورت گرفته بود، نگاهی جالب توجه به شمار می‌آمد و باعث می‌شد که بازدیدکنندگان علاوه بر مواجهه با آثار خوشنویسی یا نقاشی، با اثری در زمینه حجم نیز روبه‌رو شوند.

«طوبای زرین» عنوان بخش رقابتی جشنواره هنرهای تجسمی فجر است که امسال در هشت رشته برگزار شد. در این دوره برای نخستین بار با هدف برداشتن دیوارهای موجود میان رشته‌های هنری، گرایش‌های مجسمه، سرامیک و چیدمان ذیل رشته‌ای با عنوان «حجم» گنجانده شدند. تصویرسازی، حجم (مجسمه، سرامیک و چیدمان)، خوشنویسی، طراحی گرافیک، عکاسی، کارتون و کاریکاتور، نقاشی و نگارگری، رشته‌هایی بودند که آثار هنرمندان ذیل آنها تعریف می‌شد. آثاری که پس از بررسی و رأی گروه‌های تخصصی داوری توانستند به نمایشگاه فجر پانزدهم راه یابند. در این دوره که با موضوع آزاد برگزار شد، تنوع آثار در بخش‌های مختلف قابل توجه بود. در «نقاشی» که هنرمندان آن بیشترین استقبال را در مقایسه با سایر رشته‌های هنری

معاصر، همه و همه دستمایه عکس‌های ارائه شده از سوی عکاسان قرار گرفته بود. در این بین، مجموعه عکس‌هایی به چشم می‌خورد که هرکدام روایتگر داستان مجزایی بودند. به نحوی که می‌شد آنها را قصه‌هایی مستند مصور دانست. در بخش «طراحی گرافیک»، هنرمندان از کاربری خلاقیت و تکنیک‌های روز طراحی غافل نبودند و در کنار اهتمام به تکنیک، به مضامین و محتوای دینی و معرفتی نیز توجه داشتند. برخی آثار این بخش، واکنش‌هایی انتقادی به حوادث روز سیاسی و اجتماعی در سطوح مختلف ملی و بین‌المللی محسوب می‌شدند.

اما آثار هنرمندان حاضر در بخش «تصویرسازی» شاید بیش از هر بخش دیگری رویای خوش کودکی را در ذهن مخاطبان زنده می‌کرد. موضوعاتی غرق‌شده در دریای بی‌کرانه لطافت و خلاقیت که چه‌بسا تا ساعت‌ها قدرت درگیر ساختن ذهن مخاطب را داشت.

امسال مجموعاً ۸۶۲۷ اثر از ۳۸۰۱ هنرمند به دبیرخانه جشنواره پانزدهم رسید که سهم بخش «طوبای زرین» در رشته تصویرسازی ۹۵۶ اثر از ۳۴۱ نفر، در رشته حجم ۳۹۸ اثر از ۲۲۷ نفر، در رشته خوشنویسی ۶۱۹ اثر از ۲۴۴ نفر، در رشته طراحی گرافیک ۱۳۳۶ اثر ۶۷۳ نفر، در رشته عکاسی ۱۲۶ اثر از ۴۴ نفر، در رشته کارتون و کاریکاتور ۶۹۸ اثر از ۳۱۷ نفر، در رشته نقاشی ۱۹۷۰ اثر از ۸۶۱ نفر و سرانجام، در رشته نگارگری ۵۷۰ اثر از ۲۶۵ نفر بود. ■

امسال، «نگارگری» یکی از درخشان‌ترین دوره‌های حضور خود را در تاریخ برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر تجربه کرد. آثار رنگارنگ هنرمندان شرکت‌کننده در گرایش‌های گل و مرغ، نقاشی ایرانی و تذهیب، روی دیوارهای موسسه فرهنگی هنری صبا خوش نشسته بود و هوش و حواس عموم مخاطبان را به خود جلب می‌کرد.

با این همه، آثار ارائه شده در بخش «خوشنویسی» هم کم از نگارگری نداشت. جایی که فرم‌های گرد و منحنی خطوط، از ثلث و کوفی گرفته تا نستعلیق و شکسته نستعلیق، جملگی چشمان تماشاگران را نوازش می‌دادند. در بخش «کارتون و کاریکاتور» آثاری به چشم می‌خورد که سوژه‌های آنها دارای چشم‌های درشت‌تر از حد معمول، بینی‌های دُفرمه، صورت‌های کشیده، موهایی معوج و لب‌هایی بیش از حد باریک یا غنچه‌شده هستند. هنرمندان این بخش با شخصیت‌های جدی چون زنده‌یادان جلال آل احمد و عزت‌الله انتظامی هم سرشوخی را باز کرده‌اند. با این اوصاف، بیشتر آثار بخش کارتون و کاریکاتور حول محور مسائل روز سیاسی و اجتماعی پرسه می‌زدند.

هنرمندان بخش «عکاسی» نیز تنوع و ترکیب‌بندی خوبی را در سوژه‌های عکاسانه به نمایش گذاشته بودند. از سنت‌های بومی مردمان اقلیم‌های گوناگون ایران گرفته تا مستند اجتماعی، طبیعت و برش‌هایی از مقاطع مهم تاریخ

به بهانه پانزده سالگی

جشنواره هنرهای تجسمی فجر در گذرگاه تاریخ

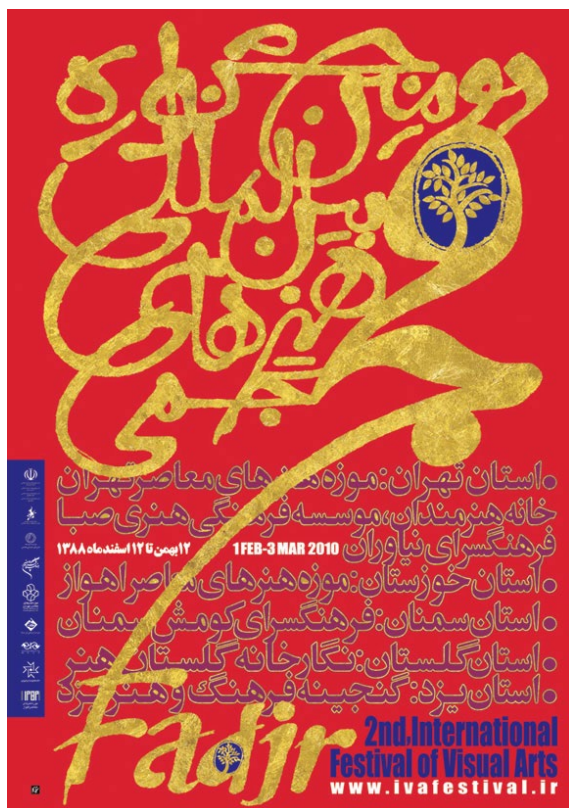
| فاطمه شه دوست |

برگزار شد. در آن دوره بین‌المللی نیز آثاری از هنرمندان رشته‌های نقاشی، مجسمه‌سازی، سفال و سرامیک، نگارگری، خوشنویسی، عکاسی و کاریکاتور در جشنواره حضور داشتند. یکی از اتفاقات ویژه دوره دوم، برگزاری کارگاه‌های آموزشی نقاشی در شهرستان‌های اهواز، سمنان، گرگان و یزد بود.

سومین دوره نیز در سال ۸۹ به دبیرکلی سید عباس میرهاشمی در هفت رشته عملی، یک رشته نظری و دورشته جنبی شکل گرفت. یکی از اتفاقات جالب توجه دوره سوم، برپایی نمایشگاه «هفت هنر، هفت هنرمند» به عنوان یکی از بخش‌های سومین جشنواره بین‌المللی هنرهای تجسمی فجر بود. در سال ۹۰، فجر چهارم در بخش‌های ویژه و آزاد به دبیرکلی

جشنواره هنرهای تجسمی فجر امسال به ایستگاه پانزدهم رسید. جشنواره‌ای که بزرگترین رویداد و ویتترین هنرهای تجسمی کشور است و در مقایسه با دیگر جشنواره‌های فجر، رخدادی جوان به حساب می‌آید. اما این جشنواره از چه زمانی متولد شد؟ ماجرا به سال ۸۷ بازمی‌گردد. زمانی که نخستین دوره از جشنواره هنرهای تجسمی فجر با دبیری «غلامعلی طاهری» برگزار شد. این دوره به شکلی بین‌المللی و با حضور هنرمندان رشته‌های نقاشی، گرافیک، عکاسی، کاریکاتور، خوشنویسی و مجسمه‌سازی همراه بود.

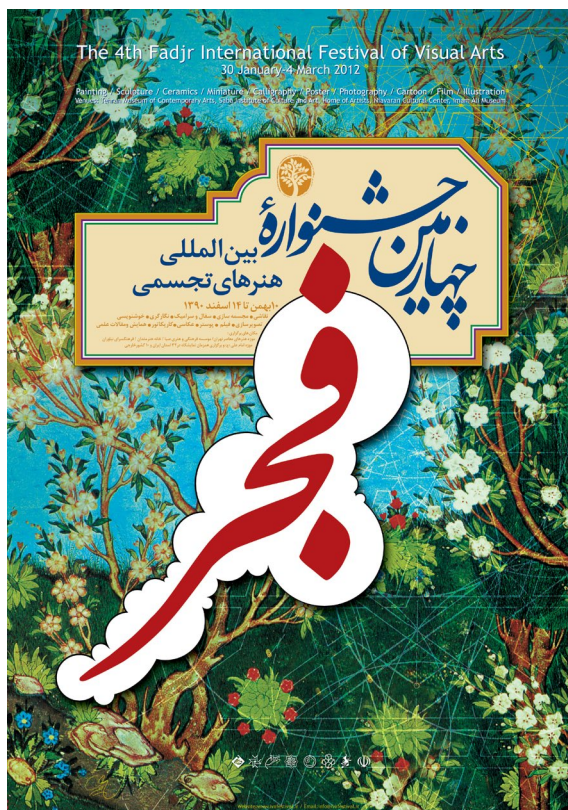
در ادامه، دومین دوره از جشنواره هنرهای تجسمی فجر در سال ۸۸ با موضوع آزاد و به دبیرکلی سید عباس میرهاشمی

«محمده علی رجبی» برگزار شد. بخش ویژه به موضوع «بیداری اسلامی» اختصاص داشت و هنرمندان در مقیاس ملی و بین‌المللی آثار خود را به دبیرخانه جشنواره ارسال کردند.

دوره پنجم نیز سال ۹۱ با دبیرکلی سید عباس میرهاشمی برگزار شد. یکی از اتفاقات خاص این دوره، برگزاری بخشی ویژه با موضوع پیامبر اعظم (ص) بود. برپایی نمایشگاه منتخبی از آثار هنرمندان استان‌ها، اتفاق دیگری بود که در این دوره از جشنواره به وقوع پیوست. در این دوره هر یک از رشته‌ها واجد موضوعی مجزا بودند و هنرمندان باید آثار خود را متناسب با موضوعات مندرج در فراخوان ارائه می‌کردند. دوره ششم را می‌توان جشنواره تفکیک‌شده‌ها خواند. در این دوره فراخوان هر بخش به صورت جداگانه منتشر شد. فجر ششم در سال ۹۲ با موضوع انسان معاصر در رشته نقاشی، خانواده در رشته تصویرسازی، انرژی در رشته پوستر، امید و شادی‌های زندگی در رشته عکاسی، هنر و سیاستمداران مطرح جهان در رشته کاریکاتور، راه بی انتها در رشته مجسمه‌سازی و شعائر ایرانی و اسلامی در رشته نگارگری برگزار شد. سایر رشته‌ها نیز دارای موضوع آزاد بودند. در هفتمین دوره از جشنواره هنرهای تجسمی فجر که سال ۹۳ برگزار شد، برای نخستین بار جشنواره از حالت رقابتی خارج شد و نمایشگاه با استفاده از ظرفیت انجمن‌های تخصصی هنری و بخش خصوصی برگزار شد. در این دوره که

مجتبی آقایی دبیری آن را به عهده داشت، جشنواره صاحب دبیرخانه‌ای دائمی شد. برگزاری نمایشگاه و کارگاه «پیامبر مهربانی» یکی از اتفاقات ویژه جشنواره هفتم بود. در دوره هشتم به دبیرکلی مجتبی آقایی، بار دیگر رقابت به جشنواره برگشت. در این دوره که در سال ۹۴ برگزار شد، موضوع، تکنیک و شیوه ارائه اثر آزاد و رویکرد جشنواره معرفی آثاری بود که در قالب بهره‌مندی از یک یا چند رشته از هنرهای تجسمی به ساختار رسیده باشند و ایده‌ای اصیل و مفهومی هنرمندان را به نمایش بگذارند. برگزاری همایش «هنرمندان به جهانی شدن» یکی از رخداد‌های قابل توجه دوره هشتم بود. دوره نهم نیز در سال ۹۵ و در مقیاس بین‌المللی به دبیرکلی مجتبی آقایی برگزار شد. در این دوره رویکرد این دوره مانند دوره نهم و موضوع، تکنیک و شیوه ارائه اثر نیز آزاد بود. در این دوره علاوه بر تجلیل از مفاخر، نمایشگاهی از آثار منتخب آنها نیز در موزه هنرهای معاصر فلسطین برپا شد. در این دوره برای نخستین بار، تعدادی از استان‌های کشور نیز میزبان برگزاری

در سال ۹۹، دوره سیزدهم به دبیری علی اشرف صندوق آبادی با رویکرد مخاطب محوری و تفکیک بین هنر معاصر و هنر پیش از آن نه به واسطه تفاوت تقویمی و بازه زمانی خلق آثار بلکه به واسطه ویژگی‌های منحصر به فرد آن برگزار شد.

دوره چهاردهم در نخستین سال قرن جدید، به دبیرکلی سید عباس میرهاشمی، با رویکرد «هنرمتعالی برای مردم»؛ هنری خلاق، وحدت بخش، امیدآفرین، هویت مند و زمینه ساز تمدن نوین اسلامی برگزار شد. در این دوره بخش ویژه «ایثار و فداکاری» با مضامین ایثار و فداکاری اقشار مختلف جامعه مانند: آتش نشانان، کادر درمان، گروه‌های جهادی و... به صورت رقابتی به ساختار جشنواره افزوده شد. همچنین در این دوره برای نخستین بار، بخش «آینه در آینه» به عنوان یکی از بخش‌های جشنواره با هدف تمرکز و پژوهش حول هنر انقلاب اسلامی در موزه هنرهای معاصر تهران برپا شد.

هم‌اکنون نیز جشنواره پانزدهم یا به بیان دیگر، پانزده سالگی تجسمی فجر را شاهد هستیم. در این دوره رویکرد جشنواره عبارت از هنر خلاق، وحدت بخش، امیدآفرین، هویت مند در قالب «هنرمتعالی برای مردم» است. همچنین بخش‌های جدیدی به بافتار جشنواره اضافه شده‌اند که از جمله آنها می‌توان به بخش ویژه «قله‌ها» با هدف پرداختن به قله‌های افتخار ایران و ایرانی، بخش جنبی «لبخندآفرینان جهان» به منظور ارائه آثار سرآمدان حوزه کارتون و کاریکاتور

نمایشگاه شدند و روال کار با انتخاب یک مدیر هنری در استان پیش رفت. همچنین از برخی نگارخانه‌های شناخته شده نیز دعوت شد تا در خلال جشنواره به معرفی رویداد مهم و برتر سال نگارخانه یا هنرمند شاخص خود بپردازند.

یازدهمین دوره از جشنواره هنرهای تجسمی فجر با موضوع آزاد و به دبیری ابراهیم حقیقی به صورت انتشار فراخوان جداگانه برای بخش‌های عکس و هنرهای جدید در سال ۹۷ برگزار شد. در این دوره به مناسبت چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران، بخش‌های ویژه‌ای مانند «پلاک ۴۰» با هدف نمایش هنرهای تجسمی انقلاب، برگزاری نمایشگاه عکس «روزهای انقلاب»، اجرای طرح «چهل نمایشگاه، چهل شهر» و تجلیل از هنرمندان برگزیده انقلاب و دفاع مقدس در دستور کار قرار گرفت. در این دوره تعدادی از نگارخانه‌ها نیز در قالب بخش «چهارسوی هنر» در جشنواره حضور پیدا کردند. دوره دوازدهم نیز در سال ۹۸ به دبیری ابراهیم حقیقی با رویکرد «گفت‌وگوی هنرها: آفرینش تجسمی نوین با نگاهی بین‌رشته‌ای» و موضوع آزاد برگزار شد. این دوره نیز همچون دوره گذشته با حضور نگارخانه‌ها در قالب بخش «چهارسوی هنر» همراه بود. در این دوره بخش «چارخونه» به منظور گفت‌وگوی هنر عکاسی استان‌ها به ساختار جشنواره فجر اضافه و پذیرای نمایشگاه عکس شماری از هنرمندان استان‌ها شد.

درباره رویکرد این دوره از جشنواره هنرهای تجسمی فجر صحبت کنیم باید به دوره قبل بازگردیم؛ در دوره چهاردهم پیش‌نویسی را آماده کردیم که در آن بر اساس مطالعاتی که صورت گرفت (با کمک همکاران مؤسسه هنرهای تجسمی، مشورت با هنرمندان، نگارخانه‌داران، دبیران دوره‌های گذشته فجر و مدیران هنری)، ساختار جدیدی را برای جشنواره هنرهای تجسمی فجر پیشنهاد کردیم. در جمع‌بندی به این موضوع رسیدیم که جشنواره تجسمی فجر نیاز به تغییر ساختار دارد. بر این اساس، طرح پایه‌ای را تدارک دیدیم و تحویل متولیان جشنواره دادیم و پیشنهاد کردیم که به صورت جدی این موضوع را دنبال کنند». به گفته او در ساختار جدید، علاوه بر پیشنهادات برای جشنواره فجر، نگاهی نیز به دوسالانه‌های هنری و جشنواره هنرهای تجسمی جوانان ایران شده است تا با توجه به آنها خلأهای موجود بر شود.

با توجه به تغییر و تحولات مدیریتی در بدنه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به‌ویژه مرکز هنرهای تجسمی و نظر به لزوم همراهی مدیران بالادستی با تغییرات پیشنهادی، امکان اجرای کامل طرح جدید پیشنهادی در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر فراهم نشد. با وجود این، به نظر می‌رسد که فجر شانزدهم پذیرای تحولاتی تازه باشد و با ساختاری دگرگونه به حوزه اجرا برسد. ■

از سراسر جهان و بخش جنبی «به افق امید» با هدف طراحی پوستر با نگاهی امیدوارانه اشاره کرد. در این دوره بخش «تجسم هنر» یا فجر استان‌ها نیز به سیاق دوره چهاردهم در ظرف جشنواره تدارک دیده شده است. یکی دیگر از بخش‌های جشنواره پانزدهم، «آینه در آینه ۲» است که امتداد بخش نخست آن محسوب می‌شود. در این بخش نمایشگاهی از عکس‌های زنده‌یاد قربان خلیلی عکاس فقید و کمترشناخته‌شده سال‌های آغازین انقلاب اسلامی به نمایش درآمده است.

اما یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های جشنواره پانزدهم نسبت به دوره‌های گذشته، تأکید بر حذف دیوارهای موجود میان رشته‌های هنری است. به این ترتیب، برای نخستین بار رشته تازه‌ای با عنوان «حجم» مرکب از سه گرایش مجسمه‌سازی، سرامیک و چیدمان به بافتار جشنواره اضافه شده است که گامی کلیدی در راستای کم‌رنگ شدن مرز موجود میان رشته‌ها به شمار می‌آید. این موضوع در نوع چیدمان آثار بخش نمایشگاه نیز تبلور یافته است. بر این اساس، چیدمان آثار رشته‌های مختلف در کنار هم و بدون تفکیک رشته‌ها از یکدیگر، گام مهم دیگری است که در راستای کم‌رنگ‌تر ساختن دیوارهای موجود میان رشته‌های هنری صورت پذیرفته است.

سیدعباس میرهاشمی دبیرکل جشنواره پانزدهم در توصیف رویکرد جاری در این دوره می‌گوید: «اگر خواهیم

نگاهی به بخش جنبی «لبخند آفرینان جهان» از اینجا با لبخند خارج می‌شوید!

| آزاده فضلی |

اوکراین، «آمریم» از برزیل، «آرس» از کوبا، «شانکار پامارثی» از هند، «ری کاستا» از برزیل، «رائد خلیل» از سوریه، «ادی دارما» از اندونزی، «میشل مورو گومز» از کوبا و «مارسین بونداریوچ» از لهستان، اشاره کرد.

«میخائیل زلاتکوفسکی» یکی از کاریکاتوریست‌های نامدار جهان است؛ او دکتری فیزیک هسته‌ای دارد و در سال ۱۹۹۴ طبق نظرسنجی مجله «ویتی ورلد» به عنوان بهترین کاریکاتوریست جهان انتخاب شده است. به اعتقاد این کاریکاتوریست، کاریکاتور زبانی بین‌المللی برای ابراز دیدگاه‌های فکری و فلسفی است. آثاری که در نمایشگاه پانزدهم از او به نمایش درآمده نیز در نقد مسائل و مصائب بشریت است؛ از نقد سرمایه‌داری گرفته تا فقر حاکم بر جهان. آثار زلاتکوفسکی طنز سیاه و سوررئالیسم محسوب می‌شوند و عموماً متضمن معانی عمیقی هستند. در بیشتر کارهای این هنرمند، مسائل انسان و ظلم‌هایی که از سوی قدرت‌های زورگو به او روا داشته شده، مشهود است. کودکان نیز به عنوان نماد انسان‌هایی که قلب‌شان پاک و دست‌نخورده است، در آثار وی حضور دارند.

«لبخند آفرینان جهان» یکی دیگر از بخش‌های جنبی جدید پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر است که با ۱۲۵ اثر از هنرمندان ملی و بین‌المللی روی دیوار رفت. آثار حاضر در این بخش، به شیوه کیوریتوری توسط سید مسعود شجاعی طباطبایی دبیر بخش کارتون و کاریکاتور جشنواره پانزدهم انتخاب شده‌اند.

از جمله هنرمندان خارجی حاضر در این بخش که اسامی آنها آشنا می‌آید و در حوزه کاریکاتور دارای شهرت جهانی هستند، می‌توان به «میخائیل زلاتکوفسکی» از روسیه، «هوریا کریسان» از رومانی، «دامیر نواک» از کرواسی، «اسپیرو رادولوویچ» از صربستان، «جولیان پنپای» از رومانی، «محمی‌الدین کوراوغلو» از ترکیه، «یوگسلاو ولاوویچ» از صربستان، «نیکولای ورونیتسوف» (میکولا) از روسیه، «جیت کاستانا» از اندونزی، «کائو گومز» از برزیل، «برادی ایزکویردو» از کوبا، «دیمیتریس جئورگوپالیس» از یونان، «ارای ازبک» از ترکیه، «نیکولا لیستز» از رومانی، «لوئیس کارلوس فرناندز» از برزیل، «سیران کافرلی» از جمهوری آذربایجان، «رائول فرناندزولتا» از کلمبیا، «اولگ گوتسل» از

مسن‌ترین کاریکاتوربستی که در نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر حضور دارد، «کنستانتین سیوسو» پدر کاریکاتور رومانی است که متولد ۱۹۳۸ است. این کاریکاتوربست مشهور در آثارش از ترکیب‌های غریب و سوررئالیستی بهره می‌برد و در بیشتر کارهای او سایه مرگ و جمعیتی سیاه دیده می‌شود. «جولیان پنیای» از رومانی نیز که چند اثر در نمایشگاه دارد، از جمله هنرمندانی است که شاید بتوان گفت تحت تأثیر آثار «کنستانتین سیوسو» است.

یکی از کارتون‌هایی که از دور نظر مخاطبان را جلب می‌کند، طرحی برگرفته از سکانس معروف فیلم سینمایی «تسخیرناپذیران» اثر برایان دی‌پالما است. آنجایی که کالسکه بچه در حرکت اسلوموشن از بالای پله‌ها به پایین می‌افتد. در این طرح که متعلق به «آرس» هنرمند کوبایی است، زمین به مثابه کودکی است که از بالای پله‌ها به پایین افتاده و انسان‌هایی که در کنارش مرده‌اند، دیگر دست‌شان به زمین نمی‌رسد. «آرس» هنرمندی با طرح‌های بدیع است و در اغلب آثار او از سکانس‌های سینمایی الهام گرفته شده است. برای مثال، این هنرمند طرحی درباره دوران کرونا دارد که برگرفته از اولین فیلم سینمایی علمی تخیلی تاریخ سینما یعنی «سفر به ماه» است و در آن واکنشی در چشم ویروس کرونا فرورفته است.

از دیگر آثاری که در بخش جنبی «لبخندآفرینان جهان» جشنواره پانزدهم به چشم می‌خورد، پرتره‌های جالب «لوئیز کارلوس فرناندز» است. او که نام مستعارش فرناندس است، کارتونبست، تصویرگر، طنز و مجسمه‌سازی برزیلی است. فرناندس، علاوه بر فعالیت و موفقیت‌های جدی که در زمینه کارتون و تصویرگری به دست آورده، همواره اقدام به خلق کاریکاتورهایی می‌کند که وجه بارز آنها اغراق بدون تحریف چهره‌ها، برجسته‌سازی عناصری از صورت، ایجاد بافتی خاص، کار خلاقانه و بدعت‌آمیز با خطوط، رنگ، اشکال هندسی و حجم به نحوی غیرمتعارف است؛ یکی از کاریکاتورهایی که از او در نمایشگاه به چشم می‌خورد، مربوط به «فیدل کاسترو» رهبر کوبا است.

«شانکار پامارثی» از هند، هنرمندی است که کاریکاتورش از گاندی روی دیوار نمایشگاه به چشم می‌خورد. وی که مدیر انجمن کارتونبست‌های سیاسی «ساکشی مدیا» است، کاریکاتور را یکی از بزرگ‌ترین هنرها و انگیزه‌های قرن حاضر می‌داند و ایده‌هایش را از تغییرات روزانه جوامع که اخبار آن در رسانه‌ها انعکاس می‌یابد، برداشت می‌کند.

«دیمیتریس جئورگوپالیس» کاریکاتوربست یونانی از دیگر هنرمندان حاضر در بخش «لبخندآفرینان جهان» است که در آثارش نقدهای محیط زیستی و مسائل انسانی

مشهود است. اثری از او روی دیوار دیده می‌شود که به بحران کم‌آبی در جهان اشاره دارد. یکی دیگر از طرح‌های او در نمایشگاه، کارتونی با مضمون آلزایمر است که با عنوان «به شهر آلزایمر خوش آمدید» نمایان شده است.

«سیران کافرلی» از جمهوری آذربایجان نیز آثاری در نمایشگاه دارد که موضوع‌شان نقد عملکرد رسانه است؛ این هنرمند خلاق، ایده‌هایی بسیار نو با تکنیک ساده و سبکی ویژه‌ای دارد.

یکی دیگری از هنرمندان حاضر در نمایشگاه، «رائول فرناندوزولتا» هنرمند کلمبیایی تبار است. در بیشتر کارهای او، کودکان نقشی جدی دارند، همچنان که یکی از آثار ارائه‌شده از او در این بخش، نقدی به رسانه و تکنولوژی است؛ در این اثر، کودکی روی پای پدر خود نشسته و قرار است بعدها نیز کار پدرش را دنبال کند!

یکی دیگر از آثار حاضر در نمایشگاه که نظر مخاطبان را به خود جلب می‌کند، طرحی از «مارسین بونداریوچ» تصویرگر و کارتونبست لهستانی است. تخصص بونداریوچ در زمینه طراحی‌های مطبوعاتی است و تاکنون برنده جوایز بسیاری از مسابقات کارتون و مطبوعات شده و بسیاری از کارهایش در موزه‌ها، نمایشگاه‌ها و کاتالوگ‌ها به تصویر کشیده شده است. آنچه که در طرح‌های این هنرمند از انسان مشهود است، حریص بودن آدمی در به دست آوردن پول و ثروت است که او را حقیر می‌کند. در اثری که روی دیوار نمایشگاه از او به چشم می‌خورد نیز مردی که سرش به شکل قفس پرنده است، روی صندلی نشسته و پرنده‌ای (کلاغ) که از پول ساخته شده، روی دستش توقف کرده است. «مارسین بونداریوچ» معتقد است که پیام یک اثر هنری مهم‌تر از هنرمند خالق آن است. او از زبان تصویری استفاده می‌کند تا بتواند موضوع و ایده مدنظر خود را منتقل کند. به اعتقاد او، کارتون قدرتی دارد که می‌تواند داستان‌ها را با کمک طنز، به شکلی بیان کند که در سراسر دنیا قابل درک باشند.

در دیگر بخش‌های نمایشگاه «لبخندآفرینان جهان»، پرتره‌هایی از هنرمندان و مفاخر ایرانی همچون جلال آل‌احمد و عزت‌الله انتظامی به چشم می‌خورد. همچنین طرح‌هایی از مالکوم ایکس، ترامپ، ملکه انگلیس و حتی جواد علیزاده هنرمند پیشکسوت کاریکاتور نیز روی دیوار آویخته شده است. در قسمت‌های دیگر نمایشگاه، طرح‌هایی از زنده‌یاد اسفندیار قره‌باغی، علیرضا بیرانوند درحالی که داخل دروازه، مقابل ضربه پنالتی «کریستیانو رونالدو» ایستاده و پرتره‌ای از هادی عامل که در آن از جمله «شیر مادر و نان پدر حلالیت» بهره گرفته شده نیز به چشم می‌خورند. ■

گفت‌گو با مهدی نوری داور بخش تصویرسازی

یک گام رو به جلو

ضمن اینکه هنرمندان به دلیل وجود فضای مجازی بسیار به‌روز هستند؛ به همین دلیل شاهد آثار قوی و قابل تأملی در این دوره از جشنواره بودیم.

این هنرمند تصویرساز درباره وجه تمایز جشنواره هنرهای تجسمی فجر نسبت به دیگر رویدادهای هنری گفت: شاید تفاوت جشنواره ما با دیگر نمایشگاه‌ها و رویدادهای تجسمی در سایر نقاط دنیا این است که براساس فرهنگ بومی و اعتقادی‌مان موضوعاتی تعیین می‌شود و بر همین اساس، پارامترهای مشخصی در تولید اثر وجود دارد که مدنظر قرار می‌گیرد تا ببینیم اثر خلق‌شده در مسیر مورد انتظار حرکت کرده است یا خیر. این یکی از مواردی است که در امر داوری مورد توجه ما قرار داشت.

وی با اشاره به اینکه تصویرسازان ایرانی با هنرمندان جهانی فاصله‌ای ندارند، بیان کرد: هنرمندان ما از لحاظ ایده پیشرو هستند و همواره جزئیات را مدنظر دارند. البته سال‌های سال است که هنرمندان ایرانی به خصوص در زمینه تصویرسازی شاخص‌اند و به دلیل وجود هویت ملی و البته محدودیت‌های پیش‌رو، همواره توانسته‌اند خود را در سطح بین‌المللی و عرصه‌های مهم جهانی مطرح سازند.

داور بخش تصویرسازی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در بخش دیگری از سخنان خود پیشنهادی را برای برگزاری دوره‌های آینده جشنواره مطرح کرد و گفت: اگر بخشی مجزا به نام «آثار اساتید» در جشنواره دیده شود تا شرکت‌کنندگان بتوانند شاهد کارهای هنری پیشکسوتان و استادان هنرهای تجسمی هم باشند، بسیار تأثیرگذار خواهد بود. همچنین جوایز را می‌توان تغییر داد؛ برای مثال، می‌شود تور مسافرتی فرهنگی را برای مدت معینی جایگزین جایزه نقدی کرد تا هنرمندان بیش از پیش با اقوام، فرهنگ و جغرافیای متنوع ایران آشنا شوند.

نوری در بخش پایانی اظهارات خود بیان کرد: برگزاری کارگاه‌های آموزشی با حضور استادان برجسته و مختص برگزیدگان جشنواره نیز می‌تواند ایده خوبی باشد. بدون شک با سرمایه‌گذاری روی برگزیدگان هر بخش، شاهد ارتقای تخصصی آن رشته و هنرمندانش خواهیم بود. ■

مهدی نوری، داور بخش تصویرسازی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر درباره محاسن برگزاری این رویداد هنری بیان کرد: جشنواره هنرهای تجسمی فجر مانند رخدادهای دیگری که در زمینه‌های مختلف برگزار می‌شوند، به دلیل جایزه‌ای که برای آن تعیین شده، بستر حرفه‌ای و مناسبی برای مطرح شدن هنرمندانی است که در آغاز راه قرار دارند. معمولاً هنرمندانی که به سطحی حرفه‌ای در کار هنری می‌رسند، خودشان را کنار می‌کشند تا جوان‌ترها فرصت شرکت در جشنواره و دیده شدن را پیدا کنند. البته خوب است که بخشی مختص اساتید نیز در ساختار جشنواره تدارک دیده شود که رقابتی هم نباشد.

نوری در مورد ویژگی‌های اساسی یک هنرمند جهت خلق آثار منحصر به فرد هنری گفت: هر هنرمند، جهان‌بینی مختص خود را دارد. اگر هنرمند خود را در اثرش بیان کند و همان منش و روشی که دارد را با تکیه بر نگاه زیبایی‌شناسانه‌اش نشان دهد، دیگر نیازی به تقلید و کپی‌کردن نیست و اثری شایسته و درخور تأمل خلق می‌شود. داور بخش تصویرسازی جشنواره پانزدهم درباره تجربیات خود طی سال‌ها و دوره‌های گذشته جشنواره اظهار کرد: تجربه به من نشان می‌دهد هر جشنواره‌ای که برگزار می‌شود نسبت به جشنواره گذشته یک گام جلوتر است. از این‌رو در دوره پانزدهم نیز آثار ارائه‌شده بسیار متنوع بود و ما در مرحله داوری برخی از آثار را چندین بار مشاهده کردیم تا بتوانیم به این نتیجه برسیم که کدامیک موفق‌تر است.

گفت‌وگو با لیدا طاهری داور بخش تصویرسازی با استانداردهای جهانی فاصله‌ای نداریم

لیدا طاهری، داور بخش تصویرسازی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر درخصوص تأثیر برگزاری جشنواره و ایجاد حس رقابت میان هنرمندان برای ارتقای سطح کیفی آثار هنری گفت: برگزاری جشنواره و مسابقات هنری در همه جای دنیا باعث می‌شود که هنرمندان آثار یکدیگر را مشاهده کنند و خود را در مقایسه با کارهای خوب و برگزیده محک بزنند. طبیعتاً این امر به ارتقای سطح کیفی آثارشان کمک بسزایی می‌کند.

این هنرمند در مورد نحوه داوری و توجه به نکاتی که برای قضاوت آثار هنری از اهمیت بالایی برخوردار است، بیان کرد: اهتمام به اصول زیبایی‌شناسی تصویرسازی در ارتباط با مخاطب بسیار مهم است، ضمن اینکه به‌روز بودن اثر و انطباق آن با نیازهای روز جامعه و جوانان نیز ضرورت دارد. از سوی دیگر، پیامی که در پس‌اثر نهفته شده و نحوه اجرای آن نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است.

طاهری ضمن اشاره به ملاک‌های داوری آثار بخش تصویرسازی در بیستر پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر عنوان کرد: توجه به ویژگی‌ها و عناصر تصویری فرهنگ ایرانی همراه با اهتمام به تکنیک‌های تصویرسازی در سطح جهانی، اهمیت به نیازهای مخاطب به‌ویژه توجه به شادمانی برای جوان‌ها، آموزش و یادگیری موضوعات تازه، اشاعه و ترویج سنت‌های ایرانی-اسلامی، کاربرد صحیح قواعد ترکیب رنگ، حجم و... همه و همه در داوری و انتخاب آثار بخش تصویرسازی از اهمیت بالایی برخوردار بود.

این هنرمند تصویرگر افزود: با اینکه جشنواره فجر در زمینه هنرهای تجسمی حرف‌های زیادی برای گفتن دارد، اما من احساس می‌کنم که آثار حاضر در این دوره می‌توانستند از کیفیت بالاتری برخوردار باشند. چراکه ما تصویرسازان بزرگی در ایران داریم. در کنار وجود آثار نو از جوانان، می‌توانستیم رقابتی برای هنرمندانی که صاحب‌نام هستند نیز تدارک ببینیم تا نمایشگاهی به مراتب پربارتر داشته باشیم.

طاهری در بخش پایانی اظهارات خود درخصوص جایگاه هنرمندان ایرانی شاغل در عرصه هنرهای تجسمی در مقایسه با استانداردهای جهانی گفت: هنرمندان ما با استانداردهای جهانی فاصله‌ای ندارند و خوشبختانه بهترین تصویرگران را در ایران داریم، اما متأسفانه آثاری که سطح کیفی بالایی داشته باشند کمتر ارائه می‌شوند. ■

گفت‌وگو با حسام‌الدین طباطبایی داور بخش تصویرسازی

این هنرمندان را ببینید!

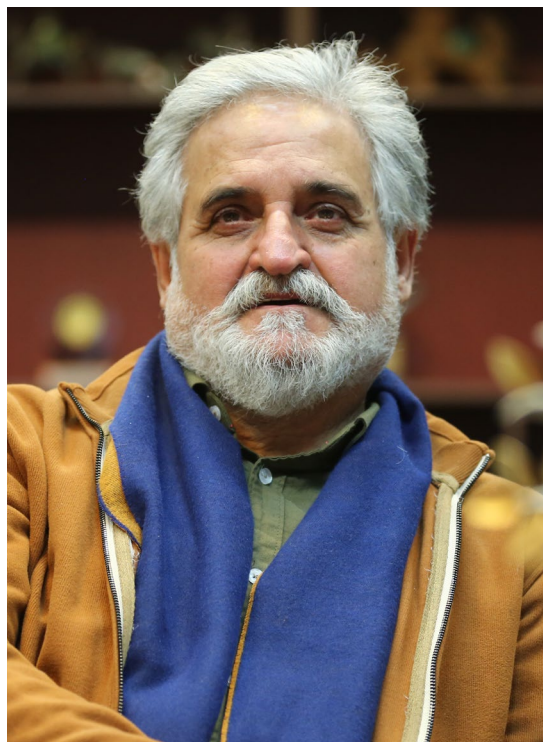
داور بخش تصویرسازی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر ادامه داد: یکی از نکات مثبت جشنواره امسال این بود که آثار در ژانرها، مکتب‌ها و سطوح مختلف و متفاوتی ارائه شده بودند و این موضوع به جذابیت جشنواره می‌افزود. از نظر من هنرمندان تصویرگر ایرانی در سطح جهانی جزو نفرات اول هستند و آثار بسیار متنوعی را خلق می‌کنند.

طباطبایی تصریح کرد: هنرمندان فعال در عرصه هنرهای تجسمی بسیار مهجور هستند و به اندازه رشته‌های دیگر به آنها ضربه داده نمی‌شود. تا به امروز امکان دیده شدن هنرمندان این حوزه در برنامه‌های مختلف آنچنان که باید وجود نداشته است و مخاطبان با شنیدن نام جشنواره فجر عمدتاً به یاد جشنواره‌های فیلم و موسیقی می‌افتند. از این رو باید دست‌اندرکاران عرصه هنرهای تجسمی همت بیشتری به خرج دهند تا مردم بیش از پیش با رشته‌های متنوعی که ذیل این هنر تعریف شده است، آشنا شوند.

داور بخش تصویرسازی پیشنهادهایی را به منظور برگزاری شایسته‌تر دوره‌های آینده جشنواره فجر ارائه و خاطرنشان کرد: لازم است برای دوره‌های آتی از هنرمندان پیشکسوتی که به دلایلی گوشه‌گیر شده‌اند، دعوت شود تا در جشنواره حضور پیدا کنند. این اتفاق می‌تواند موجب همدلی مضاعف شود. همچنین باید دبیرخانه‌ای دائمی با نام «فجر» تأسیس و در آن، بانک اطلاعاتی هنرمندان در سطح ملی جمع‌آوری شود تا در طول سال بتوان از طریق گفت‌وگو، تبادل نظر و برگزاری نمایشگاه، به‌صورت مستمر با هنرمندان ارتباط گرفت. بدین ترتیب، می‌توان امیدوار بود که هر ساله شاهد برگزاری جشنواره‌ای هرچه پرشورتر و پویاتر باشیم. ■

حسام‌الدین طباطبایی، داور بخش تصویرسازی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر درخصوص تجربه حضور خود در این رویداد هنری گفت: در دوران جوانی و دانشجویی، جشنواره هنرهای تجسمی فجر، تنها بستر مهیا برای ابراز وجود و ارائه آثار هنری هنرمندان بود. ما پس از برگزیده نشدن در جشنواره، کارهای خود را در مقایسه با آثار برتر مورد ارزیابی قرار می‌دادیم و در ادامه تلاش می‌کردیم که حس، تکنیک و ایده‌هایمان را به سطح بهتری برسانیم. وی افزود: جشنواره هنرهای تجسمی فجر و حضور در آن یکی از امکان‌هایی است که می‌تواند هنر و قابلیت‌های هنری یک هنرمند را به منصه ظهور برساند. این جشنواره، تنها بستری است که یک فرد علاقه‌مند با شرکت در آن می‌تواند اثر خود را در معرض توجه مخاطبان حرفه‌ای‌تر قرار دهد، بنابراین موجودیت و برگزاری جشنواره برای ارتقای سطح هنر کشور ضروری است.

طباطبایی درباره نحوه داوری آثار بخش تصویرگری در پانزدهمین دوره از جشنواره هنرهای تجسمی فجر عنوان کرد: ما ابتدا همه آثار را مشاهده کردیم تا سطح کیفی عمومی آنها را بسنجیم و در این مسیر هنرمندان را با یکدیگر مقایسه نکردیم، بلکه آنها را نسبت به خودشان محک زدیم. معیارمان این بود که شماری از هنرمندان به این جشنواره دعوت شده‌اند و باید مورد تشویق قرار گیرند. از این رو بهترین آثار را انتخاب کردیم تا در نهایت، نفرات برگزیده جزو بهترین‌ها باشند.

گفت‌وگو با نادر قشقایی داور بخش حجم

ادغام رشته‌های هنری نزدیک به هم اتفاق خوبی است

یکی از تغییراتی که امسال در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر رخ داد، این بود که برای نخستین بار، رشته‌ای با عنوان «حجم» از ترکیب سه گرایش مجسمه‌سازی، چیدمان و سفال و سرامیک به بافتار جشنواره افزوده شد. این درحالی است که در جشنواره چهاردهم، مجسمه‌سازی و سفال و سرامیک به عنوان دو رشته مستقل و چیدمان ذیل رشته هنرهای جدید ارائه شده بودند.

نادر قشقایی، داور بخش حجم پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر درباره ادغام سه گرایش مجسمه‌سازی، سرامیک و چیدمان ذیل رشته حجم، در جریان پانزدهمین

جشنواره هنرهای تجسمی فجر می‌گوید: ادغام رشته‌های هنری نزدیک به هم، اتفاق خوبی است؛ به شرط آنکه زمینه مربوط به بخش‌های مختلف سفال، سرامیک و... را با نگاه کارشناسان مربوط به همان بخش‌ها مورد سنجش و ارزیابی قرار داد. ممکن است یک مجسمه‌ساز در زمینه آثاری از جنس سفال، لعاب یا شرابی که مربوط به اجرای آنهاست، اطلاعاتی داشته باشد اما نباید به عنوان یک کارشناس تخصصی خود را در معرض ارزیابی چنین آثاری قرار دهد.

نادر قشقایی ضمن تأکید بر ماهیت و کارکرد مثبت جشنواره هنرهای تجسمی فجر، درباره ملاک‌های داوری در بخش حجم توضیح داد: ملاک‌های داوری بر حسب تجربه‌ای که ماحصل سال‌ها کار و تجربه‌ورزی در این حوزه است، در نظر گرفته شده بود. چه بسا ممکن است بعضی از آثار، قابلیت‌های ورود به بخش رقابتی را داشته باشند اما هنگام درجه‌بندی نسبت به سایر آثار، در یک سطح قرار نگیرند که در این صورت نمی‌توانند وارد رقابت با دیگر آثار شوند. وی در خصوص میزان استقبال هنرمندان از جشنواره پانزدهم بیان کرد: ۴۸ اثر در بخش حجم به پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر راه پیدا کرد. بسیاری از شرکت‌کنندگان، نسبت به کاری که انجام داده‌اند عشق و علاقه دارند و تصور می‌کنند که این عشق و علاقه می‌تواند برای پیشبرد کارشان کافی باشد اما در نهایت نتوانستند رضایت داوران که دید جامع‌تری نسبت به موضوع دارند را به دست آورند. قشقایی در ادامه به سختی‌های رشته مجسمه‌سازی نسبت به سایر رشته‌های هنری حاضر در جشنواره هنرهای تجسمی فجر اشاره کرد و افزود: اگر در بخش‌هایی مثل کاریکاتور، نقاشی و دیگر رشته‌ها، شاهد حضور شرکت‌کنندگان بیشتری نسبت به مجسمه‌سازی و سفال هستیم، به دلیل شرایط حاکم بر بخش مجسمه‌سازی است که هنرمندان را محدود می‌کند. مجسمه‌سازی سختی‌های خاص خود را دارد. برای پختن سفال و اجرای آن به مواد و فضای خاصی نیاز است و مجموع این محدودیت‌ها باعث می‌شود شمار شرکت‌کنندگان این بخش در جشنواره هنرهای تجسمی فجر نسبت به سایر رشته‌ها کمتر باشد.

این هنرمند مجسمه‌ساز در بخش پایانی اظهارات خود ضمن تأکید بر تأثیر مثبت برگزاری جشنواره‌ها و رویدادهای مختلف هنری بر مجسمه‌سازی اظهار داشت: امیدوارم مسئولین محترم با همفکری، همراهی و ایجاد شرایط لازم برای برگزاری سمپوزیوم‌ها، به هنرمندانی که در حوزه مجسمه‌سازی فعال‌اند، کمک کنند و زمینه‌ای ایجاد شود که مجسمه‌سازان به‌طور مداوم آثار خود را در معرض مقایسه با آثار برتر قرار دهند و بتوانند شرایط کارشان را چه از حیث نوع تکنیک و چه به لحاظ سطح کیفی ارتقا دهند. ■

گفت وگو با احمد سلیمانی داور بخش حجم

هرچه تخصصی‌تر، بهتر!

احمد سلیمانی، داور بخش حجم پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، با اشاره به میزان استقبال هنرمندان از جشنواره پانزدهم گفت: بنا به شرایط جامعه، استقبال کمتری از این دوره از جشنواره صورت گرفت. ما حدوداً ۴۸ اثر را برای حضور در مرحله دوم انتخاب کردیم و در نهایت، ۲۶ اثر به نمایشگاه راه یافتند. با وجود این، آثار ارسالی تا حدی انتظاری که از هنرمندان داشتیم را برآورده نساختند.

او ادامه داد: کیفیت کارها با توجه به اهمیت و سطح جشنواره فجر می‌توانست بهتر باشد. ملاک ما برای داوری آثار بخش حجم، کیفیت بالای اثر، متریکال خوب، تعهد و پیوند آثار با مناسبت جشنواره فجر بود. همچنین مهم بود که آثار ارائه شده نو و بدیع باشند و متناسب با اقتضائات هنری امروز رشته حجم تدارک دیده شوند.

داور بخش حجم پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر درباره کمرنگ ساختن مرز و دیوار موجود بین رشته‌های هنری در بستر جشنواره پانزدهم گفت: از نظر من همراه ساختن رشته‌های مختلف هنری با یکدیگر، پیامد مثبتی ندارد. کاش داوری‌های هر بخش به صورت جداگانه انجام می‌شد تا شاهد حضور تخصصی‌تر هنرمندان در رشته‌ها باشیم. به هر ترتیب، جشنواره هنرهای تجسمی فجر رخداد بزرگ و مهمی است که نباید به سادگی از آن گذشت و کارهای سطح پایین را وارد رقابت کرد. بهتر است مسئولین تصمیم‌گیرنده به این مسئله توجه ویژه‌ای داشته باشند تا کیفیت جشنواره افت نکند.

سلیمانی در بخش پایانی اظهارات خود یادآور شد: در صورتی که سطح کارها به اندازه کافی بالا نباشد، بهتر است این سیاست اعمال شود که چند هنرمند به طور ویژه دعوت شوند و کارهایشان را ارائه دهند تا سطح برگزاری جشنواره و رقابت ارتقا پیدا کند. امیدوارم در سال آینده با برطرف شدن چالش‌های موجود، بتوانیم جشنواره‌ای به مراتب بهتر داشته باشیم. ■

سید علی فخاری، داور بخش خوشنویسی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر ضمن تأکید بر اهمیت این رخداد هنری گفت: جشنواره فجر یک رویداد فرهنگی و هنری بزرگ است که در بسیاری از بخش‌هایش می‌تواند در سطح بین‌المللی مورد توجه هنرمندان قرار گیرد. طبیعتاً در رویدادهایی این‌چنینی انتظار می‌رود که آثار ارزنده و فاخری ارائه شود. می‌توانم بگویم در بخش خوشنویسی که داوری آثار آن را انجام دادیم، چندان شاهد این موضوع نبودیم و انتظار این بود که هنرمندان به‌ویژه در بخش‌های شکسته و نستعلیق، آثار فاخرتری ارائه کنند. امیدوارم در سال‌های آتی آثار کیفی‌تری برای حضور در جشنواره ارائه شود.

فخاری افزود: در ارتباط با ترکیب داوران بخش خوشنویسی باید بگویم که این ترکیب، نقطه عطف جشنواره بود. خوشبختانه همکاری استادان خوشنویسی حاضر در تیم داوری باعث شد که با همدلی و همفکری، قضاوتی صحیح داشته باشیم و کیفیت داوری را در سطح مطلوبی حفظ کنیم. همه می‌دانیم که در هر رویداد رقابتی، داوران می‌توانند مسیری را طی کنند که به ارتقای ماحصل کار بینجامد و می‌توانم بگویم که ما در انجام این کار موفق بودیم. جلسه داوری برای خود ما هم اتفاق خوبی بود، زیرا داوران عزیز و اساتید حاضر از تجربیات یکدیگر بهره‌مند شدند و این امر در نوع خود بسیار ارزشمند است. به نظر من با توجه به آثار ارسالی هنرمندان، داوران عملکرد خوبی داشتند.

این هنرمند بیان کرد: یکی از اهداف اصلی جشنواره‌هایی مانند فجر، کشف استعدادهای جدید هنری است. امسال، چهره جدیدی نداشتیم و نمی‌توانم بگویم که در آسمان خوشنویسی ستاره تازه‌ای کشف کرده‌ایم، اما این اتفاق خوبی است که در کنار شرکت‌کنندگان جوان، شاهد حضور و همراهی هنرمندان پیشکسوت بودیم. پیر و جوان در کنار هم در جشنواره حضور داشتند و آثاری را ارائه کردند که هرچند می‌توانست بهتر باشد اما باز هم می‌توان به آنها نمره خوبی داد.

داور بخش خوشنویسی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در بخش پایانی اظهارات خود گفت: خلاقیت در اصل باید در ذات هنر باشد تا پیشرفت صورت بگیرد، اما عموماً نوآوری و درک فضاهای جدید مستلزم تجربه، تمرین مداوم و مطالعه در زمینه هنر است. بیشتر شرکت‌کنندگان جشنواره‌های هنری در چارچوب مسابقه و رقابت به دنبال خلق اثر هستند و با این نگاه، نمی‌توان نوآوری چندان را شاهد بود. ■

گفت‌وگو با سید علی فخاری
داور بخش خوشنویسی

چگونه طرحی نو
در اندازیم؟

گفت‌وگو با علی رضاییان داور بخش خوشنویسی راه نوآوری را باز کنیم

رضاییان درباره آثار خط نقاشی گفت: معمولاً کارهای خط نقاشی که در رویدادهای هنری به نمایش درمی‌آید کپی از کارهای گذشته است. چند روش ارائه در خط نقاشی وجود دارد که نمونه‌های آن سال‌ها پیش توسط تعدادی از استادان انجام شده بود و امروزه همان کارها دائماً تکرار می‌شود. البته کارها قوی هستند اما چیز جدیدی برای ارائه ندارند و نمونه‌های بهتر آن‌ها قبلاً دیده شده است. این مسئله هم به نوع نگاه برگزارکنندگان جشنواره برمی‌گردد و آنها باید شیوه‌ای در پیش بگیرند که دیگر شاهد کارهای تکراری نباشیم.

او درباره جایگاه خوشنویسی در جشنواره هنرهای تجسمی فجر گفت: در رشته خوشنویسی این جشنواره پنج شاخه وجود دارد، اما در نهایت فقط یک فرد به عنوان منتخب معرفی می‌شود. این خطوط تناسبی با هم ندارند و قابل مقایسه و داوری در کنار هم نیستند، اما از میان همه آنها فقط یک اثر انتخاب می‌شود و به نظر من این از اشکالات جشنواره است. اگر به دلیل محدودیت جوایز این اتفاق می‌افتد، بهتر است هر سال یک گرایش از خوشنویسی را در جشنواره قرار دهند. البته این شیوه هم دارای ایراد است اما اگر راه دیگری برای افزایش برگزیدگان در شاخه‌های مختلف خوشنویسی وجود نداشته باشد، این شیوه بهتر از وضعیت فعلی است.

این خوشنویس خاطرنشان کرد: کسب مهارت در هر یک از این خطوط، سال‌ها زمان می‌برد و اگر این‌طور نبود یک خوشنویس می‌توانست همه خط‌ها را بنویسد. هرکدام از این خطوط دارای ریشه‌ای عمیق در فرهنگ ما هستند و باید منتخب خود را داشته باشند. موزه‌های دنیا به دنبال این هنر اصیل هستند، پس خود ما هم باید به آن بها بدهیم و با افزایش جوایز و... کاری کنیم که انگیزه خوشنویسان برای کار و تولید اثر بیشتر شود. ■

علی رضاییان داور رشته خوشنویسی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر با بیان اینکه در رشته خوشنویسی آثاری در ۵ شاخه خط نستعلیق، شکسته نستعلیق، ثلث، تعلیق و خط نقاشی شرکت دارد، گفت: هم از نظر تعداد و هم از نظر کیفیت، آثار نستعلیق، شکسته نستعلیق و خط نقاشی جایگاه بهتری داشتند. در شاخه‌های دیگر تعداد کارها کمتر بود و فکر می‌کنم این به دلیل ضعف اطلاع‌رسانی در مراکزی است که در زمینه خط ثلث و نسخ فعال هستند. او درباره میزان نوآوری خوشنویسان در خطوط کلاسیک گفت: وجود نوآوری در خوشنویسی تا حد زیادی بستگی به نوع فراخوان هر رویداد دارد. به نظر من فراخوان جشنواره فجر و بسیاری دیگر از مسابقات و جشنواره‌های خوشنویسی در داخل و خارج، مانند ترکیه و کشورهای عربی، به گونه‌ای است که راه را بر نوآوری می‌بندد، در حالی که اگر چنین رویکردی وجود داشته باشد، باید در فراخوان جشنواره ذکر شود و امتیازی به آن اختصاص داده شود تا هنرمند نیز به این سمت برود. ولی معمولاً در جشنواره‌ها اینگونه نیست و به همین دلیل خوشنویسان بیشتر از ترکیب‌بندی‌های سنتی استفاده می‌کنند تا کار قوی و قابل قبولی ارائه دهند که نظر داوران را جلب کند.

گفت وگو با کمال الدین شاهرخ دبیر بخش عکاسی دست عکاسان را برای انتخاب سوژه باز گذاشتیم

عکاسان چقدر توانسته‌اند نسبت به کارهای گذشته خود پیشرفت داشته باشند، ازجمله معیارهای مورد تأکید در داوری آثار بخش عکاسی بود.

دبیر بخش عکاسی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر درباره مرزبندی موضوعی و محتوایی در بخش عکس و تاثیر تعیین موضوع برای عکاس بیان کرد: ضوابطی که چهارچوب کاری عکاس را مشخص می‌کند، در فراخوان جشنواره پانزدهم آمده بود و ما فضا را باز گذاشتیم تا عکاسان به یک یا چند موضوع خاص، محدود نشوند و بتوانند به راحتی و به شیوه‌ای خلاقانه، در هر ژانری که تمایل دارند، آثار خود را ارائه دهند؛ زیرا خلاقانه بودن اثر می‌تواند نگاه عکاس را متمایز کند و خوشبختانه امسال، تنوع و خلاقیت خوبی را در آثار عکاسان شاهد بودیم.

وی افزود: یکی از اهدافی که در دوره چهاردهم و پانزدهم مدنظر بود، توجه به مجموعه‌سازی بود؛ این امر، عکاسان را ترغیب می‌کرد تا حول موضوع و سوژه مورد نظرشان، تفکر و برنامه‌ریزی بهتری انجام دهند و در نهایت، خروجی‌های کیفی‌تری را خلق کنند.

کمال الدین شاهرخ در بخش پایانی سخنان خود به کم و کیف استقبال هنرمندان عکاس از پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر اشاره و در این باره خاطرنشان کرد: امسال با توجه به شرایط خاص جامعه، باز هم شاهد استقبال هنرمندان بودیم. عکاسان دغدغه‌مندی که مایل بودند در رویدادی به نام تجسمی فجر شرکت کنند، کارهایشان را به دبیرخانه ارسال کردند. به نظر من کسانی که نتوانستند در این آوردگاه شرکت کنند، یک فرصت بسیار خوب را از دست دادند و از رقابتی که باعث رشدشان می‌شد، جا ماندند. ■

کمال الدین شاهرخ، دبیر بخش عکاسی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر ضمن ارزیابی سطح کیفی آثار نمایش یافته در نمایشگاه پانزدهم گفت: مایه خرسندی است که این دوره از جشنواره نیز مانند دوره‌های پیشین با حمایت غالب عکاسان دغدغه‌مند برگزار می‌شود. آثار حاضر در جشنواره پانزدهم نسبت به کارهایی که در دوره‌های قبل ارائه شده بود از کیفیت بهتری برخوردار بودند. البته این انتظار هم از عکاسان می‌رفت که نسبت به دوره‌های گذشته عملکرد بهتری را به نمایش بگذارند.

شاهرخ ضمن تشریح ملاک‌های داوری آثار حاضر در بخش عکاسی گفت: موضوع پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، آزاد بود و ما هیچ محدودیتی برای سوژه‌ها قائل نبودیم. بنابراین عکاسان می‌توانستند با آسودگی خاطر آثار خود را ارسال کنند. ملاک و اهتمام مهم داوران این بود که عکاس نسبت به زندگی و محیط پیرامونش، نگاه تازه‌ای داشته باشد. چنین نگاهی می‌تواند اثرگذار باشد و آثار ارائه شده را متمایز سازد. در کنار این ویژگی، مفهومی که عکاس می‌خواهد به آن برسد و تأثیری که قرار است بر مخاطبان بگذارد نیز از اهمیت بسزایی برخوردار بود. اگر عکسی فاقد این تأثیر باشد و نتواند مخاطب را متأثر سازد، در این صورت می‌توان گفت که عکاس، موفق عمل نکرده است. وی ادامه داد: نگاه عکاسانه، موضوع و مفهومی که عکاس می‌تواند منتقل کند، درک صحیح چارچوب عکس، زحمتی که عکاس برای یک ثبت یک تصویر می‌کشد و اینکه

ناصر محمدی، داور بخش عکاسی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر ضمن ارزیابی آثار رسیده به این بخش گفت: آثاری که در بخش عکس به دست ما رسید، از سطح کیفی خوبی برخوردار بودند و نگاه‌های خلاقانه‌ای را نسبت به مسائل روز داشتیم. آثار بخش مستند نشان داد که شرکت‌کنندگان، زاویه دید خوبی به مسائل روز جامعه دارند. در بخش هنری نیز با توجه به بررسی آثار، فضای هنری خوبی را در عکس‌های ارسالی مشاهده کردیم که به نوعی بیانگر شرایط و اوضاع هنر معاصر ایران است.

این هنرمند با اشاره به ملاک‌های داوری آثار بخش عکس، افزود: برای داوری مؤلفه‌های متعددی مطرح است. برای مثال، باید نگاه محتوایی و فرمی را در نظر بگیریم. هنرمند باید بتواند از نظر ترکیب‌بندی، کادربندی، زاویه دید، نور، رنگ و سایر موارد به تعادل برسد و نگاه زیبایی‌شناسی خاصی داشته باشد. از حیث محتوا نیز اگر اثر بتواند به مفاهیم عمیقی که اطراف ما هستند، نگاهی هنرمندانه داشته باشد مشمول امتیازات ویژه داوری خواهد بود.

وی ادامه داد: مبحث مهم دیگر، دوری از تکرار است. برخی هنرمندان همان آثاری که سال‌های قبل در جشنواره مقام آورده‌اند را تکرار می‌کنند که این یک فرایند مردود است. داشتن نگاه خلاقانه یکی دیگر از موارد مهمی است که مورد توجه داوران قرار گرفت. خلاقیت جزو مسائل مهم حوزه هنر است و کار خلاقانه باید حامل پیامی برای مخاطب باشد و با او ارتباط برقرار کند. همه این موارد در زمره ملاک‌های داوری و انتخاب آثار بخش عکس بودند.

محمدی درباره میزان استقبال هنرمندان عکاس از جشنواره پانزدهم گفت: با توجه به شرایط کنونی جامعه امسال استقبال کمتری از جشنواره صورت گرفت اما شرایط، نتوانست کلیت جشنواره را تحت الشعاع قرار دهد و به‌رغم آن، آثار خوبی برای رقابت ارسال شد.

داور بخش عکاسی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر کمرنگ کردن مرز و دیوار موجود بین برخی رشته‌ها را مثبت ارزیابی و بیان کرد: یکی از رویکردهای مهم هنر معاصر، برداشتن مرز موجود میان بعضی از رشته‌هاست و چندرسانه‌ای‌ها جزو تحولات دهه‌های اخیر محسوب می‌شوند. البته باید این را در نظر بگیریم که این هم‌آمیزی زمانی موفق خواهد بود که بتواند اشتراکاتی از هنرها را در اختیار بگیرد. ادغام برخی رشته‌ها، حرکت خوبی است اما اجرای آن برای بعضی رشته‌ها هنوز زود است و ابتدا باید پیش‌زمینه‌های لازم را ایجاد کنیم و سپس به تلفیق رشته‌ها بپردازیم. ■

گفت‌وگو با ناصر محمدی
داور بخش عکاسی

نگاه دقیق عکاسان به مسائل روز

گفت وگو با

علی اصغر داودآبادی فراهانی
داور بخش عکاسی

لزوم اکران مناسب آثار هنرمندان در فضای شهری

علی اصغر داودآبادی فراهانی، داور بخش عکاسی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، ضمن ارزیابی سطح کیفی آثار ارسالی به این دوره از جشنواره گفت: سطح کیفی عکس‌های رسیده، در وهله اول از شاخص‌های کیفی اعلام‌شده توسط دبیرخانه جشنواره مانند تعیین سقف تعداد آثار ارسالی، میزان تنوع بخش‌ها، عناوین، موضوعات و... پیروی می‌کند. در عین حال، متغیرهای اثرگذار بر کم و کیف فعالیت عکاسان را نباید از نظر دور داشت. وی افزود: بسیاری از مردم و نهادهای اجرایی و نظارتی، نمی‌دانند عکاسی می‌تواند چه تأثیری بر رشد افکار عمومی

و تعالی حیات اجتماعی بگذارد. این مسئله، کنش عکاسان متعهد و نقش‌آفرین را تحت تأثیر قرار داده و جمع قابل توجهی از عناصر خلاق این رسانه را از فعالیت پویا و پرنشاط، دور ساخته است. با ملاحظه این موارد و چشم‌پوشی از برخی چالش‌های موجود نظیر عدم همراهی مناسب مدیران شهری در تخصیص مناسب ظرفیت بیلبردهای شهری و نیز فقدان همراهی مناسب مدیران صدا و سیما جهت اختصاص کافی آنتن رادیو و تلویزیون به تبلیغات جشنواره، میزان استقبال عکاسان و سطح کیفی آثار رسیده به دوره پانزدهم را خوب و مثبت ارزیابی می‌کنم.

داودآبادی فراهانی در بخش دیگری از سخنان خود به ملاک‌های داوری آثار بخش عکاسی اشاره و بیان کرد: رعایت شاخص‌های فنی پایه و توجه به ضوابط یاد شده در فراخوان جشنواره، مبنای اولیه ما برای ارزشیابی آثار بود. بر این اساس، آثاری که از حداقل کیفیت فنی لازم برخوردار نبودند و یا بدون توجه به محدوده‌ها و قواعد پیش‌بینی‌شده در فراخوان، ارسال شده بودند، در گام اول بررسی، کنار گذاشته شدند. در گام‌های بعدی، هر عکس که حداقل یک رأی از آرای هیئت داوران را به خود اختصاص می‌داد، در معرض مذاقه بیشتر گروه داوری قرار می‌گرفت و میزان موفقیت عکاس در مهار شرایط محیطی و توان خلاقه او در به خدمت گرفتن مبادی سواد بصری، به تبادل نظر گذاشته می‌شد.

داور بخش عکس پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر افزود: سطح انتظار داوران، متناسب با گرایش انتخابی عکاس و مدعای عکس، تعریف می‌شود. به عنوان نمونه، شاخص‌های عکاسی مستند اجتماعی بر عکسی که زاییده وهم یا خیال عکاس در محیطی منتزع از حیات اجتماعی است، تحمیل نمی‌شود و هریک در چارچوب‌های عرفی خود، مورد سنجش قرار می‌گیرند و روند پالایش، تا انتخاب نهایی آثار برگزیده ادامه خواهد داشت.

داودآبادی فراهانی در بخش پایانی اظهارات خود، هرگونه اظهارنظر درباره کم و کیف ادغام رشته‌هایی که با یکدیگر مرزهای مشترک دارند را منوط به ارزیابی نتایج حاصله پس از برگزاری جشنواره پانزدهم دانست. ■

گفت‌وگو با سید مسعود شجاعی طباطبایی دبیر بخش کارتون و کاریکاتور تحقق آرزویی دیرینه

سید مسعود شجاعی طباطبایی، دبیر بخش کارتون و کاریکاتور پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر با اشاره به اهمیت جشنواره و لزوم برگزاری آن گفت: جشنواره فجر رخدادی همه‌جانبه در عرصه هنرهای تجسمی است. البته این جشنواره به نسبت دیگر جشنواره‌های فجر کار خود را دیرتر آغاز کرد اما با توجه به اینکه برخی رویدادهای هنری در رشته‌های مختلف با تعطیلی یا وقفه روبه‌رو می‌شود و از آنجا که هنرمندان در طول سال آثاری را خلق می‌کنند، می‌توان گفت که جشنواره فجر جایگاه مناسبی برای عرضه و دیده شدن آثار هنرمندان به‌شمار می‌آید.

وی تصریح کرد: جشنواره‌هایی نظیر «تجسمی فجر» و «تجسمی جوانان ایران» از چند منظر حائز اهمیت‌اند؛ اول اینکه شناسایی و کشف استعدادهای جوان هنرمند از سراسر کشور را مدنظر قرار می‌دهند، دوم اینکه فضایی را برای آموزش جوانان مهیا می‌کنند، سوم اینکه شرایطی ایجاد می‌کنند تا آثار هنرمندان در کنار یکدیگر دیده شده و مورد قضاوت قرار گیرد. چهارم اینکه حضور هنرمندان زمینه‌ساز تشویق و حمایت از آنها می‌شود و پنجم اینکه جشنواره تجسمی فجر در برخی رشته‌ها هویت بین‌المللی دارد و آثار حاضر در آن می‌توانند در مقیاس جهانی هم دیده شوند.

داور بخش کارتون و کاریکاتور جشنواره پانزدهم افزود: اینکه شرایطی ایجاد می‌شود تا هنرمندان جوان و علاقه‌مند شهرستانی دیده شوند، اتفاق مهم و مؤثری است. بلاخره باید آثار این هنرمندان مورد ارزیابی قرار گیرد و چه جایی بهتر از جشنواره هنرهای تجسمی فجر.

شجاعی طباطبایی در بخش دیگری از سخنان خود

به کیوریتوری بخش «لبخندآفرینان جهان» در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر اشاره کرد و در این باره گفت: بخش کاریکاتور و کارتون در فجر پانزدهم، دارای دو زیربخش است؛ اول، بخش کتاب سال کارتون و کاریکاتور و دوم، بخش نمایشگاه آثار کارتون و کاریکاتور. در کتاب سال کارتون و کاریکاتور که به احتمال زیاد در اختتامیه جشنواره رونمایی خواهد شد، آثار بهترین‌های این حوزه که همگی در قید حیات هستند و ما سالیان سال با آنها در تعامل بوده‌ایم، گردآوری شده است. قریب به هزار و ۷۰۰ اثر از تعداد زیادی از هنرمندان بین‌المللی دریافت و به طور متوسط ۱۰ الی ۱۵ اثر فاخر از کارهای هر هنرمند انتخاب شد. رزومه به‌روز همه هنرمندان نیز به دو زبان فارسی و انگلیسی در کتاب آمده است.

وی ادامه داد: برای مثال نشریه تخصصی «ویتنی ورلد» که سال‌های سال از شهرت برخوردار بود، تعدادی از بهترین‌های کاریکاتور و کارتون را انتخاب می‌کند که از جمله آنها می‌توان به «میخائیل زلاتکوفسکی» از روسیه و «آرف» از کوبا اشاره کرد که هر دو از سرشناسان این حوزه هستند و ما آثاری از این هنرمندان را در کتاب داریم. زیرا برایمان بسیار مهم بود که آثاری از افراد صاحب‌نام و جریان‌ساز را گردآوری کنیم. آثار شماری از هنرمندان که در کتاب آمده، در نمایشگاه امسال نیز به معرض نمایش گذاشته شد.

دبیر بخش کارتون و کاریکاتور پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر با بیان اینکه آرزوی دیرینه‌اش تحقق یافته، توضیح داد: انتشار چنین کتابی با این حجم از آثار هنرمندان سرشناس کارتون و کاریکاتور در مقیاس ایران

و جهان، یکی از دغدغه‌ها و آرزوهای دیرینه من طی سالیان اخیر بود که خوشبختانه در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر تحقق یافت و از این بابت بسیار خوشحالم و بعید می‌دانم که در آینده اتفاقی نظیر آن رخ دهد.

مدیر هنری بخش «لبخندآفرینان جهان» پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر تأکید کرد: فکر می‌کنم یکی از جذاب‌ترین بخش‌های جشنواره تجسمی فجر، همین بخش نمایشگاه و کتاب سال کارتون و کاریکاتور با عنوان «لبخند آفرینان جهان» بود. این عنوان نیز با مشورت افشین علاء و عباس حسین‌نژاد که از چهره‌های مؤثر طنز ایران به شمار می‌آیند، انتخاب شد.

وی همچنین گفت: میانگین سنی هنرمندانی که آثارشان در نمایشگاه و کتاب پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر به چشم می‌خورد، ۶۵ سال است که نشان‌دهنده حضور پیشکسوتان جهانی این عرصه است؛ البته هنرمندان جوان نیز حضور دارند اما مسن‌ترین آنها «کنستانتین سیوسو» ملقب به پدر کاریکاتور رومانی، متولد ۱۹۳۸ است. نگاه ما معطوف به هنرمندان صاحب‌نام و پیشکسوت عرصه کارتون و کاریکاتور بود که سالیان متمادی با آنها در ارتباط بوده‌ایم.

شجاعی طباطبایی در بخش پایانی اظهارات خود خاطرنشان کرد: درست است که معمولاً از هنرمندان پیشکسوتی که درگذشته‌اند، کار جمع‌آوری می‌شود اما به اعتقاد من، کار کردن برای هنرمندان در زمان حیات‌شان ارزشمندتر است؛ چراکه اینگونه قدر و بهای هنرمندان بهتر دانسته می‌شود. ■

یک بار در سال فرصتی با مقیاس ملی فراهم می شود تا آثار عموم هنرمندان از اقصای نقاط ایران در نمایشگاه ارائه شود و فضای هنر رونق پیدا کند. به اعتقاد من، جریانی که عده ای برای تحریم جشنواره های فجر ایجاد کردند، اقدام پسندیده ای نبود.

مشاور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در امور هنری و سینمایی تأکید کرد: اگر کسی نمی خواهد در جشنواره فجر شرکت کند، مختار است اما دیگر نباید برای دیگران تعیین تکلیف کند! برای مثال در جشنواره فیلم فجر، بسیاری از فیلم ها قبل از حوادث اخیر کلید خورده و تولید شده بودند. در شرایطی که چندین هزار نفر دست اندر کار سینما هستند، اینکه برخی بگویند جشنواره را تحریم کنید، اتفاق خوبی نیست.

محمدحسین نیرومند، داور بخش کارتون و کاریکاتور پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر با اشاره به اهمیت جشنواره پانزدهم و لزوم برگزاری آن در مقطع کنونی گفت: نمی توان کار را تعطیل کرد، مگر همه حرفه ها کارشان را تعطیل کردند؟ به نظر می رسد وقتی اتفاق ناگواری می افتد عده ای برای کل جامعه تصمیم می گیرند که کار نکنند! این در حالی است که بخش مهمی از معیشت هنرمندان به تولید اثر هنری بستگی دارد. وقتی همه کارها طبق روال معمول پیش می رود، طبیعتاً جشنواره هنرهای تجسمی فجر نیز باید روال خود را طی کند و تعطیلی بردار نیست.

وی بیان کرد: جشنواره هنرهای تجسمی و دیگر جشنواره های فجر سالی یک بار برگزار می شوند؛ بنابراین

گفت وگو با

محمد حسین نیرومند

داور بخش کارتون کاریکاتور

رویش نسل جدیدی از هنرمندان

و نمایشگاه‌های هنری می‌تواند جور این کم‌کاری را بکشد. نیرومند تصریح کرد: عموم گونه‌های هنری به‌نوعی به حوزه نشر مربوط می‌شوند و وقتی کاریکاتور برای مدیران مسئول رسانه‌ها مهم نباشد، مطبوعات ما به زبان تصویر تسلط نخواهند داشت؛ در صورتی که اگر در رسانه‌ها به کاریکاتور بها داده می‌شد، می‌توانستیم رشد کاریکاتور مطبوعاتی، گرافیک خبری و عکاسی مطبوعاتی را شاهد باشیم اما امروزه این موارد را در مطبوعات نمی‌بینیم و فضای مطبوعاتی ما از فضای روز دنیا فاصله دارد.

مشاور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره برداشتن مرزهای موجود میان برخی رشته‌ها در جریان پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر گفت: اصطلاح میان‌رشته‌ای در هنر این‌گونه است که مثلاً عکاسی کاریکاتورگونه یا کاریکاتور و گرافیک متحرک داشته باشیم؛ این نوع از هنر، جریان‌ی است که چه بخواهیم و چه نخواهیم اتفاق افتاده و به اعتقاد من، در چنین وضعیتی هنر حالت استقلال گذشته را ندارد. البته این محدودیت‌ها برای اهالی هنر چندان جدی نیست و تجربیات جدیدی را به همراه دارد؛ برخی مانند استاد زنده‌یاد کامبیز درم‌بخش با اینکه می‌توانستند از ابزارهای روز استفاده کنند، قلم و مداد برایشان اولویت داشت. من معتقدم که هیچ چیزی کار دست نمی‌شود و به‌شخصه برای انجام کار خلاق‌تر مایل‌م که استفاده کمتری از ابزار داشته باشم؛ زیرا باور دارم که اگر مغز، اندیشه و دست کار بیشتری انجام دهند، نتیجه رضایت‌بخش‌تر خواهد بود. ■

وی ضمن ارزیابی آثار هنرمندان حاضر در بخش کارتون و کاریکاتور گفت: همچون دیگر جشنواره‌های تجسمی فجر، آثاری را از نسل جدید هنرمندان در جشنواره پانزدهم شاهد بودیم که نویدبخش رویش و زایش در عرصه هنرهای تجسمی بود. خوشبختانه به دلیل ارتباطات خوب سیدمسعود شجاعی طباطبایی، در بخش کارتون و کاریکاتور توانستیم مجموعه آثاری از هنرمندان شاخص جهانی را گردآوری کنیم و در بستر جشنواره به نمایش بگذاریم. درمجموع، می‌توان گفت که نمایشگاه فاخری تدارک دیده شد.

داور بخش کارتون و کاریکاتور پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در پاسخ به این پرسش که آیا حضور کارتون و کاریکاتور در جشنواره فجر باتوجه به کم‌رنگ شدن نقش کارتون و کاریکاتور در مطبوعات، به این هنر کمک می‌کند یا خیر، گفت: خاستگاه هنر کارتون و کاریکاتور، مطبوعات است؛ این هنر در مقطعی در بستر جشنواره هنرهای تجسمی فجر شکوفا شده است اما در حوزه کارتون و کاریکاتور مطبوعاتی یک غفلت بنیادی داشته‌ایم. در دوره‌ای برخی کاریکاتورها به‌صورت بی‌محابا در مطبوعات منتشر شدند و مدیران مطبوعات را با چالش مواجه کردند و نهایتاً کار به جایی رسید که مدیران از خیرانتشار کاریکاتور در روزنامه‌ها و رسانه‌هایشان گذشتند؛ به همین دلیل است که امروز کاریکاتور در مطبوعات کم‌رنگ شده و یا اصلاً دیده نمی‌شود. در چنین شرایطی برگزاری جشنواره‌ها

گفت و گو با مازیار بیژنی داور بخش کارتون و کاریکاتور کاریکاتوریست ها امیدوارکننده ظاهر شدند

مازیار بیژنی، داور بخش کارتون و کاریکاتور پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر ضمن ارزیابی سطح کیفی آثار هنرمندان حاضر در بخش کارتون و کاریکاتور این دوره از جشنواره گفت: با توجه به فضای دلسردکننده‌ای که در حوزه کارتون و کاریکاتور کشور شاهد هستیم، کیفیت آثار رسیده به بخش کارتون و کاریکاتور پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی امیدوارکننده و قابل توجه بود و باید این اتفاق را به فال نیک گرفت.

وی افزود: متأسفانه باید بپذیریم که کارتون و کاریکاتور جایگاه پیشین خود را در مطبوعات کشور از دست داده و به مراتب کمزگرتر از قبل شده است. در چنین شرایطی

مایه خرسندی است که چراغ کارتون و کاریکاتور در جشنواره هنرهای تجسمی فجر روشن است اما این کافی نیست.

داور بخش کارتون و کاریکاتور پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر با اشاره به اهمیت این رخداد هنری و لزوم حضور جوانان مستعد در بستر جشنواره هنرهای تجسمی فجر گفت: اینکه یک جشنواره ملی با مختصات فجر برگزار می‌شود و امکانی را فراهم می‌کند که جوانان مستعد و فعال عرصه کارتون و کاریکاتور در آن حضور یابند و آثارشان به معرض نمایش عمومی درآید، اتفاق خوبی است اما کارتون و کاریکاتور باید بروز خبری و مطبوعاتی داشته باشد و جایگاه ویژه‌ای را در رسانه‌های مکتوب پیدا کند.

مازیار بیژنی ادامه داد: اگرچه حضور رشته کارتون و کاریکاتور در جشنواره هنرهای تجسمی فجر می‌تواند تأثیرات مثبتی را بر شرایط عمومی این هنر بگذارد اما باید به این نکته توجه داشت که ماهیت آثار حاضر در بستر جشنواره‌ها نمی‌تواند جای کارتون‌ها و کاریکاتورهای مطبوعاتی را بگیرد؛ چراکه مخاطب آثار کارتون و کاریکاتور از جنس مخاطب خاص است و یکی از دلایل کم‌سویی چراغ این هنر در دنیا، این است که با مخاطب عام روبه‌رو نیست.

مازیار بیژنی ضمن ارزیابی رویکرد جدید پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی مبنی بر کمرنگ ساختن مرزهای موجود میان برخی رشته‌های هنری از جمله «حجم» گفت: برداشتن مرزهای موجود شاید برای برخی رشته‌ها مناسب باشد اما با توجه به کمرنگ بودن ظهور و بروز رشته‌ای مانند کارتون و کاریکاتور در فضای عمومی هنرهای تجسمی کشور، کمرنگ شدن مرز در این رشته چندان قابل قبول نیست و بهتر است که چنین اتفاقی برای کارتون و کاریکاتور رخ ندهد. طی سال‌های اخیر، کارتون و کاریکاتور نسبت به رشته‌های دیگر حوزه هنرهای تجسمی مانند نقاشی و گرافیک قدر کمتری دیده است؛ بنابراین به‌شخصه اقداماتی از جنس برداشتن مرزهای موجود برای رشته‌ای مانند کاریکاتور را مناسب نمی‌دانم و فکر می‌کنم که برای هنرمندان این عرصه هم چندان جالب نباشد که آثارشان کنار سایر رشته‌های موجود در هنرهای تجسمی مورد داوری و ارزیابی قرار گیرد. ■

گفت‌وگو با علی بحرینی
داور بخش نقاشی

جهانی شدن هنر انقلاب اسلامی از رهگذر جشنواره تجسمی فجر

وی افزود: در جلسه داوری بر این نکته تأکید داشتیم که آثار منتخب، محتوامحور و حرفی برای گفتن داشته باشند. در کنار آن به تکنیک‌ها، هارمونی رنگ و فضا سازی نیز توجه داشتیم. ترکیب قوی داوران بخش نقاشی باعث شده بود که حساسیت‌های دقیقی در انتخاب آثار وجود داشته باشد؛ چراکه می‌خواستیم آثار جریان‌سازی به جشنواره راه یابند که بتوانند خلأهای فرهنگی هنری را پر کنند.

بحرینی اظهار کرد: شاید ناآرامی‌های کشور و گرانی متریال هنری دست به دست هم داد تا کمیت آثار ارائه شده در جشنواره پانزدهم نسبت به دوره‌های گذشته کمتر باشد. البته تأثیر گرانی متریال هنری در ابعاد آثار نیز قابل مشاهده بود. زیرا اغلب آثاری که ما دیدیم، در ابعاد کوچک ارائه شده بودند. بحرینی درباره تفاوت‌های پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر با دوره‌های گذشته گفت: جشنواره هنرهای تجسمی فجر یکی از رویدادهای مهمی است که در مقیاس کشوری برگزار می‌شود. اگر قبل از برگزاری جشنواره ملی، آن را در استان‌ها برگزار می‌کردیم و سپس برگزیدگان استانی به جشنواره ملی راه پیدا می‌کردند اتفاقات بهتری رخ می‌داد. از آنجاکه ایران را ام‌القراء جهان اسلام می‌دانند، باید بررسی کنیم که از نظر فرهنگی هنری، چه تغذیه‌ای برای جهان اسلام داشته‌ایم. لازم است ترتیبی اتخاذ شود تا آثار هنر متعهد و آئینی ایران اسلامی در جهان دیده شوند. از این منظر جشنواره هنرهای تجسمی فجر می‌تواند رسانه‌ای خوب و مناسب برای جهانی شدن هنر آئینی انقلاب اسلامی باشد. انتظار می‌رود که بتوانیم هنر انقلابی و اصیل مان را به کشورهای همسایه صادر کنیم اما هنوز نتوانسته‌ایم به این مرحله برسیم. از این رو به رخدادهای هنری در سطوح مختلف حرفه‌ای، دانشجویی و گاه آماتور نیاز داریم که خروجی آنها به جشنواره فجر منتهی شود. ■

علی بحرینی، داور بخش نقاشی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر درباره لزوم برگزاری این جشنواره و اهمیت حضور هنرمندان در آن گفت: بی‌تردید جشنواره هنرهای تجسمی فجر یکی از نیازهای ضروری جامعه هنری کشور است؛ همچنان که باید رویدادهای مختلف هنری را در کشور داشته باشیم. اما جشنواره‌های مرتبط به حوزه هنرهای تجسمی بسیار اندک هستند. بنابراین علاوه بر جشنواره فجر که جشنواره‌ای وزین و بجا است، به جشنواره‌های مشابه دیگری نیز نیاز داریم و حتی می‌توانیم جشنواره‌ای را برای افرادی که نمی‌توانند در جشنواره‌های فجر یا جوانان شرکت کنند، در نظر بگیریم که در نهایت خروجی‌های آن به فجر برسد. وی درباره سطح کیفی آثار پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در بخش نقاشی گفت: آثار خوبی را در بخش نقاشی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر شاهد بودم. البته انتظارم از نسل جدید این بود که آثار مفهومی بیشتری را خلق کنند. در جلسه داوری سعی کردیم آثاری که ایده و پیام داشته و گفتمانی در پس آنها وجود دارد را انتخاب کنیم. همه داوران متفق‌القول معتقد بودند که علاوه بر وجود زیبایی در آثار، لازم است پیام یا مفهومی نیز به واسطه آنها به اذهان متبادر شود. شاید در دوره‌های پیشین برای مفهوم جایگاه‌چندانی در نظر گرفته نمی‌شد اما امسال، رویکرد جشنواره هنرهای تجسمی فجر این است که آثار حاضر، پیام و حرف مشخصی را برای مخاطبان همسو با رویکرد جشنواره داشته باشند.

گفت‌وگو با

محمد کاظم حسنونند
داور بخش نقاشی

لزوم حرکت به سوی محتواگرایی

محمد کاظم حسنونند، داور بخش نقاشی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر درباره سطح کیفی آثار رسیده به این بخش گفت: کیفیت آثار واصله به بخش نقاشی جشنواره پانزدهم هنوز با استانداردهای یک جشنواره ملی فاصله دارد و این مسئله در دوره‌های قبل هم مشهود بود. با توجه به اینکه جشنواره هنرهای تجسمی فجر نسبت به دیگر جشنواره‌های هنری فجر اعم از تئاتر، فیلم و موسیقی، نوظهور و جوان‌تر است، باید به واسطه سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و هم‌افزایی مناسب با هنرمندان حرفه‌ای و دانشجویان دانشگاه‌های مختلف، سطح کیفی آثار هنری را در دوره‌های آتی ارتقا بخشید.

او درباره کم و کیف داوری آثار بخش نقاشی گفت: ما آثار را در دو بخش دیدیم. بخشی از آثار که محتواگرا بودند، از نظر من بهتر، قابل درک‌تر و با عناصر ذهنی داوران همسویی بیشتری داشتند. اما بخش دیگری از آثار که محتواگرا نبودند، اگرچه از لحاظ تکنیکی قابل قبول بودند اما وقتی به استانداردهای جشنواره فجر بنگریم، درمی‌یابیم که جز تعدادی اندک، مابقی آثار از استاندارد فجر برخوردار نبودند. این هنرمند ضمن ارزیابی سیاست حذف مرزهای موجود میان رشته‌های هنری که امسال برای نخستین بار به واسطه ایجاد رشته «حجم» در جشنواره پانزدهم رخ داده است، گفت: من موافق برداشتن مرز موجود میان رشته‌ها نیستم؛ چراکه معتقدم هر رشته باید به صورت خاص و جداگانه ارزیابی شود تا از این طریق، هنرمندان آن رشته ارتقا پیدا کنند. تلفیق رشته‌ها هم کار داوری آثار را دشوار می‌کند و هم از نگاه غالب هنرمندان و جوامع هنری تخصصی، قابل قبول نیست.

عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس در بخش دیگری از سخنان خود به ارزیابی کمیت آثار ارائه‌شده در

بخش نقاشی پرداخت و در این زمینه اظهار کرد: کمیت کنونی آثار اگر تماماً از سوی هنرمندان حرفه‌ای ارسال می‌شد، کافی به نظر می‌آمد اما معمولاً در جشنواره‌هایی مانند فجر، هنرمندانی با سطوح هنری گوناگون شرکت می‌کنند؛ از این رو باید مشارکت بیشتری در جشنواره صورت پذیرد تا در نهایت بتوان آثار بهتری را انتخاب کرد.

داور بخش نقاشی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر ضمن تأکید بر تدارک فراخوان‌های خاص در کنار فراخوان‌های عام، تصریح کرد: برای جشنواره‌هایی که در مقیاس ملی برگزار می‌شوند، لازم است علاوه بر انتشار فراخوان عام، فراخوان‌های خاص نیز تدارک دیده شود. همچنین لازم است که از برگزیدگان دوره‌های پیشین جشنواره به صورت ویژه دعوت به عمل آید تا کیفیت آثار ارائه شده بیش از پیش ارتقا پیدا کند.

وی ضمن تأکید بر لزوم برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر یادآور شد: فلسفه وجودی جشنواره فجر بسیار خوب است، زیرا هر ساله باید یک همایش یا رویداد بزرگ در عرصه تجسمی داشته باشیم تا بتوانیم جوانان و حرفه‌ای‌ها را دور هم جمع کنیم، حاصل یک سال تجربه هنرمندان را ببینیم و آن را به نمایش و اشتراک بگذاریم. در چنین شرایطی هنرمندان احساس می‌کنند که برنامه‌ای برای آنها وجود دارد و به واسطه نقد آثارشان، می‌توانند در کار خود رشد کنند.

او بیان کرد: با توجه به اینکه با معضل نبود منتقد منصف در عرصه هنرهای تجسمی مواجهیم، اینگونه فعالیت‌ها می‌تواند زمینه مناسبی را فراهم کند تا کارهای جنبی مثل نقد آثار و برگزاری نشست‌های تخصصی در کنار نمایشگاه، به پیشرفت هنرهای تجسمی منجر شود.

حسنوند ضمن تأکید بر وجوه محتوایی آثار هنری گفت:

اکنون در دوران پست‌مدرن قرار داریم و خواه ناخواه درگیر آن هستیم. یکی از مؤلفه‌های پست‌مدرنیسم در عرصه هنر، بیان محتوا است که در دوره مدرنیسم از بین رفته بود. این موضوع با انقلاب اسلامی که اساس آن مبتنی بر محتوا و معنویات است، همسویی دارد. به همین دلیل لازم است جشنواره‌هایی نظیر فجر بر این موضوع تأکید شود تا هنرمندان و جوانان ما درک کنند اگر می‌خواهند به اندیشه خاصی که جنبه جهانی هم دارد، عمل کنند، بهتر است فرزند زمان خویش باشند. از این رو باید به سمت محتواگرایی حرکت کنیم. خوشبختانه امسال جشنواره هنرهای تجسمی فجر در این زمینه گام‌های خوبی برداشته است که نیازمند توسعه است. هنرمند می‌تواند در محورهای محتوایی، هرچه می‌خواهد حرف بزند نه اینکه به سمت انتزاع برود، زیرا انتزاع، هفتاد سال است که در مرکز ظهور مدرنیسم نیز کنار گذاشته شده است.

داور بخش نقاشی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در پایان تصریح کرد: متأسفانه در دهه‌های اخیر بسیاری از دانشگاه‌های ایران انتزاع‌گرا بوده‌اند. البته من مخالف کار انتزاعی نیستم اما این شیوه در فرهنگ ما جواب نمی‌دهد. هر فرهنگی باید برحسب مقتضیات و نیازهای اجتماعی روز خود هنر بیافریند و ما ایرانیان از قدیم تا مقطعی که مدرنیسم به صورت کاریکاتورگونه و نه با ادراکی صحیح، وارد ایران شد، به سوی فرمالیسم رفتیم که با اندیشه‌ها و نیازهایمان در تعارض بود. پیشنهاد من این است که در جشنواره تجسمی فجر به سمت محتواگرایی حرکت کنیم. چنانچه ارزش‌های انقلابی و اسلامی که هدف این انقلاب بوده است را در آثار هنری‌مان مطرح کنیم، بدون شک، اتفاقات ارزشمندی رقم خواهد خورد. ■

غیردانشگاهی بودند و اثرات ناشی از این وضعیت در کارهای ارائه شده کاملاً مشهود بود. آثار بخش نقاشی از نظر تعداد کم نبودند، اما به لحاظ کیفیت آن گونه که باید انتظارات مان را برآورده نداشتند. علت این ضعف را باید در آموزش های غلط هنری رایج در جامعه جست و جو کرد.

وی افزود: هم اکنون برخی آموزشگاه های هنری در کشور دایر شده اند که باید نظارت بیشتری بر کار آنها صورت پذیرد تا هر آموزشگاه هنری نتواند شیوه غلطی را برای آموزش هنر در پیش گیرد. لازم است وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان متولی امر هنر به این مسئله ورود کند و توجه بیشتری به مسئله آموزش در آموزشگاه های هنری داشته باشد.

این هنرمند درباره معیارهای انتخاب آثار بخش نقاشی در این دوره از جشنواره گفت: ما در داوری با کارهایی آماتور و حرفه ای سروکار داشتیم و آثار نهایی بر اساس معیارهایی چون رعایت مبانی هنرهای تجسمی، نوآوری، خلاقیت و نوع موضوعات و مفاهیم انتخاب شدند.

خزائی با اشاره به اهمیت هنرهای تجسمی و لزوم ارتقای سطح سواد بصری جامعه اظهار کرد: هنرهای تجسمی در میان همه هنرها از اهمیتی کلیدی برخوردار است و در واقع مادر همه هنرها محسوب می شود. از این رو لازم است که به این هنر توجه ویژه ای شود تا سواد بصری جامعه ارتقا یابد. سواد بصری همان سواد تصویری است و اگر سواد تصویری بالا رود، سطح علمی جامعه نیز رشد می کند. بنابراین نهادهای متولی امر هنر باید حساسیت و اهتمام بیشتری نسبت به هنرهای تجسمی داشته باشند.

وی بیان کرد: یک عیب یا عادت بد در ایران وجود دارد که من هیچگاه متوجه منطق آن نشدم و آن اینکه وقتی هنرمندان به سطحی از هنر حرفه ای می رسند و عنوان هنرمند حرفه ای به آنها اطلاق می شود، دیگر در جشنواره ها شرکت نمی کنند. از این منظر، جشنواره هنرهای تجسمی فجر نیز در بخش رقابتی جای خالی استادان هنر را احساس می کند. در دنیا این گونه نیست و هنرمندان حرفه ای و اساتید پیشکسوت نیز در بخش رقابتی جشنواره های هنری مختلف شرکت می کنند.

داور بخش نقاشی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر یادآور شد: بسیاری بر این باورند که هنرمندان تازه کار و جوان باید در جشنواره های هنری شرکت کنند تا دیده شوند اما به اعتقاد من این موضوع باید مورد بررسی قرار گیرد. کمالینکه ما جشنواره هنرهای تجسمی جوانان ایران را برای این منظور داریم و هنرمندان جوان از طریق حضور در این جشنواره می توانند مسیر حرکت خود را به سمت حرفه ای شدن سوق دهند. ■

گفت و گو با محمد خزائی

داور بخش نقاشی

آسیب آموزش های غیرآکادمیک!

محمد خزائی، داور بخش نقاشی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر ضمن ارزیابی سطح کیفی آثار حاضر در این دوره گفت: سطح کیفی کارهای امسال متوسط بود، اما بیشتر آثار نقاشی تحت تأثیر آموزش های غیرآکادمیک و

گفت‌وگو با حسین عصمتی داور بخش نگارگری یک گام به پیش!

می‌دهد: هنرمندان حاضر در بخش نقاشی ایرانی به سراغ تجربه، سبک و تکنیک هنرمندان شاخص این عرصه رفته بودند و این بدین معناست که تلاش کرده‌اند برای شناخت سیر هنر نگارگری، نگاهی پژوهشگرانه به کار خود داشته باشند. در آثار ارسالی نوعی تنوع در شیوه و اجرا دیده می‌شد و در این میان، شیوه استاد فرشچیان، استاد آقامیری بزرگ، استاد تاکستانی و همچنین تلاش برای خلق تجربیات جدید در طرح‌های هنرمندان مشهود بود.

اینک می‌توان پرسید که جای نوآوری در آثار کجاست و هنرمندان چقدر به سمت نوآوری رفته‌اند. داور بخش نگارگری در این باره می‌گوید: به نظر می‌رسد که جوانان، مشتاق خلاقیت و نوآوری بیشتری هستند و می‌توان امیدوار بود که در سال‌های آینده، نقاشی ایرانی جوانان خوش‌فکر و خلاق بیشتری داشته باشد که علاوه بر رعایت اصول کار و توجه به مسیر استادان بزرگ، خود نیز کارهای خلاقانه و ارزشمندی ارائه می‌کنند.

این هنرمند نگارگر در بخش دیگری از اظهارات خود بیان کرد: دغدغه اصلی من نگارگری است. در عصر معاصر رویکردی وجود دارد که نگارگران را به انجام کارهای نو و خلاقانه تشویق می‌کند، متأسفانه طرفداران این رویکرد، به ما تهمت می‌زنند که شما متحجر و در حال تکرار کارهای گذشتگان هستید! منظور این عده از انجام کارهای نو و خلاقانه این است که امثال ما کارهایمان را به آثار مدرن غربی نزدیک کنیم یا از مبانی فکری و هنری غربی‌ها بهره ببریم و با استفاده از مبانی آنها در زمینه نگارگری کار نو انجام دهیم.

داور بخش نگارگری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر ادامه داد: ما به چنین ایده‌ای اعتقاد نداریم و فکر نمی‌کنیم چنان‌چه از ویژگی‌های مدرن در آثارمان استفاده کنیم، کارمان نو و خلاقانه خواهد شد. از این رو معتقدم باید به سراغ کارهای قدیمی و سنت‌های نگارگری خودمان برویم و بر بستر آنها نوآوری داشته باشیم. طی سال‌های گذشته تلاش ما بر این بوده تا این پیام را به مخاطبان ارائه دهیم که می‌شود از سنت‌های اصیل و بومی هنر ایرانی بهره برد و در عین حال، کاری نو و به‌روز خلق کرد که کاربردی تازه و متفاوت داشته باشد. ■

حسین عصمتی، داور بخش نگارگری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر با اشاره به سطح کیفی آثار رسیده به این بخش، گفت: با توجه به این که بنده در دوره قبل هم به عنوان داور بخش نگارگری حضور داشتم، می‌توانم بگویم که آثار امسال، در مقایسه با جشنواره چهاردهم از کیفیت بهتری برخوردار بودند و شمار آثار با کیفیت، نسبت به دوره گذشته افزایش یافته بود. به دلیل کمبود جا ناگزیز شدیم برخی آثاری که قابلیت حضور در نمایشگاه را داشتند، نادیده بگیریم و به دلیل اینکه فضا برای ارائه آثار بیشتر مهیا نبود، افسوس خوردیم. البته این را هم بگویم که در کنار این افسوس، خوشحال بودیم. هرچه آثار خوب یک جشنواره بیشتر باشد، داوران حس و حال بهتری را تجربه می‌کنند. نظم موجود طبیعتاً بر جلسات داوری هم اثر گذاشته و موجب شد همه مراحل کار به مراتب بهتر از قبل پیش برود.

حضور چهره‌های جدید و جوان هم از موضوعاتی است که اصولاً در جشنواره‌ها مورد توجه قرار می‌گیرد. وقتی این پرسش را با حسین عصمتی در میان می‌گذاریم، او این‌گونه پاسخ می‌دهد: با توجه به آثار خوبی که به دبیرخانه جشنواره پانزدهم ارسال شده، شک ندارم که جوانان مستعدی در میان هنرمندان شرکت‌کننده حضور داشته‌اند. البته این را هم بگویم که در کنار هنرمندان جوان، شاهد ارسال اثر از سوی هنرمندان بزرگ و پیشکسوت هم بودیم. برای مثال استاد «رضا بدرالسماء» هم به‌صورت جدی در این دوره از جشنواره شرکت کردند و این یکی از نکات جالب توجه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر است.

داور بخش نگارگری جشنواره پانزدهم معتقد است که هنرمندان بخش نقاشی ایرانی نگاهی دقیق به تکنیک نگارگری بزرگان این عرصه داشته‌اند. وی در این باره توضیح

یادداشت
مینا صدری
دبیر بخش نگارگری
**حضور چشمگیر
نگارگران جوان در
فجر پانزدهم**

هنر چون نه پیوست با کردگار
شکست اندر آورد و بر بست کار

جشنواره فجر تلاش ارزنده و گرانقدری برای دیدن تفکرات و مهارت‌های هنرمندان در زمینه‌های گوناگون هنری است و جای آن دارد، بستری شود برای رشد و توسعه هنرهای ایرانی با نگاه ایرانی اسلامی. بی‌شک اگر این نگاه اصالت پیدا کند، واثرگذار باشد، می‌تواند به یک نگاه جهانی تبدیل شود. برای رواج و گسترش نگاه ایرانی و اینکه جشنواره عامل رشد شود، نیاز به برنامه‌ریزی درازمدت و منسجم‌تری است. جشنواره فجر محفلی برای محک خوردن آثار هنرمندان و ارزیابی و نقد آن‌ها است، و فرصتی برای جوانان تا در این رویداد هنری آثار خود را در معرض داوری قرار دهند. لذا برای دستیابی بهتر به این هدف یعنی ایجاد این فرصت، ضروری است، بعد از هر اختتامیه به صورت منسجم برنامه‌ریزی برای سال آینده شروع شود.

یکی از رشته‌هایی که در جشنواره فجر حضور دارد و به عنوان هنر ایرانی اسلامی شناخته می‌شود، نگارگری است. قابلیت‌های زیادی در حوزه نگارگری وجود دارد که دیده نشده و یا از آن بهره کافی گرفته نشده است. تأثیر هنر نگارگری در رشته‌های دیگر هنری مانند نقاشی، ارتباط تصویری و حجم‌سازی قابل توجه است. با تمام این اوصاف، هنوز بخش عمده‌ای از قابلیت‌های نگارگری به کارگرفته نشده است. به عنوان مثال ما به صورت جدی توجه فعالان نقاشی متحرک (انیمیشن) برای استفاده از ساختار نگارگری را

نمی‌بینیم. نکته دیگر در مورد نگارگری این است که، این هنر و هنرمند آن، همواره در عرصه تمدن-سازی، و یا گسترش فرهنگ ایرانی اسلامی به کشورهای دیگر، فعال و کارساز بوده است. چنان‌که هم-اکنون نسخه‌های مصور متعددی در گنجینه‌های هنری کشورهای جهان به عنوان نقاشی ایرانی نگهداری می‌شود. جشنواره فجر یکی از رخداد‌های مهمی است که، می‌تواند فضایی ایجاد کند تا کارکردهای نگارگری احیا و حجم بیشتری از امکانات و قابلیت‌های آن به نمایش درآید. در این سال‌ها جشنواره فجر، یکی از عوامل مهم انگیزشی برای هنرمندان جوان نگارگر بوده تا به خلق اثر بپردازند. این هنرمندان همیشه در جشنواره حضور فعالی داشته‌اند. در جشنواره پانزدهم، علی‌رغم عدم حضور برخی از هنرمندان، مشارکت قابل توجهی همچون سال‌های پیشین وجود داشت و فضای تعامل در بخش نگارگری پرتحرک بود. نکته قابل ذکر برای هنرمندان جوان این‌که تلاش‌های زیادی از طرف استادان و متولیان، صورت می‌گیرد تا فضای مناسب و حمایتی برای حضور هنرمندان جوان و فعالیت آن‌ها به وجود بیاید. اما با عدم حضور در جشنواره، یکی از امکانات مهم برای حمایت و دیده شدن جوانان هنرمند از دست می‌رود.

در مجموع، کارهای راه‌یافته به جشنواره از کیفیت بالایی در هر سه بخش نگارگری، گل‌ومرغ و تذهیب برخوردار است. البته اگر فضای بیشتری در اختیار نمایشگاه بود، آثار بیشتری در جشنواره به نمایش درمی‌آمد. سال‌هاست در تذهیب شاهد آثار فاخری هستیم. امسال نیز چنین بود

و آثار بسیار زیبا و فاخری به نمایش درآمد. همچنین در گل‌ومرغ هم شاهد آثار دلنشین و دل‌انگیزی بودیم که مورد توجه داوران قرار گرفتند. گرایش نگارگری مقداری با تذهیب و گل و مرغ متفاوت است و گاهی با موضوع و روایت‌گری همراه است. لذا برای نگارگران، کار دشوارتر است و نیاز به مهارت‌ها و تجربه‌های متنوعی دارد. به همین دلیل نزد جشنواره و داوران از جایگاه خاصی برخوردار است. در این عرصه نیز آثار محتوایی، زیبا و با کیفیتی ارسال شده بود.

چنان‌که ذکر شد، حضور جوان‌ها در این دوره چشمگیر بوده است. مشارکت هنرمندان نگارگر در این دوره، مسئولیت سیاست‌گذاران هنری را در قبال نگارگری و هنرمندان آن دوچندان می‌کند. اگرچه برخی بر این باورند که هنر نباید تحت حمایت حاکمیت باشد و به تعبیری مستقل عمل کند، اما حمایت از هنرمندان از وظایف مهم حاکمیت است. اگر نگاهی گذرا به تاریخ هنر شود، همواره هنر تحت حمایت بوده است. یا حمایت حکومت و یا بخشی از جامعه به عنوان کلیسا و ظاهراً بخش خصوصی. لذا توقع می‌رود نگارگری بیش از گذشته در حمایت‌های هنری جای بگیرد. در دیپلماسی هنر، نگارگری و هنرمندان نگارگر به عنوان هنر اصیل ایرانی خویشتکاری جدی دارند. تجربه استادان نگارگر بر این است که نگارگری تأثیر جدی بر مخاطب غیرایرانی دارد و او را جذب فرهنگ و هنر ایران می‌کند. این اثرگذاری قابلیت است که باید مورد توجه قرار بگیرد و در مراودات فرهنگی و هنری از آن به بهترین شکل استفاده شود. ■

با سال‌های پیشین که به‌عنوان داور و شرکت‌کننده در جشنواره حضور داشتم، می‌توانم بگویم که امسال در بخش تذهیب، شأن و مرتبه آثار ارسالی از سوی هنرمندان خوب بود. اگرچه فکر می‌کنم جای برخی افراد که قلم قوی‌ای هم دارند، خالی بود. با این همه وقتی سایر داوران می‌گویند آثار ارسالی این دوره بهتر از سال قبل بوده، من هم خوشحال می‌شوم و امیدوارم در سال آینده شاهد اتفاقات بهتری باشیم.

او در ادامه اظهار کرد: ما همه آثار را بررسی کردیم و فکر می‌کنم سطح کیفی کارهای تذهیب از سایر بخش‌های نقاشی ایرانی بالاتر بود. در دیگر بخش‌ها نیز شاهد حضور آثاری با شأن بالای هنری و کیفیت بسیار خوب بودیم که داوری این بخش را برایمان به اتفاقی شیرین و جذاب بدل

امیرحسین آقامیری، داور بخش نگارگری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، ضمن ارزیابی آثار هنرمندان حاضر در این بخش گفت: امسال تیم داوری تلاش داشت تا بدون توجه به اسامی و سابقه فعالیت افراد، به کیفیت هنری و توانایی‌های شرکت‌کنندگان توجه بیشتری داشته باشد. در جریان داوری آثار، شاهد آن بودیم که برخی هنرمندان جوان آثار حرفه‌ای و باکیفیتی را ارائه کرده بودند و حضورشان در بخش رقابتی جشنواره اتفاق خوبی محسوب می‌شد.

داور بخش نگارگری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر ادامه داد: من سال گذشته به‌عنوان داور در جشنواره حاضر نبودم؛ بنابراین درخصوص سطح کیفی نمایشگاه سال قبل نمی‌توانم چیزی بگویم اما در قیاس

گفت وگو با امیرحسین آقامیری
داور بخش نگارگری

اثر خوب جای خود را روی دیوار پیدا می‌کند

وی خاطرنشان کرد: در دهه‌های اخیر توجه مراکز و سازمان‌های هنری ذیربط به هنرهای اصیل ایرانی کم شده است و نمایشگاه‌ها، دوسالانه‌ها و سایر رویدادهای مرتبط با هنرهای کهن ما به‌صورت منظم و منسجم برگزار نمی‌شوند. اگر هم برگزار شوند، داوری خوبی ندارند و معمولاً داوران مورد اعتماد هنرمندان نیستند. از همین رو تمایل هنرمندان رفته‌رفته برای شرکت در چنین رویدادهایی کم شده است. در چنین شرایطی گرایش هنرمند به بروز خلاقیت کم شده و بیشتر به این سمت می‌رود که معاش خودش را تأمین کند.

آقامیری در بخش پایانی اظهارات خود عنوان کرد: یکی از نقاط عطف پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر ترکیب و تعامل داوران بود. خوشبختانه همه داوران بخش نگارگری مورد اعتماد هنرمندان بودند و به شکلی هم‌فکر و هم‌سو در فضایی دوستانه تلاش کردند تا آثار ارزشمندی را برای ارائه در نمایشگاه انتخاب کنند. همین موضوع می‌تواند امید هنرمندان نسبت به آینده را بیشتر کند و به آنها نشان دهد که اثر خوب، جای خودش را روی دیوار پیدا می‌کند. امیدوارم در این دوره با داوری صحیح، باعث افزایش کیفیت هنر شده باشیم و هنرمندان به حق خود رسیده باشند. لازم است وزارت فرهنگ برای کمک به هنرمندان رشته نگارگری برنامه‌ریزی کند تا هنرهای اصیل ایرانی را چه در مقیاس ملی و چه در مقیاس جهانی عرضه کنیم و ظرفیت بالای هنرمندان کشورمان را به همگان نشان دهیم. ■

کرده بود. با این حال، جا دارد این نقد را هم مطرح کنم که کیفیت تصاویر آثار ارسالی از سوی هنرمندان باید بهتر می‌بود. این موضوع در مرحله اول داوری کمی کار ما را دشوار کرد، از یک طرف برایمان مهم بود که کارها را دقیق ببینیم و حق کسی ضایع نشود و از طرف دیگر کیفیت پایین برخی تصاویر ارسالی کارمان را سخت کرده بود.

آقامیری ادامه داد: یکی از دلایل خوب بودن آثار بخش تذهیب را می‌توان به عدم پیچیدگی در طراحی آثار نسبت داد. در تذهیب، هنرمند طرح خود را پیش می‌برد و پس از آن، طرح مانند واگیره به مسیر خود ادامه داده و تکرار می‌شود. یکی دیگر از دلایل استقبال بالا از تذهیب این است که هنری کاربردی است و هنرمند می‌تواند با آموزش این رشته، کسب درآمد هم بکند. تذهیب ازجمله هنرهایی است که در کنار خوشنویسی به مسیر خود ادامه داده و این دو هنر در موارد بسیاری هم‌پای هم پیش می‌روند.

داور بخش نگارگری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر یادآور شد: در سال‌های اخیر نمایشگاه‌های رسمی و منظمی در ترکیه و امارات برگزار شده است که هنرمندان خوشنویسی و تذهیب‌کار را دور هم جمع می‌کند و بهترین آثارشان را به نمایش می‌گذارد. برای همین تعداد هنرمندان عرصه تذهیب بیشتر شده و غالب آثار در زمینه تذهیب است. ما هم اگر خواهان پیشرفت بیشتر و ایجاد تنوع و خلاقیت هستیم، باید بدانیم که کار خلاقانه و دارای نوآوری منوط به حمایت از هنر و هنرمند است.

حمید قربان‌پور، داور بخش طراحی گرافیک پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر درباره تأثیر برگزاری جشنواره در ایجاد انگیزه برای هنرمندان عنوان کرد: جشنواره‌ها از لحاظ اینکه برای هنرمندان جوایزی را در نظر می‌گیرند و هنرمندان با شرکت در آنها می‌توانند نام خود را مطرح کنند، انگیزه‌بخش‌اند اما فکر نمی‌کنم در تغییر سطح کیفی آثار هنری تأثیر چشمگیری داشته باشند. در نتیجه، من کارکرد انگیزه‌بخش جشنواره را عنصر مهم‌تری می‌دانم، حتی برای هنرمندانی که حضور مکرر و همیشگی در جشنواره دارند. وی درخصوص نحوه داوری آثار حاضر در این دوره بیان کرد: در داوری اولویت با نظرات جمع داوران است و هر داور فقط یک نظر دارد، اما ملاک‌های کلی داوری عبارت است از اینکه آثار ارائه شده واجد خلاقیت باشند، اتفاق جدیدی را رقم بزنند و یک سروگردن از سایر کارها بالاتر باشند و در مجموع، بتوانند تعادلی که مورد نیاز جشنواره است را برقرار کنند. داور پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر با اشاره به تنوع موضوعی آثار رسیده به بخش پوستر گفت: ما در جریان داوری تلاش کردیم متناسب با هر عنوان و موضوعی پوستر داشته باشیم؛ از پوسترهای دینی، سیاسی و اجتماعی گرفته تا پوستر نمایش‌های رادیویی؛ چراکه

گفت‌وگو با حمید قربان پور داور بخش طراحی گرافیک نمایش دستاوردهای انقلاب اسلامی در جشنواره تجسمی فجر

هنرمندان با دقت بیشتری به این دستاوردها بنگرند، امیدوارم موضوعاتی که حلقه مفقوده است، به دست هنرمندان خلق شود و به رؤیت مخاطبان برسد. به زعم من یکی از مهم‌ترین اهداف جشنواره هنرهای تجسمی فجر این است که دستاوردهای انقلاب اسلامی را طی سال‌های اخیر به نمایش بگذارد.

وی با اشاره به حضور پررنگ هنرمندان جوان در این دوره از جشنواره اظهار کرد: سطح کیفی آثار هنرمندان به لحاظ ایده و خلاقیت قابل توجه بود. این درحالی است که بسیاری از شرکت‌کنندگان سن کمی داشتند و همچنان جای پیشرفت دارند که این اتفاق بسیار مبارکی است.

قربان پور تأکید کرد: یکی از اتفاقات خوبی که در جلسه داوری رخ داد این بود که به همراه دیگر داوران درباره برخی کارها به بحث و تبادل نظر پرداختیم. در این گفت‌وگوها نسبت آثار ارائه‌شده با هنجارها، اتفاقات اجتماعی و اقتضائات روز جامعه در کنار سطح تأثیرگذاری آنها بر مخاطبان مورد بررسی و ریشه‌یابی قرار گرفت. همچنین بسیاری از موضوعات و مواردی که منجر به خلق یک اثر هنری می‌شود را بررسی کردیم که در نوع خود تجربه متمایزی بود و امیدوارم تداوم داشته باشد. ■

می‌خواستیم تنوع موضوعی و مضمونی آثار حاضر در بخش نمایشگاه حفظ شود. ضمن اینکه دبیر بخش پوستر هم روی این موضوع تأکید بسیاری داشتند.

قربان پور ادامه داد: به دلیل وجود فضای مجازی و ارتباط مستمر با هنرمندان، خواسته یا ناخواسته بسیاری از آثار را دیده بودیم و نسبت به شمار زیادی از شرکت‌کنندگان شناخت داشتیم، حتی اگر درباره طراح اطلاعات کافی نداشتیم، برخی از آثار او را مشاهده کرده بودیم. این ویژگی شبکه‌های اجتماعی است که به روز و قابل رؤیت است. اتفاق مهم جشنواره پانزدهم، پابرجا بودن و پای کار بودن بسیاری از هنرمندان برای طرح موضوعات مختلف است و این یکی از نقاط قوت جشنواره هنرهای تجسمی فجر محسوب می‌شود.

این هنرمند طراح درباره تفاوت جشنواره هنرهای تجسمی فجر با دیگر رویدادهای هنری گفت: دسته‌بندی بخش‌ها و موظف ساختن هنرمندان نسبت به اینکه آثار خود را در چارچوب موضوعات مطروحه ارائه بدهند، تفاوت مهم جشنواره فجر با دیگر رویدادهای هنری مشابه است. قربان پور ادامه داد: با توجه به لزوم نمایش دستاوردهایی که طی سال‌های اخیر در کشور حاصل شده و لازم است

آراستگی « جشنواره هنرهای تجسمی فجر» به زیور انقلاب اسلامی

| حسین نفعی |

عارفانه و اسلامی و کشف و پرداختن به سایه‌روشن‌ها و معضلات گریزناپذیر جامعه جهت ارائه تصویری دلسوزانه و خیرخواهانه به‌منظور اصلاح امور ضروری در مدیریت کشور، سرمشق‌ها و خط‌مشی‌هایی قابل ردیابی در طول ادوار جشنواره‌ای است که همواره از ایده‌ها و نگرش‌های نوین هنرمندان استقبال کرده و توانسته است به فضایی قابل اتکا برای اهالی هنر و همچنین مخاطبان آن بدل شود. اگرچه همچنان جای ترمیم و اصلاح در شیوه‌های توسعه این پیوند مبارک وجود دارد. به دیگر بیان، انقلاب اسلامی از میان هزاران برگ از تاریخ حدوث خود در نتیجه آگاهی و رشد بینش مردم، به نقشه راه غنی و پرباری برای هنرمندان تبدیل شده است. هرچند که در نتیجه این تداوم و همچنین روند تعامل میان هنرمندان با برگزارکنندگان جشنواره و از طرفی اقبال عمومی نسبت به آثار موجود که نمونه‌های درخشان و اثرگذاری در میان آنها وجود دارد، جریان‌های مخالف بی‌منطق که چشم خود را به روی تمامی نکات مثبت بسته‌اند، در تلاش‌اند تا ریسمان محکم انقلاب و هنرهای تجسمی را که خالصانه و صادقانه در هم تنیده شده است و حاصلی امیدوارکننده به همراه دارد را بگسلند و به استخدام اهداف غیرانسانی خود درآورند، غافل از آنکه برگزاری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، حاکی از آن است که لطافت ذاتی هنر اصیل که منشعب از روح و روان پاک هنرمندان و تلفیق آن با دستاوردهای معنوی و راهگشای انقلاب اسلامی است، نافذتر از هرگونه تیغ مخرب و عداوت‌جویانه‌ای است و راه به جایی نخواهد برد.

در پایان، لازم به تأکید مجدد است که همچون تمامی رویدادهای هنری کوچک و بزرگی که در سراسر دنیا برگزار می‌شوند، بی‌تفاوتی به انتقادات و کاستی‌ها و انفعال در ترمیم و جبران آنها موجب رکود و نازایی و همچنین نزول عیار کیفی جشنواره خواهد شد. بنابراین باید با هوشمندی و پایش دقیق و دلسوزانه به رفع کمبودها پرداخت، با پررنگ ساختن راهبردهای برگرفته از مکتب انقلاب اسلامی پیش رفت، در هر دوره گامی اساسی و مشهودتر برداشت، تنیدگی ریسمان بلند انقلاب و هنرهای تجسمی را بیش از پیش، مستحکم ساخت و به آینده‌ای درخشان‌تر از همیشه اندیشید. ■

هنر، ساحتی انسانی و ارزشمند است که در سطوح مختلف آن می‌توان مجراهای گران‌سنگی را یافت که با نفوذ بر لایه‌های عمیق مفاهیم تکامل ذهن و توسعه بینش زیستی، تأثیری شایان توجه بر رشد آدمی می‌گذارد. باوجود این، هنرهای تجسمی را باید گستره‌ای متنوع و هنری چندوجهی در راستای تقویت ابعاد ارزشی و انسانی به‌شمار آورد که هنرمند در آنها به‌واسطه کشف و انعکاس فرایند مواجهه خود با پدیده‌های حاضر در جهان، احساسی عمومی را خلق می‌کند. در اصل، هنرهای تجسمی با واژه‌های احساس و مفهوم در ارتباط است و از طریق ایجاد حس به کشف معناها و مفاهیم گوناگون در چهارچوب‌های مختلف می‌پردازد. از این‌روست که جایگاه مهمی در میان هنرها دارد و این یکی از دلایلی است که در اقصی نقاط دنیا اقدام به برگزاری نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های تجسمی کرده و تلاش می‌کنند با زبان هنرمندانی که هرکدام زیست و زاویه دید متفاوتی دارند، به ترویج و توسعه مفاهیمی گاه‌آنی و گاه عمیق در بلندمدت بپردازند. «جشنواره هنرهای تجسمی فجر» نیز یکی از رویدادهایی است که هر ساله با فراخواندن ذوق و قریحه هنرمندان مختلف حوزه‌های تجسمی، تلاش می‌کند مسیری را که پیدایش و رنسانس آن با ظهور انقلاب اسلامی هموارتر شد، طی کند. انقلاب‌ها در همه‌جای دنیا الهام‌بخش هنرمندان حوزه‌های مختلف بوده‌اند و از آنجاکه این بستر تاریخی را می‌توان منبعی غنی از مفاهیم و ارزش‌های والای انسانی دانست، جشنواره هنرهای تجسمی فجر به واسطه پیوندی انکارناپذیر با شعائر و فضایل اجتماعی-انسانی، الگویی خارج از سردرگمی‌های رایج را در مقابل هنرمندان قرار داده است تا در هر دوره به‌واسطه تلفیق اهداف انقلاب و به روز شدن آنها در عبور از ذهن نسل‌های جدید که خود پدیدآورنده کارآمدترین موضوعات برگرفته از نیازهای بشر هستند، به خروجی شایان تأملی دست یابد.

طبیعی است که در این راستا نباید کاستی‌ها را نادیده گرفت، اما ضرورت تبیین اهداف انقلاب و ترجمان مفاهیمی چون همگرایی، همدلی و وفاق اجتماعی، بازشناسی ناهنجاری‌های سیاسی و مدنی، ترویج فرهنگ ایثار و وفاداری، تجسم و تحقق سبک زندگی برگرفته از نگاه

بذر شکوفایی اقتصاد هنرهای تجسمی در جشنواره فجر

|رامین طاهریان|

مشارکت نگارخانه‌داران و بخش خصوصی و همکاری آنها با مؤسسات و ارگان‌های ذی‌ربط نیز گامی ضروری است و در صورت تقسیم‌کار مناسب و شناخت وظایف و پتانسیل‌های موجود در جناح‌های مختلف دولتی و غیردولتی، می‌توان به نتایجی درخشان در این زمینه دست یافت.

توجه به اقتصاد هنرهای تجسمی به قدری حائز اهمیت است که با وجود نوپا بودن جریان اقتصاد هنرهای تجسمی در کشور و حضور هنرمندان ایرانی و آثار آنها در ایونت‌ها و اکسپوهای مهم منطقه، طی دهه‌های اخیر درآمدهای قابل توجهی در این عرصه حاصل شده و این دستاورد، حاصل حضور بخش بسیار ناچیزی از هنرمندان و آثار آنها در بازارهای مهم اقتصادی است که بسیاری از آنها نیز در یک شبکه ارتباطی خصوصی به ثمر نشست است. با اطمینان می‌توان گفت که کشور ما با سابقه و پشتوانه عظیمی که در زمینه هنرهای تجسمی دارد، هنوز نتوانسته است آنچنان که باید از پتانسیل بالای این هنر در مسیر اعتلای اقتصادی خود بهره گیرد. اینجاست که مهم‌ترین مزیت جشنواره هنرهای تجسمی فجر آشکار می‌شود.

به‌رغم جوانگرایی و حضور اقشار سنی جوان در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، می‌توان موقعیتی را فراهم ساخت که این ویتترین گسترده که هزاران اثر تجسمی و قابل اعتنا در آن یافت می‌شود، سرمایه‌ای بزرگ را پیش‌روی آحاد هنرمندان قرار دهد تا به عرضه و تقاضایی قابل قبول در این زمینه رسید. نکته حائز اهمیت این است که جشنواره به عنوان یک رویداد ریشه‌دار فرهنگی در وهله اول دست به پالایش و گزینش آثار و هنرمندانی می‌زند که همسو با نگاهی انسانی و هنرمندانه، به خلق اثر پرداخته‌اند و این تعامل منطقی، می‌تواند به برگزاری هر چه باشکوه‌تر و کم‌دغدغه‌تر جشنواره نیز کمک کند. به این ترتیب، مسئولین امر باید بدون وقفه نگاهی دگرگونه به آثار پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر داشته باشند و تمرکز خود را بر استقرار هنرمندان و آثار برتر آنها در مسیر شکوفایی اقتصادی بگذارند و با تشکیل کارگروه‌ها، تعامل با بنگاه‌های تأثیرگذار حوزه اقتصاد و همچنین توجه به تجربه‌های جهانی هنرمندانی که به شکل مستقل از بازارهای انفرادی برخوردار هستند، نقش اساسی خود را در این زمینه پررنگ‌تر از همیشه ایفا کنند. ■

بی‌توجهی به بازار اقتصادی هنرهای تجسمی در سالهای گذشته و نبود راهکار و استراتژی مشخص برای قوام‌مسیری موفق در حوزه اقتصاد یکی از خلاءهای موجود در بازار هنرهای تجسمی طی سال‌های اخیر است. هنرمند در کنار توجه به ارزش نهادن به جایگاه و شأن هنری خود، همواره گوشه چشمی به جریان اقتصادی بازار هنر نیز دارد تا بتواند علاوه بر تأمین نیازهای معنوی خود از راه خلق اثر و کمک به جریان فرهنگ‌ساز موجود، ملزومات و منابع مالی کافی را برای ادامه حیات هنری‌اش مهیا کند و با قدرت به مسیر پیش‌رو ادامه دهد. اگر «جشنواره هنرهای تجسمی فجر» را یکی از مهم‌ترین ویتترین‌های موجود در راستای کشف استعدادها و همچنین به قضاوت نشستن سطح کیفی آثار هنری قلمداد کنیم، باید به حفظ و نگهداری این روند از طریق پیاده‌سازی یک الگوی اقتصادی درآمدزا نیز نگاهی ویژه داشته باشیم. جشنواره هنرهای تجسمی فجر در این روند نقش مهمی را ایفا می‌کند. این جشنواره با فراخوانی گسترده و در پرتو نگاه تخصصی دبیران و داوران حاضر در بخش‌های گوناگون، بهترین‌ها را کنار یکدیگر جمع کرده تا با پارامترهای زیبایی‌شناسانه و به دور از هرگونه نگاه ثانویه، دست به انتخاب بهترین‌ها بزند. البته گستردگی هنرهای تجسمی موجب می‌شود که دستیابی به یک الگوی همه‌جانبه درخصوص شناخت، دسته‌بندی، بازاریابی و فروش محصولات هنری با چالش‌های فراوانی روبه‌رو باشد، چراکه رسیدن به چنین نقشه راهی، مستلزم حضور کارگروه‌های کارشناسی متخصص و چندبعدی در امور هنری و همچنین تدوین برنامه اقتصادی منظم و دقیق در زمینه اقتصادی است. بی‌تردید نمی‌توان برگزارکنندگان جشنواره را به عنوان متولیان اصلی ایجاد چنین فضایی مسئول دانست و انتظار داشت که در کنار تمامی دغدغه‌های موجود برای برگزاری جشنواره‌ای قدرتمند، به تقویت مرتبه اقتصادی هنرمندان رشته‌های هنری نیز بپردازند. اما از آنجا که این جشنواره یکی از پایه‌های اصلی و غیرقابل انکار در جریان حیات هنرهای تجسمی کشور است و با راهبرد وزارت فرهنگ و زیرمجموعه‌های آن پا به صحنه می‌گذارد، انتظار می‌رود که در طول مسیر خود نیم‌نگاهی به مبحث اقتصاد هنرهای تجسمی و هنرمندان این حوزه نیز داشته باشد. از طرفی

دستاوردی مهم برای پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر؛

تلفیق جسارت جوانان با ژرفای نگاه هنرمندان پیشکسوت

| امیرحسین وطن خواه |

ساله خود را به دوش گرفته و با مکانیزمی متفاوت‌تر در جشنواره حضور دارند تا آن هدف متعالی و مهم که رسیدن به حقیقتی راستین از مجرای تعادل است، حاصل شود. پیشکسوتانی که در کوله‌بار گرانبهایشان، تجربه، طمأنینه، ظرافت و ژرفای نگاه به حیات اجتماعی دیده می‌شود که این همه، حاصل عمری است که در راه‌های ناهموار و پستی و بلندی‌ها و تلخ و شیرین‌های عرصه حرفه‌ای طی شده است. باوجود این باید چنین ترکیب برنده و کاملی را به فال نیک گرفت. در واقع جوانان عصر جدید با گوشه چشمی به سرمشق‌های تکنیکال و احساسی و حرفه‌ای استادان خود، کلید بازگشایی درهای ورود به هنر خود را به دست گرفته‌اند و با چراغ تجربه هنرمندانی که پیش از این به ترجمه تاریک و روشن رشته‌های مختلف پرداخته‌اند، قدم در راهی بزرگ گذاشته‌اند. پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر شاهد ترکیب ایده‌آلی از هنرمندان و حضور جوانان مختلفی است که درصد بالایی از آنها از رده سنی ۲۴ تا ۴۵ سال هستند. همچنین شمار قابل توجه اساتید دانشگاهی و هنرمندان پیشکسوت نیز پایه مستحکم دیگری است که بنای این رویداد مهم را استوار نگه داشته است نقش پررنگ دانشجویانی که با علم روز هنرهای تجسمی در مجامع آکادمیک دست به خلق اثر زده و با زبان‌های نوین و پیشرو خود را به این رویداد رسانده‌اند، حاصل فضایی است که در این دوره فراهم شده است و البته یکی از ثمرات حضور پیشکسوتان هنرهای تجسمی نیز پاسداشت میراث هنری گذشته و انتقال مفاهیم اساسی و الگوهای ارزشمند زیستی به نسل‌های جدید است که چنین تعامل و تفاهم سودمندی را برای جشنواره‌ای به دنبال خواهد داشت که به دنبال اشاعه و تثبیت فرهنگی ایرانی - اسلامی و همچنین برقراری ارتباط مؤثر با مخاطبان داخلی و خارجی از هزارتوی زبان هنر است. ■

هیچ‌گاه تجربه سالیان نتوانسته به تنهایی انسان را در مسیرهای مختلف به مقصود برساند و از طرفی شور جوانی و جسارت و شهامت عبور از میان ایده‌های نو و گاهی ساختارشکنانه نیز به تنهایی نمی‌تواند هنرمند را به اوج قله موفقیت برساند. فهم این موضوع به نوعی شاه‌کلید پیشرفت در هر زمینه‌ای است. یکی از ویژگی‌های مثبت «پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر» که با گستردگی آثار و هنرمندان از سراسر کشور مواجه است، سنگینی کفه ترازوی هنرمندان حاضر در جشنواره به سمت جوانان است. در واقع یک پوست‌اندازی واضح و مبرهن که فواید بسیاری خواهد داشت. اینکه هر دوره تاریخی به اقتضای رویدادها و تحولات درونی و بیرونی و همچنین تغییر کیفیت نگاه اجتماعی و سبک زندگی، نیاز به پالایش و نو کردن فکر و اندیشه خاص خود دارد، نکته‌ای است که گمان می‌رود مسئولان برگزارکننده پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر به آن واقف بوده‌اند؛ چراکه به گفته دبیرکل این دوره از جشنواره غالب شرکت‌کنندگان در جشنواره که تعداد آنها به بیش از ۳۸۰۰ نفر رسیده است، جوانان تازه‌نفس و هنرمندان نسل جدید هستند که الفبای هنری خود را دارند و طبیعی است که در کنار این نگاه نو، جسارت، دقت و پویایی آنها فاکتورهایی است که می‌تواند خون تازه‌ای را در رگ‌های جشنواره هنرهای تجسمی فجر جاری کند. هنرمند جوان و نسلی که در مواجهه با رویدادهای الهام‌بخش جوامع و جریانات بشری تحلیل‌های جسورانه و به‌روزتری دارد، همچون موتور پردازنده‌ای پر قدرت مسیرها را در نور دیده و به راحتی از موانع و سختی‌ها عبور کرده و آنچه را که از تفکراتش تراوش می‌کند را عینیت می‌بخشد و در نتیجه این امر به کلیت جشنواره هنرهای تجسمی فجر تزریق شده و رویداد مذکور را به جاده‌ای پر شور و نشاط هدایت می‌کند. اما نباید از این نکته غافل شد که هنرمندان پیشکسوت بسیاری نیز توشه‌های چندین

درباره حذف مرز موجود میان برخی رشته‌ها در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

قوام شبکه نظام مند هنرهای تجسمی با فروریختن دیوارهای میان رشته‌ای

| علی اسلامی |

کارآمد رشته‌ها و درنظرداشتن جزئیات فرایند تولید اثر در رشته‌های مختلف صورت پذیرد تا به بیراهه کشیده نشود. به هر روی، این گام مثبت که می‌توان آن را «حذف مرزهای بینارشته‌ای برای رویش نگاهی نو» قلمداد کرد، چالش و موقعیت جذابی است که روی کاغذ فواید کیفی و عینی قابل توجهی دارد و حالا که بذریه این جریان در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر کاشته شده، نیازمند توجهی شایسته است تا حاصل آن، آثاری نو در دوره‌های آتی باشد. بدیهی است که هنر در هر زمینه‌ای با محدودیت در تضاد است و ذهن سیال و کاوشگر هنرمند نمی‌تواند صرفاً از یک معادله و فرمول ثابت تبعیت کرده و در آن محصور شود. همان‌گونه که این نکته در ادبیات و سینما و موسیقی نیز قابل پیگیری بوده و سال‌های متمادی است که این رشته‌ها در تعامل و ارتباط با یکدیگر، جریان ارتقاء فرمیک هنر را قوت بخشیده‌اند و دریچه‌های تکنیکی و احساسی خود را به روی همدیگر نبسته‌اند. مگر امکان دارد که سخن از حجم باشد و این عنصر را در مجسمه‌سازی نادیده گرفت یا اینکه از ارتباط مجسمه‌سازی با معماری و حتی هنر چیدمان غافل بود؟ چگونه می‌شود از گرافیک سخن به میان آورد و عنصر طراحی و نقاشی و جزئیات اجرایی آن را از نظر دور ساخت یا اینکه تاپیوگرافی را در جزیره‌ای مستقل به قضاوت نشست؟ گستردگی هنرهای تجسمی، شبکه ارتباطی میان رشته‌ها را نیز پیچیده و ظریف‌تر می‌کند که برای شناخت و دسته‌بندی آنها نیاز به مطالعات و تحلیل‌های دقیق‌تری داریم. تقویت شناخت فضا سازی‌ها و هویت اثر و ارتباط آن با عناوین جامعه‌شناسانه و روانشناسانه، بُعد بخشی به مفاهیم درونی اثر هنری و کمک به برجسته‌سازی و ارتقاء فاکتورهای بصری آثار، تنها بخشی از ماحصل ارتباط میان رشته‌های تجسمی با یکدیگر است که باید با ذره‌بینی مسئولانه و تخصصی به جاگذاری و هدایت آن در دوره‌های بعدی جشنواره هنرهای تجسمی فجر اندیشید تا در آینده نزدیک، بالندگی بیش از پیش این عرصه را به نظاره بنشینیم.

پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر فارغ از تمام مسائل و مشکلاتی که در دوره جاری پیش‌روداشت، توانست روی پای خود بایستد و امسال با ایده‌ای کارآمد و برنامه‌ای مفید پا به میدان اجرا گذاشت. حذف مرزهای موجود میان برخی رشته‌ها که می‌توانند در جزئیات به بازی‌های فرمی و بهره‌بردن از تکنیک‌های لازم برای دستیابی به کلیتی بدیع کمک کنند، یکی از اقدامات مبارک و هوشمندانه‌ای است که گام آغازین آن در این دوره برداشته شده است. این استقلال موجود میان رشته‌ها که سال‌هاست به راه خود ادامه می‌دهد، نوعی انجماد و رکود را در خلق اثر ایجاد کرده و به نوعی با جوهره نامحدود این هنر مغایرت دارد. هنرمندی که در راه خلق اثر بتواند براساس نیاز خود و با آزادی عمل در رشته‌های همگرا و همسو با بخش تخصصی‌اش، درآمد و شد زیبایی‌شناسانه باشد، پر واضح است که می‌تواند از کلیشه‌های رایج فاصله بگیرد و جامه‌ای نو بر اندام اثر هنری خود بپوشاند و در نهایت، جشنواره را به یک رویداد کیفی سطح بالا سوق دهد. برداشتن مرزها در هنرهای مختلف امری است که هرگاه اتفاق افتاده، توانسته نتیجه‌ای درخور داشته باشد. علاوه بر هنرهای تجسمی که در رشته‌های مختلف آن نظیر حجم، می‌توان به حذف محدودیت میان گرایش‌هایی چون سفال و سرامیک، مجسمه و... پرداخت، در رشته‌های چون گرافیک و تاپیوگرافی و نقاشی نیز می‌توان با پیوندی استتیک و دقیق، خروجی قابل تأملی را برای هنرمندان و جشنواره‌ها متصور بود.

حذف مرزها و محدودیت‌ها که از نگاه نوگرایانه مسئولان برگزاری جشنواره پانزدهم برای برپایی ساختاری جدید حاصل شده، نیازمند مراقبت و آزمون‌هایی است که منجر به تداخل‌های بی‌رویه و فاقد معنا نشود. نکته طبیعی این است که اتفاق مذکور باید با عبور از ذهن و تفکر هنرمندی که می‌خواهد چنین تجربه‌ای را داشته باشد، به اجرا گذاشته شود تا با کمترین ضریب محاسباتی در معادلات خلق یک اثر هنری از جنبه عینی و احساسی مواجه شویم. این مراقبت‌ها می‌تواند در عناوینی چون دسته‌بندی درست و

نگاهی به نمایشگاه پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر یک رخداد تمدنی

| نعمت الله سعیدی |

نیازمندیم (که تا شکل نگیرند توسعه اقتصادی شتاب نمی‌گیرد) بین هنر و توسعه نیز به چنین حلقه‌های واسطی نیاز داریم؟ اگر پاسخ مثبت است، در این مورد باید صنعت یا پیش بگذارد یا هنر؟ آیا ممکن است بخشهای مهمی از مشکل پیوند دانشگاه و صنعت نیز از جنس فرهنگ و هنر باشد؟ (یعنی خود هنر و فرهنگ، همان حلقه مفقوده بین دانشگاه و صنعت باشد...) پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر بنابر دلایل مختلف، فرصت خوبی برای طرح چنین پرسش‌هایی است.

سینمای ملی ما چطور می‌تواند از هنرهای تجسمی استفاده کرده و متقابلاً از آن حمایت کند؟ این پرسش نیز اگرچه مهم است، اما همین‌قدر نیز تقریباً روشن است. یعنی معلوم است که از انیمیشن‌سازی گرفته تا جلوه‌های ویژه گرافیکی به صورت مستقیم وابسته به هنرهای تجسمی است. همان‌طور که اساساً بخش عمده‌ای از سینما از جنس تصویر است و حاصل تکامل هنرهایی

کمترین و شاید بی‌اهمیت‌ترین حرفی که می‌شود درباره «پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر» زد این است که با یک نگاه گذرا، می‌توان ظرفیت میلیاردها دلار کار تجاری (یا به قول امروزی‌ها بیزینس) و اشتغال‌زایی را در آن دید. از تزئینات معماری مدرن گرفته تا صنایع بسته‌بندی و طراحی لباس و حتی تولید کاغذ دیواری! ظرفیت فروش مستقیم آثار که جای خود! تازه اگر مواردی چون رابطه جلوه‌های ویژه و دکور و نورپردازی و... در صنعت فیلم‌سازی را با هنرهای تجسمی و حجمی کنار بگذاریم! (گردش مالی صنعت فیلم‌سازی گاهی از صدها میلیارد دلار در سال هم بالاتر می‌زند.) اما آغاز کردن از همین بی‌اهمیت‌ترین موضوع نیز به بحث مقدماتی مفصلی درباره حلقه مفقوده بین هنر، صنعت و اقتصاد نیاز دارد. موضوعی که برخلاف مسأله پیوند دانشگاه و صنعت، حتی طرح نیز نمی‌شود! پس فعلاً مجبوریم به طرح مستقیم همین پرسش اکتفا کنیم: آیا همان‌طور که میان دانشگاه و صنعت به حلقه‌های واسط

شد و چیزی در حدود یک و نیم قرن بخش عمده‌ای از جهان معاصر را به آشوب کشید. (قانونی‌شدن بی‌قانونی!) به هر حال، اگرچه تاریخمندی نیز یکی از جنبه‌های مهم پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر است، اما فعلاً برای طرح موضوع رابطه میان کلمه و تصویر (و بستر یک رخداد تمدنی) نیاز به چند مقدمه دیگر داریم.

انقلاب ۵۷ ایران، مخصوصاً در مقایسه با زنجیره انقلاب‌های مارکسیستی دهه‌های پیش از خود که از آمریکای لاتین گرفته تا جنوب اروپا و شرق آسیا، کشورها و ملت‌های بسیاری را درگیر کرده بود، قبل از هر چیز گویی «انقلابی در خود ماهیت انقلاب‌ها» بود! تمامی انقلاب‌ها از فرهنگ و هنر و ادبیات آغاز می‌شوند و پس از تبدیل به آرمان‌ها و اهداف سیاسی و شکست دادن نظام موجود، جایگزین آن می‌گردند. بنابراین تغییرات سیاسی نخستین اتفاقی است که پس از پیروزی هر انقلابی رخ می‌دهد. سپس آن انقلاب مسیر خود را در عرصه‌های اجتماعی، اقتصادی، نظامی، علمی و غیره ادامه داده و اگر بتواند دوباره به سمت رشد و شکوفایی فرهنگی، هنری و ادبی بازگشت کند، می‌توانیم بگوییم به نخستین حلقه تمدن‌سازی خود رسیده است. این یعنی آغاز کردن از عرصه‌های فکری و فرهنگی، بازگشت دوباره به آن و خلق آثار جدید هنری و ادبی. اما با یک تفاوت بسیار مهم و آن اینکه حالا دیگر آثار هنری و ادبی موجود در چنین جامعه‌ای، برعکس پیش از دوران پیروزی انقلاب

چون عکاسی، نقاشی و طراحی، اما به نظرم تمامی این موارد مربوط به لایه‌های سطحی‌تر اتفاقاتی است که در جشنواره پانزدهم شاهد آن هستیم. اتفاقی که هرچه هست، احساس می‌شود در لایه‌های عمیق‌تر رابطه میان «کلمه» و «تصویر» رخ داده است. چیزی که شاید اجمالاً بتوانیم آن را یک «رخداد تمدنی» بنامیم. از خود طرح پوستر جشنواره گرفته که گویی حروف کلمه «فجر» با یک شاخه گل پیوند خورده تا آثار متعدد دیگری که سخن گفتن از هر کدامشان گفتارهایی مبسوط‌تر را می‌طلبد. البته شاید نخستین کم‌لطفی به جشنواره امسال همین است که بخواهیم از تمامی آثار موجود در یک مقال و مجال بحث کنیم. چیزی که نه تنها بی‌ذوقی، بلکه بی‌رحمی خاصی را مطالبه می‌کند! افلاطون که یکی از پیشگامان اصلی تفکر فلسفی است، در رساله هفتم خود، ایرانیان را نخستین مردمی می‌داند که به قانون‌گرایی روی آورده‌اند و هگل که او را خاتم‌الفلسفه نامیده‌اند (آخرین فیلسوفی که واقعا از یک نظام ساختارمند فلسفی برخوردار بود، برخلاف نیچه و امثال او که عمدتاً پریشان‌گویی‌های متفرقه فلسفی داشته‌اند) در کتاب «فلسفه تاریخ» خود، آغاز تاریخمندی بشری را به ایرانیان نسبت می‌دهد. می‌دانیم که کتاب «فلسفه تاریخ» تقریباً مهم‌ترین اثر هگل است که در آن مفهوم دیالکتیک تاریخی خود را تبیین می‌کند؛ همان دیالکتیکی که بعدها تبدیل به مهم‌ترین پشتوانه مکتب فکری کمونیسم و مارکسیسم

کمونیستی انقلاب کند. باقی انقلاب‌های ریز و درشت جهان نیز اکثراً یا شکست خوردند و یا به شدت استحاله شدند. انقلاب ۵۷ ایران حتی از نظر نوع پیروزی نیز با تمام انقلاب‌های جهان فرق داشت. مثلاً اگر در تمام انقلاب‌ها لحظه پیروزی به سقوط کاخ پادشاه، یا فتح چند پادگان مهم نظامی، یا اشغال یکی از ساختمان‌های مهم دولتی، یا کسب پیروزی نظامی در یک جبهه، یا ورود نیروهای چریکی و مسلح آن انقلاب به پایتخت و غیره مربوط می‌شد، مقطع پیروزی انقلاب ۵۷ از جنس هیچ یک از اینها نبود. در انقلاب ایران وقتی همه پذیرفتند که نظام قبلی سقوط کرده و نظام جدیدی قدرت گرفته است که نیروهای انقلابی رادیو و تلویزیون را گرفتند. یعنی حتی ماهیت پیروزی این انقلاب نیز از جنس رسانه و ابزار فرهنگی بود، نه سیاسی و نظامی. انقلابی از جنس شعر و شعور و شعار... و با رهبری که اساساً قیام به کلام کرده بود، نه قیام به سیف! (امام خمینی(ره) از همان نخستین روزهای نهضت هیچ‌گاه اجازه نداد ماهیت این انقلاب مسلحانه شود...) نوارهای سخنرانی امام(ره)، اعلامیه‌ها، شعارها و... انقلاب ۵۷ ایران یک انقلاب تمام‌عیار با ماهیتی رسانه‌ای بود. به همین دلیل نیز مقطع پیروزی آن مصادف با سقوط رادیو و تلویزیون رژیم قبلی بود؛ مهر تایید دیگری که اثبات می‌کرد در دوران انفجار اطلاعات و سیطره رسانه‌ها به سر می‌بریم...

اینکه بین رنسانس غربی و تحولات عرصه نقاشی (در

(که بیشتر دارای وجوه سلبی پررنگ‌تر بوده‌اند) عمدتاً دارای جنبه‌های ایجابی خواهند بود؛ یعنی بازگوکننده و ترجمان آن چیزهایی که آرمان‌های انقلاب مطالبه می‌کرده‌اند، نه آن چیزهایی که نمی‌خواسته‌اند. حرکت از نفی وضع موجود و رسیدن به ترسیم وضعیت موعود...

البته این چرخه و زنجیره‌ای است که شاید خیلی از انقلاب‌ها اساساً فاقد ظرفیت ایجاد آن هستند. مثلاً انقلاب فرانسه و انقلاب روسیه توانسته‌اند چند حلقه را کامل نموده و کم‌تازیه را به جلو حرکت کنند. اما به عنوان مثال، انقلاب مردم هند به رهبری گاندی (برضد استعمار انگلیس) اگر چه از نظر جمعیت و گستره جغرافیایی و حتی تاریخی چشمگیر به نظر می‌رسید، اما هرگز نتوانست حتی یک حلقه را کامل کند. (در تمام سینمای بالیوود اثری را پیدا نمی‌کنیم که بتواند ادعا کند چیز زیادی از وضعیت موعود انقلاب هند را به تصویر کشیده است.) یا انقلاب کمونیستی چین به رهبری مائو هم متوجه نشد که چه زمانی، چطور و چه اندازه از تفکر لیبرال سرمایه‌داری سر درآورد؟! (یعنی اساساً نه تنها توان بازگشت به عرصه فرهنگی و هنری را نداشت، بلکه بدون استحاله هویتی نیز نتوانست وارد عرصه‌های اقتصادی و اجتماعی شود.) یا انقلاب روسیه نیز با وجود اینکه توانسته بود دوباره به فرهنگ و هنر و ادبیات بازگردد و آثار متنوع و گسترده‌ای را خلق کند، باز هم به مرحله تمدن‌سازی نرسید و شکست خورد و امروز هیچ ملتی انگیزه ندارد با آرمان‌های

تأثیر ابن‌سینا در زمینه منطق و فلسفه نیز دست‌کمی از علم پزشکی، داروشناسی، کالبدشناسی، فیزیولوژی و غیره ندارد. (همان نقشی که امثال مولوی در عرفان، یا خیام و خوارزمی در ریاضیات داشته‌اند و امثال رازی در شیمی و غیره). یعنی ایرانیان در دوران پس از اسلام نیز نه‌تنها در تمدن‌سازی عقب‌ننشسته‌اند، بلکه در زمینه علم، فن‌آوری، فرهنگ، ادبیات، اندیشه و... همواره پیشگام بوده‌اند. اما در سه، دچهار قرن اخیر چه اتفاقی می‌افتد که ناگهان چشم‌باز می‌کنیم و می‌بینیم از قافله تمدن و توسعه به‌شدت عقب مانده‌ایم؟! آیا ریشه‌های این موضوع به دور شدن از معیارها و تضعیف ارزش‌های دینی بازمی‌گردد یا تقویت آنها؟ تنها با پاسخ به چنین پرسش‌هایی است که می‌توانیم متوجه اهمیت ادعاهایی چون «هویت‌مندی» و «معنویت‌گرایی» در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر شویم.

ایرانیان به‌واسطه گسترش خط و الفبای خویش (که مسامحتاً به الفبای عربی شهرت یافته است) و تکمیل موارد چهارگانه خوشنویسی، تذهیب، جلدسازی (یا همان صحافی) و نقاشی به استقبال دینی رفتند که معجزه اصلی آن یک کتاب بود. معجزه‌ای که برخلاف احیای مردگان، شفای کور مادرزاد، شکافتن رودخانه، تبدیل عصا به اژدها، تبدیل صخره به شتر و... نه مکان‌مند بود و نه زمان‌مند. یعنی در هر جا و همین امروز هم تمام مخلوقات عاجزند از اینکه یک کتاب، ده سوره، یا حداقل حتی یک سوره مثل آن

ایتالیا و ونیز و بسیاری از شهرهای مهم اروپایی آن دوره) چه رابطه‌ای وجود دارد، موضوع دیگری است که مجبوریم فعلاً از شرح بیشتر آن صرف‌نظر کنیم. اما باید کمی اشاره کنیم که چرا همین دوره مساوی است با رشد ادبیات و فلسفه و عرفان در مشرق زمین و تمدن اسلامی، به‌ویژه ایران. (یعنی قدرت گرفتن کلمه در برابر تصویر!) مثلاً بسیاری از محققان تاریخ و زبان‌شناسان نیز ایرانیان را نخستین مردمی می‌دانند که واژه و مفهوم «قانون» را که در فارسی باستان به آن «داته» می‌گفتند، ابداع و بکار برده‌اند. «دیتا» در زبان انگلیسی (به معنای اطلاعات) و کلمه «داد» (به معنای عدالت) در فارسی امروز، از همین ریشه «داته» محسوب می‌شوند. مهم‌ترین ویژگی قانون «عمومیت» آن است. (دستورالعمل‌هایی که همه اجراش کنند و از «هرج و مرج» جلوگیری کند.) درست مثل شریعت و احکام دینی. شاید همین‌جا متوجه شویم که چه روابطی میان دیانت و مدنیت از یک سو و تمدن و قانون‌گرایی از سوی دیگر وجود دارد. یا چرا پادشاهان بزرگ ایرانی نخستین پیشگامان تعیین و اعلام دین رسمی در داخل مرزهای خود بوده‌اند؟

البته با شنیدن کلمه قانون به یاد یکی از مهم‌ترین کتاب‌های علم پزشکی نیز می‌افتیم که حتی تا اواخر سده‌های هفدهم میلادی نیز در آکسفورد و بسیاری از دانشکده‌های پزشکی غربی، به‌عنوان اصلی‌ترین منبع و مرجع این علم تدریس می‌شد. همچنین همه می‌دانیم که

را بیاورند! این یعنی یک معجزه جاری، جاوید و زنده. کتابی که ۱۴۰۰ سال پیش وعده می‌داد «ما به زودی آیات قدرت خود را در آفاق و در وجود خودشان به آنها نشان خواهیم داد. تا برایشان آشکار شود که او حق است.» (فصلت آیه ۵۲) این پیشگویی قرآن کریم نیز مانند تمام پیشگویی‌های دیگر آن به واقعیت پیوست و چند قرن بعد بشر با کشف اتم و وجود کهکشان‌ها و سلول‌های بنیادی و... نمونه‌های متعدد مشابهی (در آفاق مثل کشفیات فیزیک و شیمی و در انفس مثل موارد زیست‌شناسی و حتی روانشناسی) از آیات الهی را به چشم دید. اما پیروان این دین، مخصوصاً ایرانیان که از سیاست و کشورداری گرفته تا فنون جنگی و لشکرکشی، دریانوردی، معماری، پزشکی، فلسفه و... سردمدار اکثر پیشرفتهای تمدنی جهان اسلام و آغاز «عصر کتاب» بودند، نتوانستند زودتر از رقبای خود ماشین چاپ را اختراع کنند. رنسانس و نوزایی در اروپای جهان غرب شکل گرفت...

اینها تیتراهای مختصری بود که پرداختن به متن آنها می‌تواند چند مقدمه اصلی را برای نوشتن و گفتگو از جشنواره هنرهای تجسمی فجر پایه‌ریزی کند. مثلاً سینما معجزه «مانی» را به شدت ابطال کرده است! پیامبر نقاشی که می‌گویند اطراف یکی از نقاشی‌هایش پر از سفالینه‌های شکسته مربوط به کوزه‌هایی بود که مردم به خیال پر کردنشان از یک چشمه، آنها را بر زمین کوفته بودند! (احتمالاً با استفاده از پرسپکتیو و باقی فنون نقاشی به گونه‌ای نقش یک چشمه یا جوی آب را بر زمین سنگفرش ترسیم کرده بود که آن را با واقعیت اشتباه می‌گرفته‌اند! همان اتفاقی که در نقاشی‌های بعد از رنسانس تداوم یافت و آثاری که تلاش می‌کردند هرچه بیشتر شبیه به خود واقعیت شوند...) این همان کاری است که صنعت عکاسی آن را به مراتب بهتر انجام می‌دهد و سینمای «واقعیت مجازی» اوج آن است. همان چیزی که مثلاً در بدو ورود به پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر نیز شاهد نمونه‌ای از آن هستیم؛ اتفاقی که سه دیوار آن تبدیل به صفحه نمایش شده است و ایستادن در مرکز اتاق، حرکت به سمت کوه دماوند را تداعی می‌کند.

الغرض، تصویر بدون کلمه اوج پوچی و بی‌معنایی است. همان‌طور که کلمه بدون تصویر نیز نمی‌تواند در ذهن تبدیل به معنا شود. ضرب‌الله مثلاً... خداوند در قرآن کریم بارها و بارها مثال می‌زند. یعنی تبدیل معنا به تصویر و قصه. آثار متعددی در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر وجود دارند که به سمت ایجاد هارمونی میان کلمه و تصویر رفته‌اند. کلماتی که به نگاره‌های مجسم تبدیل می‌شوند و نگاره‌هایی که به سمت کلمه شدن حرکت می‌کنند.

خوشنویسان و خطاطان ایرانی نخستین مفسران هر متنی - از شعر گرفته تا آیات و روایات - هستند. زبان‌شناسان معاصر ادعا می‌کنند با کشف نورون‌های آینه‌ای در مغز (نورون‌هایی که مثلاً هم هنگام دیدن فعال می‌شوند و هم هنگام شنیدن کلمات مربوط به راه رفتن، حرکت یا تصور مفهوم آنها...) پی به ماهیت استعاره‌های ذاتی زبان برده‌اند. این ادعایی است که البته باید با دقت بیشتری در آن تأمل کرد (تا معلوم شود که بلاخره کدام نورون‌ها مسئول آگاهی و فعل درک کردن هستند؟ خود همین نورون‌های آینه‌ای؟ یا تسلسلی بی‌معنا از یک سری نورون به نورون‌های بعدی... برای درک معنا؟! اما کلمه و تصویر از یکدیگر جدا نیستند. زبان، خانه وجودی ما انسان‌هاست و جهانی که در آن زندگی می‌کنیم. چیزی غیر از «کلمه» برای فهمیدن وجود ندارد. چه این کلمات نهایتاً به تصاویری از همین جهان ارجاع داده شوند و چه فراتر از مرزهای آن حرکت کنند. در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، نگاره‌های متعددی را می‌توان دید که گویی می‌خواهند فراتر از مرزهای این جهان را به تصویر بکشند. گل‌ها و نگاره‌هایی که «مثل» و شبیه هیچ‌یک از گل‌های دنیای واقعی پیرامون ما نیستند اما هستند! درک اعجاز قرآن بدون «مثل‌شناسی» ممکن نیست...

بسیار مایل بودم که اندکی به رابطه بین زیبایی و هنر نیز اشاره کنم. دست‌کم همین مقدار که دقت کنیم (برخلاف تصور و توقع اولیه) این دو لزوماً یکی نیستند. مثلاً به تصویر کشیدن یک وزق یا سوسک (با تمام جزئیات چندش‌آورشان!) ممکن است کاملاً هنرمندانه باشد، اما لزوماً زیبا نیست. حالا چرا و با چه تارخچه‌ای، هنر غربی (مخصوصاً از همین رنسانس به بعد و به‌ویژه در همین هنرهای تجسمی) به تدریج از زیبایی فاصله می‌گیرد و مثلاً در سبک‌ها و مکاتبی چون کوبیسم، امپرسیونیسم، پست امپرسیونیسم، سورئالیسم، ابستراکسیونیسم و... رسماً به سمت «زشت‌نمایی» می‌روند، خود، حکایت مثنوی هفت من است! اما همین قدر اشاره کنیم که در هنر شرقی و مخصوصاً ایرانی - اسلامی، زیبایی یک مطلوب ذاتی است. (به این معنا که لازم نیست خلق زیبایی مقدمه‌ای برای رسیدن به مطلوب‌های دیگر باشد). یعنی همواره این‌طور نیست که مثل مجموعه آثار پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، هنر و زیبایی یکی شده و تبدیل به نمایشگاه «هنرهای زیبا» شده باشند. حالا خود همین مطلب چرا و چقدر اهمیت دارد، بماند. اما برای اثباتش مدارک متنوع و متعددی در جشنواره هنرهای تجسمی فجر وجود دارد که فقط یک نمونه از «گل و مرغ»‌ها به عنوان شاهد مثال آن کفایت می‌کند. ■

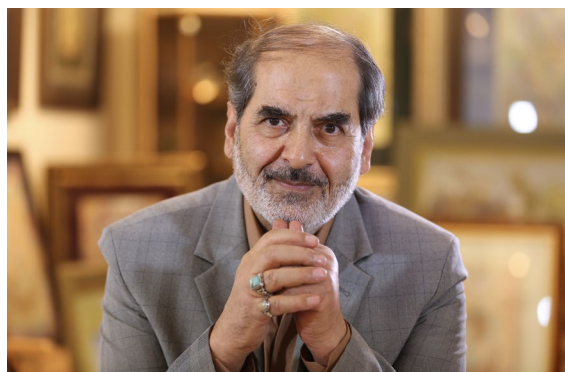

مفاخر پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

داخلی و خارجی از جمله:

نمایشگاه نگارگری در پاریس فرانسه
نمایشگاه نگارگری در فلورانس ایتالیا
نمایشگاه آثار نگارگری و آبرنگ در برلین آلمان
نمایشگاه آثار نگارگری (هفته فرهنگی ایران در سنگال)
نمایشگاه آثار نگارگری (هفته فرهنگی ایران در ترکمنستان)
نمایشگاه آثار نگارگری (هفته فرهنگی ایران در مالی)
نمایشگاه آثار نگارگری (هفته فرهنگی اصفهان در الجزایر)
نمایشگاه آثار نگارگری در مسکو روسیه

...

رضا بدرالسماء / ۱۳۲۸ اصفهان

هنرمند خوش قریحه و شیرین سخن اصفهانی، خود را متولد ۲۲ بهمن ۵۷ می‌داند. او حدود نیم قرن از عمرش را به نگارگری گذرانده و هنری که خود، ریشه در فرهنگ اسلامی-ایرانی دارد را به قصه‌ها و روایت‌های دینی و آئینی پیوند زده است. بدرالسماء گام از این فراتر گذاشته و به فراخور مسائل و مقتضیات روز اجتماعی و سیاسی، روایات تصویری دست‌اولی را نیز ارائه کرده است که از جمله آنها می‌توان به تابلوهای «شهادت فاجعه منا»، «مسیر ظهور» و «مکتب شهید سلیمانی» اشاره کرد. تصویرسازی قصص قرآن کریم و کتاب‌های رباعیات خیام، غزلیات حافظ، مثنوی مولانا، دوبیتی‌های باباطاهر، جلد شاهنامه فردوسی، دیوان پروین اعتصامی و... از جمله فعالیت‌های هنری اوست. بدرالسماء یکی از مفاخر آسمان هنرهای تجسمی ایران به شمار می‌آید.

بخشی از سوابق و افتخارات:

دریافت نشان درجه یک هنری از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
میناکاری چندین درو ضریح مطهر عتبات عالیات
انتخاب به عنوان خادم قرآن کریم
مقام اول جشنواره بین‌المللی مینیاتور و تذهیب الجزیره
برگزاری ۵۰ نمایشگاه انفرادی و بیش از ۳۰۰ نمایشگاه گروهی

محمد طاهای بهبهانی / ۱۳۲۶ تهران

او تا ده سالگی نقاشی را نزد پدرش آموخت و در ادامه شاگرد استادانی چون علی‌اکبر خان نجم‌آبادی و رفیع حالتی شد. تحصیلاتش در زمینه نقاشی، مجسمه‌سازی و دکور سینما، تلویزیون و تئاتر است و از سال ۶۲ تاکنون صرفاً به نقاشی و مجسمه‌سازی در آتلیه خود مشغول است. آثار تاهای بهبهانی در کلکسیون مجموعه‌دارانی از کشورهای ایران، فرانسه، آلمان، هلند، ژاپن، انگلستان، نیوزلند، آمریکا، بلژیک، سوئیس و... نگهداری می‌شود. او قریب به نیم

قرن است که روی بوم نقاشی به «پرندگان» جان می‌بخشد و از سال ۱۳۵۰ آثار خود را با عنوان «پرندگان تاها» به نمایش گذاشته است. بهبهانی همواره در آثارش به فرم و محتوا همچون دو بال یک پرنده نگریسته و کوشیده است هر دو را در عین تازگی و پختگی، به شکل توأمان پیش ببرد. پرندگان او نمادی از انسان امروز هستند و اگر قفلی بر بال یا پا دارند، همچنان استوار و باوقار ایستاده‌اند. او یکی از مفاخر آسمان هنرهای تجسمی ایران محسوب می‌شود.

بخشی از سوابق و افتخارات:

دارای نشان درجه یک هنری در رشته مجسمه‌سازی برگزیده دوسالانه پکن در سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۲۲ عضو هیأت‌مدیره اجرایی کمیته ملی هنرهای خلاق ایران وابسته به یونسکو
برگزاری ده‌ها نمایشگاه هنری در ایران و سایر کشورهای جهان از جمله:
نمایشگاه انفرادی در پاریس، فرانسه ۱۹۹۲ و ۱۹۹۳
نمایشگاه بزرگداشت مولانا در مقر سازمان یونسکو ۲۰۰۸
نمایشگاه نسیمی از باغ‌های پارس در واشنگتن دی سی، فیلادلفیا، لوس آنجلس و آتلانتا ۲۰۰۱
نمایشگاه انفرادی، «رویای فرشته» در موزهی هنرهای معاصر تهران ۱۳۷۸
نمایشگاه گروهی به مناسبت بزرگداشت هشتصدمین زادروز مولوی در یونسکو، پاریس ۱۳۸۶
نمایشگاه مجسمه‌های برنزی تاها بهبهانی با عنوان «هو: تاج رضایت بر سرم»، نگارخانه اکو دیپلماتیک، تهران ۱۳۹۰
دور دوسالانه ونیز
انتشار کتاب و مقالات متعدد

محمد علی جدیدالاسلام / ۱۳۳۱ تبریز

متولد کوچه حاج سیدحسین میدان انگج تبریز. در خانواده‌ای به دنیا آمد که با هنر انس و الفتی دیرین داشت.

پدرش علاوه بر اینکه عکاس معروف شهر بود، دستی بر آتش خوشنویسی و موسیقی داشت و همین باعث علاقه محمد علی به هنر عکاسی شد. پرتزه‌اش به عنوان نخستین مجموعه‌دار دوربین عکاسی در آلبوم تاریخ ایران ماندگار و خود، در طول سالیان پربار فعالیت‌اش، هزاران عکس از مشاهیر و چهره‌های گوناگون در حافظه تاریخ به ثبت رسانده است. جدیدالاسلام تاکنون بیش از ۱۵۰۰ پرتزه از هنرمندان تبریز، تهران و باکو عکاسی کرده است. او در حوادث ۲۹ بهمن تبریز ۱۳۵۶ نیز حاضر بود و موفق به ثبت تعدادی عکس از آن واقعه شد. او یکی از مفاخر آسمان هنرهای تجسمی ایران محسوب می‌شود.

بخشی از سوابق و افتخارات:

ریاست انجمن عکاسان آذربایجان شرقی
برگزاری بیش از ۵۰ نمایشگاه عکاسی
بیش از ۱۰ عنوان تألیف و ترجمه
کسب بیش از ۷ مقام در جشنواره‌های گوناگون فرهنگی و هنری
...

فرهاد جمشیدی / ۱۳۴۹ تهران

از کودکی به بصری‌سازی کتاب‌های داستان علاقه‌مند بود و همواره به تصویرگری برای کودکان می‌اندیشید. فرهاد جمشیدی تحصیلاتش را در هنرستان‌های طالقانی و مالک‌اشتر گذراند. از سال ۱۳۷۴ فعالیت حرفه‌ای خود را در زمینه تصویرسازی برای کودکان و نوجوانان آغاز کرد و با حضور در بنیادالرضا (ع) فصل تازه‌ای از دفتر فعالیت‌های هنری او ورق خورد. پس از مدتی به عنوان تصویرساز، به همکاری با انتشارات هم‌کلاسی مشغول شد و در ادامه با انتشارات مدرسه و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان کار کرد. جمشیدی در طول سال‌ها فعالیت هنری پربار خود، قریب به ۵۰۰ جلد کتاب را مصور ساخته که غالباً

موضوعات حوزه کودک و نوجوان را دربرمی‌گیرند. فرهاد جمشیدی در زمره مفاخر آسمان هنرهای تجسمی ایران محسوب می‌شود.

بخشی از سوابق و افتخارات:

کسب مقام اول دوسالانه تصویرسازی کتاب‌های درسی در سال‌های ۱۳۷۳، ۱۳۷۴ و ۱۳۷۶
برگزیده نخستین دوره جایزه کتاب سال عاشورا
برگزیده چهارمین دوسالانه نشان شیرازه برای تصویرسازی فرهنگنامه تاریخ ایران ۱۳۹۹
انتشار اثر «جادو در شهر بازی» در کاتالوگ نمایشگاه براتیسلاوا ای اسلواکی
تصویرسازی کتاب‌ها و مجلات مختلف از جمله:
دانستنی‌های تاریخ انقلاب اسلامی ایران، مهمانی دیوها، علوم پیش‌دبستانی ۲، ماه پاره، بچه‌ها عیده عید مال شماس، جان بابا و جین بی‌بی، دنیا پس از تو نباشد، لیلی و مجنون، این تری‌زی، آن تری‌زی

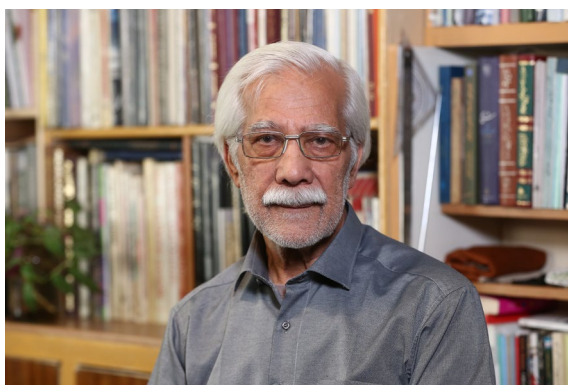

محمد کاظم حسنونند / ۱۳۴۰ آبادان

او دارای مدرک دکتری آفرینش‌های هنری (نقاشی) از دانشگاه «ولونگونگ» استرالیا است و علاوه بر اینکه خود، در نمایشگاه‌های هنری معتبر ملی و بین‌المللی شرکت کرده و موفق به کسب جوایز بسیاری شده، به واسطه حضور پررنگ و مستمر در دانشگاه، به تربیت و پرورش شاگردان بسیاری نیز همت گماشته و بانی شکل‌گیری پژوهش‌های هنری ارزنده‌ای در قالب پایان‌نامه، کتاب و مقالات شده است. حسنونند در نقاشی سبک و سیاق خاص خود را دارد و محتوا محور و مضمون‌گرایی به‌ویژه در قلمرو موضوعات دینی و آئینی در آثار او نمود چشمگیری می‌یابد. او یکی از مفاخر آسمان هنرهای تجسمی ایران به‌شمار می‌آید.

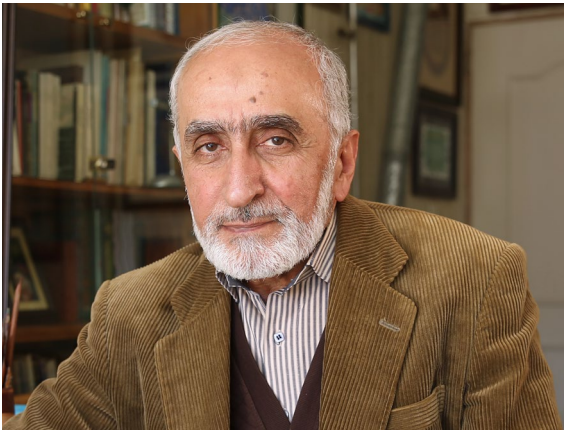
بخشی از سوابق و افتخارات:

برنده جایزه نقاشی و کاریکاتور مسابقه بین‌المللی حرم‌امین ۱۳۶۷
برنده جایزه مسابقه بین‌المللی کاریکاتور توطئه شیطان ۱۳۷۲
برنده نمایشگاه نقاشی روزه‌ای به باغ بهشت ۱۳۸۶
برنده رویداد بزرگ هنر ایثار ۱۳۸۶
عضو هیأت علمی و مدیر گروه نقاشی دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران ۱۳۷۷-۱۳۷۵
عضو هیأت علمی دانشکده هنر دانشگاه تربیت مدرس از ۱۳۷۷ تاکنون
استاد نمونه و تلاش‌گر دانشگاه تربیت مدرس در سال‌های ۱۳۸۰-۱۳۸۵-۱۳۸۷
عضو هیأت موسس و نایب رئیس انجمن علمی هنرهای تجسمی ایران ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴
عضو هیأت موسس و نایب رئیس انجمن علمی هنر اسلامی ایران ۱۳۹۶-۱۳۹۲
مدیر گروه‌های نقاشی و هنر اسلامی (گرایش نقاشی ایرانی) دانشگاه تربیت مدرس
عضو گروه پژوهش هنری فرهنگستان هنر ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۸
برگزاری کارگاه‌ها و نمایشگاه‌های گروهی و انفرادی متعدد در سطوح مختلف ملی و بین‌المللی
عضویت در کمیته‌های گوناگون و شوراهای تخصصی هنری
انتشار ده‌ها مقاله علمی پژوهشی در زمینه هنر

محمد علی کشاورز / ۱۳۲۸ تهران

او از جمله چهره‌های هنری تأثیرگذار و کمتر شناخته‌شده در سپهر هنرهای تجسمی است. تحصیلات دوره متوسطه خود را در هنرستان هنرهای زیبای پسران تهران به اتمام رساند و دیری نپایید که در کسوت دانشجو به دانشکده هنرهای تزئینی (دانشگاه هنر کنونی) پای گذاشت و در رشته گرافیک مشغول تحصیل شد. به موازات تحصیل در دانشگاه، تدریس طراحی به دانش‌آموزان دبستان علوی را آغاز کرد. دبستان تاریخ‌سازی که یکی از مهم‌ترین مراکز

مبارزه علیه رژیم طاغوت به شمار می‌آمد و امام خمینی (ره) در سال‌های آغازین انقلاب اسلامی در آن حضور یافتند. جالب آنکه محمد علی کشاورز در همان مقطع، معلم مدرسه علوی بود. او سال‌های متمادی از عمر خود را صرف تألیف و پژوهش در زمینه‌های گوناگون طراحی گرافیک کرد و کتاب‌های بسیاری را متناسب با نیازهای روز دانش‌آموزان و دانشجویان به زیور طبع آراست. پیر سپیدموی عرصه طراحی گرافیک به‌رغم گمنامی خودخواسته، یکی از مفاخر بنام آسمان هنرهای تجسمی ایران محسوب می‌شود.

بخشی از سوابق و افتخارات:

برگزیده نخست بخش هنرهای تجسمی در جشنواره کتاب‌های کمک آموزشی
مشارکت در تألیف کتاب «آموزش هنر» برای مقاطع اول تا سوم دوره راهنمایی تحصیلی و مدیریت هنری و اجرایی آن کتاب‌ها
مدیریت گروه گرافیک دانشگاه هنر
معاون مدیرکل دفتر انتشارات کمک آموزشی
مدیرعامل انتشارات «محراب قلم»
عضو شورای انتشارات «مدرسه» از بدو تأسیس
عضویت داوری در دوسالانه‌های گرافیک
عضویت در هیأت انتخاب دوسالانه تصویرگری
حضور بی‌شمار در داوری‌های طراحی نشان و پوستر
مدیر فنی و هنری مجلات رشد، عروة الوثقی، رشد آموزش هنر و...
مدیر هنری نشر افق، انتشارات قدیانی، انتشارات محراب قلم، نشر پیدایش و...
تدریس در دانشگاه‌های الزهراء (س)، دانشگاه هنر و دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران
راهنمایی پایان‌نامه ۱۵ نفر از دانشجویان رشته ارتباط تصویری در دانشگاه هنر
تألیف حدود ۳۵ جلد کتاب در زمینه‌های آموزش هنرهای تجسمی برای کودکان، نوجوانان و بزرگسالان از جمله: گرافیک رشد، نشانه‌های نور، طراحی قدم به قدم، رنگینه‌ها، بیان تصویری، تصویرسازی با شکل‌های هندسی، کارت‌های مرغ‌باغ ملکوت، آموزش نقاشی و کار دستی، نشان‌نوشتاری، رنگارنگ و...
تصویرسازی حدود ۲۵ کتاب برای کودکان و نوجوانان
طراحی و اجرای تعداد زیادی پوستر، نشان، صفحه‌آرایی، جلد کتاب، مجله و...

محمد موحدیان عطار / ۱۳۲۸ اصفهان

طراح و خوشنویس خوش‌ذوق اصفهانی که می‌گوید نه رشته تحصیلی‌اش هنر بوده و نه پیش از بهمن ۵۷ فعالیت هنری داشته است. او از همان سال‌های آغازین کودکی به کار

هنر به‌خصوص نقاشی با آبرنگ علاقه‌مند بوده و به واسطه فعالیت‌های سیاسی و مبارزاتی پرنرنگش در سال‌های آغازین انقلاب، دغدغه‌ها و اندیشه‌های انقلابی خود را در قالب یک مجموعه نمایشگاهی با ۲۰۰ اثر گرافیک به تصویر کشید و تا سال ۶۵، بارها و بارها در تالار وحدت، برج آزادی، فرهنگسرای نیاوران تهران و همچنین مراکز سایر استان‌ها به نمایش درآمد. او در سال‌های پس از انقلاب، به تنفس در فضای هنرهای تجسمی ادامه داد و توانست مدارج و افتخارات بسیاری را در زمینه طراحی گرافیک کسب کند. او یکی از مفاخر آسمان هنرهای تجسمی ایران به‌شمار می‌آید.

بخشی از سوابق و افتخارات:

چهره ماندگار استان اصفهان در رشته هنر ۱۳۸۸
دریافت نشان درجه یک هنری از شورای ارزشیابی هنرمندان کشور ۱۳۸۰
رتبه اول پنجمین و ششمین دوره مسابقات فرهنگی هنری فجر در بخش گرافیک ۱۳۶۷ و ۱۳۶۸
برگزیده مسابقات بین‌المللی فرهنگی هنری حرم امن در بخش گرافیک ۱۳۶۷
برگزیده اول نقاشی‌خط در سومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم ۱۳۷۴
برگزیده دومین جشنواره فرهنگی هنری مهر ۱۳۸۰
برگزیده جشنواره ملی جلوه‌های رضوی در هنرهای سنتی اصفهان ۱۳۷۸
برگزیده مسابقه ملی یک نقش و صد نشان (طراحی نشانه با الهام از نقوش مسجد جوریجیر اصفهان) ۱۳۸۸
برگزیده در بیش از ۳۰ مسابقه طراحی آرم
برگزاری ده‌ها نمایشگاه انفرادی و گروهی در ایران و سایر کشورهای جهان از جمله نمایشگاه مجموعه کتیبه‌های ماندگار در ایران و کشورهای پاکستان، کنیا، هند، مراکش، چین و لبنان
انتشار مقالات و کتاب‌های متعدد هنری. ■

بدرود دایی رحیم...

زنده یاد عبدالرحیم سیاهکارزاده در سال ۱۳۴۵ در اهواز به دنیا آمد. سال‌های نوجوانی و جوانی‌اش با آغاز انقلاب و دفاع مقدس قرین بود و همین تقارن باعث شد که او خیلی زود به خیل رزمندگان جنگ تحمیلی بپیوندد و در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل به افتخار جانبازی نائل شود.

مرحوم سیاهکارزاده از همان سال‌های آغازین جوانی با پذیرش مسئولیت در سطوح مختلف فرهنگی و هنری، منشاء خدمات گوناگونی در عرصه فرهنگ و هنر کشور شد که از جمله آنها می‌توان به حضور چهارده ساله‌اش در کسوت مدیر مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر اشاره کرد.

پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، تفاوتی اساسی با دوره‌های پیشین خود داشت و آن اینکه برای نخستین بار، بدون حضور عبدالرحیم سیاهکارزاده به ایستگاه پایانی رسید. در مجال پیش‌رو به قدر بضاعت، کوشیده‌ایم یاد و خاطره دبیر اجرایی فقید فجر پانزدهم را گرامی بداریم.

مجتبی آقایی

دبیر اسبق جشنواره هنرهای تجسمی فجر

نقش بسته در زمینه‌ای سفید

نخستین ملاقات حضوری که رخ داد، چهره‌اش نیز برایم جالب آمد. رد و نشانی پیرنگ از چهره‌های خونگرم جنوب. برخورد اول، رسمی بود و نسبتاً سرد. نگاهش پرمکث بود و کنجکاو و شاید مردد، و کلامش اندک بود و گویی تمایل داشت که بیشتر بشنود. حس کردم براندازم می‌کند و ذهنش پراست از سوال و اما واگر، لااقل چهره‌اش این‌گونه می‌نمود. هرچه بود، کلیاتی صحبت شد و انتظاراتی از دو طرف برای جشنواره در قالب طرح‌های اجرایی مورد انتظار و البته در ظرف زمانی بشدت محدودی که پیش‌رو بود.

اندک اندک مراودات اداری به زیور روابط گرم دوستانه مزین شد و آن حس اولیه‌ای که از نشست با آقای سیاهکارزاده (که اکنون به محبت و بی‌تکلف حاج رحیم یا آقا رحیم خوانده می‌شد) در خاطرم مانده بود، به کلی رنگ باخته و فضای دلنشینی از دوستی و غیرت به انجام مطلوب کارها جایش را گرفته بود.

دورانی که دست‌کم در حوزه تجربه فردی و تخصصی‌ام، پرخاطره است و شیرین. شیرین از الفت‌ها و مهربانی‌ها و برخی اوقات به اقتضای کار، مشاجره‌ها و بگویم‌گویی‌هایی البته باز هم دوستانه و مشفقانه و در دوره‌های بعد که دوستان گرانقدر دیگری کسوت دبیری جشنواره را عهده‌دار شدند، رفاقت‌ها همچنان پایدار و...

و حسرتی بر دل و بغضی در گلو و اشکی حلقه بسته در چشم از خبر فقدانش که به یکباره رسید... باز هم دور گردون گرد، آموخت ما را که دوران و خاطرات را ما می‌سازیم در همنشینی و هم‌کلامی و همراهی با همدیگر و البته همدلی که گاه خوش‌تر از هر هم‌زمانی است و آنچه به امور اصالت می‌دهد روابط نیک انسانی است و...

بی‌تکلف بگویم این‌گونه شد با دبیر اجرایی دبیرخانه فجر که نامش رحیم سیاهکارزاده بود و در کلام و مراوداتمان به حاج رحیم ارتقا یافته بود.

در یک کلام، آنچه از دبیرخانه جشنواره تجسمی فجر برایم به یادگار مانده، تصویری است پانوراما از دوستان و همراهان، هنرمندان، ایده‌ها، همکاران و یاران که در یکی از نقاط طلایی این تصویر، حاج رحیم سیاهکارزاده، نقش بسته در زمینه‌ای سفید و روشن.

یاد او و همه رفقا را گرامی می‌دارم و عزیز. ■

اواخر آذر ۱۳۹۴ که کمتر از ۲ ماه به برگزاری هشتمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر زمان باقی بود، به دعوت آقایان زنده‌یاد علی مرادخانی معاون وقت هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مجید ملانوروزی مدیرکل تجسمی، مسئولیت دبیری جشنواره را پذیرفتم. جشنواره‌ای که با همه مختصاتش، آن‌را محالی مغتنم برای نمایش عرصه‌های متنوع، متکثر و البته برخوردار هنرهای تجسمی کشور و امکانی برای به چالش کشیدن فرصت‌های کمتر بروز یافته یا کمتر دیده شده این وجه از هنر ایران می‌دانستم. از دیگر سو این جشنواره جوان، منظم و دارای پشتوانه را فرصتی مغتنم‌تر برای بازتعریفی امروزی و پیرنگ‌تر ساختن شاخصه‌های هنری، متناسب با گفتمان امروز جهان از هنر این سرزمین دیرپا می‌پنداشتم.

طبعاً برای این همه، فرصت ضیق بود و بی‌اطلاع از تیمی که در مرحله اجرا می‌بایست همراه باشد، به دبیرخانه ثابتی که نه تنها این جشنواره بلکه دوسالانه‌ها و سایر رخدادهای صحنه‌ای حوزه تجسمی را مجری بود، مراجعه کردم. سال‌ها پیش به واسطه حضور در رخدادهای موزه هنرهای معاصر و دبیری دوسالانه‌های عکس به این دبیرخانه مراجعاتی داشتم و طبعاً بسیاری از کارکنان آن تغییر کرده بودند؛ از جمله مدیر مجموعه. نامش را پرسیدم. جالب بود. قبلاً شبیه نامش را نشنیده بودم و البته با او آشنایی قبلی هم نداشتم.

محمد مهدی رحیمیان

دبیر هنری بیست و نهمین جشنواره هنرهای تجسمی جوانان ایران

صمیمانه با هنرمندان

شد و آموخت که چگونه با مهارت، نسبت به طراحی، ساخت، ترمیم و مدیریت سه ضلع مفروض «مثلث موسسه» یعنی: وزارت ارشاد (دولت) هنرمندان (مردم) کارکنان (مدیریت منابع انسانی) اقدام کند. وی در ادامه در هر سه جبهه‌ی کاری به کارایی لازم دست یافت، زیرا:

۱. از درون وزارت ارشاد می‌آمد و آشنا، آگاه و مطلع از فرصت‌ها و تهدیدهای اجرایی درون و بدنه‌ی دولت بود.

۲. شیوه‌ی برقراری ارتباط موثر، گفتگو، همسویی، همراهی و همکاری با هنرمندان را می‌دانست و بیشتر نیز در این سال‌ها با این امر کلیدی و مهم آشنا شد و بیش از پیش آموخت و بتدریج دانست که در جان و دل هنرمندان ایرانی چه دغدغه‌ای است و درون جامعه‌ی هنری ایران چه می‌گذرد.

۳. با بهره‌گیری از تجربه‌ی مدیران، مشاوران و کارکنان موسسه نسبت به جذب و آموزش مستقیم و غیرمستقیم کارکنانی کارآمد اقدام کرد و نیازهای اجرایی رو به افزایش هنرمندان و نهادها و تشکلهای هنری را در تخصیص اعتبارات لازم و تسهیلات اجرایی برای برگزاری مناسبت‌ها، سالانه‌ها و دوسالانه‌های هنری در سطح کشور و در عرصه‌های بین‌المللی پوشش و توسعه داد.

در هر حال، وجه تمایز و نقطه‌ی قوت او نه در آشنایی با دولت و نه در مدیریت کارکنانش، بلکه در شیوه‌ی تعامل صمیمانه‌ی او با هنرمندان تجسمی بود.

هنرمندانی که در ابتدا و در نخستین نگاه، خواسته یا ناخواسته او را مدیری دولتی و با ارتباطاتی گسترده در ارشاد می‌دانستند! اما با عبدالرحیم سیاهکارزاده‌ای مواجه می‌شدند که چشمانی نافذ و پوستی سبزه داشت و با لهجه‌ای جنوبی از منطقه‌ای در خوزستان احوالپرسی، گفتگو و مذاکره می‌کرد، از ویژگی‌های آبادانی‌ها می‌گفت و از آنان نقل قول می‌کرد و در پایان می‌فهمیدی که احتمالاً اهل دزفول است که البته بود و در نهایت می‌دانستی که در سال ۱۳۶۵ با بدنی زخم خورده و مجروح از میان مسافران ابدی جزیره مجنون «جامانده» است.

«جای رحیم»، امروز در جمع اهل فرهنگ و هنر ایران خالی است! ■

عبدالرحیم سیاهکارزاده مدیری فرهنگی و از عوامل موثر توسعه فعالیت‌های تجسمی در جامعه هنری ایران است. در کمتر از سه دهه‌ی گذشته با افزایش دامنه و گستره‌ی فعالیت هنرمندان و تشکلهای هنری مستقل و مردم‌نهاد، حمایت از جریان‌ها و فعالیت‌های هنری از سوی دولت بتدریج از تصدی‌گری، هدایت و اجرا به واگذاری و همراهی با هنرمندان و انجمن‌ها منجر شد و «موسسه توسعه» فارغ از اهداف اساسنامه و شرح وظایف آن با عبور از چالش‌های پیش‌روی، نسبت به برقراری این ارتباط، تعامل، نظارت و همکاری نزدیک با هنرمندان موفق بود و خود نیز کم‌وبیش در نزد جامعه‌ی تجسمی و هنرمندان ایرانی پذیرفته شد و توسعه یافت.

موسسه در اکثر سال‌های دو دهه گذشته با حضور و مدیریت عبدالرحیم سیاهکارزاده این مسیر را ترسیم و به دشواری پیموده است. سیاهکارزاده بتدریج با ویژگی‌های هنرمندان، فضای روبه رشد هنر و جامعه‌ی هنری ایران آشنا

محبوب و مردم دار

| سجاد سیاهکارزاده |

زنده یاد عبدالرحیم سیاهکارزاده زمانی که در سنین نوجوانی قرار داشت، شاید قریب به ۸۲ ماه از عمر خود را برای دفاع از خاک وطن در جبهه های حق علیه باطل گذراند. باوجود اینکه پدر، برادران و سایر اعضای خانواده اش در جبهه حضور داشتند، خود را مبرا ندانست و در راه دفاع از میهن به درجه رفیع جانبازی نائل شد. او در مقطعی در مجموعه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خدمت کرد اما با توجه به شرایط جسمی اش از این مجموعه جدا شد و به واسطه تجارب ارزنده ای که از حضور در جنگ تحمیلی به دست آورده بود، تلاش کرد در دیگر حوزه ها از این تجربه گرانبها استفاده کند.

مرحوم سیاهکارزاده، با وجود اینکه فردی نظامی به حساب می آمد اما روحیه لطیفی داشت، نسبت به خانواده، اطرافیان و مردم بسیار رئوف و مهربان بود و ما در موارد مختلف شاهد این روحیه بودیم؛ برای مثال در زمینه معاملات، خرید و فروش و به طور کلی تعامل با مردم، نسبت به طرف مقابل برخوردی عطف، بخشنده و از خود گذشته داشت؛ به نحوی که تحمل این روحیه گاهی برای ما دشوار می شد و در جاهایی احساس می کردیم که از حق خود

می گذرد. در واقع، خصوصیات شخصیتی او ملهم از ذخایر روحی و معنوی حاصله از دوران دفاع مقدس بود.

از دیگر ویژگی های شخصیتی ایشان، علاقه مندی و تواضع نسبت به دیگران به ویژه اعضای خانواده بود. برای صله رحم و سر زدن به اقوام، اهمیت بسیاری قائل بود. همواره در دید و بازدیدها مترصد حل مشکلات دوستان و آشنایان بود و عنصری محوری و وحدت بخش در میان خانواده و اقوام به حساب می آمد. همواره تلاش می کرد همه را کنار هم جمع کند و به نوعی بانی دورهمی ها باشد. در حوزه کاری اش، دقیق و متمرکز بود. معمولاً تا دیروقت کار می کرد و به جایگاه و مسئولیتی که بر دوشش بود، اهمیت بسیاری می داد. باوجود اینکه همزمان چندین مسئولیت اجرایی سنگین را برعهده داشت، همواره، آرامش خاصی در وجنات و سکناش دیده می شد. نسبت به همکارانش ملاحظه و توجه داشت و در حد بضاعت موجود، در امور آنها مساعدت و رسیدگی می کرد.

تقدیر الهی این بود که خیلی زود از نعمت حضور او محروم شویم، اما اطمینان داریم که جایگاه ویژه ای در آن دنیا خواهد داشت. داغ او بر دل هایمان ماند اما خاطره اش در همه لحظات زندگی همراه ما خواهد بود.

در پایان، یاد دو برادر ایشان که در دوران دفاع مقدس به شهادت رسیدند را گرامی داشته و برای عموی عزیزم آرزوی رحمت و مغفرت می کنم. امیدوارم یاران و هم زمان شهیدش دست او را بگیرند. ■

جعفر واحدی / رئیس مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر

مدیری که دست رد به سینه کسی نمی زد

ایده و نظرات همه را می شنید و در نهایت، بهترین تصمیم را می گرفت. برای پیشبرد صحیح امور، بسیار مصمم بود و هیچ بهانه ای را برای کم کاری نمی پذیرفت. انجام کارها به شیوه ای درست و باکیفیت از مهم ترین دغدغه هایش بود و در راستای پیشرفت هرچه بهتر امور، بارها و بارها ریزترین موارد را با همکاران چک می کرد.

زنده یاد سیاهکارزاده احترام گذاشتن به عموم استادان و حتی هنرمندان تازه کار را سرلوحه کار خود و همکارانش در مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر قرار داده بود و بی تردید، یاد او تا همیشه در خاطر اهالی هنرهای تجسمی زنده خواهد ماند...

زنده یاد عبدالرحیم سیاهکارزاده از خصوصیات برخورداری بود که مختص خودش بود. همچون نامش، بسیار رئوف، مهربان، خوش رو و خوش رفتار بود، برای خواسته های همگان ارزش قائل بود و دست رد به سینه کسی نمی زد. به همه احترام خاصی می گذاشت و همیشه برای برون رفت از مشکلات، راه حلی داشت. «دایی» تکه کلامش بود و بسیاری از مسائل را با همین یک کلمه حل می کرد. لبخندی همیشگی روی لب داشت که شیرین و دلنشین بود و همواره افراد را به هم نشینی با او ترغیب می ساخت. در حیطه کار، حساسیت های بسیار زیادی داشت تا همه کارها به موقع، درست و به بهترین نحو ممکن انجام شود و چیزی از قلم نیفتد. هنگام تصمیم گیری

جای خالی حبیب

زنده‌یاد حبیب‌الله صادقی یکی از همراهان همیشگی و ثابت قدم جشنواره هنرهای تجسمی فجر بود. او در دوره‌های گوناگون به عنوان داور و عضو شورای سیاستگذاری با جشنواره فجر همکاری داشت و در همه این سال‌ها سودای رشد و تعالی هنرهای تجسمی و هنرمندان آن را از رهگذر برگزاری این آوردگاه هنری در سر می‌پروراند. فجر پانزدهم، نخستین فجری است که بدون حضور حبیب صادقی برگزار می‌شود. در مجال مختصر پیش‌رو، کوشیده‌ایم ادای دینی هر چند ناچیز به سال‌های متمادی حضور و ممارست او در ادوار مختلف جشنواره هنرهای تجسمی فجر داشته باشیم.

عبدالحمید قدیریان / هنرمند نقاش

ایمانیات نورانی حبیب

خلق اثر کنند؛ همچنان که همه وجود حبیب، عاشورا را درک کرده بود و این درک در آثارش کاملاً دیده می‌شود. هنرمند، موجود پیچیده‌ای است و در چند کلام توصیف نمی‌شود. نگاه حبیب چنان اعلا بود که عاشورا را در آثارش این‌گونه آفرید. حبیب، صداقت بسیاری داشت و با تمام وجود به اهل بیت علیهم السلام ارادت می‌ورزید و امکان نداشت حرف از عاشورا شود و گریه نکند. غیرممکن است هنرمندی با تمام وجود مطلبی را حس نکند و به خوبی آن را اجرا کند.

گاهی به این فکر می‌کنم که ما چقدر حرف‌های ناگفته داریم که اگر می‌شد آنها را بیان کرد، مسیری نورانی گشوده می‌شد. ما سال‌هاست که در تبیین کوتاهی کرده‌ایم و مفاهیم و صحنه‌های شگفت‌انگیز انقلاب را کنکاش و تبیین نکردیم. نه هنرمندان انقلاب و نه مسیری که آنها رفته‌اند را مورد تبیین و واکاوی قرار نداده‌ایم. هرچه زودتر به این کار بپردازیم بهتر است، چراکه زود دیر می‌شود. طبق دورنمای عظیمی که حضرت امام خمینی (ره) برای ما تبیین کرد، هنوز خیلی کار داریم و وقت بسیار تنگ است. مشکلی که ما نسبت به فرهیختگانمان داریم این است که خودشان را در خودشان محصور می‌کنیم. حبیب، جوشش، انگیزه و دغدغه زیادی برای کار داشت. همه آثار حبیب، تبعه فرهنگ حبیب و فرهنگ او تبعه ایمانیات حبیب است. اگر می‌خواهیم او را تبیین کنیم، سعی کنیم از غایتی که در ذهن داشت صحبت کنیم. درباره آن ایمانیات نورانی و بزرگی که داشت و اجازه نمی‌داد آرام بگیرد، صحبت کنیم. هرکس به این غایت برسد، همواره در تب و تاب خواهد بود. ■

خداوند در سوره مبارکه نحل آیه ۳۲ می‌گوید هنگامی که ملائک با مومنین همنشین می‌شوند، می‌گویند: «سلام علیکم، بفرمایید وارد بهشت شوید.» چند روز پس از مرگ دوست هنرمندمان زنده‌یاد حبیب‌الله صادقی، دلم گرفته بود که قرآن را به نیتش باز کردم و این آیه آمد. ناخواسته لبخند زدم... حبیب هر جا که وارد می‌شد با لبخند و گرمی روبه‌رو می‌شد. مهربانی بزرگ او نمی‌گذاشت هیچ‌جا سردی و دلخوری‌ای باقی بماند. حبیب، رفیقی بود که همواره موجب دلگرمی و همبستگی دوستانش می‌شد و اگر کوچک‌ترین اختلافی پیش می‌آمد، با مهارتی که داشت آن را برطرف و دوستان را دور هم جمع و به کار گروهی هدایت می‌کرد. از این‌رو در نظرم عادی جلوه کرد که فرشتگان به او خوش آمد بگویند. او هنرمندی دغدغه‌مند بود که جوشش بسیاری داشت. یادمان نرود که تمامی آثار حبیب، حاصل فرهنگ و ایمان او است. اگر می‌خواهیم حبیب را تبیین کنیم، باید روی ایمان و غایت نورانی که به آن چشم دوخته بود، کار کنیم. بی‌شک هر کسی به این غایت نورانی و الهی نظر داشته باشد، همانند حبیب ناآرام می‌شود.

در یکی از آخرین دیدارهایمان، او مشغول کار روی تابلوی صد متری‌اش بود. وقتی داشت درباره‌اش توضیح می‌داد، سعی کردم بیشتر به خود حبیب نگاه کنم تا از انرژی‌ای که حبیب از همنشینی با آن موضوعات کسب کرده بود، بهره بگیرم. وقتی به بخش غواص‌ها و داستان ظلم داعشی‌ها رسید آن‌چنان با احساس صحبت می‌کرد که قابل وصف نیست. یک نکته معرفتی اینکه هنرمندان چیزهایی را که می‌بینند خلق می‌کنند و تا نبینند و نشنوند نمی‌توانند

محمد علی رجبی دوانی / هنرمند نگارگر

حبیب عزیز ما

آخرین مرحله تجلی اثری که خداوند در آن تجلی می‌کند، شناخته شده است.

حبیب‌الله می‌دانست که بدون ولایت هیچ حقیقتی تجلی پیدا نمی‌کند و این را بارها می‌گفت. امیدوارم روزی باشد که بتوانیم مضامین آثار او را بازخوانی کنیم. هنر، زبان حال هر دوره‌ای هم هست و در واقع تاریخ احوالات هر دوره‌ای را هنر بیان می‌کند. مقام معظم رهبری فرمودند که بگذارید هنرمندان کار کنند چراکه فردا جوان‌های ما، مردم ما اسناد را می‌خوانند، اما نمی‌دانند چگونه اتفاق افتاد؟ این چگونگی یعنی چه حالی گذشت و حال را فقط هنرمندان بیان می‌کنند. حبیب صادقی برای حالی که گذشت، اثری از خود باقی گذاشت و کارش جاودانه شد.

حبیب هرگز تا آخرین لحظه از پای نایستاد و جلوه‌های مختلفی را کار کرد. در زمان کرونا و خدمات کادر درمان نیز او وارد شد و تعالیمی را بیان کرد. هنرمند انقلاب اسلامی، هنرمندی است متعهد به خداوند و ولایت خداوند و به واسطه ریشه ولایت، خودش را متعهد می‌داند. دوست دارم آخرین اثر حبیب‌الله یک رونمایی معنوی داشته باشد و اول خدمت مقام معظم رهبری ببرم. من بگویم، ایشان بگویند و اثر بگویند. حبیب برای رونمایی ابتدا می‌خواست که خانواده‌های شهدا کار را ببینند و تصمیم داشت این کار را در مکانی که متعلق به شهدای هفتم تیر است، به نمایش بگذارد و خانواده‌های شهدا افتتاح کنند. کسی که استاد فاخر هنرهای تجسمی است، معلم بسیار موفق و استاد بزرگان این هنر شریف است. همه دوستان عزیز ما که با ایشان هم‌درس و هم‌کار بودند به خوبی ارزش هنری کار حبیب را می‌دانند. زمانی که پس از پیروزی انقلاب اسلامی ما شروع به کار کردیم، آقای حبیب‌الله صادقی عزیز ما از همان ابتدا پای کار بودند و بنیان یک تفکر را گذاشتند که در یک جمله می‌توان آن را چنین نامید: هنر اصیل و شریف انقلاب اسلامی. ■

برای هنرمند مسلمان، فرشته آینه‌گردانی می‌کند. وقتی فرشته آینه‌گردانی می‌کند، مسلماً جلوه‌های ربانی وجودمان را مشاهده می‌کنیم. وقتی شیطان آینه‌گردانی می‌کند، چه می‌شود؟ و در این دوره جدید آینه‌گردان بدتر از شیطان، نفس اماره انسانی است. ما را در مقابل حقیقت قرار می‌دهد و خودمان را در مقام خدایگانی می‌بینیم. این توهّم خدایگانی امروز، هنر غرب‌زده عالم را در بر گرفته است. افرادی مثل حبیب صادقی، کاظم چلیپا، مرتضی اسدی، مصطفی گودرزی... این اسم‌ها را تعدداً کنار هم می‌آورم، این‌ها ابعاد یک وجودند. در کدام آینه نگاه کردند... تابلوهایشان را ببینیم... ابتدای انقلاب، آثار حبیب صادقی و سایر دوستانش، همه امروز، هنرمندان بزرگ کشور ما هستند. این‌ها در آینه رحمان نگاه کردند و این آینه در دست فرشته بود.

می‌گویند در عالم هنر اگر هنرمند از اثرش دل بکند، دیگر نمی‌تواند کار کند. حبیب ما، عزیز ما همه وجودش را گذاشت و از کار دل نمی‌کند. کار تمام شد و او هم با کار تمام شد. آنچه که باید در این عالم انجام می‌داد را انجام داد. قرار نیست که ما هزاران اثر داشته باشیم. هرگز تعداد آثار نشان دهنده هنرمندی هنرمند نیست. هنرمند در یک جا آنچنان می‌ایستد که انگار اولین و آخرین کارش است. حبیب‌الله صادقی در عالم تصویر زندگی کرد و با عالم تصویر از این دنیای تصویر گذشت. ماندن در عالم تصویر جایگاه چنین هنرمندان بزرگی نیست و باید از آن گذشت. اما چگونه گذشت؟

دکتر حبیب‌الله صادقی، نه دکتر بودن برایش افتخاری بود و نه هیچ نام دیگری جز هنر؛ به همان معنایی که در فرهنگ ما به معنای انسان نیک است. حبیب‌الله صادقی نیک‌نفس بود و این اولین شرط کار هنری است. استادان نیک‌نفس ما گفتند که شرط اول صفاست و براساس صفا هنر شما صاحب شأن می‌شود. اصل صفا و شأن به عنوان

نگاهی به زندگی نقاشی و احوالات هنرمندی که مثل خودش زندگی و فکر می‌کرد

| زینب مرتضایی فرد |

همواره رویکردی کنشگرایانه داشت. پرداختن به موضوعاتی چون حادثه یازده سپتامبر، جنایت‌های داعش، حوادث بوسنی و هرزگوین، افغانستان، عراق، بمباران شیمیایی سردشت و... گواه روشنی بر این مدعا است. خود در این باره می‌گوید: «من باور دارم همانطور که قرآن، اندیشه و معرفت جهانی است، ما نیز باید بتوانیم برای جهان و رنج‌های بشر کاری کنیم. رنج بشری جزو رنج‌هایی است که من را پشت سه پایه‌ام به وجدان و کار دعوت می‌کند».

صادق به واسطه زیست-جهانش سراغ این موضوعات می‌رفت. جز قلب و وجدانش سفارش‌دهنده دیگری نداشت و از این رو است که نقاشی‌هایش ساختمانی نظام‌مند و تصاویری عاطفی را بازتاب می‌دهد. او هم جهان نقاشی را به درستی می‌شناخت و هم ماهرانه هنری متعهد را پیش می‌کشید. صادق از مهم‌ترین نقاشانی بود که توانست عاشورا به شکلی عزتمندانه بازنمایی کند. در نقاشی‌های عاشورایی او امام حسین (ع) و یارانش در موضع قدرت و عزت هستند و این رویکرد امیدبخش و انقلابی در تمام دوره‌های کاری صادق مستتر است.

سبک هنری خاص

صادق سبک هنری مستقل خود را پیگیری می‌کرد که شاید بتوان گفت در ذهن خلّاقش ترکیبی آرمانی از سبک نگارگری فرشچیان و سبک انقلابیگری خودش بود. البته به زبان بهتر، خود او سبک تصویرآفرینی در تابلوهای نقاشی‌اش را اکسپرسیونیسم می‌خواند. اما به جای رنگ‌های گرم و کسالت‌آور به شکل استادانه‌ای از رنگ‌های امپرسیونیست‌ها استفاده می‌کرد، به نحوی که عنصر

حبیب‌الله صادقی مردی از نسل نقاشان انقلاب اسلامی است. مردی که با درگذشتش، جهانی از شعر و شوریدگی و رنگ و خاطره را با خود به جهانی دیگر برد. نه خاطراتش را جایی نوشت و نه روایتی از تجربیات و خاطرات او از سال‌های آغازین انقلاب اسلامی و جنگ، در دست است. هرچند او یک نقاش-راوی بود و در تابلوهایش لحظات بسیاری را روایت کرد، اما حتماً می‌توانست در بیان آن روزها با بهره‌گیری از واژه‌ها نیز گنجینه ارزشمندی را بر جای بگذارد. امروز اما ما مانده‌ایم و آثاری که از او به جا مانده. قضاوت‌های ما و آیندگان نیز با نگاه به همین آثار رخ خواهد داد و البته این معتبرترین نگاهی است که می‌شود به آثار هنری داشت؛ مواجهه‌ای بی‌واسطه میان مخاطب و اثر. ایستادن در نقطه‌ای که خود هنرمند هم دیگر نیست و حتی اگر هم هست، چندان به وجودش نیازی نیست. اثر او با مخاطب حرف می‌زند.

هنرمند کنشگر

زنده‌یاد صادقی هنرمندی است کنشگر که از اتفاقات جامعه تأثیر می‌پذیرد و آنها را روی بوم نقاشی‌اش روایت می‌کند. یکی از نخستین آثار این هنرمند که در ذهن‌ها مانده، واکنش به اتفاقات مدرسه فیضیه است. او در ادامه همواره با انقلاب، جنگ و اتفاقات پس آن همراه و در تابلوهایش یک انقلابی بود و البته مهم‌تر اینکه انقلابی ماند. بودند برخی هنرمندان انقلابی که بعدها رویه‌ای دیگر پیش گرفتند و یا انتقادات خود را به برخی اتفاقات اعلام کردند، اما صادق با همه نقدهایی که داشت، انقلابی ماند.

همه آنهایی که با این هنرمند آشنایی داشتند، می‌گویند زنده‌یاد صادقی نسبت به هیچ ظلمی سکوت نمی‌کرد و

زیبایی و چشمگیری حاصل از رنگ‌های ناب در آثارش، پیش از هرچیز نگاه بیننده را نوازش می‌داد. او در این اواخر آبستره هم کار می‌کرد و در دنیای نوگرایان نیز خوش درخشید. اما در تابلوهای طولانی آخرش از حیث روایی با دیگره اکسپرسیونیسم بازگشت.

او در سال‌های اخیر به موازات حرکت به سمت انتزاع از موضوع انسان که مضمون کارهای قبلی‌اش بود، به طبیعت متمایل شده بود و از آثارش مفاهیمی نظیر رویش، شکوفایی و رشد استنباط می‌شد. صادقی با بهره‌گیری از رنگ‌های روشن، حتی سفید که نشان‌دهنده تلقی آرام، امیدبخش و معنویت بیشتر در کارش بود، گویی کمتر می‌خواست قضاوت و واکنش به اوضاع اجتماعی و شرایط انسانی را موضوع کار خود قرار دهد و بیشتر به مفاهیم بنیادین هستی و هنر متمایل بود.

هنرمندفنان

آنچه آثار صادقی را برجسته می‌کند، تکنیک کارش است. او به مقوله مهم تکنیک تسلط بسیار خوبی داشت و این بُعد در آثارش برجسته‌تر است. دریافت‌های باطنی او در مقایسه با اشرافی که به تکنیک دارد، در مرحله بعدی قرار می‌گیرد. وقتی مقابل آثار این هنرمند بایستیم، ابتدا جذب تکنیک کارش می‌شویم و در مرحله بعد به پیام اثر، باطن آن و ابعاد زیبایی‌شناختی‌اش توجه می‌کنیم. چرا؟ چون او ابتدا به موضوع توجه داشته و در مرحله بعد به دیگر مسائل توجه دارد. اما از آنجا که در تکنیک قوی است، توجه مخاطب ابتدا به این وجه از کار او جلب می‌شود. به عبارت بهتر هرچند صادقی بیشتر در پی بیان یا روایت است، اما ناخواسته

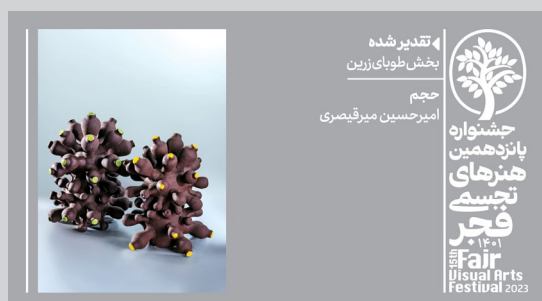
با تکنیکش مواجه می‌شویم و روایت و محتوای مدنظر هنرمند، در لایه‌های بعدی توجه‌مان را به خود جلب می‌کند. عنصر خیال در کارهای زنده‌یاد صادقی پررنگ نیست. او مهارت دارد، نقاش خوبی است، رنگ و تکنیک را می‌شناسد اما ایدئولوژی مدنظر خود را ارائه کرده و بیننده را آزاد می‌گذارد تا خود با اثر مواجه شود و ارتباط بگیرد. صادقی روایت‌گر است و در تابلوهایش هم برش‌هایی از واقعیت یک دوره را گنجانده است. نمی‌توانیم بگوییم خوب است یا بد و باید تکنیک و اجرایش را قضاوت کنیم اما می‌دانیم کارش را بلد بود، رنگ را می‌فهمید، طراحی می‌دانست و مهم‌تر از همه این‌که بلد بود باورهایش را در قالب آثارش ارائه کند.

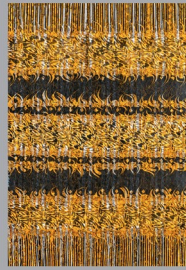
مهم‌ترین ویژگی یک اثر هنری باور هنرمند است. اگر صداقت نباشد، اثر هنری اصالت ندارد. طبیعی است که بسیاری با باور یک هنرمند همراه نباشند، اما با اثرش همراه می‌شوند و آن را می‌خرند حتی... چرا؟ چون اثر، اصیل است و نمی‌توان از کنارش گذشت. چیزی به نام باور در آن وجود دارد و همین آن را ارزشمند و درخور تأمل می‌کند.

او به لحاظ زیبایی‌شناسی امتداد جریان‌های هنری قبلی ایران است، ادامه جریان‌هایی مثل پرده‌نگاری، شمایل‌نگاری، نقاشی‌های قهوه‌خانه‌ای و... حبیب صادقی را باید در قاب خودش دید و کشف کرد. هنرمندی صادق که باورها و کارهای خودش را دارد و در عرصه هنر سوار بر هیچ موج مقلدانه‌ای نشد. دنیایی اصیل و به دور از خودباختگی داشت و کشف و فهم این نکات در روزگار یک‌تازی تابلوهای دکوراتیو دشوار است... هرچند می‌توان اطمینان داشت که در آینده بارها به کارهایش بازمی‌گردند تا ببینند یک هنرمند انقلابی در پی چه بوده و چه می‌خواسته است... ■

برگزیدگان و تقدیرشدگان جشنواره

طوبای زرین

◀ تقدیر شده
بخش طوبای زرین
خوشنویسی
رحمان غلامی

◀ تقدیر شده
بخش طوبای زرین
خوشنویسی
امیر دانش مراغی

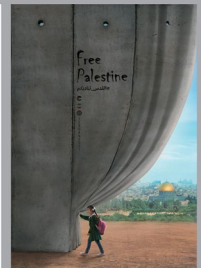
◀ تقدیر شده
بخش طوبای زرین
خوشنویسی
محمد بازاریار

◀ برگزیده
بخش طوبای زرین
طراحی گرافیک
محمد ترک

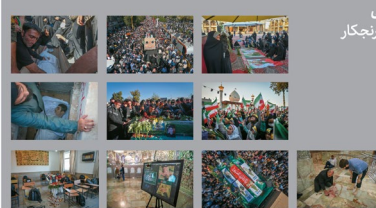
◀ تقدیر شده
بخش طوبای زرین
طراحی گرافیک
علی پپشدار

◀ تقدیر شده
بخش طوبای زرین
طراحی گرافیک
محمد متقی منش

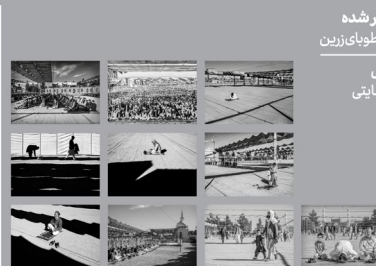
◀ تقدیر شده
بخش طوبای زرین
عکاسی
سعید قاسمی

◀ برگزیده
بخش طوبای زرین
عکاسی
امین برنجکار

◀ برگزیده
بخش طوبای زرین
کارتون و کاریکاتور
عباس محمدجو

◀ تقدیر شده
بخش طوبای زرین
عکاسی
امیر عنایتی

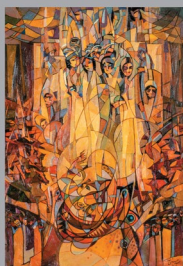
تقدیر شده
بخش طوبای زرین
کارتون و کاریکاتور
حسین رحیم خانی

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

تقدیر شده
بخش طوبای زرین
کارتون و کاریکاتور
سالار عشرت خواه

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

تقدیر شده
بخش طوبای زرین
نقاشی
علیرضا حسینی صدر

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

برگزیده
بخش طوبای زرین
نقاشی
آذر امیدی

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

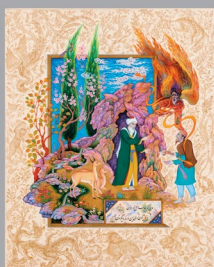
برگزیده
بخش طوبای زرین
نگارگری
زیبب شاهی

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

تقدیر شده
بخش طوبای زرین
نقاشی
سجاد کمار

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

تقدیر شده
بخش طوبای زرین
نگارگری
زیبب رجبی

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

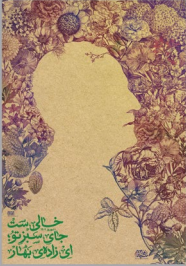
تقدیر شده
بخش طوبای زرین
نگارگری
روح اله پروین

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

تقدیر شده
بخش طوبای زرین
نگارگری
ژیلا شیر

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

برگزیده
بخش ویژه قله‌ها

طراحی گرافیک
محمدصابر شیخ رضایی

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

بخش ویژه قله‌ها

تقدیر شده
بخش ویژه قله‌ها

تصویرسازی
رضا پدراالسما

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

تقدیر شده
بخش ویژه قله‌ها

خوشنویسی
مصطفی عابدینی

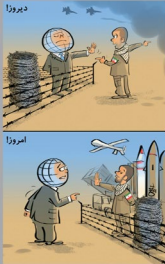
جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

تقدیر شده
بخش ویژه قله‌ها

تصویرسازی
روح‌اله جوانی

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

تقدیر شده
بخش ویژه قله‌ها

تصویرسازی
محمدعلی رجبی

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

بخش جهاد تبیین

تقدیر شده
بخش جهاد تبیین

عکاسی
سعید قاسمی

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

برگزیده
بخش جهاد تبیین

عکاسی
سید احسان باقری

جشنواره
پانزدهمین
هنرهای
تجسم
فجر
۱۴۰۱
Fair
Visual Arts
Festival 2023

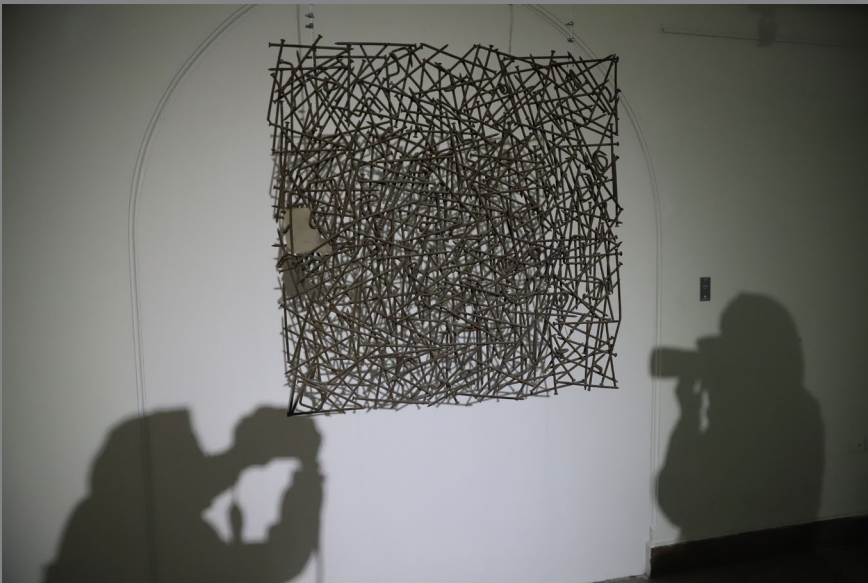

گزارش تصویری

تجربہ

سید مصطفی زراوندیان دبیر بخش «تجسم هنر»

بالندگی «تجسم هنر» در جشنواره پانزدهم

بخش «تجسم هنر» در بستر پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، فرصت و امکان مناسبی برای عرضه و جلوه‌گری رشته‌های مختلف هنرهای تجسمی فراهم آورد و ظرفیت‌های ارزنده هنرمندان عرصه هنرهای تجسمی را در سطح استان‌های سراسر کشور به نمایش گذاشت.

این بخش در دوره‌های ماضی به شکلی پراکنده یا جنبی به موازات دیگر بخش‌های جشنواره برگزار می‌شد اما در دوره چهاردهم، هویتی مستقل یافت و در جشنواره پانزدهم به شکلی فراگیر به شکوفایی و بالندگی رسید. بر این اساس، ابتدا فرایند مکاتبه با ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استانها آغاز شد و سپس مدیران هنری از سوی ادارات کل استان‌ها معرفی شدند. این امر موجب پویایی و تحرک مضاعف جریان هنر و پیشرفت فعالیت‌های هنری در مقیاس استان‌ها شد. تعامل و ارتباط خوب مدیران هنری با هنرمندان جوان و پیشکسوت استانها باعث همسویی و هم‌آهنگی مناسب هنرمندان شد و زمینه لازم برای شبکه‌سازی و تعامل خوب هنرمندان استان‌ها با ستاد مرکزی جشنواره را مهیا ساخت. این مهم در امتداد سیاست‌ها و برنامه‌های تمرکززدایی از پایتخت صورت گرفت.

یکی از اهداف مهم بخش «تجسم هنر» شناسایی و کشف استعدادهای هنری در سطح استان‌ها است. این بخش تلاش می‌کند تا زمینه مناسبی برای ظهور و بروز آثار هنرمندان به‌ویژه هنرمندان نسل جوان عرصه هنرهای تجسمی فراهم کند. بخش «تجسم هنر» در این دوره ضمن تکریم پیشکسوتان حوزه هنرهای تجسمی و نمایش آثار ایشان، به دنبال ترغیب و تشویق هنرمندان نسل جوان و تجلی آثار آنها بود. حضور ۳۲ استان از سراسر کشور در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، سند و گواه روشنی بر استقبال بی‌نظیر هنرمندان عزیز و گرمی استان‌ها از برگزاری این بخش است. مشارکت بالغ بر ۵۵۰ هنرمند و ارسال حدود ۱۵۰۰ اثر در این دوره، حاکی از توسعه و رشد بخش «تجسم هنر» در مقایسه با دوره پیش است. در یک نگاه، بخش «تجسم هنر» پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، نگارخانه‌ای به وسعت میهن عزیزمان ایران است.

هنرمندان تجسم هنر در آذربایجان شرقی

رامین ایرانی / مینا نیک رزم / شهرام روحی حاجی خواجه لو / سعید قاسمی / داود دلدار / امیرمحمد کریمیان
ابراهیم نظری / حمیده عابدی / پارلا صبور / اسماعیل بیداردل / میلاد رفیعی / رحیم عظیمی

مدیر هنری

محمد محمودی اصل

سید محمد حسین بلاغی مبین

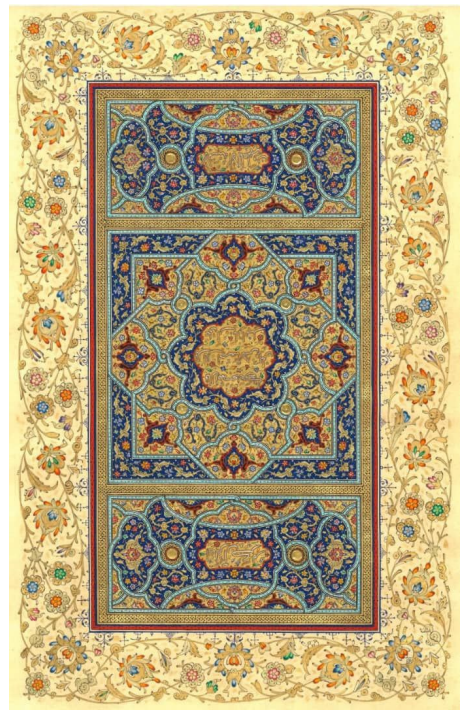
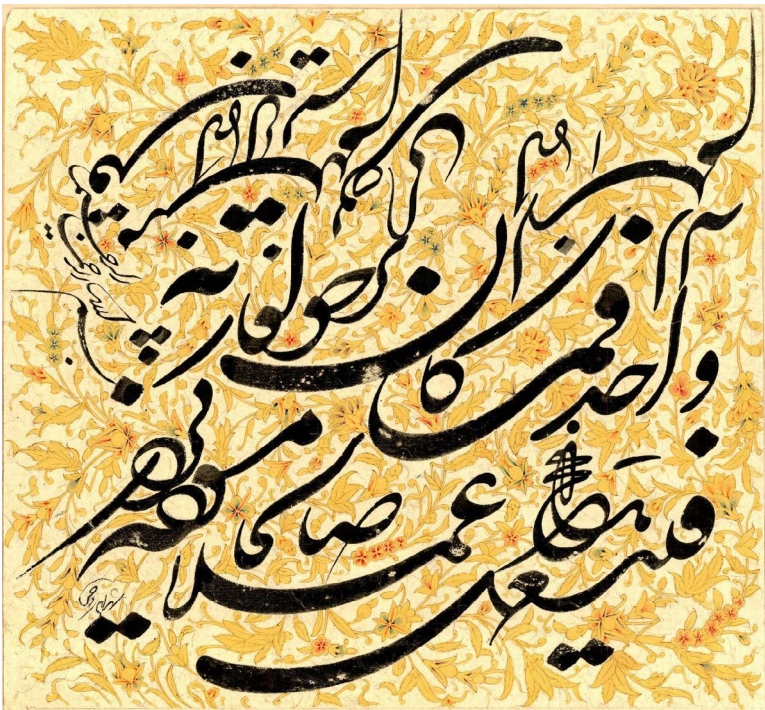
مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان آذربایجان شرقی

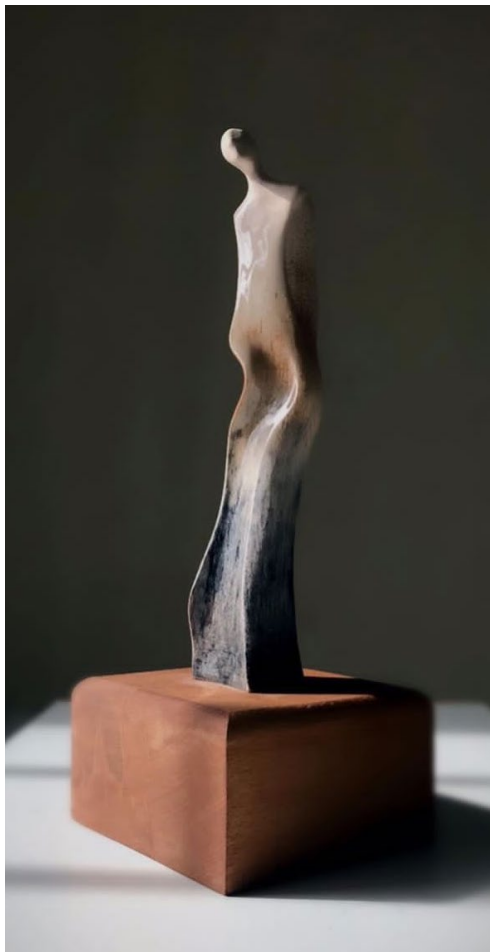
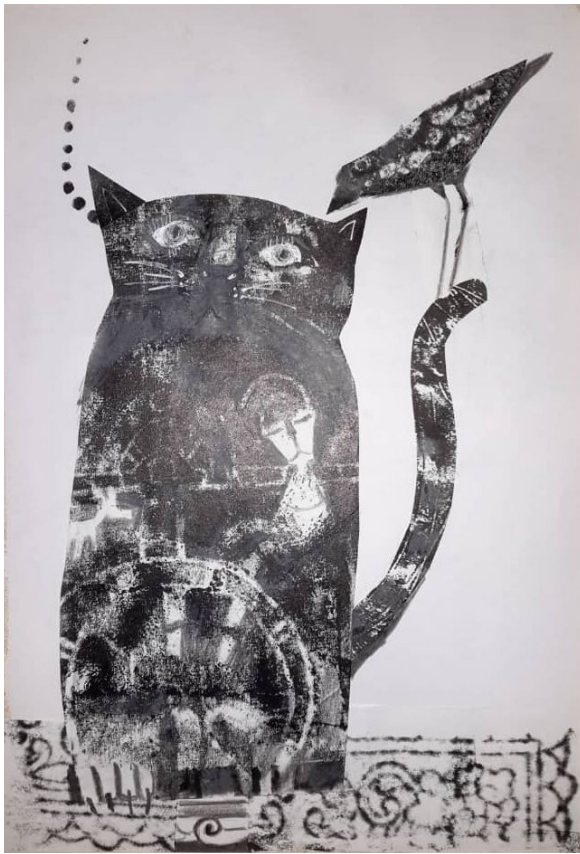
کارکردهای مهم جشنواره هنرهای تجسمی فجر

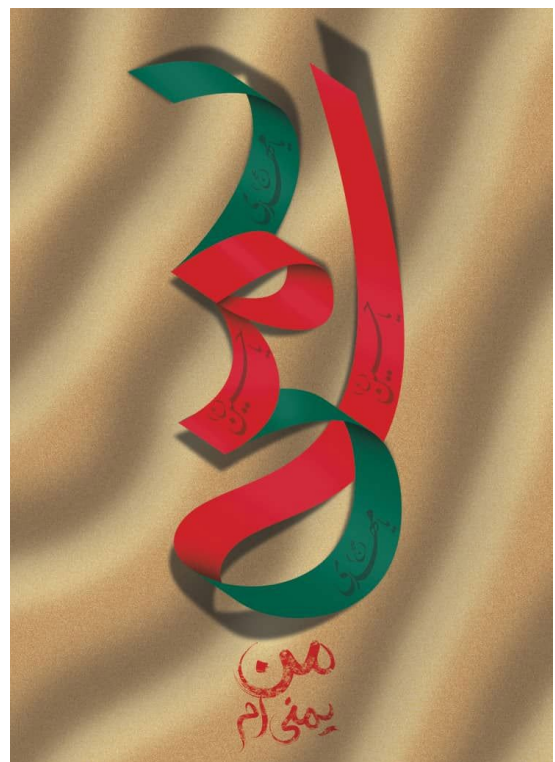
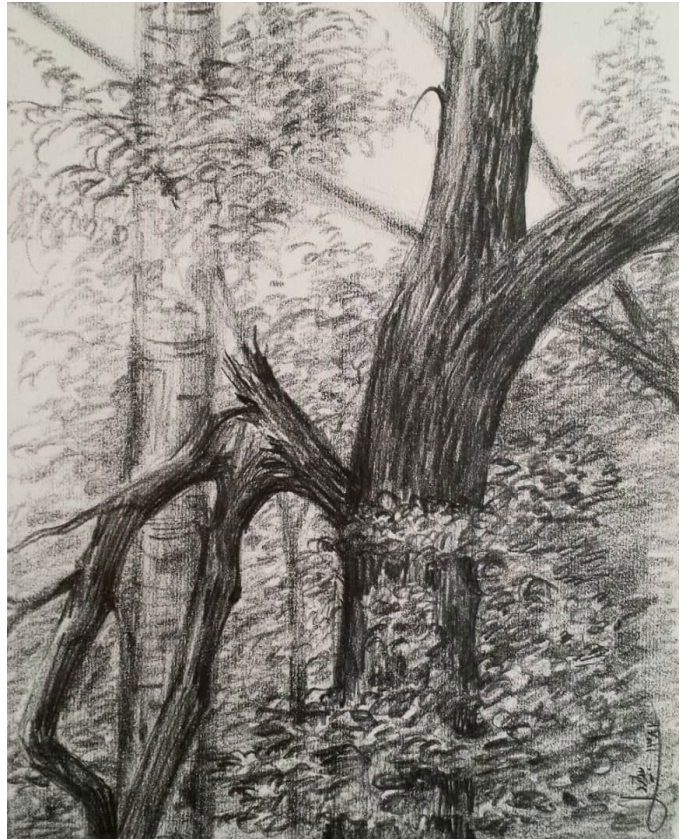
سال به هنرهای تجسمی ورود کرده و رشد یافته‌اند. در ۱۲ رشته‌ای که در نمایشگاه امسال داشتیم، میانگین سنی شرکت‌کنندگان مان زیر ۴۰ سال بود. در کنار رویکرد جوان‌گرایی، برنامه تجلیل از سه نفر از پیشکسوتان را نیز داشتیم که آثار این استادان در بخش ویژه نمایشگاه به نمایش درآمد.

خوشبختانه معاونت هنری آذربایجان شرقی با دوستان مان در ستاد و وزارتخانه و همچنین با هنرمندان، ارتباط خوبی دارند و یکی از بخش‌هایی که ما کمترین چالش را در آن داریم، هنرهای تجسمی است. فکر می‌کنم جشنواره هنرهای تجسمی فجر، دو کارکرد بسیار مهم دارد؛ یکی جذب جوانان از طریق جذاب‌سازی جشنواره و ترغیب آنها به سمت هنرهای اصیل تجسمی که البته باید نمود بیشتری پیدا کند و دوم اثبات این نکته که لازم است برای جوانان کارهای بیشتری صورت پذیرد؛ مخصوصاً در حوزه هنر انقلاب اسلامی باید اقدامات جدی‌تری انجام شود. ■

تبریز در برخی رشته‌ها جزو قطب‌های هنرهای تجسمی کشور محسوب می‌شود. مثلاً در حوزه خوشنویسی بسیاری از اساتید بنام تاریخ، تبریزی هستند؛ استاد «میرعلی تبریزی» که واضع خط نستعلیق هستند و «میرزا طاهر خوشنویس» که اهل تبریز بوده‌اند. تبریز هم‌اکنون هم در حوزه خوشنویسی جایگاه بسیار خوبی دارد که جلوه آن، جشنواره بین‌المللی خوشنویسی غدیر است. مادر حوزه‌هایی چون خوشنویسی، گرافیک و طراحی پوستر، جایگاه خوبی داریم اما در بعضی از رشته‌ها مثل کاریکاتور به وضعیت مطلوبی نرسیده‌ایم. این درحالی است که تبریز در یک دوره، مهم‌ترین قطب کاریکاتور ایران بوده است. از لحاظ زیرساخت‌های فیزیکی هم نگارخانه‌هایی وجود دارد اما پاسخگوی نیاز هنرمندان ما نیست. امیدواریم که بتوانیم این زیرساخت‌ها را توسعه دهیم. نمایشگاه آثار منتخب هنرمندان از هفتم بهمن ماه آغاز شد و تا بیست و یکم ادامه پیدا کرد. رویکرد ما در این دوره از جشنواره، استفاده از جوانانی بود که در این چند

هنرمندان تجسم هنر در آذربایجان غربی

شهره نقی زاده / سعید خوش منش / فاطمه صبری / علی رحیم زاده / سمیه سلیمانی آقبلاغ / کاوه شیخی
میر عسگر ایل دوستی / سمیرا اشعری / مریم اسماعیل زاد قلقاچی / رامین بهجت / رومینا نقی لو / بهزاد نعلبند رضاییه

مدیر هنری

حمید بهجت

علیرضا نوروزی

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان آذربایجان غربی

هنر و هنرمند داریم، نگارخانه نه!

شناخته شده‌های در میان مردم هستند که با جدیت تمام، سیستم متفاوتی را در پیش گرفته‌اند.

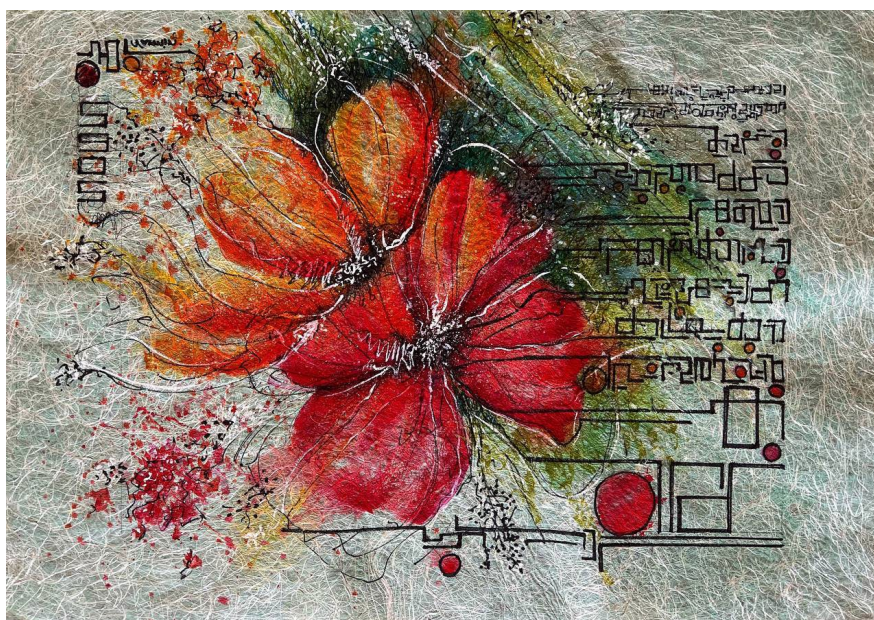
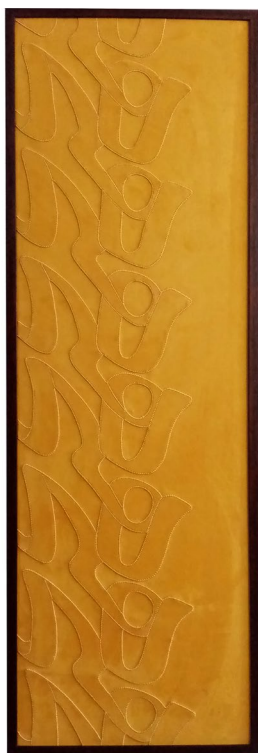
نمایشگاه امسال، متشکل از ۱۲ نفر از هنرمندان عزیزمان در رشته‌های مختلف هنری است. در سال‌های گذشته، برخی رشته‌ها غالب بودند اما امسال از هر رشته، هنرمندی را انتخاب کردیم. در این دوره از جشنواره، مراسم تجلیل از هنرمندان پیشکسوت را در دستور کار قرار دادیم تا از نام‌آوران و منتخبین جشنواره‌های مختلف هنری در سال ۱۴۰۱ تجلیل به عمل آید.

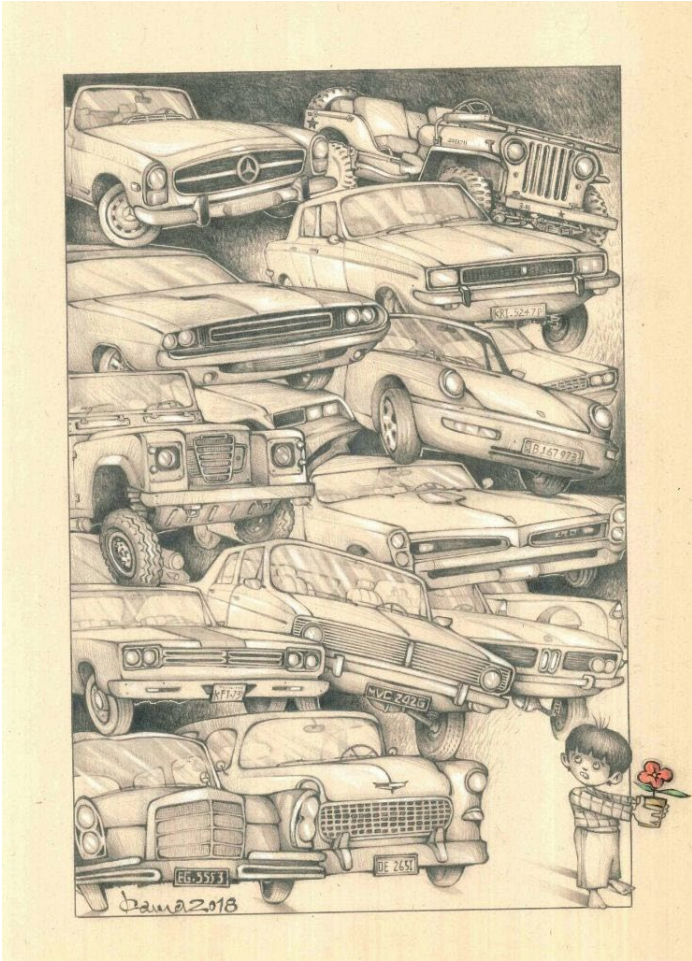
خوشبختانه هم هنرمندان و هم اعضای دبیرخانه استان، تعامل خوبی با دبیرخانه جشنواره برقرار کردند. به‌رغم بیان برخی از اظهارنظرها درخصوص تحریم جشنواره‌های فجر، باید گفت که در استان آذربایجان غربی این نگاه وجود نداشته و هنرمندان عزیز ما از تمامی رشته‌های هنری در جشنواره شرکت کردند. ■

در استان آذربایجان غربی، هنرمندان و اساتید بسیار خوبی را در رشته‌های مختلف هنری مانند نقاشی، خطاطی و نگارگری داریم اما متأسفانه با مشکل کمبود نگارخانه، به‌ویژه نگارخانه‌های استاندارد برای ارائه آثار هنرمندانمان روبه‌رو هستیم. تنها نگارخانه‌های موجود در سطح استان، آنهایی است که در مجتمع فرهنگی هنری ما وجود دارد و متأسفانه بخش خصوصی مطلقاً به حوزه ایجاد و یا مدیریت نگارخانه در استان وارد نشده است. درحالی‌که آموزشگاه‌های خوبی برای آموزش هنرجوها و همچنین موسسات هنری تجسمی خوبی در سطح استان وجود دارد.

امسال سعی کردیم با نگاهی متفاوت، دبیر هنری جشنواره را انتخاب کنیم. آقای «حمید بهجت» چهره‌ای دانشگاهی در دانشکده معماری و هنر ارومیه‌اند که در رشته‌های مجسمه‌سازی، فیلم‌سازی، عکاسی و همچنین صنایع چوب فعالیت می‌کنند. ایشان چهره هنری

هنرمندان تجسم هنر در اردبیل

احمد شیخ زاده / محمد عباس زاده / نیما میرجوادی / عسگر حق / عبدالرحمان مجرد / ثمینہ خوشلحن حسینی آرام
علایی / نرگس سلطان زاده سلطان آباد / زهرا اصلانی تپراقلو

مدیر کل استان

امیررجبی

رسول حاجی زاده

مدیر هنری بخش «تجسم هنر» استان اردبیل

بنا را بر انتخاب آثار با کیفیت گذاشتیم

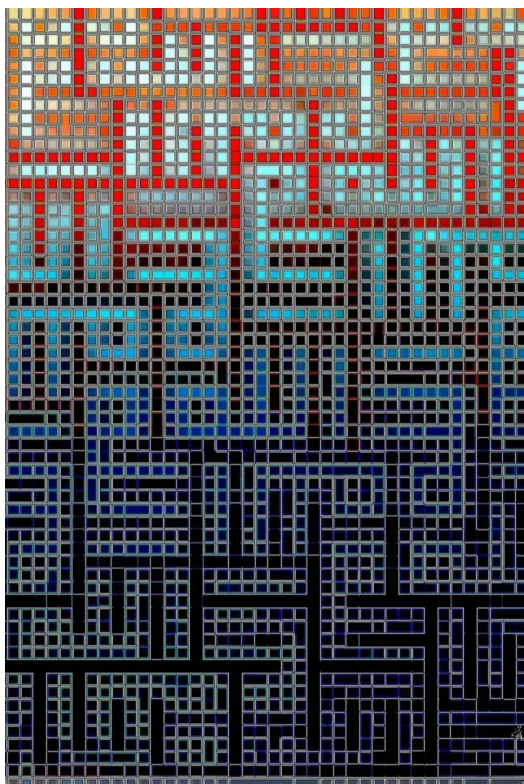
داشت. همچنین آثار قبلی هنرمندان و بیوگرافی و رزومه کاری آن‌ها نیز در مواردی می‌توانست مؤثر باشد. به‌ویژه وقتی داوران درباره بعضی از آثار اختلاف نظر دارند، می‌توانند با مراجعه به سابقه کاری هنرمند تصمیم بهتری گرفته و انتخاب بهتری انجام دهند.

نکته دیگری که می‌خواهم بر آن تأکید کنم، اهمیت هویت بصری جشنواره هنرهای تجسمی فجر و خروجی‌های تصویری و گرافیکی آن است. در حوزه هنر معاصر دیگر با یک تصویر مواجه نیستیم، بلکه مجموعه‌ای از تصاویر را در کنار هم می‌بینیم. هویت بصری از کل فضای نمایشگاه جدا نیست، بلکه جزئی از کل رویداد است. بنابراین باید در آن همراهی و سنخیت با نگاه کلی به جشنواره وجود داشته باشد. هویت بصری به کل رویداد معنا می‌دهد و از این نظر اهمیت ویژه‌ای دارد. در جشنواره امسال نیز تم رنگی خاصی مشخص شد و عناصر گوناگون برای تولیدات بصری انتخاب شدند. ■

خوشبختانه امسال، استقبال خوبی از سوی هنرمندان برای حضور در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر صورت گرفت. پس از دریافت آثار و داوری آنها، ۲۷ اثر از ۹ هنرمند منتخب در رشته‌های مختلف تصویرسازی، سفالگری، خوشنویسی، طراحی گرافیک، عکاسی، کاریکاتور، نقاشی و نگارگری انتخاب شد و در نمایشگاه به نمایش درآمد.

امسال در انتخاب آثار بنا را بر انتخاب آثار دارای کیفیت بالا گذاشتیم. درباره رویکرد داوری در رشته‌های مربوط به این رویداد هنری و میزان سخت‌گیری در انتخاب آثار، باید بگویم از ابتدا اعلام کرده بودیم که اصلاً کفی برای انتخاب آثار در نظر نگرفته‌ایم. یعنی کیفیت و نبوغ آثار هنرمندان برایمان مهم بود. حتی پس از بررسی آثار دریافتی، در یک رشته هیچ اثری انتخاب نشد.

برای داوری آثار در بعضی از رشته‌ها می‌توان به تصویر اثر متکی بود، بنابراین کیفیت تصویر ارسالی نیز اهمیت زیادی

هنرمندان تجسم هنر در اصفهان

محمد موحدیان عطار / زهرا بابا احمدی / وحید ساعدی مرغملکی / مهین رحمان درچه / شاهین دهقانی سامانی سمانه
افیونی زاده اصفهانی / رضا کیان ظهرشیری / زهره حکیم نیک

مدیر کل استان

علی تمنایی

حسین تحویلیان

مدیر هنری بخش «تجسم هنر» استان اصفهان

چرا باید اصفهان را جدی گرفت؟

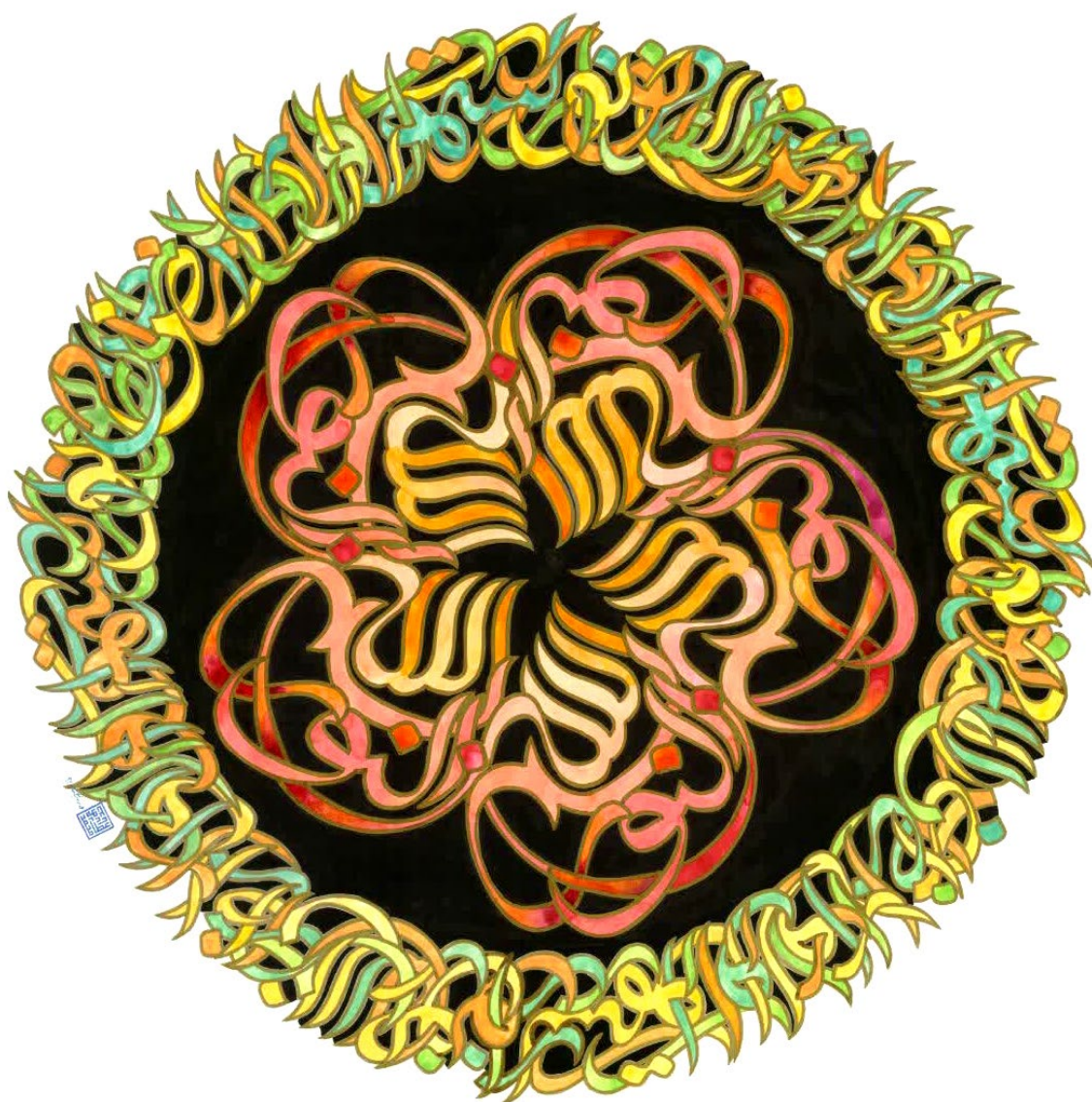
هنرها در استان اصفهان می‌توان اتفاقات خوبی را رقم زد، چراکه بستر رشد چنین هنرهایی مهیاست و ایجاد فضای مطلوب برای کار می‌تواند هنرمندان استانی را با انگیزه بیشتری به سوی کار هنری سوق داده و استعدادها و تفکرات هنری‌شان را شکوفاتر کند.

ما دو نوع جشنواره داریم؛ یکی جشنواره‌ای است که برای تعالی عرصه‌ای هنری برگزار می‌شود و دیگری جشنواره‌ای است که می‌خواهد اصالت هنر را در وجوه مختلف آن گسترش یا تعمیق دهد. جشنواره هنرهای تجسمی فجر از نوع دوم و رخدادی موضوع‌مند است. طبیعتاً این قسم جشنواره‌ها با گسترش ایده‌های مختلف هنری، چه به صورت مسابقه و چه به اشکال دیگر می‌توانند مفید و موفق باشند. ■

هر حوزه‌ای از هنر مخاطبان خاص خود را دارد و هر بخشی که به جشنواره‌ها و رویدادهای هنری اضافه می‌شود، مجموعه‌ای از مخاطبان را همراه خود به عرصه هنر می‌افزاید. وقتی می‌خواهیم پیامی را گسترش دهیم و زوایای مختلف آن را کشف کنیم، می‌توانیم با گسترش آن به زبان هنر و در قالب هنر به هدف خود برسیم. در این بین باید توجه‌مان به انواع هنرها هم باشد، زیرا هر هنری از زاویه‌ای متفاوت می‌تواند پیام مورد نظر را منتقل و مخاطبان متفاوتی را جذب کند. اصفهان، استانی است که در آن هنرهای تجسمی و صنایع دستی از وضعیت بسیار خوبی برخوردارند، هنرمندان و صنعتگران در این عرصه‌ها قابلیت‌های فراوانی دارند، همان‌گونه که به طور مثال، موسیقی در کردستان چنین وضعیتی دارد. سخن این است که با جدی‌تر گرفتن این

هنرمندان تجسم هنر در البرز

سکینه سلیمانی غزاله فیروز زارع / شب‌نم شهلایی / مهتاب نجات مهرباب / مهدی فیروز زارع / افروزه دانش پناه
نگین دراج / مهدی پارسیانی / سوزان آذری / محبوبه شعیری / آریتا صادقی / لیلا فخرآبادی

مدیر هنری

زهرا کمالی اقدم

سعید جابری انصاری

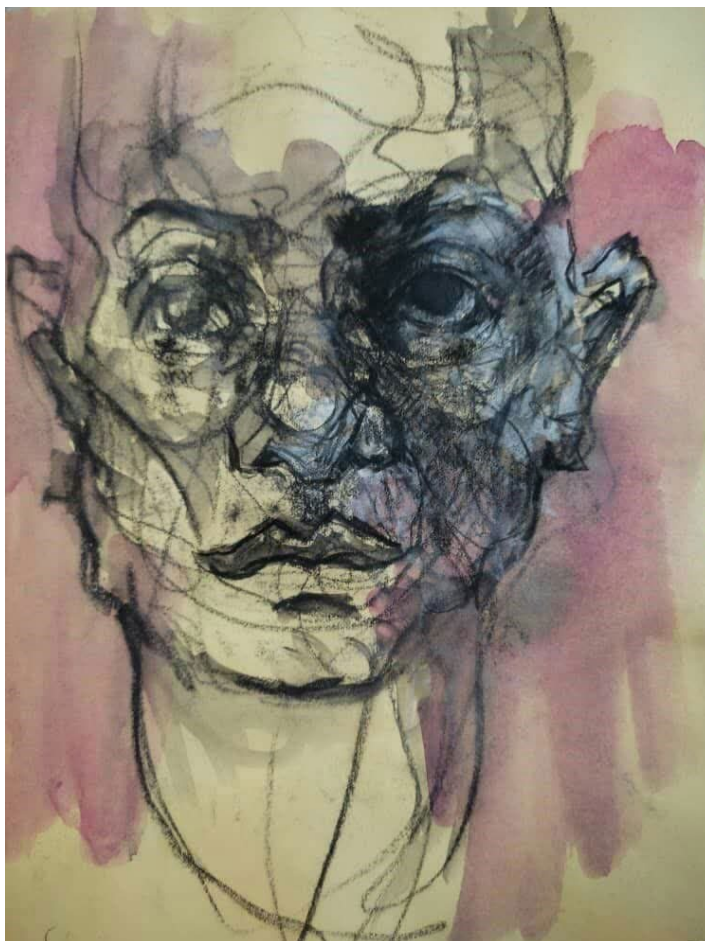
مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان البرز

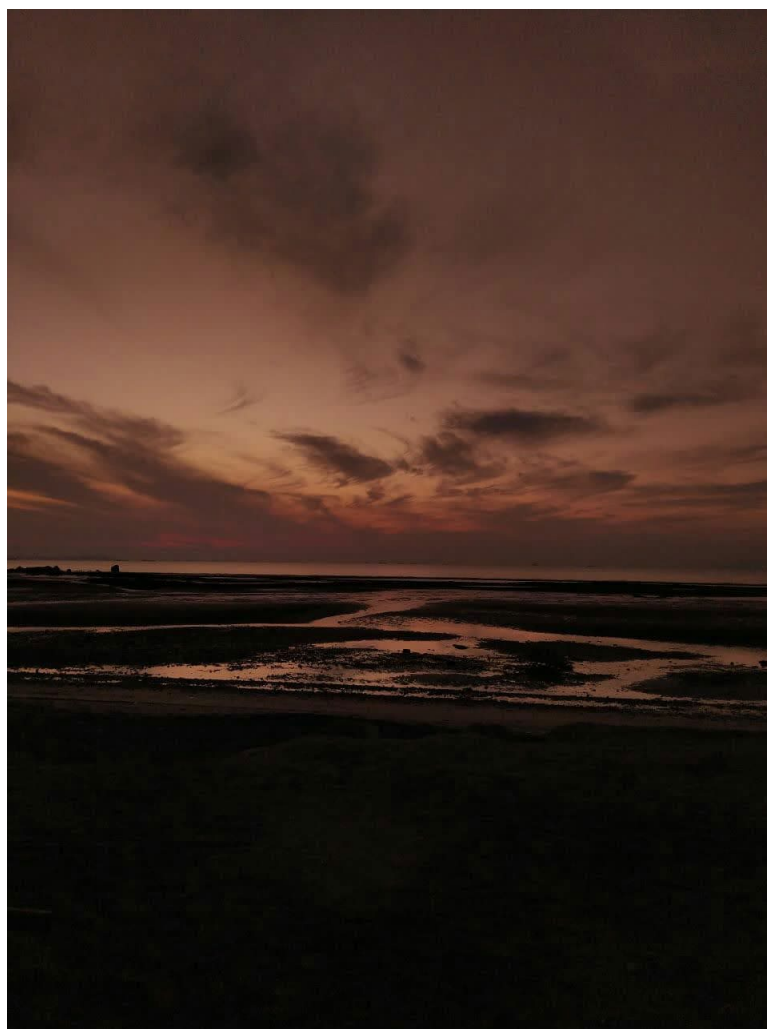
جشنواره‌ای برای همه

در رشد و شکوفایی فرهنگی و هنر خواهد داشت. سیاست‌های کلی جشنواره هنرهای تجسمی فجر بر مبنای ارتقای همه‌جانبه و توسعه هنرهای تجسمی از طریق برگزاری جشنواره است. معرفی آثار برتر و حمایت از استعدادها، جوان و متعهد، برگزاری نشست‌های تخصصی، ایجاد فضای کارگاهی محدود با اساتید دانشگاهی، حمایت از هنرمندان در مناطق کم‌برخوردار، توسعه هنرهای تجسمی در مدارس، استفاده از ظرفیت هنرستان‌های استان، بکارگیری دانش‌آموزان در بخش‌های جنبی جشنواره و برنامه‌ریزی برای ارائه آثار دانش‌آموزان، تشکیل نمایشگاه آثار منتخب و در صورت امکان، خرید آثار هنرمندان، از جمله سیاست‌های استان البرز در این دوره از جشنواره بود که در راستای سیاست‌های کلی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر صورت پذیرفته است. ■

استان البرز به عنوان میزبان بخش «تجسم هنر»، بسیاری از فرهنگ‌ها و خرده فرهنگ‌ها را در خود دارد و می‌تواند برشی از کل ایران باشد. گردهم‌آوری آداب و رسوم بومی و منطقه‌ای در این استان و نزدیکی به پایتخت، باعث شده است که هنرمندان نامداری در حوزه‌های مختلف به خصوص هنرهای تجسمی در این اقلیم زندگی کنند. به عنوان مهم‌ترین ظرفیت فرهنگی استان می‌توان با افتخار از حضور هنرمندان بنام و پیشکسوت و همچنین وجود کارگاه‌های تخصصی در این دیار یاد کرد. ظرفیت مراکز آموزشی استان به قدری بالاست که در کشور زبانزد است. شمار نگارخانه‌های فعال نیز یکی دیگر از ظرفیت‌های تجسمی استان است اما کمبود اعتبار و بودجه لازم برای پیشبرد رویدادهای هنری به‌ویژه در حوزه تجسمی نیازمند بازنگری و توجه ویژه مسئولین است. اختصاص بودجه مناسب به هنر، علاوه بر بازدهی اقتصادی تأثیر به‌سزایی

هنرمندان تجسم هنر در ایلام

مهدی کاظمی / مهدی اعلائی نژاد / جواد عبدالحسینی / یداله پاکسرشت / لیلا رشنوادی / مهتاب قبادیان / نریمان خلیلی /
وحید اسدی نیا / احد صباحی کیا / معصومه صفایی نیا / امیر / علی محمدی / آذر نوش گیلانی

مدیر هنری

فرهاد جعفری

علی هوشمند

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان ایلام

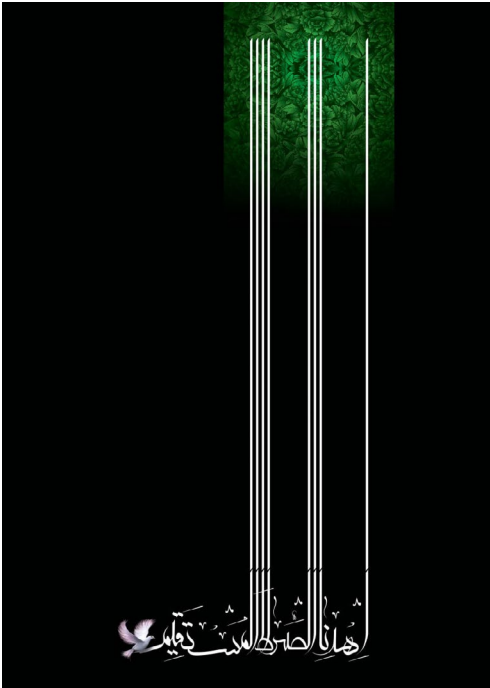
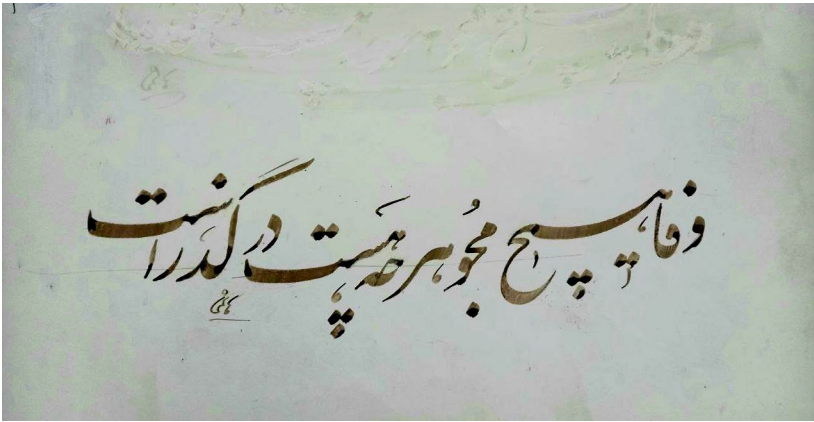
جشنواره محدود به مقطع خاصی نباشد

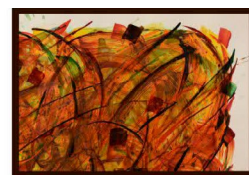
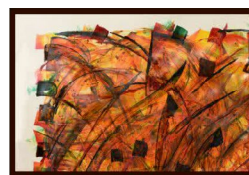
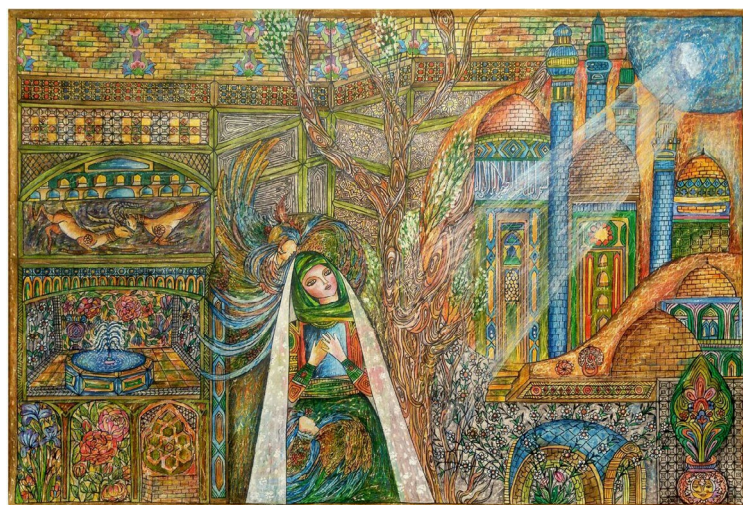
به فضای همدلی و نوع دوستی که در میان هنرمندان استان حاکم است، استقبال خوبی از جشنواره پانزدهم صورت گرفت که نوید برگزاری نمایشگاهی ارزشمند و اتفاق خوب در حوزه هنرهای تجسمی را می داد.

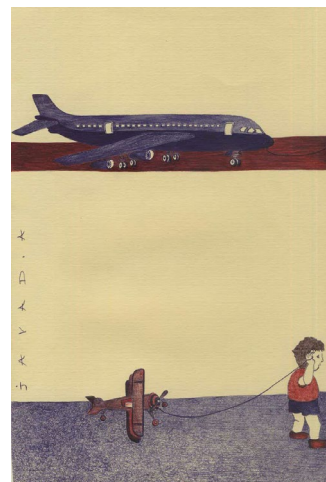
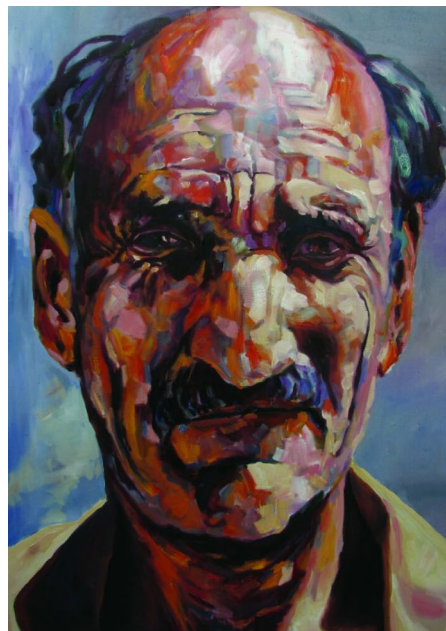
پیشنهاد بنده این است که کار جشنواره هنرهای تجسمی فجر، خلاصه و محدود به این مقطع نشود. لازم است فضایی ایجاد شود تا آثار برگزیده، قدرت آمد و شد هنری و تبادل فرهنگی داشته باشند. بهتر است که این فضا هم به صورت درون استانی و هم در میان استان ها شکل بگیرد تا در نهایت، به یک فرصت ملی برای ارائه و معرفی آثار برگزیده در زمینه هنرهای تجسمی تبدیل شود. ■

بهترین و غنی ترین فرصتی که ما به منظور ارائه آثار هنرهای تجسمی در ایلام داریم، استفاده از فضایی وسیع برای ارائه کارهای میدانی تجسمی در ایام اربعین است. متأسفانه استان ایلام تنها یک نگارخانه مناسب دارد که آن هم با استانداردهای روز ایران فاصله دارد. به بیان دیگر ما در این استان نگارخانه هایی که از نظر آکوستیک، زیبایی شناختی و ظرفیت، مناسب باشند، در اختیار نداریم.

به مناسبت چهل و چهارمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی و به میمنت این عدد سعی کردیم چهل و چهار اثر فاخر تجسمی را در حوزه های عکس، تصویرسازی، نقاشی و خوشنویسی انتخاب کنیم. خوشبختانه در این دوره از جشنواره، ۱۶ هنرمند برجسته استان مشارکت کردند. با توجه

هنرمندان تجسم هنر در بوشهر

ریحانه ابراهیمی / الناز احمدزاده / صدیقه اقتداری / سعید جوانمرد / عصمت نظری / فرشته خوشابی
زهرا (ندا) رنگین کمان / حامد شاه حسینی / اصغر علمداری / محمد علی نادری

مدیر هنری

ابوالقاسم طحانیان

عبدالرحیم افروغ

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان بوشهر

کار خوب زیاد داریم و فضای ارائه کم!

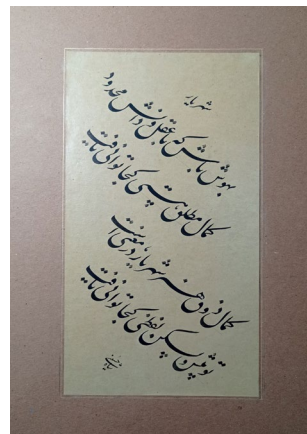
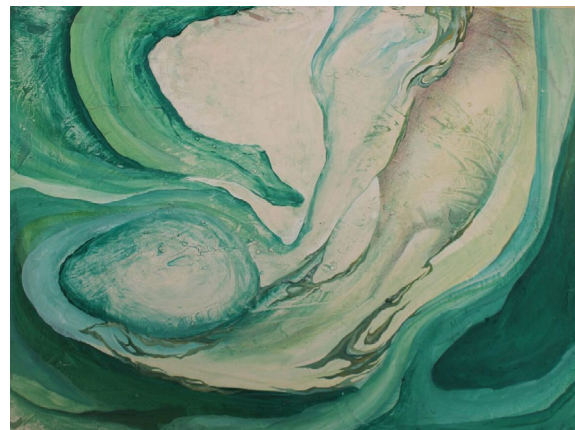
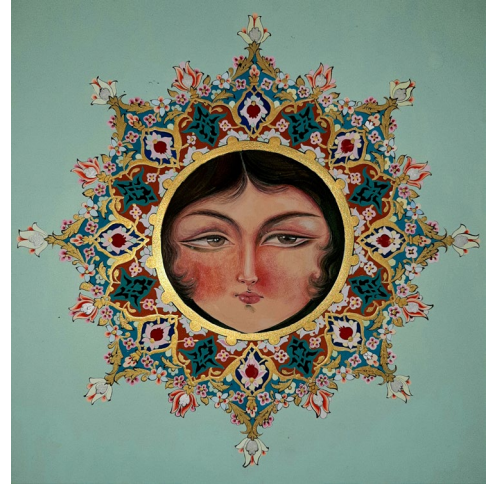
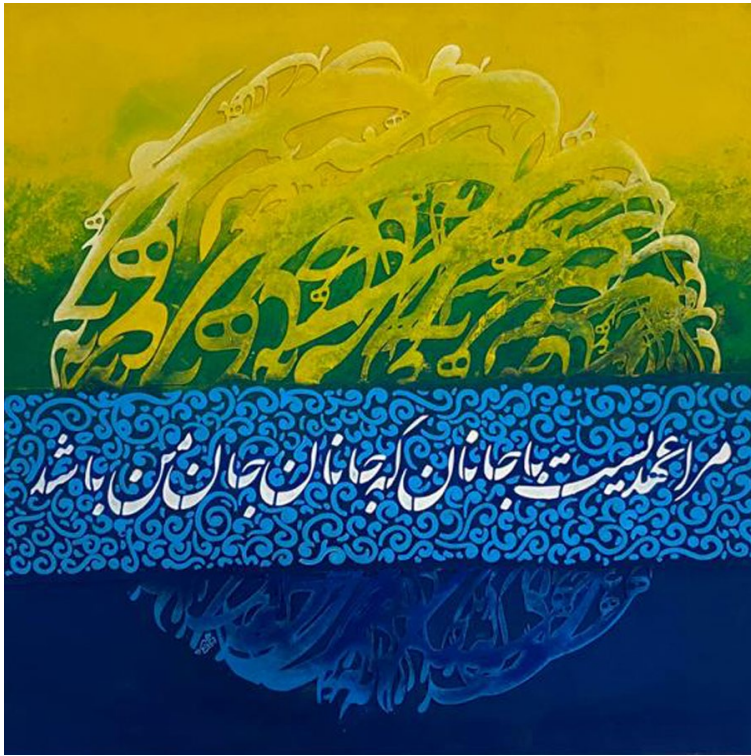
داشتیم که کیفیت آثار هنرمندان را مدنظر قرار دهیم تا با رأی مدیر هنری و دیگر صاحب نظران، آثار منتخب در نمایشگاه به نمایش درآیند.

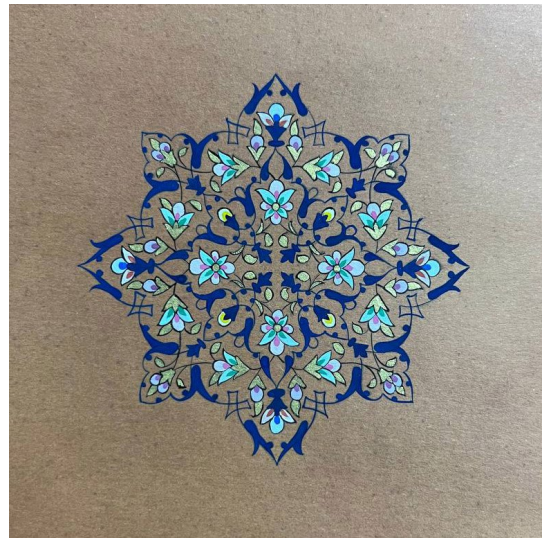
هنرمندان ما استقبال خیلی خوبی از جشنواره پانزدهم داشتند و مانند دیگر حوزه های هنر اعم از موسیقی، تئاتر، خوشنویسی و دیگر عرصه ها، هنرمندان تجسمی نیز کاملاً همراه شدند اما به دلیل وجود محدودیت در فضای نمایشگاه، نتوانستیم آنچنان که باید پذیرای آثار متعدد هنرمندان باشیم.

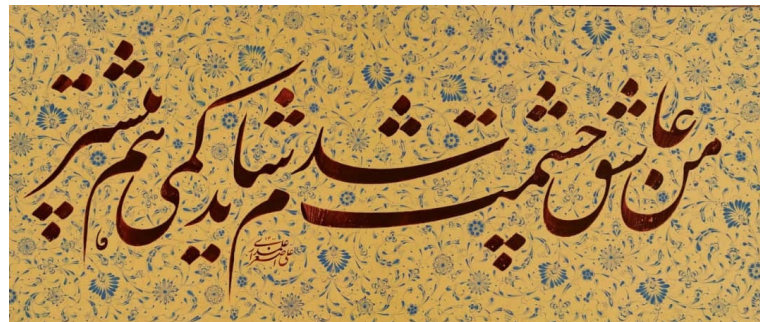
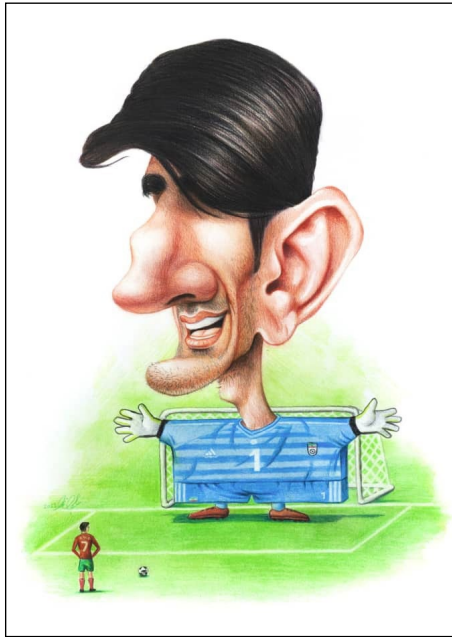
برای برگزاری بهتر جشنواره باید مسیری را تعریف کنیم. یکی از بهترین مسیرها، برگزاری کارگاه های تخصصی و در ادامه آن، برگزاری رویدادهایی است که باعث ایجاد یک فضای رقابتی بین هنرمندان اقصی نقاط کشور شود. این سیاست هم رشد هنرمندان را در پی خواهد داشت و هم موجب هم افزایی و تبادل سلیق و اطلاعات گوناگون در این حوزه می شود. ■

نقطه قوت حوزه تجسمی در استان بوشهر، وجود هنرمندان و استعداد های هنری فوق العاده در این حوزه است. در نقطه به نقطه استان از وجود هنرمندان توانمندی برخورداریم و باید فرایند شناسایی و تبلور این استعداد ها را در سطح جامعه هنری بهبود ببخشیم. اولین مسئله جدی در حوزه هنر، داشتن برنامه است که شامل استعدادیابی و توانمند سازی هنرمندان از طریق ارائه آموزش های تخصصی است. توانمند ساختن هنرمندان نیازمند برخی الزامات است که یکی از آنها، وجود مراکز و مجتمع های آموزشی مجهز به ابزار و اقلام تخصصی هر رشته است برای اینکه بتوانیم آنها را در اختیار نوجوانان و جوانان قرار دهیم. در وهله بعدی نیازمند تماشاخانه ها و نگارخانه هایی هستیم که هنرمندان بتوانند آثار خود را در آنها عرضه کنند.

یکی از جدی ترین سیاست های ما در این دوره، فراهم ساختن عرصه برای حضور همه هنرمندان بود، اما به دلیل محدودیتی که در برپایی نمایشگاه وجود داشت، این الزام را

هنرمندان تجسم هنر در تهران

نعیمه فاضلی قلعه ماکانی / سید زهرا حسینی / سپیده حسین جواد / عطیه خان حسین آبادی / کمیل پور اکبر
لیلی تیموری نژاد / اسماعیل خدا بنده / سید محمدرضا حسینی / حسن علیپور / مهدی فرخی / نوید اچگان / مرتضی رحمتی

مدیر کل استان

محمد خراسانی زاده

نصیر بشیری

مدیر هنری بخش «تجسم هنر» استان تهران

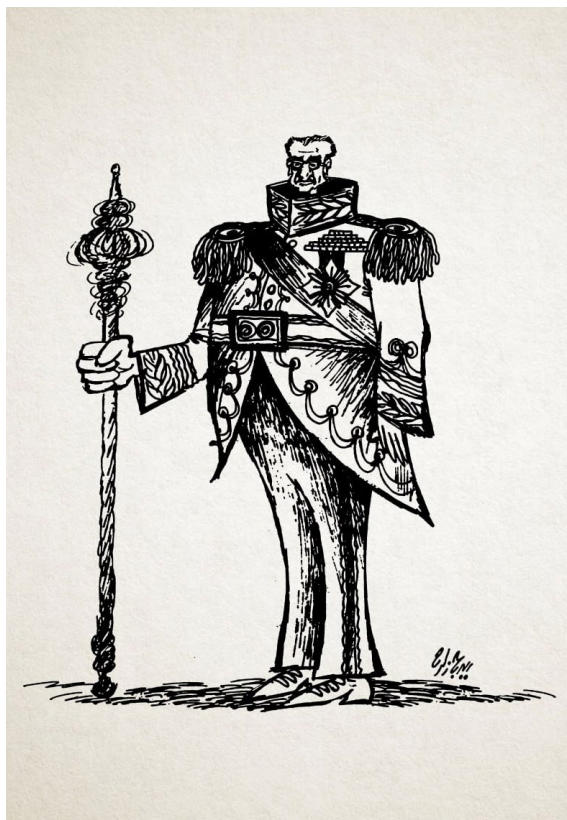
فضایی برای بازنمایی هویت‌های متکثر ایرانی

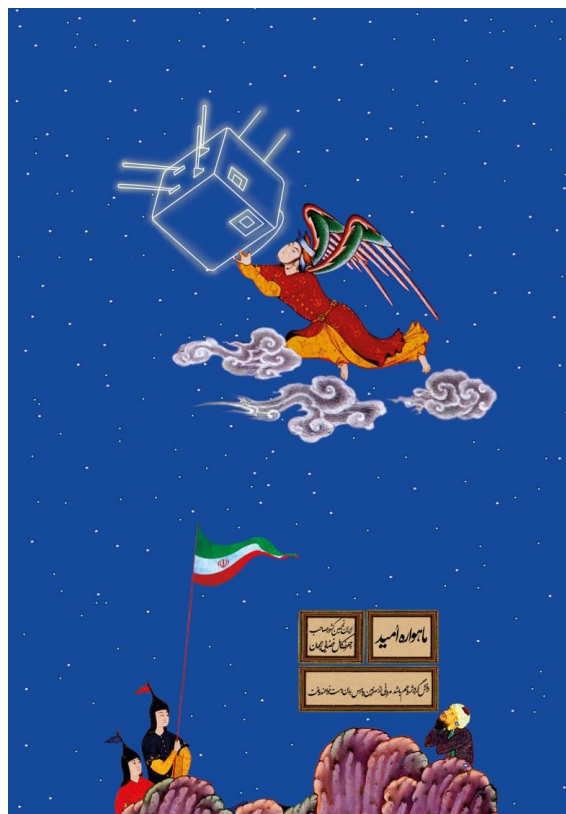
که علاقه‌مندان هنرهای تجسمی برای فراگیری و شکوفایی استعدادهای خود در تهران، اقدام به مهاجرت به این استان کنند. در اصل، استان تهران، چکیده‌ای از هنرمندان کل کشور را در خود جای داده و به نسبت دیگر استان‌ها دیدگاه بومی‌کم‌رنگ‌تری به هنرمندان دارد.

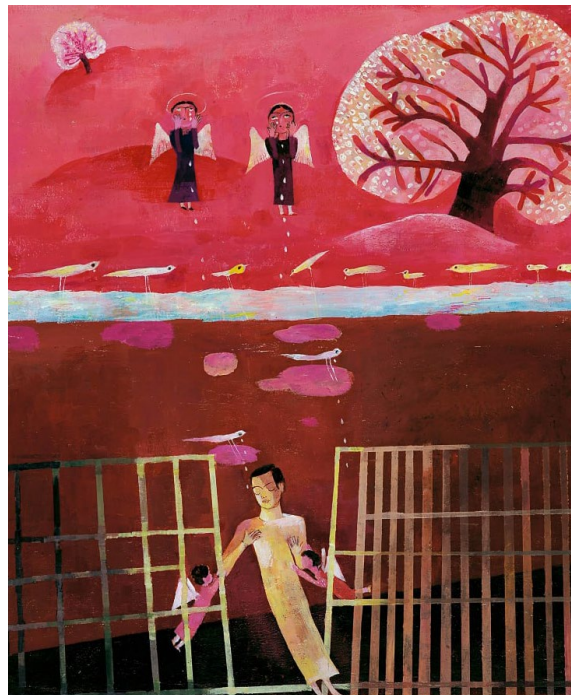
در این دوره از هنرمندان فعال رشته‌های تصویرسازی و گرافیک تهران دعوت به عمل آمد تا براساس آثار آنها با موضوع ایران، نمایشگاه استان تهران شکل بگیرد. این هنرمندان هرکدام با پیشینه‌ای از استان‌های دیگر در تهران مشغول به فعالیت بوده و در این دوره تمرکز بر هنرمندان فعال و مرتبط با موضوع نمایشگاه بوده است. لزوم برقراری چنین دیدگاه‌های بدیعی، نیازمند فراروی از گفتمان مرکزگرایی غالب است. ایران را باید به گونه‌ای دیگر تعریف کنیم و شروع آن می‌تواند از چنین جشنواره‌هایی باشد. سیاست‌های جدید و اهداف بدیعی باید داشت تا بتوان آینده‌ای پویا را رقم زد. ■

ایران، بازنمایی از هویت‌های متکثر است. این هویت‌ها ذیل قومیت‌ها، ادیان، جغرافیا و سنت‌های عمیق تاریخی سالیان سال در کنار یکدیگر به زیستن ادامه داده‌اند. ایران، روح جمعی مردمان، درون قلمرویی مشخص است. این روح جمعی نیازمند توجه سیاستگذاران و اندیشمندان دولتی است. هر استعداد هنری باید در همان اقلیم فرهنگی-جغرافیایی‌اش فرصت رشد و نمو داشته باشد. به همین جهت، ایجاد فضایی از توزیع اعتبارات و جشنواره‌ها در سراسر کشور خواهد توانست نسل جدیدی از هنرمندان را وارد گفتمان رسمی از مفهوم ایران کند و از تشتت نیروهای مذکور و جذب آنان در مدار نیروهای گریز از مرکز، مؤثر باشد.

استان تهران به واسطه امتیاز پایتخت ایران بودن، طی سالیان متمادی مرکز جریان‌های هنری در کشور بوده است؛ حضور نگارخانه‌های متعدد و حرفه‌ای، دانشگاه‌ها و آموزشگاه‌های مهم هنری در این استان باعث شده است

هنرمندان تجسم هنر در کرمان

شیوا خسروی / جلال مرتضوی / فاطمه سالاری / حبیبه شریف / نرگس فرامرزیپور / سمانه رنجبر
نسیم مولایی مقبلی / مهران سیفعلی پور / پروین مرتضوی / خدیجه افضلی پور / صدیقه وزیری / محسن عادل

مدیر هنری

جلال مرتضوی

بهرام مسلمی مهنی

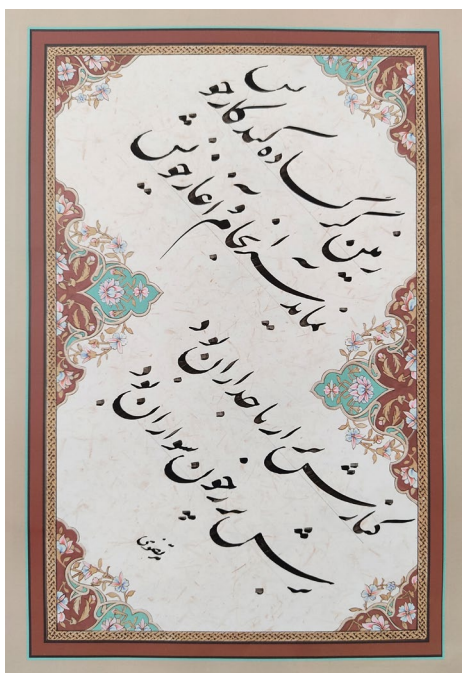
مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی جنوب کرمان

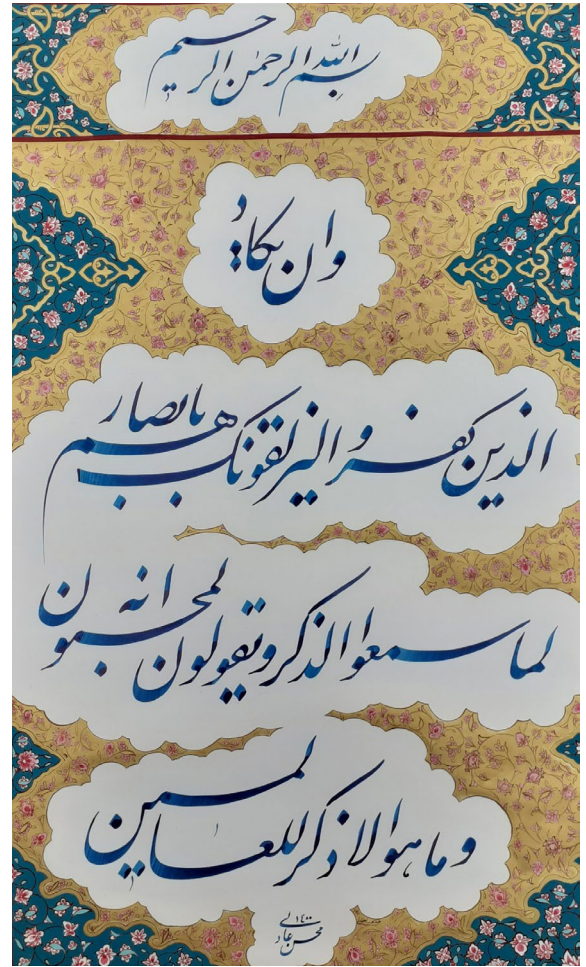
هنرهای هویت ساز تجسمی

دومین جشنواره هنرهای تجسمی فجر جنوب کرمان در حیرت برقرار شد. براین اساس، پس از اعلام فراخوان، بیش از ۷۰ اثر از هنرمندان گوناگون رشته های نقاشی، گرافیک، خوشنویسی، تذهیب طراحی ارم، عکاسی، طراحی دیوارکوب و مجسمه به دبیرخانه جشنواره ارسال شد. از میان آثار ارسال شده ۵۰ اثر از ۱۲ نفر از هنرمندان پذیرفته شدند و به نمایشگاه راه پیدا کردند.

امسال سه جشنواره برای اجرا در ایام الله دهه فجر برنامه ریزی شده بود که از این تعداد، جشنواره هنرهای تجسمی و تئاتر فجر برگزار شد و جشنواره موسیقی نیز از ۲۸ بهمن ماه تا ۳ اسفندماه در میدان امام حسین (ع) شهر حیرت برگزار می شود. امیدواریم در سال ۱۴۰۲ با تکمیل زیرساخت های لازم، در مجتمع فرهنگی هنری حیرت، فرهنگسرا راه اندازی شود. ■

هنرهای تجسمی حائز نقشی اساسی و بی بدیل در هویت سازی هستند. هنرمندان، معماران روح بخش جامعه اند که با خلق آثار هنری، مفاهیم عمیقی را مردم منتقل می کنند. هنرمند، پلی از احساس به سمت مفهوم می زند. هر قطعه عکس هنری برابر با هزاران کلمه است و در عصر ارتباطات نقش هنرهای تجسمی کمتر از ادبیات و نمایش نیست. هنرهای تجسمی قادر است واقعیت های جامعه را بدون کلام به جامعه منتقل کند. اولویت ما در سال ۱۴۰۲ برگزاری جشنواره و نمایشگاه هنرهای تجسمی خواهد بود. قصد داریم با تعمیر و نوسازی ساختمان قدیمی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان حیرت، نگارخانه هنرهای تجسمی را نیز راه اندازی کنیم. همزمان با برگزاری پانزدهمین جشنواره تجسمی فجر،

چهارمحال بختیاری

هنرمندان تجسم هنر در چهارمحال بختیاری

اله یار اکبری / امین پاسی شیرازی / صفورا کریمی / مینو کیومرثی / محمد رسول عسگری / سید علیرضا امامیان
سحر شمسی پور / حمزه علی قادری / پیمان رفیعی / پدرام فرخ نیا / محمد رضا یدالهی / فارسانی / عباس امانی

مدیر هنری

بهرام شمسی پور

پیام احمدی

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان چهارمحال و بختیاری

یک جشنواره گرم زمستانی!

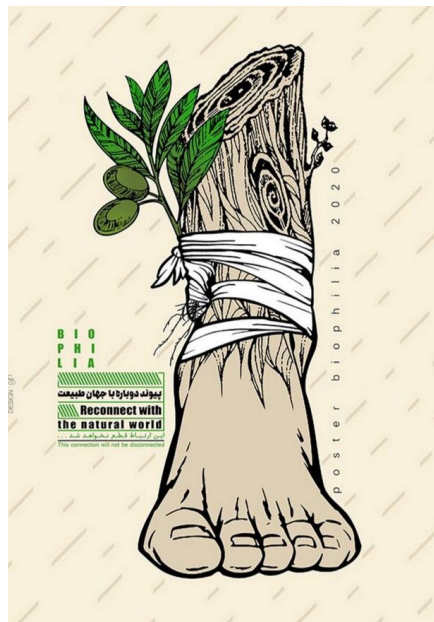
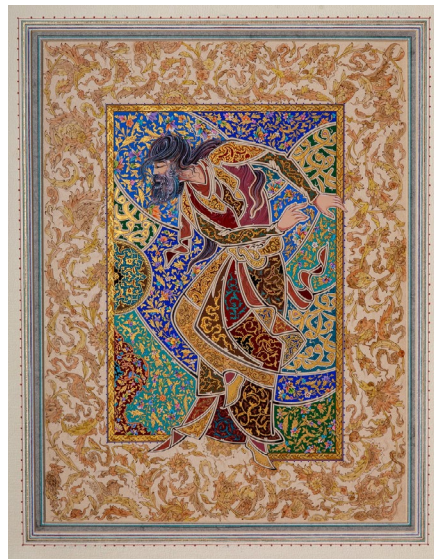
ظرفیت‌های زیرساختی و حمایت‌هایی که در توان داشتیم، در خدمت عموم هنرمندان بوده‌ایم و امیدواریم سایر ادارات دولتی نیز با خرید آثار این هنرمندان گرانبه به هنرهای تجسمی استان رونق بیشتری بخشند.

سیاست‌گذاری انجام شده در استان چهارمحال و بختیاری مبتنی بر برگزاری نمایشگاهی با سطح کیفی بالا و استفاده از تمامی ظرفیت‌های هنرهای تجسمی و در کنار آن، حضور مقامات استانی در نمایشگاه و ترغیب ایشان برای حمایت هرچه بیشتر از این هنر است. در جشنواره امسال، دو حوزه محتوایی مفهومی و هنری را همزمان پیش بردیم و استقبال خوب هنرمندان از تمامی رشته‌های مربوط به حوزه هنرهای تجسمی، نویدبخش یک جشنواره گرم در زمستان است.

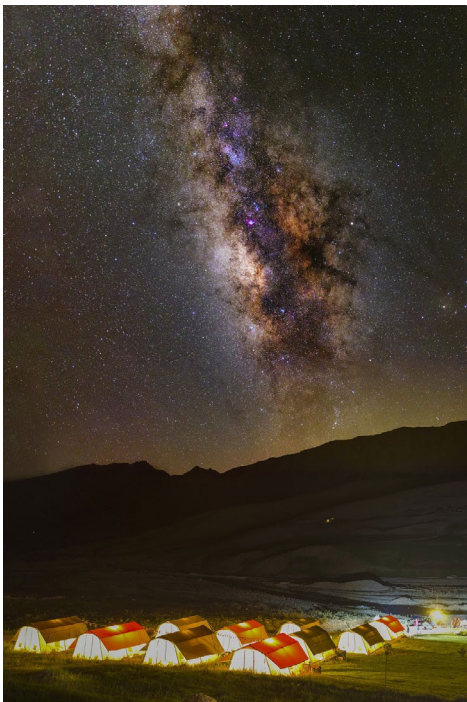
برگزاری همزمان جشنواره تجسمی فجر در پایتخت و مراکز استان‌ها فرصتی ویژه برای هنرمندانی است که مجال شرکت در جشنواره سراسری را نیافته‌اند. این اقدام به دلیل انگیزه‌بخشی به هنرمندان و وارد ساختن آنها به چرخه رقابت، جای قدردانی و تشکر دارد. ■

هنرهای تجسمی در استان چهارمحال و بختیاری قدمتی دیرینه دارد. در سال‌های اخیر، به واسطه نگاه ویژه به کارآفرینی در حوزه هنر، صنایع هنری ویژه‌ای همچون مینا و خاتم در برخی از روستاهای استان رونق خاصی گرفته‌اند. سایر هنرهای تجسمی از نقاشی و عکاسی تا سفال و خوشنویسی و... هم در اقصی نقاط استان با حضور هنرمندان و هنرجویان این رشته‌ها پیش می‌رود. یکی از عمده چالش‌های پیش روی هنرمندان، کمبود نگارخانه و در کنار آن موزه هنرهای معاصر است که اساتید استان را در زمینه نگهداشت آثار فاخر با چالش روبه‌رو کرده است.

در کنار اشتیاق خوب جوانان استان به هنرهای تجسمی، شرایط اقتصادی خانواده‌ها مانع از رشد و اعتلای هنری شده و نبود بازار مناسب برای تولیدات هنری به عنوان یک عامل ضد تبلیغی بزرگ، هنر، هنرمندان و خانواده‌های هنرجویان را به چالش کشیده است. در چنین شرایطی رونق بخشی به هنرهای تجسمی به واسطه حمایت‌های ادارات و نهادهای دولتی ممکن خواهد بود. در مجموعه فرهنگ و ارشاد اسلامی استان چهارمحال و بختیاری با در اختیار قرار دادن

هنرمندان تجسم هنر در خراسان جنوبی

محمود دلخوش / محمد رزوی / لطف الله قائمی / حمیدرضا سجاده / ریحانه صحرانورد / سید حمید حقی
امیرحسین نبوی / وحید فنودی / آسیه رضائی / فرشته رحمانی / منصور سلیمانی / غلامرضا بی‌باک

مدیر هنری

امیر اکبرپور

سید علی زمزم

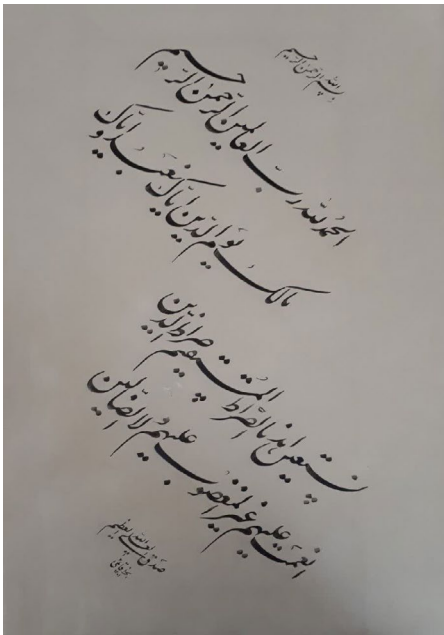
معاون امور هنری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خراسان جنوبی

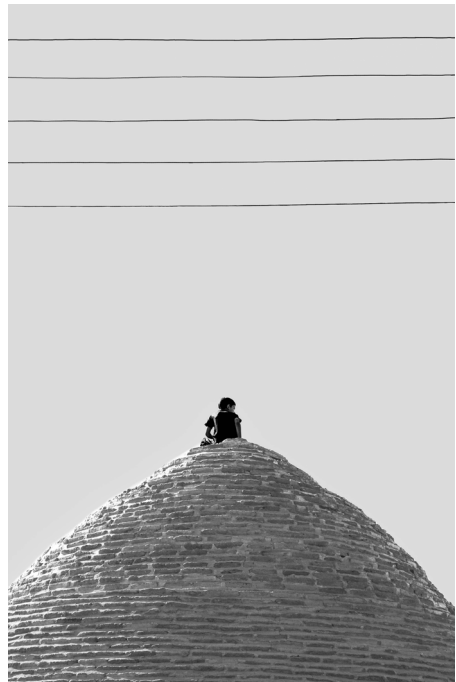
مسئولین موضوع آموزش را دریابند

به این صورت است که دبیرخانه به طور مستقیم با هنرمند مورد نظر ارتباط می‌گیرد. در سال‌های قبل، به این صورت بود که دبیرخانه منتخبی از آثار را برای استان‌ها به نمایش می‌گذاشت، اما در سال گذشته و امسال این اتفاق نیفتاد و با بهره‌گیری از توان هنرمندان بومی استان، نمایشگاهی برپا شد. در سال‌های گذشته آثار برگزیده جشنواره به استان‌ها ارسال می‌شد که در نوع خود اتفاق مثبتی بود و هنرمندان استانی که توان دیدن آثار را در تهران نداشتند، می‌توانستند در استان خودشان به تماشای آثار بنشینند و با آثار روز هنری آشنا شوند. این اتفاق در نوع خود، اقدامی مفید و پربار بود و امیدواریم باز هم تکرار شود. ■

یکی از مهم‌ترین کاستی‌های ما در حوزه هنرهای تجسمی به بحث آموزش بازمی‌گردد. انتظار داریم مسئولین محترم توجه ویژه‌ای به این موضوع داشته باشند و اساتید خوب و بنامی را برای ارائه آموزش‌های هنری به استان معرفی کنند. در زمینه زیرساخت‌ها هنوز برخی شهرستان‌های مانگارخانه مناسبی برای به نمایش گذاشتن آثار هنری خود ندارند، البته ما در ابتدای سال چهار نگارخانه را در سطح استان راه‌اندازی و آنها را تکمیل و تجهیز کرده‌ایم. اکنون به تجهیزات دیگری هم نیاز داریم که درخواست آن را به مسئولین ذیربط ارائه داده‌ایم و هم‌چنان منتظر پاسخ هستیم. در زمینه انتخاب هنرمندان و برگزاری نمایشگاه، روال کار

هنرمندان تجسم هنر در خراسان شمالی

حسین معماری / مینا اخلاقی / حسن نجاری اول / داریوش ثاقبی / سحر عبدالاهیان مقدم / مسعود بهشتی
مبین یزدانی / ایمان اصغری / اعظم طالبی / عفت بهاری / زهره بابایی / شمسی فرسوده ثانی

مدیر هنری

مسعود بهشتی

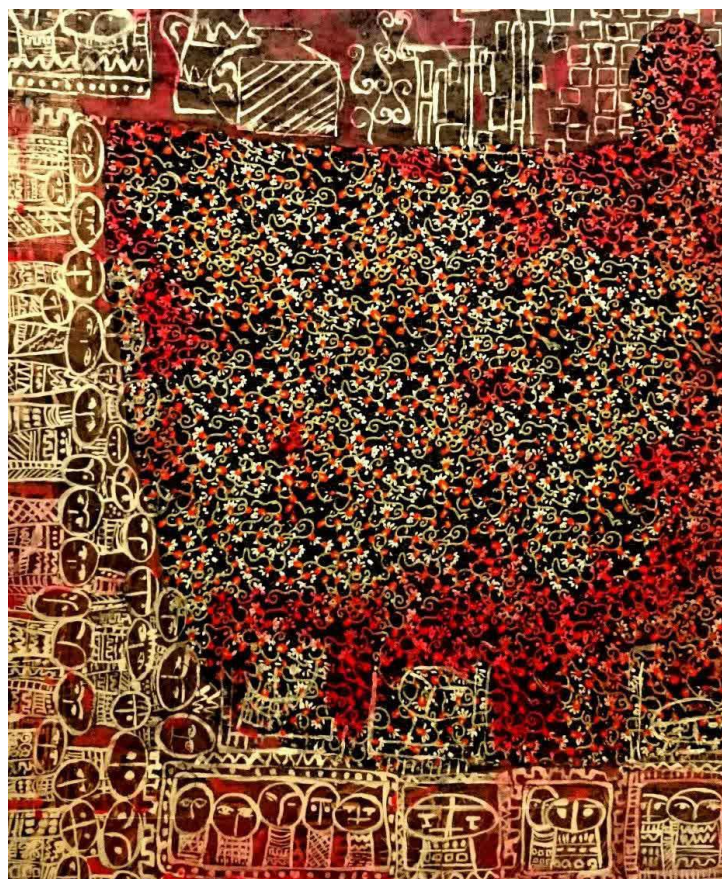
تقی صادقی

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خراسان شمالی

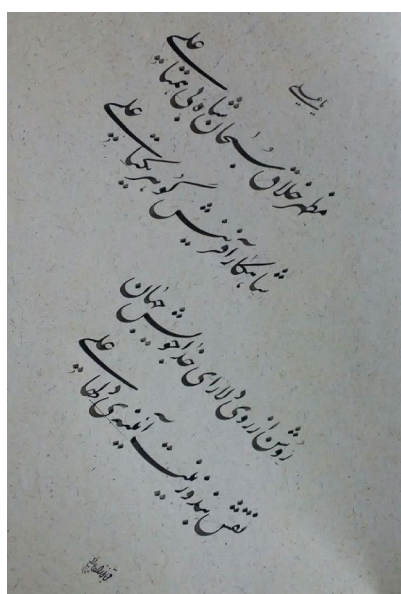
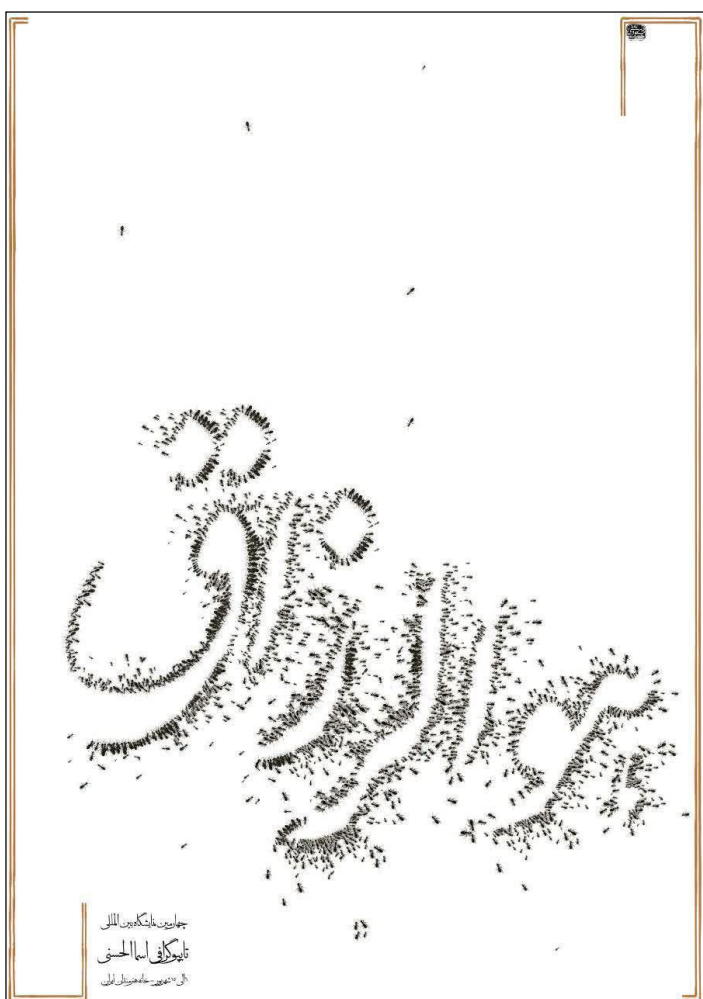
چگونه کمبودها را برطرف کنیم؟

استان، امسال در جشنواره به گونه ای برنامه ریزی شد که همه شهرستان ها نقش موثری داشته باشند. بخش «تجسم هنر» جشنواره که به نمایش آثار هنرمندان استان تعلق دارد، نقش بسیار موثری در فعال ساختن هنرمندان استان ها داشته است. با توجه به اینکه امسال در خراسان شمالی، برنامه ریزی فراگیری صورت گرفته و همه شهرستان ها درگیر این رویداد شده اند، هنرمندان استقبال خوبی از جشنواره هنرهای تجسمی فجر داشته اند. باید برنامه ریزی لازم جهت حضور اساتید بنام کشوری در رشته های مختلف تجسمی صورت پذیرد. همچنین در صورتی که برگزاری کارگاه های تخصصی در دستور کار استان ها قرار گیرد، هم به تولید اثر منجر می شود و هم به روزرسانی اطلاعات هنرمندان فعال در این حوزه انجام خواهد شد. ■

هرکس با هر مسئولیت و توانی که دارد موظف است جریان هنر متعهد و حقیقی را در جامعه ساری و جاری سازد. هنرهای تجسمی به عنوان یکی از پر مخاطب ترین هنرها از اهمیت ویژه ای برخوردار است. خراسان شمالی به واسطه وجود استعدادها، هنرستان ها و رشته های هنری در دانشگاه های خود همواره در جشنواره های ملی و بین المللی هنرهای تجسمی، صاحب رتبه و مقام بوده است و این نشان می دهد که هنرمندان ما در این حوزه فعال اند. نبود نگارخانه های خصوصی و عدم رونق اقتصاد هنرهای تجسمی به عنوان محرکی برای تولید آثار هنری در منطقه، با برنامه ریزی و مشارکت بخش خصوصی و ادارات دولتی همسو، قابل بررسی و رفع خواهد بود. باتوجه به وجود استعدادهای گوناگون در شهرستان های

نابود فلک رده در شیشه یونی بود

هنرمندان تجسم هنر در خراسان رضوی

محسن توسلی / حسین طالبی / هاشم طلائیان بجستانی / لاله خرازیان / مهدی اشراقی / جلیل صابری محمودی
هادی خورشیدی / امیر عنایتی / هادی دربان حسینی / محمد حسین ماستیانی / حسین نیک طلب / امین هنر تبار
حسین نقیب

مدیر هنری

حسین رزاقی

محمد حسین زاده عیش آبادی مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خراسان رضوی توسعه عدالت فرهنگی

نیز جلسه و ارتباط داشته باشیم تا بتوانیم بهترین‌ها را برای حضور در جشن پیروزی انقلاب اسلامی گرد هم آوریم. لازم است از همه نهادها، سازمان‌ها، فعالان و متخصصان فرهنگی و هنری استان که در این مسیر همراه‌مان بودند، تشکر کنم. حضور استان خراسان رضوی در جشنواره هنرهای تجسمی فجر به واسطه مشارکت و کمک آنها صورت گرفته و امید است با تداوم همکاری‌های درخشان، در آینده اتفاقات بهتری را رقم بزنیم. سعی ما بر این است که در همه ایام سال ضمن بهره‌گیری از ظرفیت نگارخانه‌های دانشگاه‌ها، نگارخانه‌های موجود در سطح شهر مشهد مقدس و حتی فضاهای عمومی‌تری مانند مساجد، رابطه اقشار گوناگون مردم را با هنرهای تجسمی تقویت کنیم. ■

جشنواره هنرهای تجسمی فجر جزو جشنواره‌هایی است که به دلیل ماهیت، تنوع در رشته‌ها و همچنین امکاناتی که هنرمندان تجسمی در مقایسه با سایر هنرمندان نیاز دارند، گستره و فراگیری بیشتری دارد. همین امر سبب می‌شود تا يك هنرمند از راه دور هم که شده بتواند آثار خود در زمینه هنرهای تجسمی را ارسال کند و این موضوع، فرصتی در راستای تبیین و توسعه عدالت فرهنگی است. همان‌طور که برنامه‌ریزی کرده بودیم، نقش‌آفرینی استان خراسان رضوی در جشنواره با هدف ارائه آثار هنرمندان استانی و به‌خصوص هنرمندان ساکن شهرستان‌ها در دستورکار قرار گرفت و به واسطه همکاری و همراهی با واحدهای دانشگاهی، مسیر خوبی رقم خورد. ما تلاش کردیم به‌طور مستمر نه فقط با هنرمندان که با استادان دانشگاه

هنرمندان تجسم هنر در خوزستان

منوچهراییلیایی / مهدی ساکی / آرش نیک نژاد / فهیمه کریمیان / سعاد حاتمی نیا / عبدالقهار عامریان
بختیار سامه / مژگان زمانی / احمد سعدونی / ابراهیم دلاوران / مهران شیدا / رضا زدوار

مدیر هنری

امیر عبیدادی

رضا کلاه کج

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خوزستان

نگارخانه استاندارد نداریم

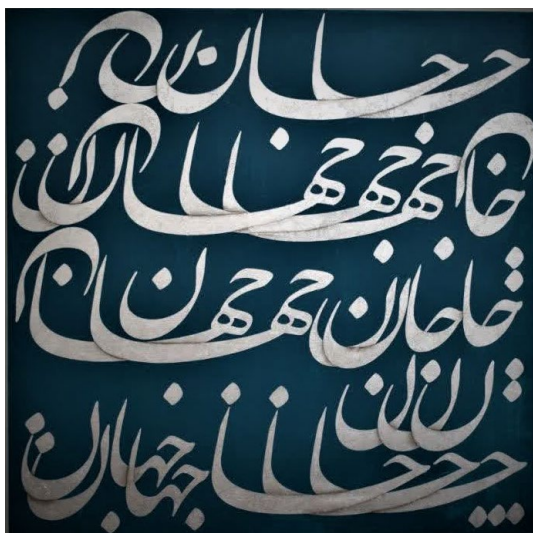
نمایشگاه، تقدیر از افتخارآفرینان و برگزیده های عرصه هنری های تجسمی استان (در سال گذشته) و همچنین تجلیل از مفاخر هنر استان بود.

استان خوزستان به رغم بهره مندی از پیشینه ای بسیار غنی در عرصه هنرهای تجسمی و ضمن با برخورداری از استعداد های درخشان، با مشکلات و چالش های عدیده ای مواجه است. واگذاری غیر کارشناسی موزه هنرهای معاصر اهواز به بخش خصوصی در دوره مدیران قبلی به موضوعی چالش برانگیز در سطح استان تبدیل شده و همین امر، موجب آسیب بخش های زیادی از ساختمان موزه و تعطیلی کامل تنهاترین و بزرگترین پناهگاه هنرمندان تجسمی استان از سال ۹۴ تاکنون شده است. یکی از مشکلات کنونی ما در شهر اهواز، کمبود شدید فضای فرهنگی و هنری است، هم اکنون شهر اهواز فاقد نگارخانه ای استاندارد و درخور شأن هنرمندان استان است. ■

برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر، فرصت مناسبی برای تعامل و ارتباط هر چه بهتر جامعه هنری بوده و مهم ترین دستاورد آن ارتقای آگاهی هنرمندان و رشد هنر معاصر ایران است. جشنواره تجسمی فجر باید دارای کارکرد الهام بخشی و انگیزه بخشی به دیگر جشنواره های مهم کشور و الگویی مطلوب برای آنها باشد. ضمن این که یکی از راه های تداوم بخشی به این رویداد مهم فرهنگی هنری، ارتقای کیفی آثار بر اساس مؤلفه های فرهنگی دوران معاصر کشور است. مادر اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خوزستان، همگام با تقویم اجرایی جشنواره در سطح کشور نسبت به تشکیل ستاد برگزاری، انتخاب دبیر هنری، جمع آوری آثار هنرمندان و ارسال آن به دبیرخانه مرکزی اقدام کردیم و خوشبختانه مقدمات برگزاری هرچه باشکوه تر این رویداد با مشارکت هنرمندان فراهم شد. مهم ترین برنامه های استان طی برگزاری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، برگزاری

هنرمندان تجسم هنر در زنگان

فاطمه بیات / مسعود تاران / سیده کبری حسینی / بهرام علی حمیدی / مهدی خدایی / محمد رحیمی
ایرج شاهمرادی / صبا صحبت لو / مهسا محبوبی اصل / ناصر محمدی / رضا نجفلو

مدیر کل استان

امراله حسینی

محمد مهدی ولیزاده

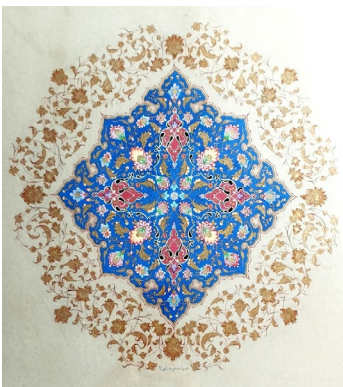
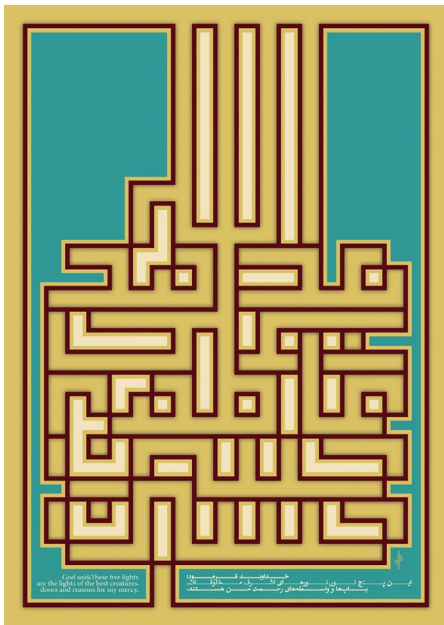
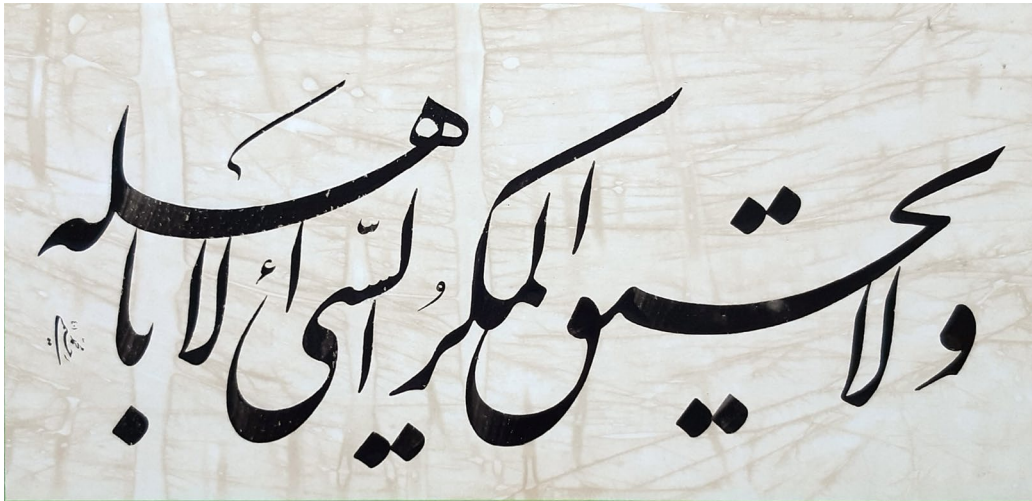
مدیر هنری بخش «تجسم هنر» استان زنگان

تمرکززدایی؛ نیاز مهم هنر کشور

نیست و تمرکززدایی، نیاز مهم عرصه هنر در کشور است. این بخش البته شبیه یک کارگاه آموزشی هم بود و بار آموزشی آن برای هنرمندان جوان بسیار مهم و ارزشمند است. هنرمندان با مشاهده آثار یکدیگر می‌آموزند که چگونه دید هنری بهتری برای خلق اثر داشته باشند و همچنین با شیوه‌های متفاوت اندیشیدن به هنر و خلق اثر آشنا می‌شوند. هنرمندان در این گردهمایی از انزوا خارج شده و ضمن مواجهه با پیشکسوتان هنری و هنرمندان جوان، حال و هوایشان عوض می‌شود و در آینده آثار بهتری را خلق می‌کنند. در کنار همه این موارد، نکته قابل توجه این است که فجر، توانسته هنر ملی ما را به برهه مهمی از تاریخ پیوند بزند و با بکارگیری رویکردی مثبت در راستای کشف استعداد های جوان و بررسی داشته‌های هنری‌مان، اجتماعی ارزشمند ایجاد کند. ■

هنر و هنرمند همواره بر جامعه اثرات مثبتی داشته‌اند و هر رویداد هنری که برگزار می‌شود، طبعاً در همین مسیر حرکت می‌کند. برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر در هراستان، اتفاقی را به وسعت ایران رقم زده است. این رویداد مسلماً برای هنرمندان و به‌خصوص هنرمندان جوان‌تر انگیزه ایجاد می‌کند تا به خلق اثر هنری بپردازند و آفرینش آثار هنری در جامعه ما به‌عنوان یک چرخه مثبت و البته اثرگذار بر روند کار هنری هنرمندان به قوت خود باقی بماند. جشنواره‌ها می‌توانند علاوه بر اثرگذاری بر هنرمند و مسیر هنری‌اش، بر جامعه هم تأثیرات مثبتی بگذارند و توجه عموم را به هنر جلب کنند.

از این رو بخش «تجسم هنر» را باید یکی از اتفاقات امیدبخش جشنواره دانست که نشان می‌دهد مسئولان حواسشان هست که همه‌چیز در تهران و برای تهران

هنرمندان تجسم هنر در سمنان

اسماعیل طحان/ رضا حمیدی مطلق / حبیب الله برزجان/ مینا مختاریان / علیرضا صداقتی
زهره پازوکی / اشرف مختاری

مدیر هنری

مهدی پازوکی

فرشید فلاح لاله زاری

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان سمنان

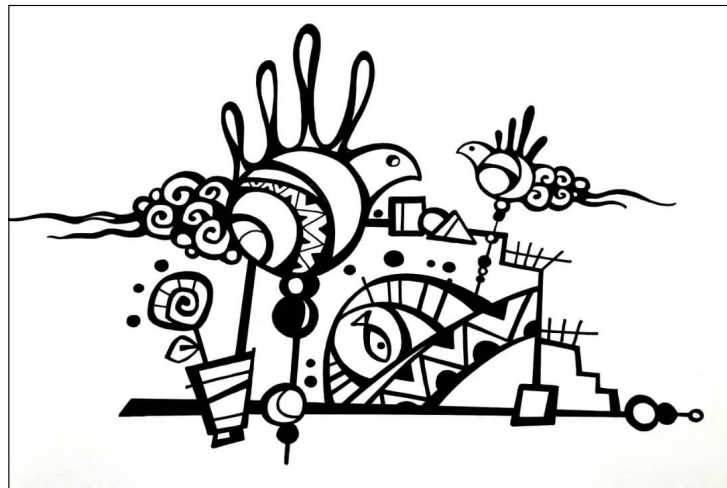
ظرفیت‌های شناخته نشده استان سمنان

قالب ظروف قابل مصرف ساخته می‌شود اما سفال هنری شامل مجسمه و تابلو است. در زمینه ساخت سفال هنری، هنرمندان بسیار سرشناسی در شاهرود و سمنان مشغول فعالیت هستند.

ما با اتکا به توانمندی هنرمندان مان در رشته‌های هنری مختلف به‌ویژه در زمینه سفال و سرامیک، جشنواره هنرهای تجسمی فجر را طراحی می‌کنیم و در نظر داریم نشاطی جمعی میان هنرمندان این عرصه ایجاد شود. تولیدکنندگان آثار هنری در زمینه سفال، سرامیک و آثار گرافیکی، جملگی از اندیشمندان و فرهیختگان جامعه به حساب می‌آیند. در تلاشیم با حضور در چنین رویدادهایی، امکان تبادل تجربه میان هنرمندان فراهم شود و سطح کیفی آثار افزایش پیدا کند. همچنین استعدادیابی هنری یکی دیگر از اهداف مهمی است که مدنظر داریم. جشنواره‌های هنری باید با کارگاه‌های آموزشی تلفیق شوند. در کنار بحث جشنواره، موضوع برگزاری کارگاه‌هایی که از قبل آنها بتوان به آموزش نیروهای جوان پرداخت، اتفاق مهمی است. لازم است در کنار جشنواره هنرهای تجسمی فجر، جشنواره‌های هنری دیگری نیز شکل بگیرد تا بیش از پیش به ارتقای انگیزه هنرمندان منجر شود. ■

استان گوهرخیز سمنان، استانی کویری است که مردمان آن از قدیم با ساخت آثار و صنایع دستی برآمده از خشت و گل و سفال مأنوس بوده‌اند. شهر دامغان نیز با چند هزار سال پیشینه، در زمینه هنرهای تجسمی بسیار فعال است. در شهرستان‌های استان مانند شاهرود، عناصر نصب‌شده در سطح شهر نشان می‌دهد که هنردوستی، جزو ذائقه مردم است و هنرمندان مجسمه‌ساز و طراحان خلاق در این دیار زندگی می‌کنند. همچنین وجود کارخانه‌های متعدد ارائه‌دهنده طرح، المان و بسته‌بندی در کنار چاپخانه‌های فراوان باعث شده است که استان سمنان در زمینه گرافیک نیز پیشرو و دارای سوابقی درخشان باشد. در ارزیابی و آمایش هنری که از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام شده، سمنان به عنوان استانی خلاق در عرصه سفال نام گرفته است. شاید در این زمینه آوازه بعضی شهرها مثل لاله جین و میبد بیشتر شنیده شده باشد اما سمنان در حوزه سفال بی‌نظیر است.

هم‌اکنون ۱۰۰ کارگاه تولید سفال در شهر سمنان و ۱۰۰ کارگاه در شاهرود، فعال هستند و آثار تولیدی آنها به هیچ وجه جنبه بازاری ندارد و فقط سفال هنری تولید می‌کنند. تفاوت سفال بازاری و هنری در این است که سفال بازاری در

سیستان و بلوچستان

هنرمندان تجسم هنر در سیستان و بلوچستان

سعید محمد شه بخش / مهدی نجار پیشه / حسن اصغری / ابوالقاسم نعمت شهر بابکی / محبوبه کشته گر
مهدی شریفی / ادهم بلوچ نژاد / صادق سوری / احمد بستانی / علی پیران / بهروز بربار / محمود میر یزرگ

مدیر کل استان

علی سرگزی

حمیده یعقوبی

مدیر هنری بخش «تجسم هنر» استان سیستان و بلوچستان

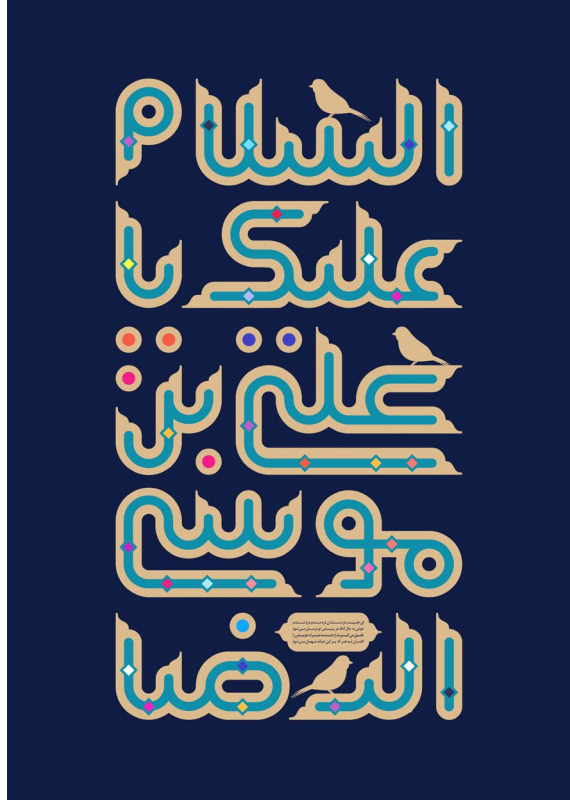
آثار هنری در پستو مانده اند!

دور بودن از مرکز و کمبود امکانات لازم، ازجمله معضلاتی است که همواره با آن مواجهیم. این وضعیت باعث شده است که کارهای هنرمندان خوب استان در پستوی خانه‌هایشان بماند و فضایی برای ارائه و جایی در مارکت هنر کشور نداشته باشند. از مسئولان کشور تقاضا داریم که به استان سیستان و بلوچستان و کمبود امکانات آن توجه بیشتری داشته باشند و به ما کمک کنند تا بخشی از کمبودها را برطرف کرده و موانع را از پیش پای هنرمندان استان برداریم.

«تجسم هنر» از این رو برای ما بسیار مهم و ارزشمند است که فضایی برای حرف زدن، تماشای هنر و ایجاد ارتباط ایجاد می‌کند. همچنین امیدوارم می‌کند به این که با کمک مسئولان بتوانیم اوضاع هنر را در استانمان بهبود بخشیم. امیدوار می‌مانیم... ■

هنرمندان استان سیستان و بلوچستان در پانزدهمین جشنواره تجسمی فجر حضور پررنگی داشتند. این حضور که نشان از روحیه انقلابی هنرمندان دارد، همیشگی بوده و آنها همواره نشان داده‌اند که با حفظ همین روحیه پای انقلاب و هنرشان ایستاده‌اند. بخش «تجسم هنر» هم یکی از بخش‌های خوب جشنواره است که نشان می‌دهد مسئولان تلاش دارند هنرمندان استانی را در سراسر کشور فعال نگه دارند و به آنها فضایی برای ارائه کارهایشان اختصاص دهند. لازم نیست که این اتفاق، حتماً در قالب رقابت رخ دهد. همین که هنرمندان بدانند این امکان وجود دارد که نتیجه یک عمر کار و فعالیت هنری خود را در فضایی نمایش داده و دیده شوند، بسیار ارزشمند است.

سیستان و بلوچستان استانی پهناور است. اگرچه هنر در آن قدمتی دیرینه دارد و هنرمندان بسیاری هم دارد، اما

در باغ ولایت گل دولیووست رضا
نویید ماسو زوگه ایستدانی
سرو چهرن گشای میووست رضا
زیرا به نهان دامن آهوست رضا

این مکتوب در عرصه به ششصد و شصت و شش سال پس از وفات مولانا محمد باقر خراسانی است

علی بن موسی بن جعفر معروف
به نام امام ششم (۱۴۸۱-۲۰۳۰ ق)
هشتاد و نهمین امام شیعه است
از سال ۱۴۸۱ تا ۲۰۳۰ ق

در باغ ولایت گل دولیووست رضا
نویید ماسو زوگه ایستدانی
سرو چهرن گشای میووست رضا
زیرا به نهان دامن آهوست رضا

هنرمندان تجسم هنر در فارس

مجید رستگار / محسن زرکش / محمد اوجی نژاد / مهرنوش دشتی زاده / امیرحسین عبادیان / محسن گل آرایش
احمد رضا سهرابی / محمدحسین اکبری / آمنه محسنی / علیرضا عباسی / صولت اله باصری / معصومه زارع شیبانی

مدیر هنری

محمد جواد زارع مهذبیه

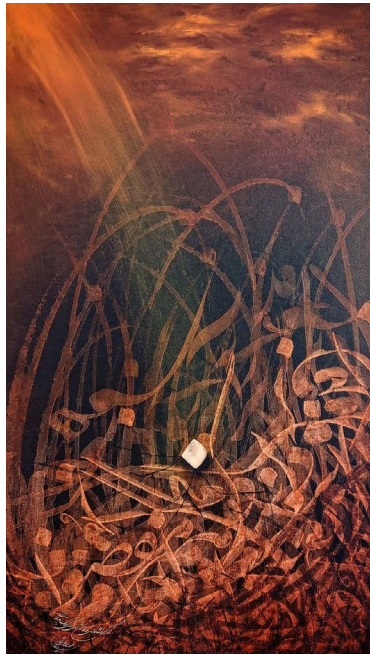
حمیدرضا قانع

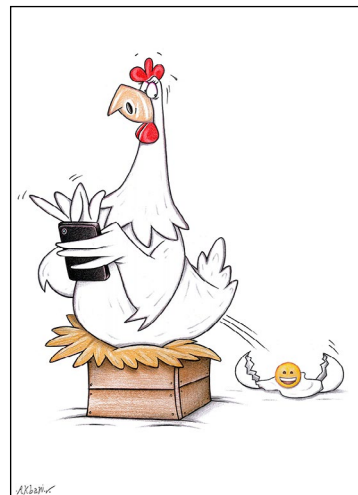
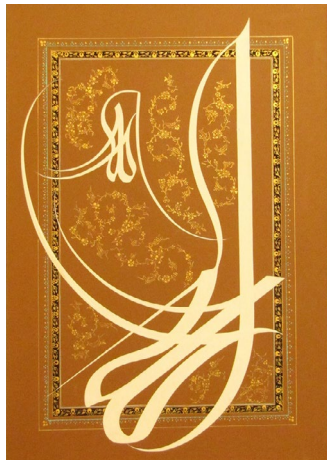
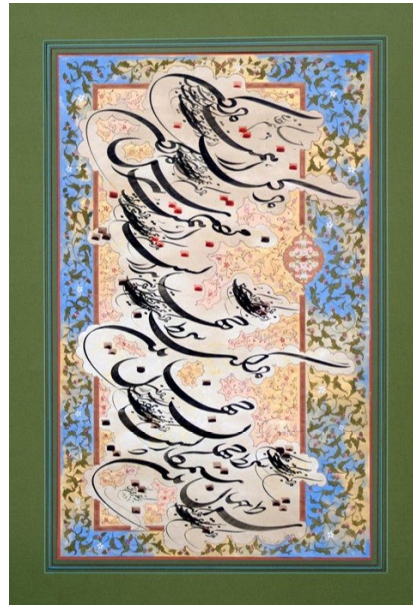
مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان فارس

چالش‌های هنرمندان نوپا و نگارخانه‌های دولتی

هنرهای تجسمی در استان فارس از دیرباز به‌طور جدی دنبال شده و از نظر کمیت هنرمندان و سطح کیفی آثار هنری بسیار غنی هستیم. در فارس، ۳۷ شهرستان داریم که در هر شهرستان حداقل ۱ یا ۲ هنرمند در عرصه هنرهای تجسمی اعم از خوشنویسی، نقاشی خط و سایر شاخه‌های مربوط به هنرهای تجسمی فعالیت می‌کنند. شهر شیراز نیز به‌طور خاص در زمینه هنرهای تجسمی فعال بوده و به واسطه وجود تشکلهای سازمان‌یافته‌ای مثل خانه طراحان انقلاب اسلامی و انجمن تجسمی استان، همواره حرف‌های جدی برای گفتن داشته است. نگارخانه‌های خصوصی در شهر شیراز بسیار زیاد است اما یکی از چالش‌های ما در استان، مسئله نگارخانه‌های دولتی است که با استفاده از ظرفیت آنها بتوانیم به هنرمندان نوپا خدمات ارزان ارائه دهیم تا از این طریق، برای فعالیتهای حرفه‌ای مهیا شوند. ■

پس از اینکه فراخوان جشنواره هنرهای تجسمی فجر منتشر شد، از طریق تشکلهای تجسمی استان با همکاری بسیج هنرمندان و جمع دیگری از فعالان هنری، فراخوان را در گروه‌های مختلف هنرمندان توزیع و منتشر کردیم. خوشبختانه شمار آثار ارسال‌شده قابل توجه بود و جزء استان‌هایی هستیم که بیشترین تعداد آثار را ارسال کرده‌اند. این سازمان‌یافتگی در عرصه هنرهای تجسمی باعث شد که کار ما در ادارهکل فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز راحت‌تر شود. این‌که بخش‌هایی از جشنواره به مراکز استان‌ها منتقل شده، باعث می‌شود شور و هیجان بیشتری میان علاقه‌مندان ایجاد شود. از آنجاکه در برخی استان‌ها تعداد هنرمندان فعال در عرصه هنرهای تجسمی قابل توجه است، انتقال بخش‌هایی از جشنواره به مراکز استان به برگزاری بهتر این رخداد هنری کمک خواهد کرد.

درد عاشق تو شب و روز خاتم چرخ
شب که کنی سحر بازار کن خاتم چرخ
بی جمال آسمانی تو در خاتم چرخ
بکس عشق و نصیب تو خاتم چرخ

هنرمندان تجسم هنر در قزوین

حمیده سبحانی فرد / محمد جمالی / مسعود امامقلی / محمد تواره / فاطمه شفیعی ها / محمد رازقی / بهادر پگاه
بهروز مقدم / بهنام شیر محمدی / جعفر ربیعی / امیر محمد محمد رحیمی / زهرا دوستی

مدیر کل استان

محمد حسین فائزی

علی کاظم‌لو

مدیر هنری بخش «تجسم هنر» استان قزوین

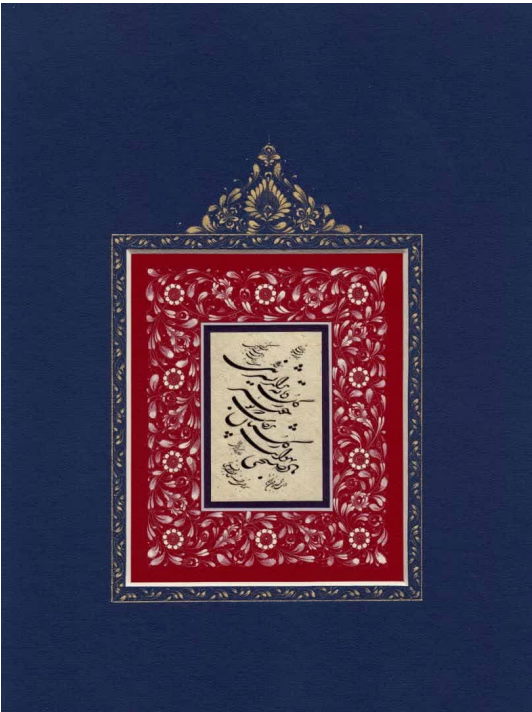
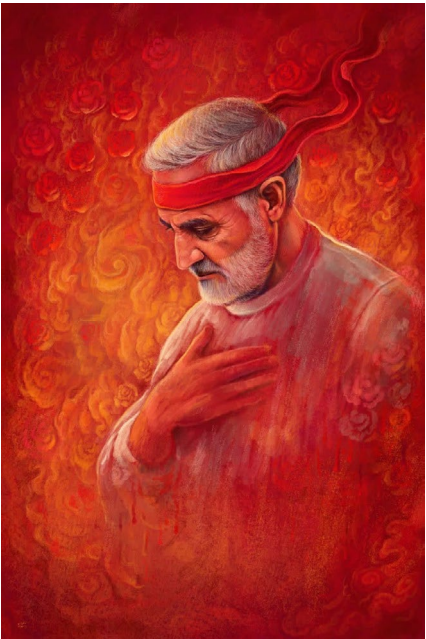
میدان در سیطره جوان‌ها

به لطف خدا آثاری در جشنواره ارائه شد که کار هنرمندان حرفه‌ای است. هنرمندانی که از رده سنی زیر ۳۰ سال تا سنین بالاتر در میان آن‌ها دیده می‌شوند. بسیاری از آنها تاکنون موفقیت‌هایی در عرصه فعالیت خود نیز داشته‌اند و برخی در دوره‌های گذشته «طوبای زرین فجر» را هم دریافت کرده‌اند. یکی از سیاست‌های ما این بود که به جای معرفی ۱۲ نفر با ۱۲ اثر، ۱۲ فضا را در یک نگارخانه مطلوب در اختیار هنرمندان قرار دهیم. بنابر این شد که به‌طور تقریبی به هر هنرمند یک فضای ۴ متری تخصیص داده شود تا کارهایش را به نمایش بگذارد. این اتفاق، هم به نمایشگاه تنوع می‌دهد، هم برای مخاطب حظ بصری دارد و هم سطح هنر استان و بهترین آثار هنری را در یک فضا کنار هم جمع می‌کند.

همچنین در چنین فضایی هنرمندان رشته‌های مختلف بیشتر با هم آشنا می‌شوند و طبیعتاً این آشنایی می‌تواند به افزایش سطح تعامل میان آن‌ها و تقویت روحیه کار فرهنگی و هنری در استان بینجامد. همدلی بیشتر میان هنرمندان باعث می‌شود که به امید خدا در دوره‌های بعدی با دست پرتی در جشنواره هنرهای تجسمی فجر حضور داشته باشیم. ■

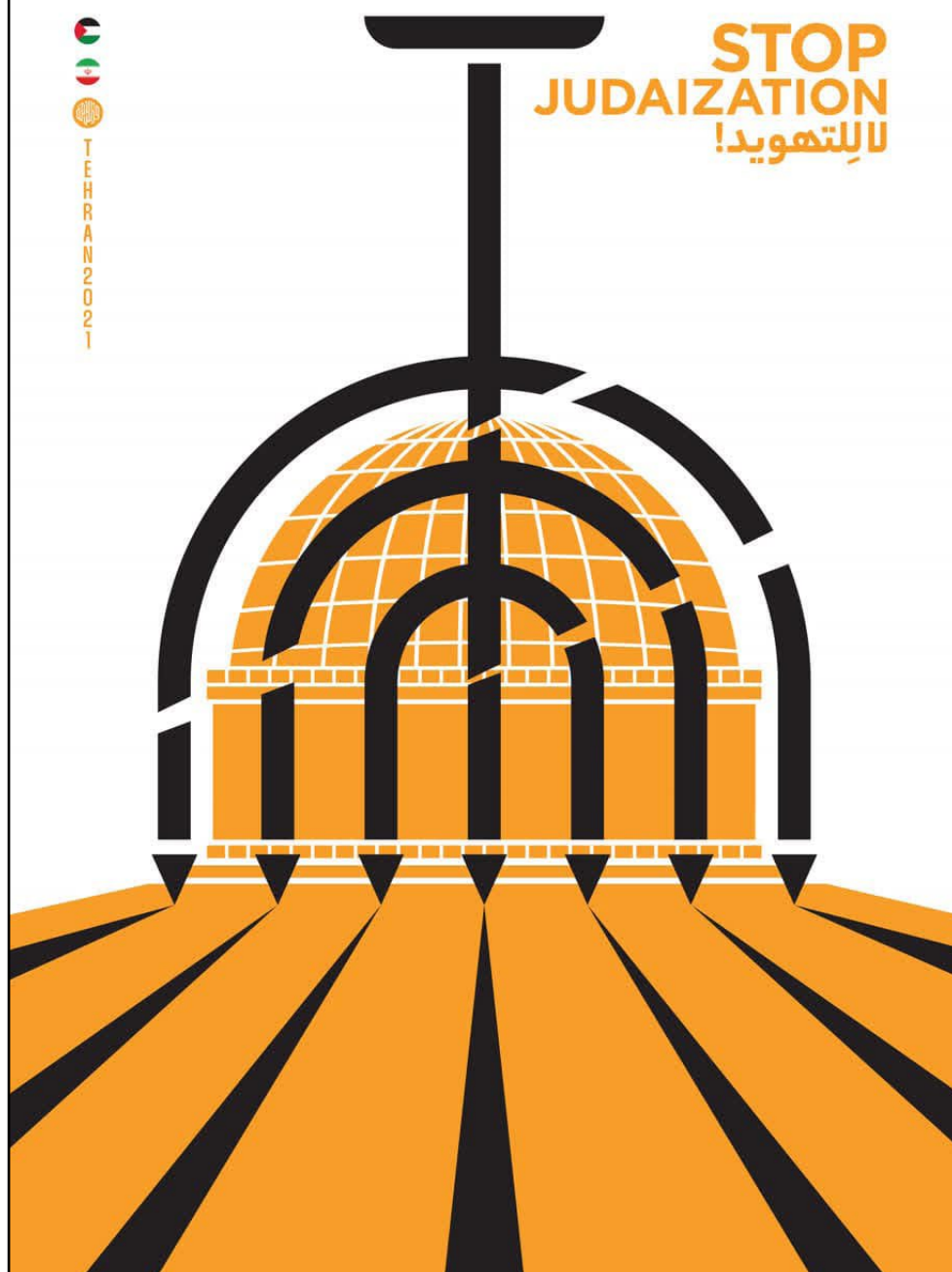
تلاش ما همواره بر این بوده که به هنرمندان جوان میدان بدهیم و راه را برای ادامه مسیر هنری‌شان هموارتر کنیم، اما صرفاً به این موضوع اکتفا نکرده‌ایم و حواسمان بوده که جشنواره جای جوان‌های حرفه‌ای است. همه می‌دانیم که قرار نیست در جشنواره‌ها فقط هنرمندانی که سن پایینی دارند شرکت کنند، بلکه باید تلاش کرد سطح حرفه‌ای جشنواره‌ای به بزرگی و سابقه هنرهای تجسمی فجر، حفظ شود و به هنرمندانی فضای کار داد که عیار هنرشان نسبتاً بالا باشد. همچنین تلاش کردیم چشم‌انداز و نگاهمان صرفاً به هنرمندان جوان شناخته‌شده محدود نشود و در پی یافتن استعدادهای تازه و چهره‌های جدید هم باشیم. از این رو حتی به هنرمندان خوش‌قریحه روستایی هم سر زدیم و اتفاقاً به آثار آن‌ها توجه ویژه‌ای داشتیم. البته در چند رشته هم نتوانستیم هنرمند جوان شاخص را پیدا کنیم و برای حفظ کیفیت آثاری که ارائه می‌شود، سراغ هنرمندان شناخته‌شده و به اصطلاح چهره هم رفتیم؛ یعنی هم تلاش کردیم جوان‌گرایی را لحاظ کنیم و صرفاً به سراغ افراد مطرح استان نرویم و هم در این راه، کیفیت را فدای شعار جوان‌گرایی نکردیم.

TEHRAN 2021

STOP
JUDAIZATION
لا لتهويد!

هنرمندان تجسم هنر در قم

زهرامبیدی / حسین چمن خواه / سیدعلی قافله باشی / زهرا ارشادی حسن عزیزی / نفیسه تقوی / مریم پیروزمهر
جلال محدثی / روح اله پروین / مصطفی احمدی میاندشتی / مازیار بیژنی / مسعود شجاعی طباطبایی

مدیر هنری

ابراهیم سلیمانی فرکی

امیرعلی عموزاده

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان قم

حرم و هنر

شده‌اند. زمانی می‌توانیم بگوییم رویکردمان یک رویکرد روشن و قوی است که عقبه‌سازی کنیم. باید مثل جشنواره فیلم فجر، هنرمندان را در سطوح مختلف ارزیابی کنیم؛ مثلاً هنرمندان نیمه حرفه‌ای و حرفه‌ای. در این صورت هر سال، آثار قابل استفاده بهتری ارائه می‌شود.

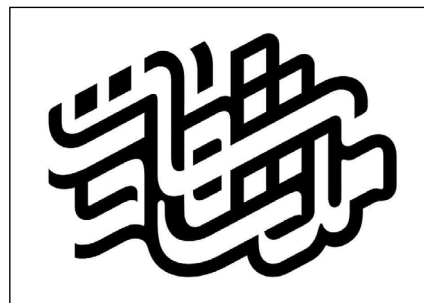
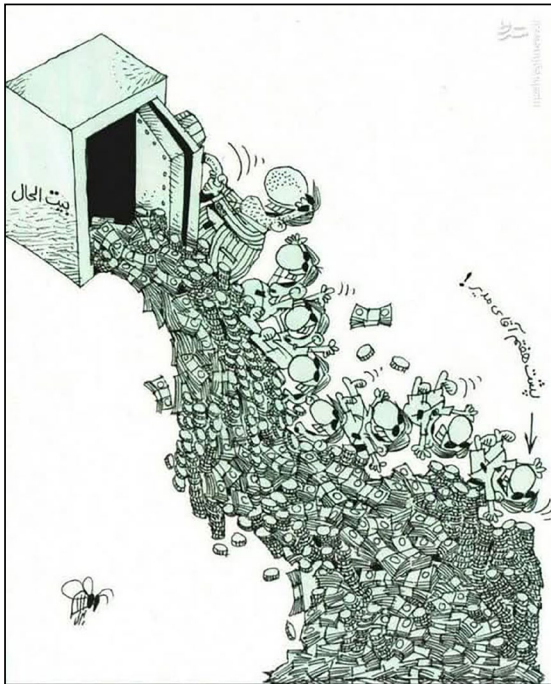
بحث دوم در حوزه هنرهای تجسمی، آموزش است. نه تنها آموزش رشته‌های تخصصی، بلکه باید آموزش‌های فکری، فرهنگی و فلسفی را در زمینه هنرهای تجسمی افزایش دهیم. برای مثال اگر هنرمندی بخواهد مجسمه‌ای حماسی برای تقویت روحیه حماسی مردم بسازد باید حداقل یکبار شاهنامه را از ابتدا تا انتها خوانده باشد و آن حس را در درون خود ایجاد کرده باشد. لازم است این نکته را لحاظ کنیم که هنر، معرفت و شناخت باید با یکدیگر عجین شوند تا هنرمندان بتوانند آثار قابل قبولی ارائه کنند. ■

با توجه به موقعیتی که قم؛ شهر کریمه اهل بیت (ع) دارد، تلفیق فضای معنوی با رویکرد هنری هنرمندان تجسمی، زمینه‌ای را فراهم می‌کند که آثار هنرمندان ماندگارتر شود و به بیان دیگر، آثار خلق شده، تلفیقی از معنویت، هنر و معرفت باشد. بخش «تجسم هنر» تعامل بسیار مطلوبی با اداره کل ما داشته و جا دارد که از عوامل و دست‌اندرکاران آن تشکر و قدردانی کنیم. اخیراً توافقی ضمنی نیز صورت گرفته که بر مبنای آن، مافضاهایی را در اطراف حرم حضرت معصومه (س) در نظر داشته باشیم که با حضور برخی از هنرمندان استان قم و تهران و هنرمندان مطرح ملی در آن فضا، طی چند روز چند اثر ماندگار و دائمی در حوزه‌های مختلف هنرهای تجسمی بر در و دیوار حرم شکل بگیرد.

ما در حوزه‌های مختلف به‌ویژه هنرهای تجسمی، هنرمندانی را داریم که به صورت حرفه‌ای وارد جشنواره

هنرمندان تجسم هنر در کردستان

فواد نگهدار / سامان صولی / مهنا منوچهری / محمد عبدی / روناک مروتی / پیمان گله داری / سروه قادری
مریم اصلانی / اسمعیل خانی / معین شریفی / فرید نازاری / فاطمه مروتی

مدیر هنری

مهدی توکلی

علی اصغر دریایی

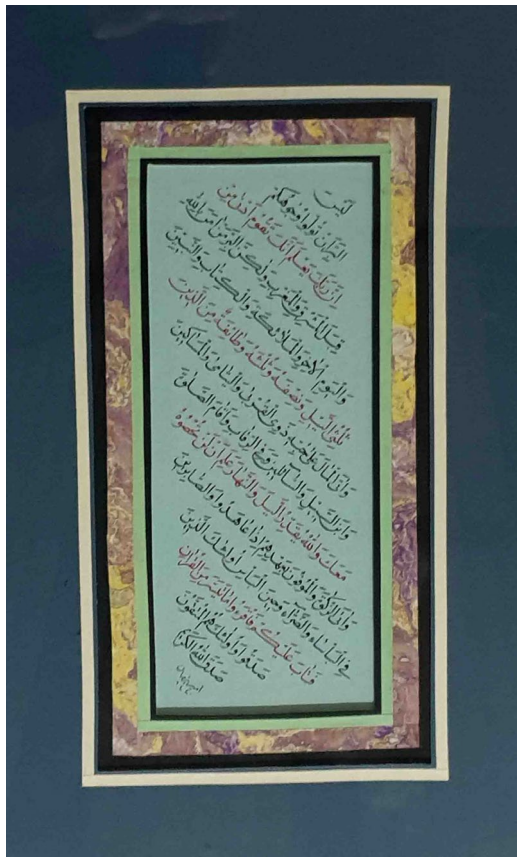
مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کردستان

کشف ظرفیت های هنر استان

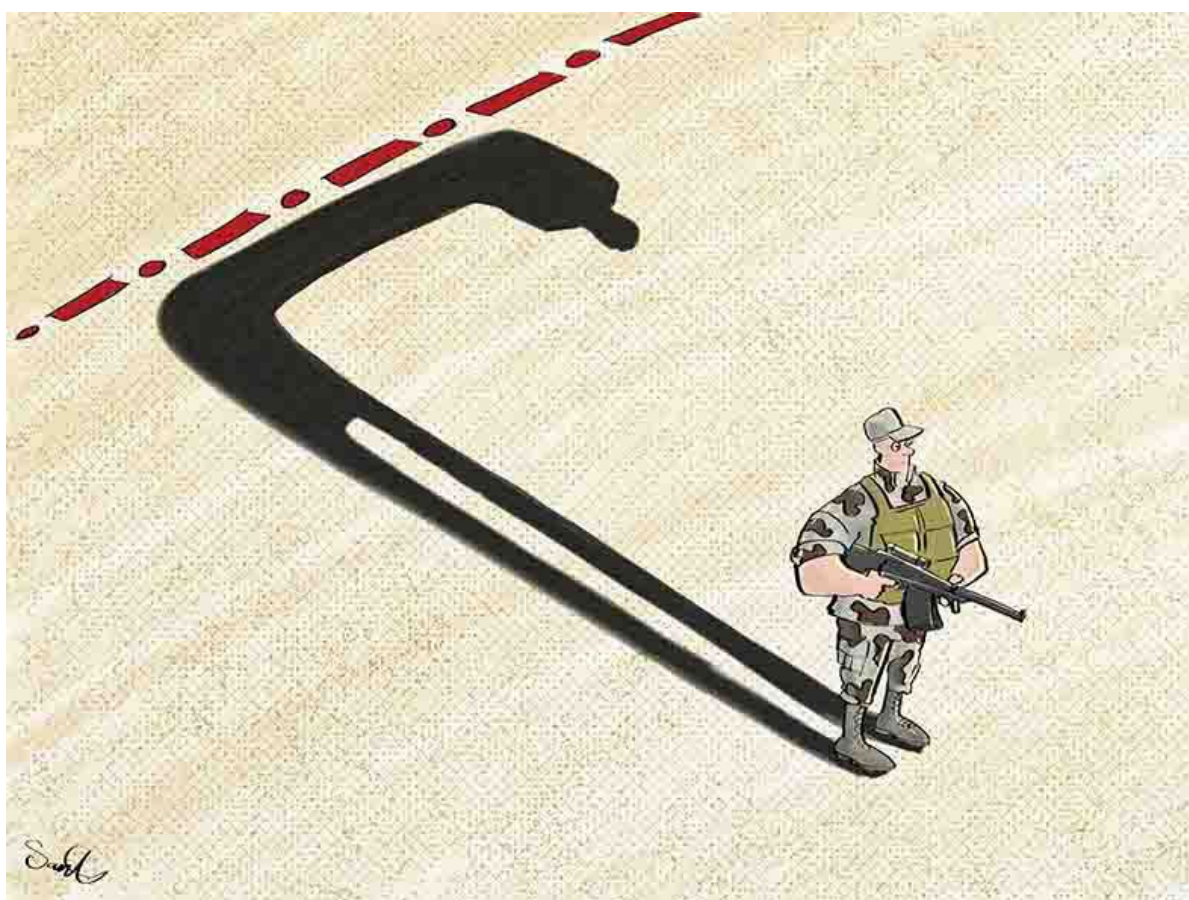
ظرفیت ها در راستای تعالی فرهنگ و هنر استان بهره ببریم.

در نمایشگاه هنرهای تجسمی فجر استان همدان، ۵۵ اثر از ۱۸ هنرمند در رشته های تذهیب، نقاشی، عکاسی، خوشنویسی، گرافیک، تصویرسازی و مجسمه سازی در نگارخانه سوره به نمایش درآمد. ظرفیت های هنری استان کردستان بیش از این است و ضرورت دارد که رویدادهای هنری ملی مانند فجر به این استان بیایند. در نمایشگاه «تجسم هنر» ما ۵۵ اثر به نمایش در می آید که عدد کمی نیست و می تواند در سال های آینده افزایش پیدا کند. از آقای «مهدی توکلی» مدیر هنری مان که با پیگیری و تلاش مستمر باعث شد بخش «تجسم فجر» در استان کردستان کار خود را آغاز کند، قدردانی می کنم. اگر تلاش های ایشان نبود، ما نمی توانستیم میزبان فجر استانی باشیم. ■

برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر در مقیاس استان ها ایده و فکر بسیار خوبی است. وقتی غالب رویدادهای ملی در سطح پایتخت و مرکز برگزار می شوند، لازم است تمرکز را بشکنیم و رویدادهای هنری را به استان ها بیاوریم، چراکه دستاورد مثبتی برای استان ها خواهد داشت. باید یادآور شوم که در حوزه های فرهنگی و هنری استان کردستان، استعداد های زیادی وجود دارد که هنوز ناشناخته مانده اند، یکی از اثرات خوب برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر در استان کردستان، کمک به کشف استعداد های پنهان استان است. این رویداد می تواند ما را در مسیر رسیدن به ظرفیت های فرهنگی و هنری یاری کند. در روستاهای استان گنجینه های پنهان هنری و فرهنگی وجود دارد که برگزاری این رویداد سبب می شود ما ظرفیت های پنهان استانمان را بباییم و از این

هنرمندان تجسم هنر در کرمان

سیدمجید هاشمی / حمیدرضا روحانی / فرزاد میرحسینی / فائزه پایور / مهری سپیدکار / مرضیه غلام شاه
مناصفی زاده / دنیا امام حسینی / هدی شهیدی / محمد صالح رزم حسینی / مهلا میرزایی باغینی / زهرا تیموری

مدیر هنری

میثم ثمررخی

محسن روحی

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کرمان

استان کرمان در هنرهای تجسمی پیشتاز است

محل موزه هنرهای معاصر صنعتی در معرض نمایش قرار خواهد داشت. در کنار این نمایشگاه، برنامه‌های جانبی تقدیر از هنرمندان برتر، نگارخانه برتر، آموزشگاه برتر، کارگاه‌های آموزشی و رونمایی از کتاب و شب شعر انقلاب نیز برنامه‌ریزی شد. هرچند هنرمندان استان در جشنواره تجسمی امسال و سال‌های گذشته، شرکت کرده‌اند و در مواردی هم موفق به کسب مقام شده‌اند، اما یکی از برنامه‌های پیش‌روی ما، سوق دادن هنرمندان برای شرکت در تمامی بخش‌های جشنواره طی سال‌های آتی است. از دیگر اقدامات پیش‌بینی‌شده برای دوره‌های آتی می‌توان به برگزاری دوره‌های آموزشی استانی جهت تقویت تولیدات موضوعی در بخش‌های مختلف هنرهای تجسمی، تلاش برای تمرکززدایی از پایتخت و برگزاری جشنواره در استان‌های کشور اشاره کرد تا در نهایت، آثار برگزیده در نمایشگاه «تجسم هنر» به نمایش درآیند. ■

استان کرمان از چند جهت در هنرهای تجسمی پیشتاز و دارای ظرفیت است. وجود موزه هنرهای معاصر صنعتی و حضور نام‌آوران عرصه تجسمی در کشور مانند: استاد صنعتی، استاد قهاری و استاد خسروی، گواه روشنی بر این مدعاست. در استان ما چند هنرستان و دانشکده فعال در حوزه هنرهای تجسمی وجود دارد. همچنین پویایی نگارخانه‌ها و فعالیت هنرمندان بنام در استان رامی‌توان جزو نقاط قوت هنرهای تجسمی در استان کرمان به‌شمار آورد.

بخش «تجسم هنر» که بخش استانی جشنواره هنرهای تجسمی فجر است، در دو سال گذشته به شیوه‌ای جدید مدیریت و برگزار شده است. در این دوره نیز ابتدا با انتخاب مدیر هنری استان به انتخاب هنرمندان برتر و فعال در بخش‌های عکاسی، نقاشی، خوشنویسی، نقاشیخط، هنر جدید، گرافیک، کاریکاتور، تذهیب و نگارگری پرداختیم که مجموعه آثار منتخب از تاریخ ۶ بهمن تا ۶ اسفندماه در

هنرمندان تجسم هنر در کرمانشاه

عبداله جواری / محمد طاهر رفیعی / محمدعلی کلوندی / مرتضی ابراهیمی / رامین دارابی / اردشیر اکبرپور
سعید نجف زاده / جواد ایزدی / بهرام عسگری / فریبرز سلیمی / فریبرز فیروزی / عباس الفتی

مدیر کل استان

علی صفدری

مرتضی باقری

مدیر هنری بخش «تجسم هنر» استان کرمانشاه

با کمبود نگارخانه مواجهیم

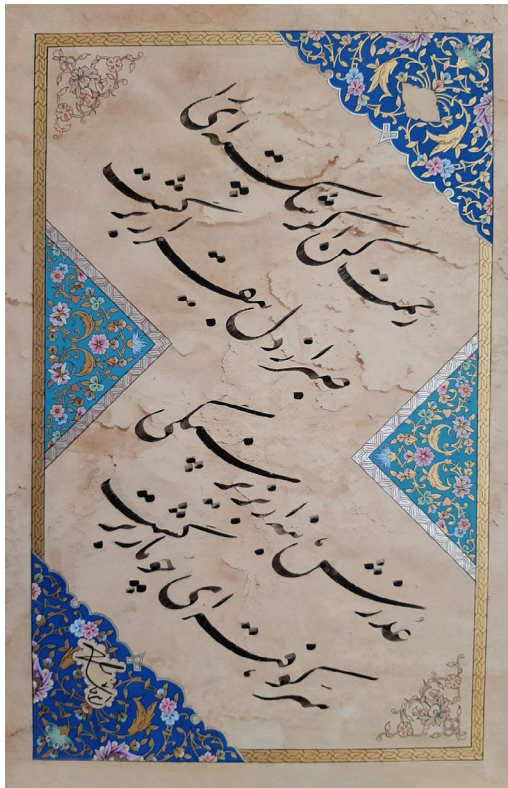
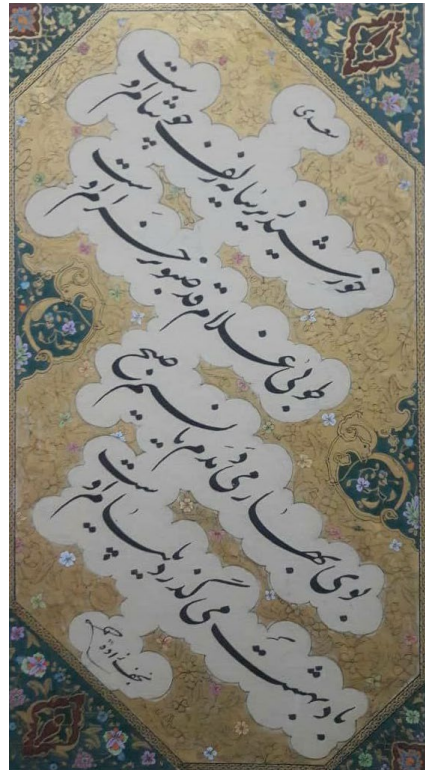
در حوزه هنرهای تجسمی است. این آثار به لحاظ کیفی بسیار غنی و با ارزش‌اند. بی‌تردید، برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر در مقیاس استان‌ها باعث رونق هنر و دیده شدن ظرفیت‌های هنری استان‌ها در حوزه هنرهای تجسمی می‌شود. این حرکت بسیار خوبی است که باید تداوم و گسترش پیدا کند.

خوشبختانه ما در استان کرمانشاه از ظرفیت هنری بسیار بالایی برخورداریم و بر اساس همین ظرفیت، قصد داشتیم در جشنواره فجر امسال از استادان هر رشته دعوت کنیم تا به صورت جداگانه و همزمان، نمایشگاهی را برگزار کنند، اما متأسفانه کمبود نگارخانه در استان کرمانشاه باعث شد که نتوانیم چنین اتفاقی را رقم بزنیم. امیدوارم در سال‌های آینده تمهیدی جدی برای رفع این مشکل اندیشیده شود. ■

دو سال است که جشنواره هنرهای تجسمی فجر به صورت نمایشگاهی در استان‌ها برگزار می‌شود. سال گذشته نمایشگاه «تجسم هنر» در حوزه هنرهای مفهومی برگزار شد و امسال، شاهد بسط و تسری آن به سایر شاخه‌های هنرهای تجسمی هستیم. سال گذشته ۱۲ نفر از هنرمندان در نمایشگاه شرکت کردند اما خوشبختانه امسال، شمار هنرمندان به ۲۷ نفر رسید و در مجموع، ۵۷ اثر به نمایشگاه راه یافت.

آثار نمایش یافته در نمایشگاه فجر استانی شامل ۱۳ اثر در زمینه خوشنویسی، سه اثر در حوزه مجسمه‌سازی، سه اثر در زمینه گرافیک، سه اثر در حوزه نقاشی، چهار اثر در زمینه کاریکاتور، دو اثر در حوزه تذهیب و نگارگری، یک اثر در زمینه مجسمه و یک اثر مربوط به کاغذهای آهار مهره است. این تنوع حاکی از ظرفیت بالای هنرمندان استان کرمانشاه

کهگیلویه و بویراحمد

هنرمندان تجسم هنر در کهگیلویه و بویراحمد

داریوش حقایقی / کلثوم آفتاب / امید سلامی / فرشته آرام بن / صادق شیخ ممو / سید نجف مسعودی
احمد وجدان نژاد / مهدیس حسنعلی زاده / سید علی نقی کرامت / عبدالرسول شریفی / سید یوسف محمدی تبار
سید حسن فتاحیان

مدیر کل استان

امین درخشان

علی اصغر مرعشیان جو

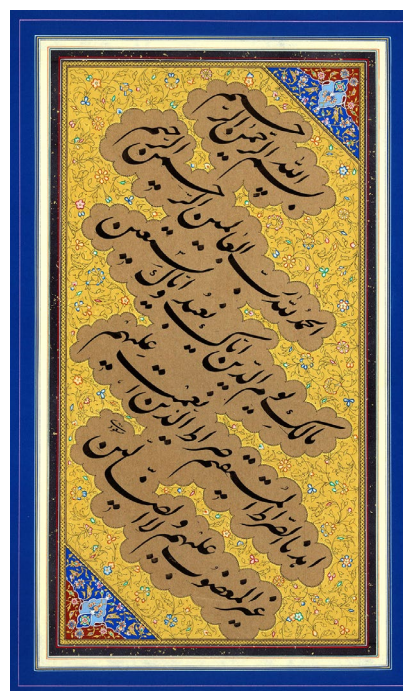
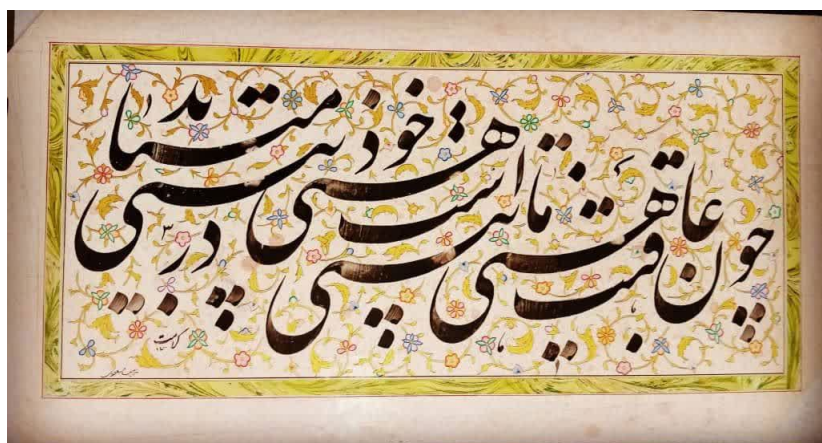
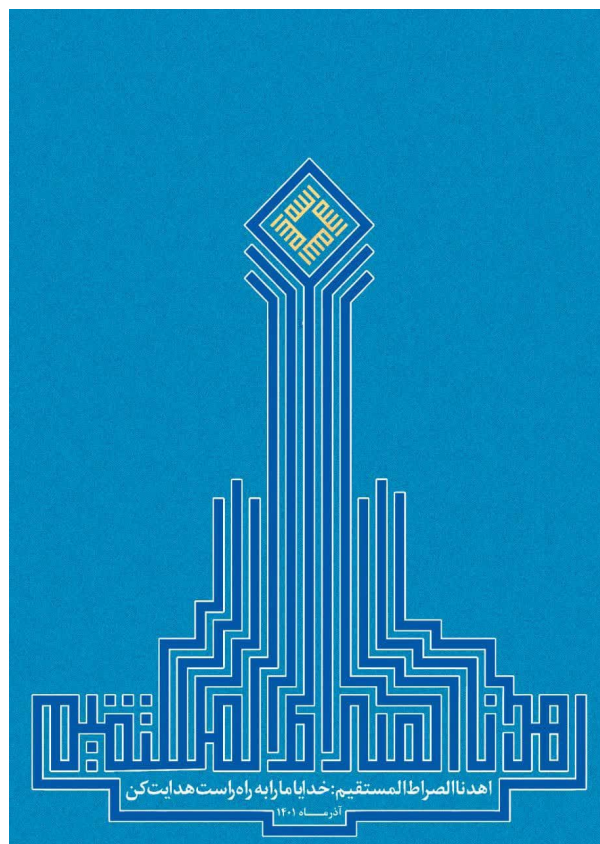
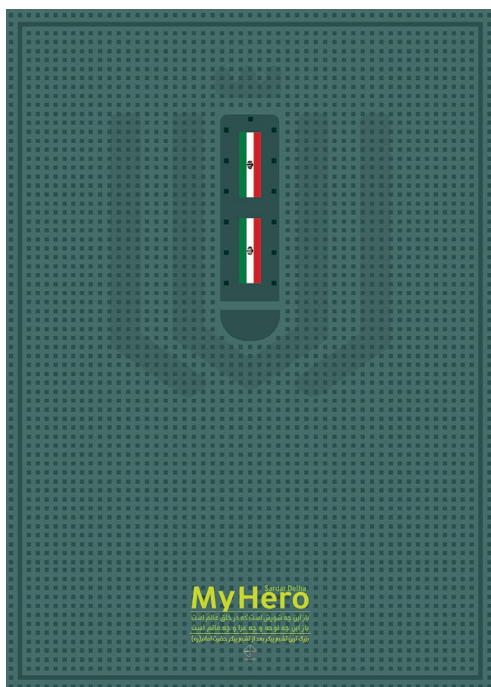
مدیر هنری بخش «تجسم هنر» استان کهگیلویه و بویراحمد

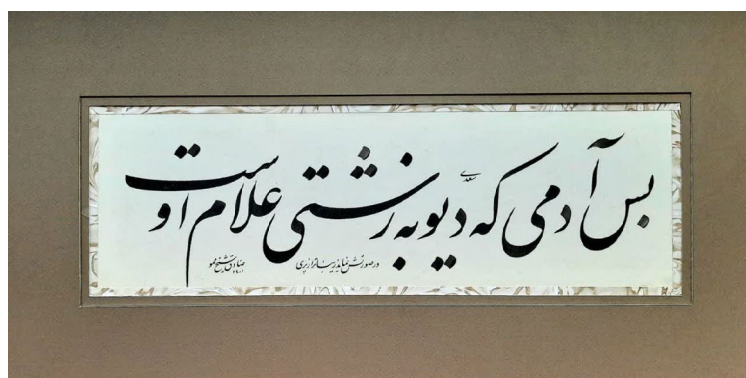
یک جمعیت کوچکِ بزرگ!

لحاظ تعداد آثار و رشد کیفی شرایط خوبی داریم و استان ما در رشته‌هایی چون گرافیک و کاریکاتور حرفه‌ای زیادی برای گفتن دارد. برخی هنرمندان ما در رشته کاریکاتور در جشنواره‌های جهانی نیز شرکت می‌کنند.

برگزاری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در استان کهگیلویه و بویراحمد از یک سو باعث ارتقای دانش و ایجاد انگیزه در هنرجویان رشته‌های هنری و از سوی دیگر موجب افزایش سطح سواد بصری مردم و هنرمندان می‌شود. قطعاً وقتی مردم اثر خوبی ببینند، سواد بصری‌شان بالا می‌رود. در نمایشگاه فجر استانی ۲۵ اثر از هنرمندان استان کهگیلویه و بویراحمد در نگارخانه باران اداره کل ارشاد استان به نمایش آمد. همچنین این آثار در دانشگاه‌ها و هنرستان‌های هنرهای زیبای استان نیز ارائه خواهد شد. ■

برگزاری جشنواره ملی فجر در استان‌ها می‌تواند باعث ایجاد انگیزه و دانش‌افزایی هنرمندان و هنرجویان هنرهای تجسمی شود. استان کهگیلویه و بویراحمد به لحاظ وسعت و جمعیت استان کوچکی است. در دهه شصت و هفتاد خورشیدی بسیاری از هنرجویان هنرهای تجسمی در این استان برای آموزش هنر به استان‌های همجوار و شهرهای شیراز و اصفهان می‌رفتند اما تلاش و تکاپوی همیشگی هنرمندان، مسئولان را هم به این سو کشاند که شرایط بهتری را برایشان فراهم کنند. هنرستان‌های هنرهای زیبا از اوایل دهه هشتاد خورشیدی در استان ما تأسیس شدند و همین باعث شد که طی دودهمه گذشته، هنرهای تجسمی در استان کهگیلویه و بویراحمد رشد خوبی داشته باشد. اگرچه اکنون تعداد هنرمندان استان کم است اما به

هنرمندان تجسم هنر در گلستان

احمد رضا کریمی / شاپور اسلامی / محمد بازاریار / پویا مطلبی / خدیجه علیمردانی / کریم الله فزونی
هومن ارباب مجنی / ناصر اسمعیلی / فهیمه رستمی / صدیقه کاغذلو / نازی تربتی نژاد / زهره رحمانی

مدیر کل استان

محمد رعیت

هومن ارباب مجنی

مدیر هنری بخش «تجسم هنر» استان گلستان

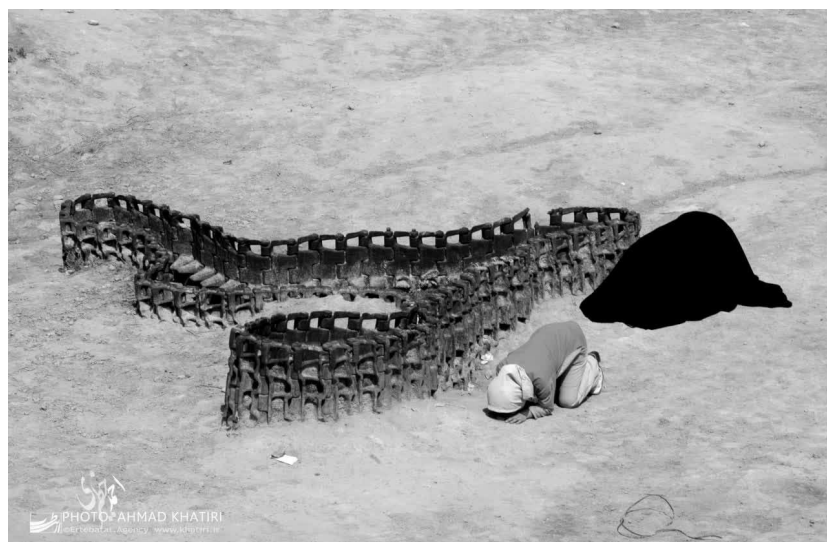
جشنواره‌ای به وسعت ایران

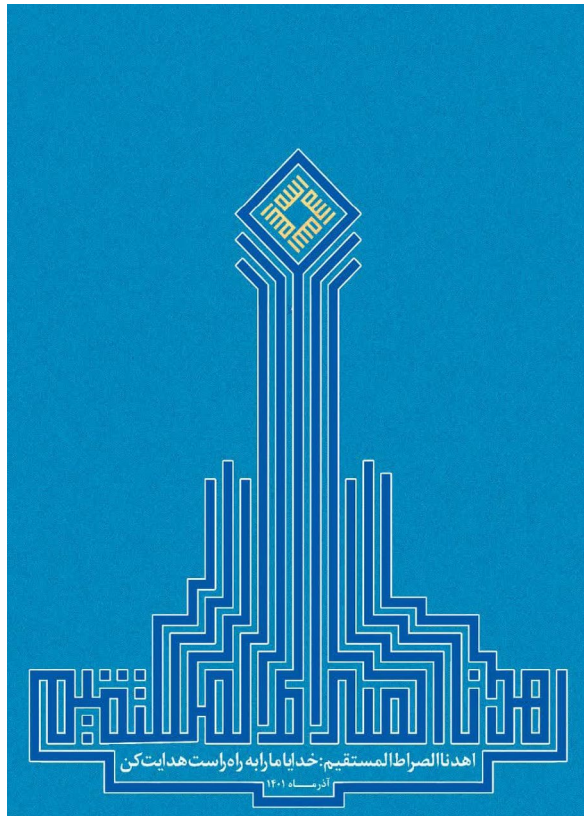
می‌کنند. آن هم در شرایطی که می‌دانیم همواره مورد تهاجم فرهنگی کشورهای غربی هستیم و باید بتوانیم با زبان هنر و به کمک هنرمندان در مقابل این هجمه بایستیم، زیرا در غیر این صورت آسیب‌هایی جدی متوجه مخاطبان هنر در ایران خواهد شد.

سیاست برگزاری جشنواره در مقیاس استان‌ها یکی از بهترین تصمیم‌های ممکن است و به همین دلیل، بر این باورم که «تجسم هنر» یکی از بهترین اتفاقات جشنواره است. پیش از این، جای این بخش، خالی بوده و حالا حضور همه‌گیرش در استان‌ها نوید اتفاقات خوبی را می‌دهد. اتفاقاتی که می‌توانند هنر را در جای‌جای ایران فراگیرتر ساخته و رابطه بهتر و نزدیک‌تری میان مردم، هنرمندان و مسئولین برقرار کنند. ■

هنر استان گلستان از دیرباز برآمده از فرهنگی غنی بوده و همواره بر هنر دیگر استان‌ها اثر گذاشته است. سیاست برگزاری نمایشگاه هنرهای تجسمی فجر در استان باعث ایجاد همدلی و تمرکز بیشتر هنرمندان بومی شد و در پی آن شاهد ارتقای کیفیت سطح آثار هنری هم بودیم.

برگزاری نمایشگاه «تجسم هنر» در استان‌ها همزمان با برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر در تهران، استقبال‌ها را از این رویداد بیشتر کرده و فضایی برای بیشتر دیده شدن این رخداد در مقیاس استان‌ها فراهم ساخته است. چه اتفاقی بهتر از این که ارتباط میان هنرمندان و مردم پررنگ‌تر شود. در کشور ما هر ساله از این جشنواره استقبال می‌شود و افراد زیادی در دهه فجر که برای ما اهمیتی ملی دارد، با هنر و فرهنگ ایرانی ارتباطی دوباره برقرار

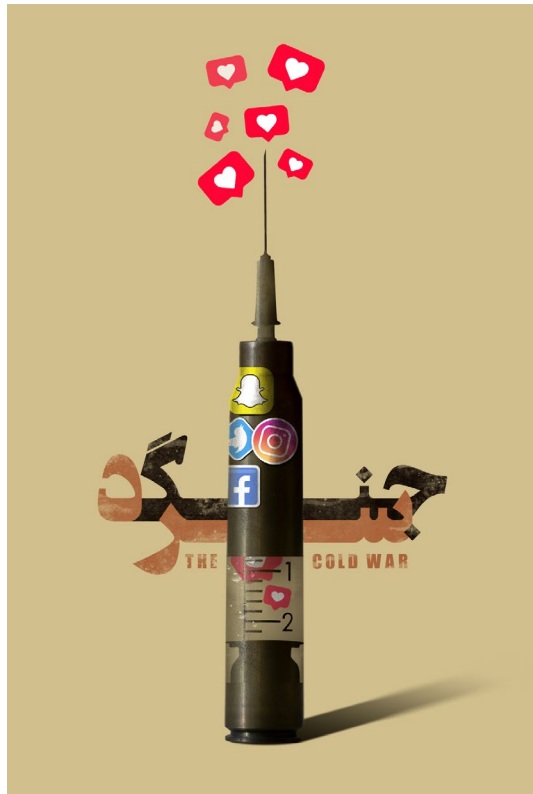

سُورَةُ الْمُطَفِّفِينَ

أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ الرَّحِيمِ إِنَّهُ مُنِيتُ بَيَانٍ وَإِنَّهُ يُنِيتُ اللَّهَ الرَّحِيمَ الرَّحِيمَ
وَيُنِى الْمُطَفِّفِينَ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ
وَإِذَا كَالُوا لَهُمْ لَوْنًا خَيْرُونَ لَّا يَطْرُقُ لَهُمْ مَخِيقَةٌ يَوْمَ عَظِيمِ يَوْمِ يُنْفَخُ الْأَشْجَارُ
لِرَبِّ الْعَالَمِينَ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَارِ لَفِي سِجِّينٍ وَمَا أَدْرَاكَ
مَا سِجِّينٌ كِتَابٌ يُفُتَّلُ فِيهِ الْكُتُبُ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ يَوْمَ يَكُونُ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ
بِهِ الْآكِلُ مُعْتَدِلًا إِذْ أَتَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُوا طَائِفَةٌ مِّنْكُمْ لَوْ كُنُوا
كَأَنَّا بِلَا رَأْيٍ فَهُمْ مَّا كَانُوا بِكَيْدٍ كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ
لَّجُورُونَ ثُمَّ أَنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمَ ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ
تَكْفُرُونَ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْإِنسَانِ لَفِي عِلِّيَّينَ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ كَلَّا إِنَّ يَوْمَ يَشْهَدُ
الْمُقْرَّبُونَ أَنَّا لَأَبْرَارٌ لَّا نَبْعَثُ عَلَى الْأَرَائِكِ نَظْرُونَ تَعْرِفُ فِي
وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ يُسْقَوْنَ مِنْ رَّحِيقٍ مَّحْمُومَةٍ تَخْتَامُ بِسُكِّ رَبِّ ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ
الْمُتَنَافِسُونَ وَخِرَاجُهُمْ مِنْ تَسْنِيمٍ عَيْنَاكَ شَرْبُهَا الْمُقْرَّبُونَ إِنَّ
الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَّا الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَرُونَ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَى
أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُّونَ
وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ فَآيُوهَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ عَلَى الْأَرَائِكِ
يَنْظُرُونَ هَلْ نُؤْتِي الْكُفَّارَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

سُورَةُ الْمُطَفِّفِينَ

هنرمندان تجسم هنر در گیلان

رمضان کامران پی / مسعود شکبیا / صادق زلفا خشکدشتی / محسن کریم پور / میرعماد غیوری / حسن بیدخام
محمد اللهیاری / اعظم حبی / اعظم آوخ کیسمی / لیلا قانع رودبارکی / محمد اکبری فر / آمنه رهبر

مدیر هنری

مهدی سجودی ابدی پور

رضا ثقتی

مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گیلان

پیش به سوی جشنواره شانزدهم!

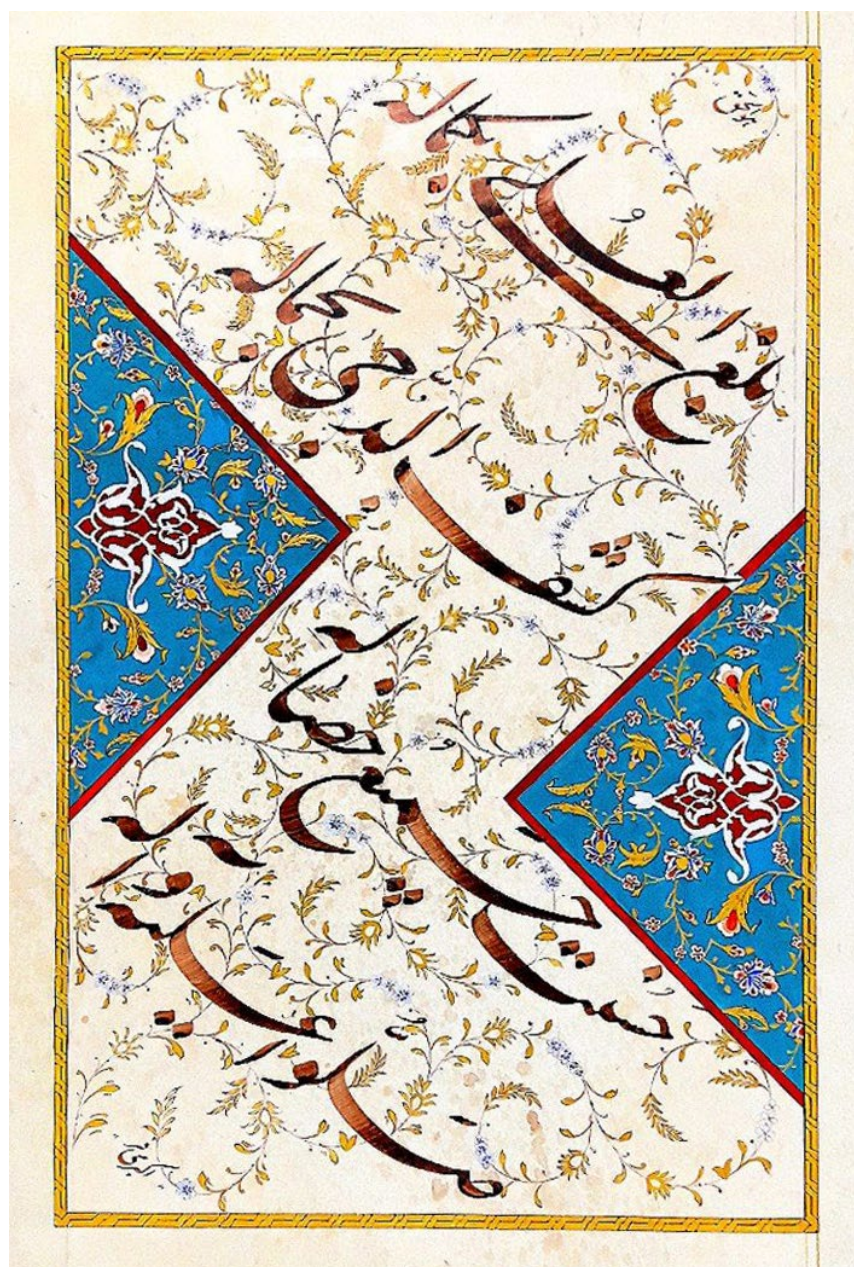
گیلان فرصت مغتنمی است تا با رویکردی متعهدانه رویداد هنرهای تجسمی فجر را در شأن نام ملی آن معنا کنند.

سیاست اصلی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گیلان در برگزاری بخش «تجسم هنر» پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، معرفی دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران، حمایت از هنرمندان متعهد استان و نمایش دستاوردهای آنان در زمینه هنرهای تجسمی به ویژه در رشته‌هایی همچون خوشنویسی، نگارگری و گرافیک است. برای پیشبرد دقیق و حرفه‌ای جشنواره هنرهای تجسمی فجر در استان، یک مدیر هنری برای نمایشگاه «تجسم هنر» منصوب شد که «مهدی سجودی» رئیس انجمن خوشنویسان گیلان بود. ایشان با دقت و تلاش بهترین آثار را برای ارائه در نمایشگاه انتخاب کرد و خوشبختانه با توجه به تجربه و تعهدشان، شاهد برپایی باشکوه نمایشگاه «تجسم هنر» در استان گیلان بودیم. از هم‌اکنون به برگزاری شایسته‌تر این بخش در سال‌های آینده می‌اندیشیم. ■

«تجسم هنر» به عنوان بخش استانی پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر، همزمان با سالگرد پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران برگزار شد. این رویداد برای هنرمندان و مسئولان استانی، دلنشین و فرصتی بود تا علاوه بر ارائه آثار هنری و تلاش برای ایجاد ارتباط میان مردم و هنر، توانایی‌های خود را نیز بسنجند و بدانند که هنر استان طی یک سال گذشته چه مسیری را طی کرده است.

استان گیلان سال گذشته نیز میزبان جشنواره هنرهای تجسمی فجر بود و این بسیار خوب است که نگاه مدیریت فرهنگی کشور مبتنی بر تمرکززدایی از پایتخت باشد. با گسترش جشنواره در سراسر ایران، فضایی برای رشد و رصد استعدادهای جوان فراهم می‌شود. بسیاری از هنرمندانی که در نمایشگاه «تجسم هنر» هر استان فرصت حضور داشته‌اند، بخشی از جریان هنر روز ایران را به نام خود ثبت کرده و نمایندگی می‌کنند. بر این اساس، بخش «تجسم هنر» برای هنرمندان همه استان‌ها به ویژه هنرمندان استان

هنرمندان تجسم هنر در لرستان

سارا موسوی / هستی ساکی / امیر علی بیرانوند / مرتضی یوسفیان / حسین حافظی فر / الینا موسوی
سپهر سنجی / سبحان علوی شاد / امیر علی زارع / آریا کرمی خرم آبادی / راضیه نوری راده / عسل نباتی

مدیر هنری

شمس اله هنامی

منصور احمدی

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان لرستان

فجر تمام نمی شود، رویدادهای هنری دیگری در راه اند

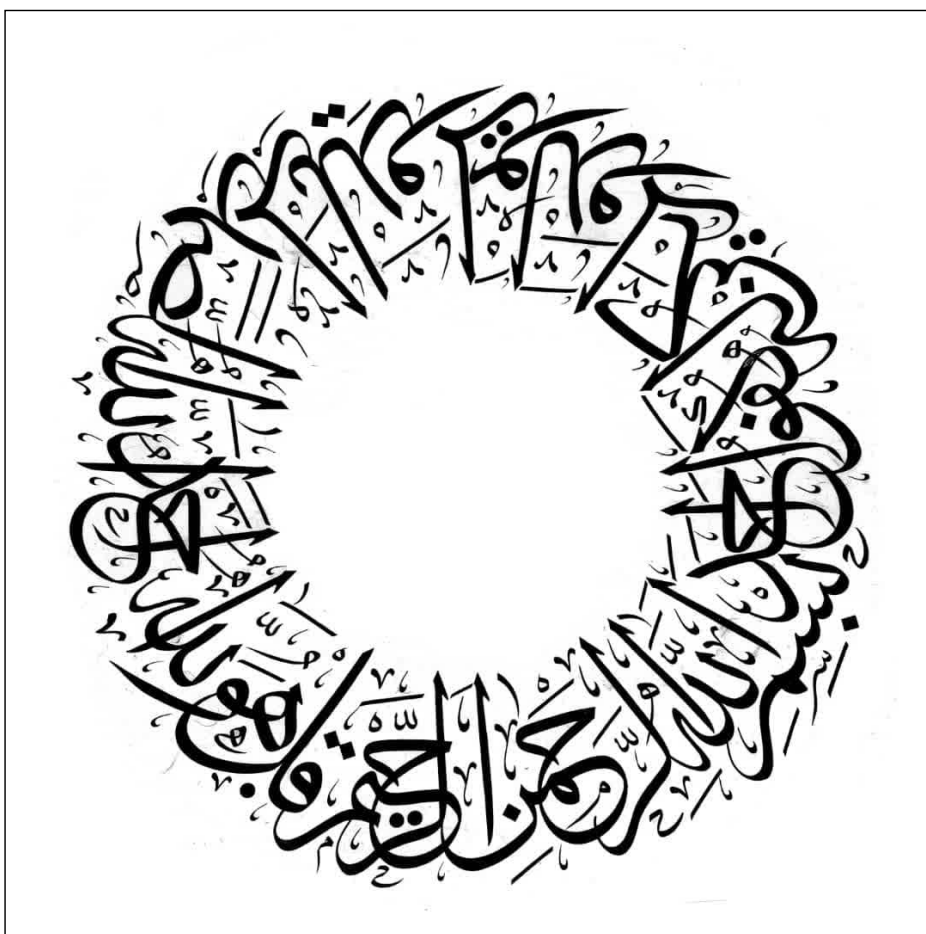
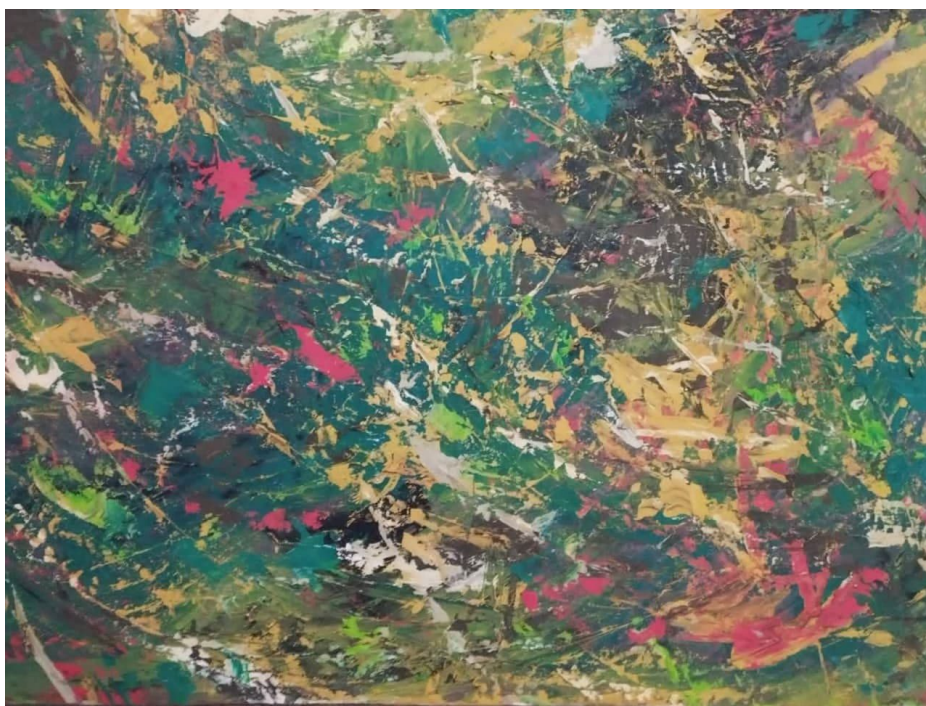
توانستیم در خدمت هنرمندان ارجمند رشته های تجسمی باشیم. خوشبختانه هنرمندان به خلق آثاری متناسب با دفاع مقدس فرهنگی و هنری پرداختند که در نوع خود قابل توجه بود.

مشکلاتی در استان ما وجود دارد که البته معمولا این مشکلات مختص به یک استان نیست و در سطح کشور، منابع، زیرساخت ها و تجهیزات نیاز به ترمیم و ارتقا دارند. البته مجتمع های بسیار خوبی در سال های گذشته با همت مسئولین ساخته شده است که وسایل و تجهیزات آنها نیز نیاز به توجه و ترمیم دارد و اعتبارات خوبی برای تعمیر و تجهیز این مجتمع ها در نظر گرفته شده است که به تدریج به این مجموعه ها تزریق خواهد شد و امیدواریم به زودی به بهره برداری و استفاده هنرجویان برسند.

ما برای ۱۰ ماه آینده ۱۰ رویداد بزرگ فرهنگی، هنری، رسانه ای، اداری و عمرانی را در نظر گرفته ایم که یکی از آنها جشنواره هنرهای تجسمی فجر بود. رویدادهای دیگری چون راه سلیمانی، ریحانه و رویدادهایی در زمینه قرآن و عترت، رسانه و... تدارک دیده شده اند که امیدواریم مورد توجه و اقبال مخاطبان عزیزمان قرار گیرند. ■

استان لرستان یکی از استان های هنرمند پرور میهن عزیزمان ایران است که هنرمندان نامی، شاخص و متعهدی را به خصوص در زمینه هنرهای تاثیرگذار تجسمی دارد. اساتیدی مانند «جواد بختیاری» و دیگر استادانی که همگی در زمینه هنرهای تجسمی صاحب کسوت، درجه و رتبه هنری هستند. متأسفانه در ایام گذشته درگیر یک جنگ ترکیبی تمام عیار فرهنگی و هنری علیه مقدسات و اعتقادات فرهنگی ایران اسلامی بودیم. زبان هنر در مقابله با این جنگ، بسیار تأثیرگذار است. هنرمندان ما در عرصه هنرهای تجسمی به خوبی می توانند مجاهدانی در راستای نشر معارف و فرهنگ ناب اسلامی و دینی مان باشند که بحمدالله در صحنه هم حضور داشتند و با خلق آثاری شایسته که در جشنواره های متعدد هنری هم امکان حضور یافت، در این مسیر فعالیت کردند. مانند جشنواره خوشنویسی، طراحی پوستر، گرافیک و... که خوشبختانه حضور هنرمندانمان در همه آنها بسیار چشم گیر بود.

مادر بهمن ماه و مقارن با ایام مبارک دهه فجر در استان، جشنواره هنرهای تجسمی فجر را برگزار کردیم که با برنامه ریزی دقیق و به صورت یک رویداد روزانه اتفاق افتاد و به واسطه آن

مازندران

هنرمندان تجسم هنر در مازندران

غلامرضا مفیدی / حسین بخشی / مهدی هاتفی / شهرام علیزاده / سعید نقیبی / عقیل تشکری / محمد تقی اصغری
محمد علی ولی زاده / مزگان پهلوان / مهرناز مشرفی / مریم خزایی / الناز رستمی دیپاور

مدیر هنری

کامران سیلاخوری

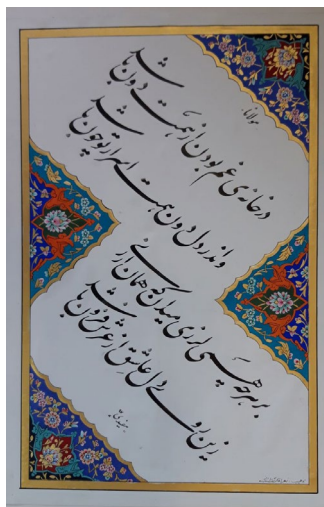
حسین جوادی

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مازندران

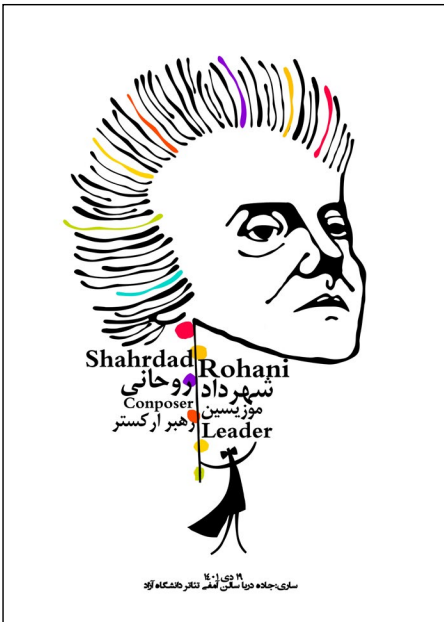
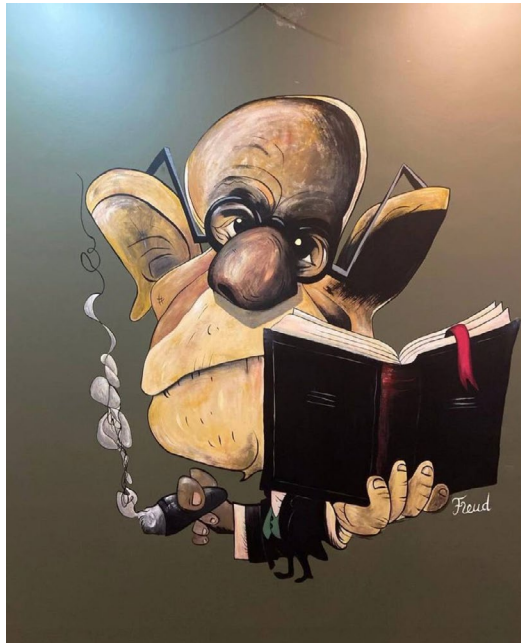
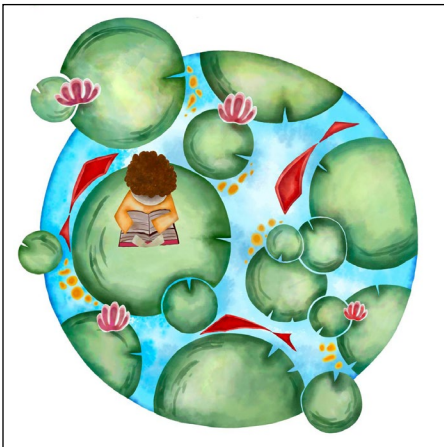
مازندران فقط یک استان نیست!

نکته دیگر آن است که مازندران فقط یک استان نیست، ما در اینجا بستر عظیمی برای فعالیت همه ایرانیان داریم. به عنوان مثال در تابستان حدود ۲۲ میلیون مسافر وارد مازندران شده است و وقتی این حجم از مسافر وارد استان می‌شود، تبادلات اقتصادی و مالی در زمینه محصولات، زمین و... صورت می‌پذیرد که رقم آن بنابر اظهار همکاران مان در استانداری، به چند هزار میلیارد تومان می‌رسد. حال، پرسش اساسی اینجاست که سهم هنرهای تجسمی و در مجموع هنرهای دیگر از این حجم بالای حضور مسافران در تابستان چقدر بوده است؟ متأسفانه باید گفت که حتی یک درصد از این حجم مرادفات و معاملات اقتصادی نیز نصیب فرهنگ و هنر مازندران نمی‌شود و این جمعیت میلیونی مسافران که به استان گسیل می‌شوند، بدون هیچ آورده و برداشت فرهنگی به شهرهای خود بازمی‌گردند و ما هیچ بسته پیشنهادی به آنها ارائه نمی‌دهیم. ■

جشنواره هنرهای تجسمی فجر استان مازندران، امسال با ارسال ۱۳ اثر از سوی هنرمندان رشته‌های تصویرسازی، حجم، خوشنویسی، طراحی گرافیک، عکاسی، کارتون و کاریکاتور، نقاشی و نگارگری همراه شد. پس از داوری آثار، در نهایت، ۶۳ اثر منتخب از ۱۲ هنرمند حوزه هنرهای تجسمی روی دیوار رفت. به رغم کاهش ظرفیت و گستره فعالیت هنرمندان در زمینه هنرهای تجسمی، استان مازندران همچنان از ظرفیت و استعداد بسیار خوبی در این زمینه برخوردار است. به عنوان نمونه جا دارد یادى کنم از استاد فقید، «محمد نائیج» که چند نمایشگاه در کشورهای حوزه خلیج فارس برگزار کرده است. آثار تذهیب این هنرمند بسیار مورد توجه بود و با رقم‌های بالایی به فروش می‌رسید. ایشان حدود ۲۰ سال پیش نمایشگاهی در کویت برگزار کردند که هیچ‌کدام از تابلوها برگشت نخورد و جملگی فروش رفت، با اتکا به چنین ظرفیت‌هایی می‌توان گفت که استان مازندران در عرصه هنرهای تجسمی استعدادهای بسیاری دارد.

هنرمندان تجسم هنر در مرکزی

مجید جدیدی / سعید رضا مقصودی / اسماعیل سرلک / علی اسدی شریف آبادی / معصومه حمزه لوصفایی
سید اکبر بهاری / محمد عیسی آبادی / رضا امیری / زهرا مقصودی / زهرا قدیری / سیف اله مجیدی / اسماعیل شکری

مدیر کل استان

سینا دلشادی

علی شعبانی

مدیر هنری بخش «تجسم هنر» استان مرکزی

اینجا چراغی روشن است...

پایان داده و مدعی شود که کار خوبی انجام داده است اما این که بخواهی در هر دوره کامل تر و بهتر عمل کرده و جایی هم برای همه هنرمندان در سراسر ایران پهناور فراهم کنی، کار آسانی نیست و هر کسی از عهده اش بر نمی آید. به همین دلیل، می گویم که پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر از همه دوره ها بهتر بود، چون برای وقوع اتفاقات خوب تلاش کرد و البته تاحد زیادی هم این اتفاقات را رقم زد. هم استان ها و هم هنرمندان استانی را در نظر گرفت و این امکان را فراهم ساخت که هر کدام، هنر بومی خود را نمایش دهند، هم در دل های هنرمندان استانی این قوت قلب را ایجاد کرد که از حالا به فکر سال و سال های بعد باشند و هم مثل همیشه فضای رقابتی اش را داشت، برای هنرمندانی که می خواستند خود را محک بزنند. این اتفاقات خوب یعنی اینجا چراغی روشن است که امیدواریم روزه روز پرفروغ تر باشد. ■

جشنواره هنرهای تجسمی فجر درحالی پانزدهمین دوره برگزاری خود را تجربه کرد که جشنواره فیلم فجر چهل و یکمین دوره خود را پشت سر گذاشت. جشنواره هنرهای تجسمی همواره در هیاهوی برگزاری جشنواره فیلم، با سکوت خود فریاد می زند که در این عرصه هم چراغی روشن است؛ چراغی که در هر دوره نسبت دوره های قبل پرفروغ تر می شود و رخدادی که با اندوخته و تجربه ای تازه نسبت به دوره های پیشین به مسیر خود ادامه می دهد. جشنواره ای که هنوز هم در تلاش برای تکامل و قرار دادن همه ایران زیر یک چتر است. جشنواره ای که می خواهد همه هنرمندان در سراسر ایران طی برگزاری اش فضایی پیدا کنند برای نشان دادن آثاری هنری شان و این همه تلاش برای داشتن عدالت فرهنگی و توسعه آن، اتفاق بزرگی است که باید آن را دید و پاس داشت. هر جشنواره ای می تواند با ارائه آمار و ارقامی به کار خود

هنرمندان تجسم هنر در هرمزگان

فاطمه حسینی / مرضیه رنجبر / علی پیشدار / محمد امین احترامی / مطهره پلاسی زاده / مهران پندار
محمود تنیده / رضا سالاری / مهرشاد حاجبی / مجید ایمانی نیا / حدیث ارژنگ / یونس نورالدینی

مدیر کل استان

اسماعیل جهانگیری

صادق گرجی زاده

مدیر هنری بخش «تجسم هنر» استان هرمزگان

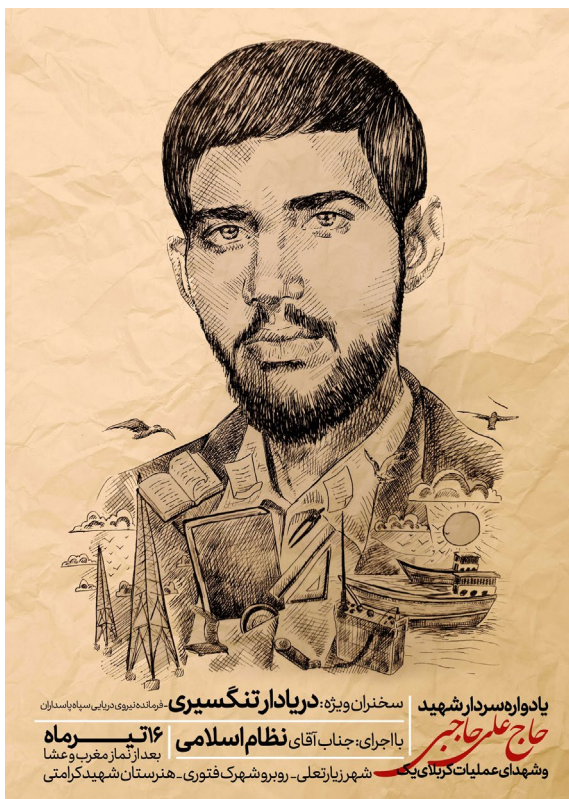
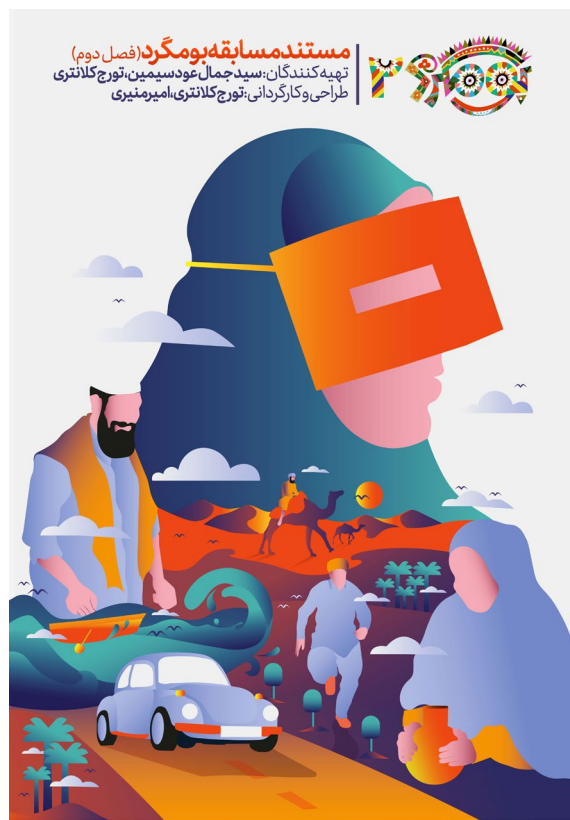
پیشرفت هنر استانی از مسیر «تجسم هنر»

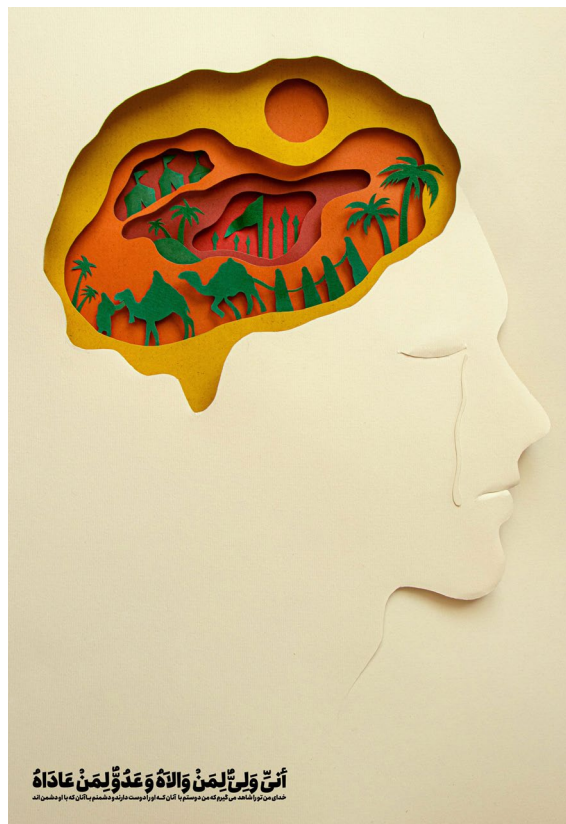
دادم که در بخش «تجسم هنر» پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر شرکت کنیم که خوشبختانه با استقبال مسئولین همراه شد. ما علاوه بر اعضای مجمع طراحان گرافیک آفتاب که ۱۳ نفر هستند، از سه نفر از استادان نیز دعوت کردیم تا در این رویداد، همراهی مان کنند. مجموعاً ۵۲ اثر هنری برای شرکت در بخش «تجسم هنر» ارسال شد که در نهایت با توجه به محدودیت در چاپ، ۴۵ اثر را برای حضور در نمایشگاه انتخاب کردیم.

نکته واضح و قابل توجه، این است که برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر در سطح استان ها اقدامی مفید و مؤثر در راستای توسعه هنرهای تجسمی در کشور محسوب شده و موجب پیشرفت هنر و هنرمندان استانی می شود. ■

آثاری که در بخش «تجسم هنر» پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در استان هرمزگان به نمایش درآمد، بنابر درخواست اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان، تنها شامل بخش گرافیک بود و خوشبختانه این آثار چه به لحاظ فرم و چه از حیث محتوا دارای کیفیت مطلوبی بودند. آثار ارائه شده با تکنیک های مختلف و متفاوتی چون عکاسی در پوستر، تصویرسازی، عکاسی، فوتومونتاژ و تایپوگرافی خلق شده بودند.

بنده به عنوان دبیر مجمع طراحان گرافیک آفتاب، به واسطه تجارب و فعالیت های مستمری که طی چند سال اخیر با حضور اساتید استانی و کشوری در حوزه هنری استان داشتم، به اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان پیشنهاد

هنرمندان تجسم هنر در همدان

غلامرضا شاملو / بشیر پوروقار / سعید دولتی / لیلا سروندی / شهرزاد بیاتی / پرریان خاکی / فرزانه سروندی
رضا رشیدپور / علی غیبی / کریم زارعی / مهدی پرستار شهری / نفیسه اثنی عشری

مدیر کل استان

مسعود ویژه

فرزانه سروندی

مدیر هنری بخش «تجسم هنر» استان همدان

جشنواره‌ای علیه انزوا

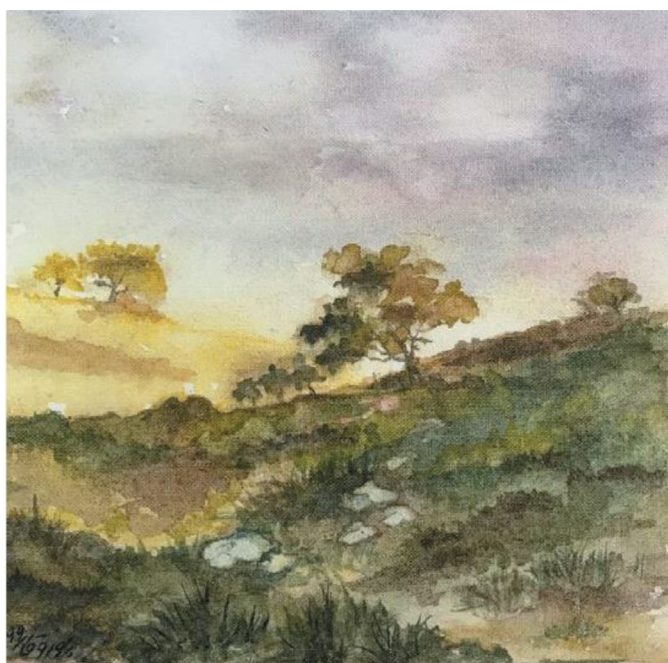
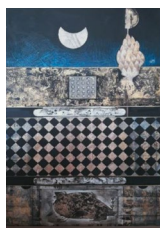
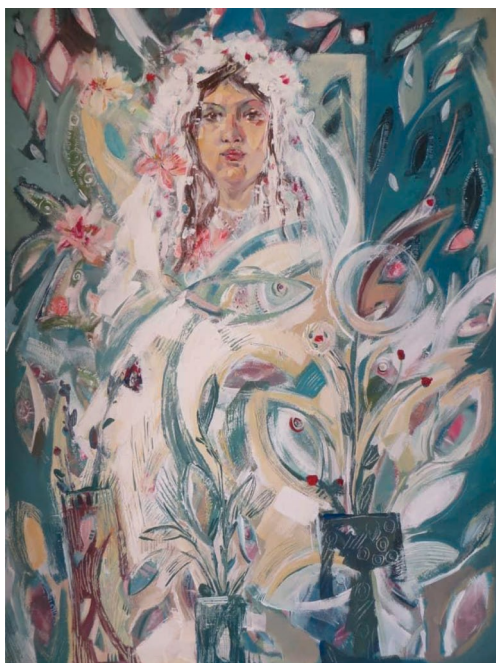
اینکه می‌خواستیم فضای نمایشگاه به لحاظ بصری از هارمونی مناسبی برخوردار باشد، آثاری در رشته‌های نقاشی، تصویرسازی، نقاشی خط، طراحی و یک اثر هم در حوزه طراحی گرافیک انتخاب کردیم.

نخستین امتیازی که آمدن جشنواره هنرهای تجسمی فجر به استان‌ها دارد، امکان مشارکت در یک رویداد ملی است. پیش‌تر این‌گونه نبود و چنین امکانی برای هنرمندان استان‌ها فراهم نمی‌شد که بتوانند در رویدادی با مختصات فجر حضور داشته باشند. شرایط به گونه‌ای بود که شهرستان‌ها با همه ظرفیت‌هایشان نادیده گرفته می‌شدند اما خوشبختانه حالا هنرمندان می‌توانند در جشنواره شرکت کنند، بودجه‌ای برایشان در نظر گرفته و آثارشان در کتاب جشنواره چاپ شود. بی‌شک، این امر باعث تشویق و انگیزه‌بخشی مضاعف به آنها شده و از انزوای هنرمندان شهرستانی جلوگیری می‌کند. ■

برگزاری جشنواره هنرهای تجسمی فجر استانی حرکت با ارزشی است، زیرا بسیاری از هنرمندان که امکان حضور در بخش رقابتی این رویداد ملی که با مرکزیت تهران برگزار می‌شود را نیافته‌اند، می‌توانند از این طریق در آن شرکت کنند. سطح آثار حاضر در جشنواره هنرهای تجسمی فجر استان همدان به لحاظ کیفیت بالاست و غالب هنرمندان شرکت‌کننده در جشنواره، از طیف‌های دانشگاهی و جزو اساتید دانشگاه هنر همدان هستند. طبیعتاً قشر فرهنگی و دانشگاهی انتظار دیدن آثار سطح بالا در جشنواره را دارد و ما در همین راستا آثار با کیفیتی را انتخاب کردیم؛ زیرا برای سلیقه مخاطبانمان اهمیت قائل بودیم.

بخش «تجسم هنر» پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در استان همدان، پذیرای ۳۰ اثر از ۱۲ هنرمند شاخص و پیشکسوت بود که آثارشان در مجتمع هنری شهید آوینی شهر همدان به نمایش درآمد. به دلیل

هنرمندان تجسم هنر در یزد

سید سبحان سجادیه/علیرضا دانافر/محسن احمدی چرخابی/محمد مهدی راضی/صبا فاضل دهکردی/زینب قانع بافقی
امید کردی/امیر حسین انواری/طیبه ملا جعفری/محمد حسین جعفری نعیمی/فاطمه صادقی دهشیری/محمود رهبران

مدیر کل استان

احسان عابدی

محمد مهدی راضی

مدیر هنری «تجسم هنر» استان یزد

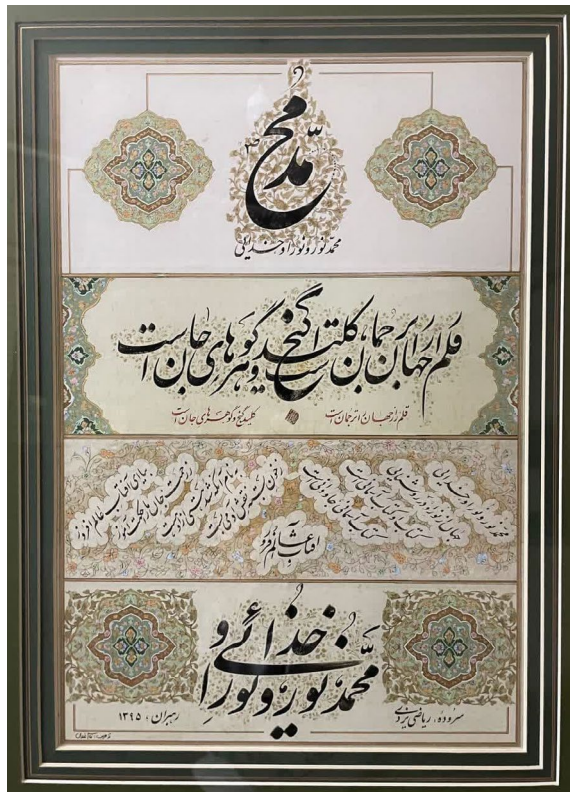
رقابت را به «تجسم هنر» بیاوریم

برگزاری جشنواره در شهرستان‌ها خوب است اما کافی نیست؛ تعداد هنرمندان شهرستانی بسیار زیاد است و این‌که دبیرخانه جشنواره از ما می‌خواهد شمار مشخصی از هنرمندان را معرفی کنیم، دست و پای مان را می‌بندد. لازم است در دوره‌های بعدی این محدودیت برداشته شود تا بتوانیم هنرمندان بیشتری را معرفی کنیم.

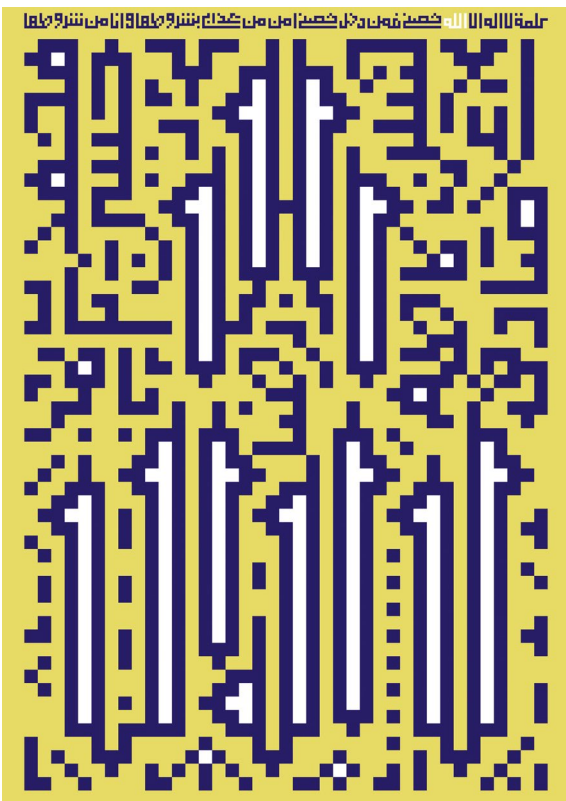
ظرفیت هنری استان‌ها بالاست و هنرمندان زیادی در رشته‌های مختلف فعالیت می‌کنند. جشنواره هنرهای تجسمی فجر باید در هر دوره یکی دو هنرمند را انتخاب و به آنها نشان هنری بدهد، همین باعث می‌شود که اتفاقات جدیدی در هنر استان‌ها بیفتد. ضمن این‌که «تجسم هنر» همانند بخش اصلی جشنواره باید به شکل رقابتی برگزار شود و بودجه واحدی در اختیار متولیان هنری قرار گیرد تا بتوانند جشنواره را در سطوح مختلف برگزار کنند. ■

آثاری که در بخش «تجسم هنر» پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر در استان یزد به نمایش درآمد، از کیفیتی بسیار بالا برخوردار و از میان آثار هنرمندان باتجربه و استادان دانشگاه انتخاب شده بود. هدف ما این بود که با انتخاب آثار استادان در کنار دانشجویان، پیوند مناسبی میان هنرجویان و استادان ایجاد کنیم.

هم‌اکنون شاهدیم که در بسیاری از موارد، آثار هنرمندان شهرستانی به لحاظ کیفی از آثاری که در نمایشگاه اصلی هنرهای تجسمی فجر به نمایش درمی‌آید بالاتر است، اما حق هنرمندان شهرستانی آن‌گونه که باید ادا نشده و شاهد حمایتی درخور شأن آنها نیستیم. یکی از کارهایی که لازم است مسئولان جشنواره برای هنرمندان شهرستانی انجام دهند، این است که آنها را برای دریافت نشان هنری به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی معرفی کنند.

ستاد برگزاری پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر

معاون امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی محمود سالاری
مدیرکل هنرهای تجسمی و رئیس شورای سیاستگذاری جشنواره عبدالرضا سهرابی
اعضای شورای سیاستگذاری منیژه آرمین، زنده یاد عبدالرحیم سیاهکارزاده، پریسا شادقزوینی، سید مسعود شجاعی طباطبایی، مینا
صدری، کاظم طلایی، نادر قشقایی، یداله کابلی، سیدعباس میرهاشمی، سیدمحمدرضا میری، مسعود نجابتی

دبیرکل سیدعباس میرهاشمی
دبیر بخش تجسم هنر سیدمصطفی زراوندیان
دبیر بخش ویژه / قله ها سیدمحمدرضا میری

مدیر برگزاری و فضای مجازی سیدحسین محمدپور
مدیر هنری شاپور حاتمی
مدیر ارتباطات و رسانه محمد خاجی
مدیر امور مالی جعفر واحدی
مدیر حراست معاونت امور هنری مهدی سهل آبادی

کارشناسان دبیرخانه هنری زهرا صالحی، باران حمیدی، هانیه خانی
مسئول امور پشتیبانی و کارپردازی حامد شفیع پور
مسئول امور اداری و تشریفات مریم صفری
کارشناسان امور مالی آناهیتا آرمودیان مقدم، رسول پورعظیمی، احسان رشگی، معصومه طوبایی
مسئول امور هماهنگی دبیرخانه جشنواره علیرضا اسمعیلی
مسئول امور هماهنگی موسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر وریشه معاذیان
امور هماهنگی معاونت امور هنری محمدرضا محمدزاده، علی رزم خواه، محسن هاشمی، سیدمحمدرضا تقوی
امور هماهنگی اداره کل هنرهای تجسمی محمد سلحشور خلیل آباد
ستاد خبری زینب مرتضایی فرد، فاطمه شه دوست، آزاده فضلی، لیلا ضامنی، عاطفه نوذری، با تشکر از مریم درویش

ناظر تیم مستندسازی و عکاسی معین باقری
فیلمبردار حمیدرضا پارسا، مجید ذکری
تدوینگر امیرحسین خوشخوان
موشن گرافیک مهدی سیفیان
عکاسان رویداد پانته آ نیکزاد، سارا عبدالهی
عکاس آثار فریدون قیصری پور همکار: نیوشا جلوه، سعید اصفهانی
برنامه نویس سایت و پشتیبانی فنی وحید علینقی زاده
کارشناس امور نرم افزاری علی آفریده

مسئول خدمات نمایشگاهی عیسی کاظمی
خدمات نمایشگاهی یوسف ملک محمدی، بهمن عسگری والا
مسئول امور پشتیبانی نمایشگاه وحید واحدی

مراقبان آثار نمایشگاه محسن عاشق، مجتبی فتحعلی زاده، سپیده رمضان بیک، زهرا علی یوسفی صالح آباد، سمانه حبیبی توتکانی،
زهرا سلیمی بالا بیگ لو
همکاران حراست نمایشگاه محسن رضایی، علی بستانچی

کیوریتور بخش آینه در آینه ۲ مجتبی کوچکی

اجرای گرافیک محیطی نمایشگاه مهدی نظری، میلاد نظری (آندیا گرافیک)
ساخت تندیس طوبای زرین داور برقی نمینی
ساخت نشان مفاخر محمد مروستی
مترجم مجتبی احمدخان
مسئول عضویت و بیمه هنرمندان موسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر خدیجه رجبی
پشتیبانی و خدمات دبیرخانه مریم تقیان، احمد بهرمند
حراست دبیرخانه حسن حبیبی، ابراهیم سلیمانی

هفته نامه های جشنواره
سردبیر علیرضا کیوانی نژاد
تحریریه سارا صادقی، مریم حضرتی، رعنا حسینی، مریم پرورش، محمد سلطانی، رضا تقوی، حسین مرادی
سایر همکاران بهار خرسند، ضیا گاتاتبری، سمیه ارزانی

با سپاس از
رییس فرهنگستان هنر بهمن نامور مطلق
سرپرست موسسه فرهنگی و هنری صبا بهنام زنگی
رییس موزه هنرهای معاصر تهران عبادرضا اسلامی کولایی
مدیر مرکز هنرهای تجسمی حوزه هنری سیدمسعود شجاعی طباطبایی
مشاور برنامه ریزی و نظارت راهبردی معاونت امور هنری سیدامین مؤیدی اصفهانی
مشاور اجرایی معاونت امور هنری محسن شریفی
مدیر روابط عمومی معاونت امور هنری مسعود اله یاری
معاون هماهنگی اداره کل هنرهای تجسمی کتایون عضدی
معاون اجرایی موزه هنرهای معاصر تهران پایک نظری
مدیر روابط عمومی موزه هنرهای معاصر تهران حسن نوفرستی
همکاران موسسه فرهنگی و هنری صبا محمود طوفان، سمیه مشفق، اعظم السادات محمدباغبان، پونه میرشمسی، فرزاد زادمحسن،
مجید مسلمی نیا، صابر سلیمانی، سعید حمزه پور، محمد محمد زمانی، شهرام خاکپور، محرم صالحی مهر، حسن چراغعلی خانی

مدیران کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان ها
مدیران هنری استان ها (بخش تجسم هنر)
همکاران اداره کل هنرهای تجسمی
همکاران موسسه فرهنگی و هنری صبا
همکاران موزه هنرهای معاصر تهران
انجمن هنرهای تجسمی انقلاب و دفاع مقدس

و با سپاس از همه هنرمندان و عزیزانی که ما را در برگزاری این جشنواره یاری نمودند.

